

Bulletin advokacie

Rozhovor s novým viceprezidentem IBA JUDr. Martinem Šolcem • Zakázané těžení a nebezpečná situace na elektronických úložištích dat • Analýza praktických dopadů rozhodnutí SD EU ve věci Google Spain • Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách • Úprava bezúhonnosti ve vybraných členských státech EU •

V Y D Á V Á Č E S K Á A D V O K Á T N Í K O M O R A

Právník roku po desáté:
vše o jubilejním galavečeru najdete na str. 5-12.

**HLEDÁME
OSOBNOSTI
ČESKÉ
ADVOKACIE!**
Čtěte na str. 16.

Komentáře Wolters Kluwer

Nejrozsáhlejší komentářová řada

Občanský zákoník. Komentář

Jiří Švestka, Jan Dvořák, Josef Fiala a kolektiv

První kompletní komentář nového občanského zákoníku na trhu. Vyšlo v šesti rozsáhlých svazcích.

JUDr. Petr Vojtek, soudce Nejvyššího soudu a spoluautor komentáře k novému občanskému zákoníku v části relativních majetkových práv, získal ocenění **Právník roku 2014** v kategorii **Občanské právo**.

JUDr. Veronika Křestánová, Dr., soudkyně Městského soudu v Praze a spoluautorka komentáře k novému občanskému zákoníku v oblasti licencí, získala ocenění **Právník roku 2014** v kategorii **Právo duševního vlastnictví**.

Zákon o obchodních korporacích Komentář

Jan Lasák, Jarmila Pokorná, Zdeněk Čáp,
Tomáš Doležil a kolektiv

Komentář zákona o obchodních korporacích, který zahrnuje doprovodné zákony a daňové a účetní souvislosti. Rozsáhlý komentář s velkým důrazem na judikaturu použitelnou i pro novou právní úpravu.

Mgr. Tomáš Doležil, Ph.D., LL.M., Eur., advokát, společník AK JŠK v Praze, spoluautor komentáře k zákonu o obchodních korporacích, získal ocenění **Právník roku 2014** v kategorii **Obchodní právo**.

Ústava České republiky Komentář

Pavel Rychetský a kolektiv

Podrobný komentář Ústavy České republiky.

V rámci udílení cen **Právník roku 2014** byl do **Právnícké síně slávy** uveden pan **JUDr. Pavel Rychetský**, předseda Ústavního soudu a spoluautor komentáře k Ústavě ČR.

Vychází ve
II. Q 2015

Trestní zákoník Komentář

Antonín Drašík a kolektiv

Rozsáhlý komentář trestního zákoníku.

JUDr. Tomáš Durdík, soudce Městského soudu v Praze a spoluautor připravovaného komentáře k trestnímu zákoníku, získal v rámci **Právníka roku 2014** ocenění v kategorii **Pro bono**.

Vychází ve
II. Q 2015

Zákon o obcích Komentář

Martin Kopecký a kolektiv

Podrobný komentář zákona o obcích.

Prof. JUDr. Petr Průcha, CSc., předseda senátu Nejvyššího správního soudu, člen katedry správního práva Masarykovy univerzity v Brně a spoluautor komentáře zákona o obcích získal ocenění **Právník roku 2014** v kategorii **Správní právo**.

Vychází ve
II. Q 2015

Pavel Rychetský

Petr Vojtek

Tomáš Doležil

Veronika Křestánová

Petr Průcha

Tomáš Durdík

Blahopřejeme všem oceněným v anketě Právník roku 2014!

Bulletin advokacie

Bulletin advokacie vydává
Česká advokátní komora v Praze
(IČ 66 000 777)
v agentuře **IMPAX**, spol. s r. o.
www.impax.cz

Časopis zapsaný do Seznamu recenzovaných
neimpaktovaných periodik ČR.
Vychází 10x ročně, z toho 2 dvojčísla (1-2, 7-8).
Přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Adresa redakce:

Česká advokátní komora
Národní třída 16, 110 00 Praha 1
telefon: 221 729 011, fax: 224 932 989
e-mail: bulletin@cak.cz, www.cak.cz
IČ: 66000777
DIČ: CZ 66000777

Redakce:

Předseda redakční rady: JUDr. Petr Toman
Šéfredaktor: JUDr. Pavel Blanický
Výkonné redaktorky: PhDr. Ivana Cihlářová,
JUDr. Hana Rýdlová
Tajemnice redakce: Eva Dvořáková

Redakční rada:

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
prof. JUDr. Alexander Bělohávek, Dr.h.c.,
prof. JUDr. Jan Dědič,
prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.,
prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc.,
JUDr. Vojen Güttler,
JUDr. Vladimír Jirousek,
JUDr. Ladislav Krym,
prof. JUDr. Zdeněk Kučera, DrSc.,
doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.,
prof. JUDr. Karel Marek, CSc.,
doc. JUDr. Pavel Mates, CSc.,
JUDr. Michal Mazanec,
Mgr. Robert Němec, LL.M.,
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.,
prof. JUDr. Pavel Šamal, Ph.D.,
JUDr. Michal Žižlavský

Objednávky předplatného zasílejte na adresu:
ČAK, Národní třída 16, 110 00 Praha 1,
e-mail: dvorakova@cak.cz
Cena výtisku včetně dvojčísle je 90 Kč,
zvýhodněné roční předplatné 850 Kč
kromě poštovného, balného a DPH. Advokátům
a advokátním koncipientům se rozesílá zdarma.
S reklamacemi při problémech s distribucí
se obračejte na pí Dvořákovou, e-mail
dvorakova@cak.cz, tel. 221 729 045.

Inzertní služby

zajišťuje agentura
IMPAX, spol. s r. o. Objednávky inzerce
zasílejte na adresu agency@impax.cz,
případně volejte na tel. 244 404 555 nebo
na 606 404 953. Media kit a další informace
naleznete na internetových stránkách
www.impax.cz.

Celé znění každého čísla vychází též
na internetu (www.cak.cz). Předáním rukopisu
redakci vyjadřuje autor souhlas se zveřejněním
také na stránkách www.bulletin-advokacie.cz
a v právních informačních systémech
spolupracujících s ČAK.

Toto číslo vyšlo 13. 2. 2015 v nákladu
16 250 výtisků.

Obálka: vítězové Právníka roku 2014
– foto Boris Stojanov

Ilustrační foto: Shutterstock.com

Tisk: Impax, spol. s r. o.
MK ČR E 6469
ISSN 1210-6348

Úvodník

Martin Vychopeň: **Úvodník novoroční** 3

Aktuality

Novela zákona o advokacii Robert Němec 4
Jubilejní 10. galavečer Právníka roku – s humorem a ve velkém stylu
Ivana Cihlářová 5
Z oslav prvního Evropského dne advokátů Irena Schejbalová 13
Rozhovor s novým viceprezidentem IBA JUDr. Martinem Šolcem ivac ... 14
Výzva advokátům: hledáme osobnosti české advokacie Petr Toman 16
Evropská komise vyjádřila uznání ČAK Martina Doležalová 17
Aktuálně v právu Hana Rýdlová 18

z právní teorie a praxe

Články

**Zakázané těžení a nebezpečná situace na elektronických
úložištích dat** Ivo Telec 19
**Analýza praktických dopadů rozhodnutí Soudního dvora EU
ve věci Google Spain** Jakub Mišek, Jakub Harašta 30
**Časté chyby při podávání návrhů na zápis do veřejných rejstříků
právnických a fyzických osob** Tomáš Plíhal 34
Výpověď pro nadbytečnost Ladislav Jouza 37
Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách
Martina Doležalová 40
**Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se
všem stejným metrem?** Petr Motyčka 46

Z judikatury

Dodržení podmínek dotace z fondu Evropské unie 53
Vyživovací povinnost vůči věčným studentům 58
Z judikatury ESLP 60

Z odborné literatury

Marta Škárová a kol.: **Vzory rozhodnutí a úkonů soudů všech stupňů
v občanském soudním řízení a v soudním řízení správním včetně
zvláštních řízení soudních** (Stanislav Křeček) 62
J. Lasák, J. Pokorná, Z. Čáp, T. Doležil a kol.: **Zákon o obchodních
korporacích. Komentář** (Petr Liška) 62
J. Jelínek, T. Gřivna, J. Herczeg, J. Navrátilová, A. Syková a kol.:
Trestní právo Evropské unie (Ivona Berková) 63
Lucie Jandová, Petr Šlauf, Jaroslav Svejkovský: **Pojištění v novém
občanském zákoníku. Komentář. § 2756-2872** (Martin Mikyska) 64
Petr Ritter: **Brodyho testament** (Stanislav Balík) 65
Přečetli jsme za vás Jan Mates 66
Bulletin slovenskej advokacie přináší... 69

z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

**MASO Z LENINA od českých dodavatelů aneb jak finlandizovat
prezidenta** 71

Z české advokacie

Česká advokátní komora a rozkvět regionů Petr Mrázek 72
Z kárné praxe Jan Syka 74
Z jednání představenstva ČAK icha 75

Novinky v životním pojištění v roce 2015 Vlasta Páfalová	76
Ohlédnutí za sportovními hrami české advokacie 2014 Bohuslav Sedlatý..	77
Pardubická kopačka 2014 Jan Najman.....	78
Tenisté-advokáti se sešli opět v Mariánských Lázních Ladislav Jirásek...	79
Tenisový turnaj O Vánoční pohár české a slovenské advokacie Karolína Mrázková.....	80

Z Evropy

Úprava bezúhonnosti ve vybraných členských státech EU Kamila Hájičková.....	81
Rozhovor se soudci ESLP Markem Villigerem a Alešem Pejchalem Kamila Hájičková.....	83
Zpráva z kongresu UIA ve Florencii Martina Doležalová	84

informace a zajímavosti

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	85
Evropský vyhledávač advokátů a notářů.....	86
Pozvánka na semináře a přednášky Jednoty českých právníků v I. pololetí 2015	87
Co je nového v metodě CL/CP, neboli v tzv. právu spolupráce, u nás a ve světě? Eva Vaňková, Lenka Pavlová, Anna Márová	88
Soudní a mimosoudní projednávání sporů – zpráva z konference Daniela Kovářová	90
Pozvánka na Prezidentský pohár v tenise Radim Miketa	91
XI. konference o historii advokacie Ivana Cihlářová	92
Pozvánka na 6. ročník Josefského sympozia ve Křtinách	93
Pozvánka se seminář o aktuálních otázkách insolvenčního řízení	93

Z právnické společnosti

Symposion k 80. narozeninám Karla Čermáka Ivana Cihlářová	94
---	----

Nakonec

Právníkovy zápisky Petr Hajn	96
Kresba Lubomíra Lichého	97
Víte, že... Stanislav Balík	97
Obsah ročníku 2014.....	98
Inhaltsverzeichnis	103
Zusammenfassung/Summary	104
Table of Contents	105

ZIZLAVSKY

Insolvenční správci se zvláštním povolením

Testy insolvence

» příležitost ke spolupráci «

www.zizlavsky.cz

michal@zizlavsky.cz

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu
Bulletin advokacie,

žádáme vás, abyste své příspěvky redakci posílali pokud možno ve formátu programu Microsoft Word (RTF nebo DOC), a to nejlépe elektronickou poštou na adresu bulletin@cak.cz.

Texty:

Formát zasílaných příspěvků by měl odpovídat řádkování 1, písmo Times New Roman, velikost 12. V žádném případě nepoužívejte funkci Automatické číslování, Automatické odrážky ani další speciální formátování textu. Odstavce oddělujte jenom enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzívou, v žádném případě nepište proložené, nepoužívejte podtrhávání textů ani verzálky! Poznámky a vysvětlivky k textu tvořte výhradně pomocí funkcionality programu MS Word „Poznámky pod čarou“.

Tabulky:

Tabulkové údaje formátujte pomocí tabulátorů.

Fotografie a obrázky:

Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu JPG, TIF nebo eps. Barevné fotografie by měly mít rozlišení nejméně 300 dpi při velikosti, v jaké se budou reprodukovat, zasílané portrétní fotografie by měly mít nejméně 400 x 500 pixelů. Obrázky v žádném případě nevkládejte přímo do dokumentů!

Redakce uvítá zejména články kratšího až středního rozsahu. **K příspěvku připojte vždy stručné shrnutí v rozsahu nejvýše deseti řádků.** Citace a odkazy provádějte dle platných bibliografických norem. Případné vyžádané autorské korektury se provádí elektronicky, e-mailem.

Ke každému příspěvku dále připojte

- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován
- svoji **barevnou** portrétní fotografii
- telefonické spojení
- korespondenční adresu
- rodné číslo
- bankovní spojení pro vyplacení honoráře
- informaci o svém profesním působení, případně akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH

Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů.

Úvodník novoroční

Stalo se pravidlem, že předseda ČAK zahajuje nový kalendářní rok svým úvodníkem. Těto tradici chci dostát i v letošním roce a krátce se ohlédnou za rokem uplynulým a upozorním na to nejdůležitější, co nás čeká v roce letošním.

Rok 2014 byl ve znamení dramatických změn zejména na úseku advokátního tarifu. Vyvrcholil politický tlak na změnu úpravy. Provedená změna však znamenala dramatický a nesystematický zásah do úpravy právního postavení účastníků civilního procesu, kdy došlo k narušení jejich rovnosti. Tento zásah považuji za protiústavní, avšak musím smutně konstatovat, že celá řada našich klientů – věřitelů, raději ustoupila demagogickým argumentům a v obavě před mediální dehonestací dala přednost tomu, že raději zvýšila své výdaje na prosazování svých věřitelských práv nebo na jejich vymáhání zcela rezignovala. To je velmi špatný signál pro zdravý ekonomický prostor a s velkými obavami sleduji další úvahy politiků nad tím, jak je zapotřebí dále právní postavení dlužníků posilovat. Opakovaný apel advokacie na různých úrovních nemá žádoucí dopad, a dokud se neozvou sami věřitelé a dokud se nenajde politická síla, která se bude zasazovat o práva věřitelů i o spravedlivý proces, nebude zřejmě možné čekat nápravu.

V uplynulém roce byly zahájeny legislativní práce za účelem přípravy nového civilního procesního kodexu i nového trestního procesního kodexu. Advokacie se iniciativně zapojila do těchto přípravných prací a nepochybně nás v této oblasti čeká hodně práce. Musím zmínit také to, že před-

stavenstvo průběžně plní své závazky ve vztahu k doporučením CCBE na úseku pojištění odpovědnosti advokáta za škodu vzniklou klientovi výkonem advokacie. V následujícím období se totiž plánují další změny a úpravy směřující k tomu, aby základní pojistný limit činil pět milionů korun. O průběhu vyjednávání a změnách bude advokátní veřejnost samozřejmě v dostatečném předstihu informována.

V závěru roku také představenstvo předložilo Ministerstvu spravedlnosti návrh zákona o advokacii a s ním spojený návrh novely zkušebního řádu. Pevně doufám, že o návrzích ČAK bude v nejbližší době zahájeno standardní legislativní řízení.

Nepochybně většina z nás zaznamenala také významné personální změny v představenstvu, neboť dosavadní místopředseda JUDr. David Uhlíř byl jmenován ústavním soudcem a na jeho místo v představenstvu byl kooptován JUDr. Jiří Všeťka.

Navzdory bouřlivému vývoji vnitrostátnímu jsme naopak zaznamenali úspěchy na poli mezinárodním, neboť bývalý předseda ČAK JUDr. Martin Šolc se stal viceprezidentem IBA, která je největší a celosvětovou mezinárodní organizací právníků, a JUDr. Antonín Mokřý se stal třetím viceprezidentem Evropské rady advokátních komor (CCBE), což znamená, že za tři roky by měl stanout v čele evropské advokacie. Přestože to řada advokátů vnímá spíše lhostejně, znamená to nejen ocenění osobních kvalit jmenovaných, ale také to, že česká advokacie je v evropském i celosvětovém měřítku považována za moderní a stabilní advokacii.

V letošním roce plánuje ČAK důstojně oslavit 25. výročí obnovení nezávislosti, které je plánováno na září letošního roku a mělo by být vyvrcholením letošního stavovského života, přičemž nemohu nezmínit i to, že úspěšná celojustiční soutěž „Právník roku“ je letos pořádána již po desáté, což také představuje malé jubileum svého druhu.

Z výše uvedeného lze seznat, že legislativní i stavovský život je bouřlivý a intenzivní a neodpustím si postesknutí nad tím, že si řada mých kolegů na různých setkáních stěžuje na to, že nemají informace o činnosti Komory, že Komora nic nedělá, že jen platí příspěvky, a své závěry vyvozují bez toho, aniž by si na webových stránkách či v Bulletinu advokacie zjistili podrobnější informace.

V roce 2015 vám všem přeji hodně zdraví, štěstí a profesionálních i osobních úspěchů.

JUDr. MARTIN VYCHOPEŇ, předseda ČAK

Novela zákona o advokacii

VE DNECH 9. A 10. PROSINCE 2014 SE KONALA 13. SCHŮZE PŘEDSTAVENSTVA ČAK. PODROBNÝ ZÁPIS Z JEDNÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA NAJDETE NA STRÁNKÁCH WWW.CAK.CZ V RUBRICE AKTUALITY.

Jedním z nejdůležitějších bodů jednání představenstva bylo **koněné schválení návrhu novely zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii**, který ČAK následně předložila ministru spravedlnosti. Předmětem návrhu novely je zejména zavedení nových kárných opatření, jako je odejmutí knihy o prohlášení pravosti podpisu, dočasný zákaz

správy cizího majetku, zavedení a úprava podmínek pro výkon funkce advokátního školitele spočívající v tříleté právní praxi, omezení počtu advokátních koncipientů na jednoho školitele a změna advokátních zkoušek.

Návrh novely zákona o advokacii byl projednáván na představenstvu opakovaně, o čemž byla advokátní veřejnost průběžně informována. Na listopadovém jednání představenstvo projednalo a schválilo návrh novely s tím, že si vyžádalo stanovisko kontrolní rady, kárné komise a odvolací kárné komise k bodu 13, který obsahuje novelu § 19 týkající se konfliktu zájmů, resp. tzv. informovaného souhlasu.

Podstatou tohoto bodu novely je zmocňovací ustanovení, které by umožnilo Komoře upravit stavovským předpisem případy, kdy by advokát nebyl povinen odmítnout poskytnutí právních služeb v případech uvedených v odst. 1 písm. a) až c), pokud s tím vysloví souhlas všechny osoby, jejichž

práva a oprávněné zájmy mohou být jednáním advokáta dotčeny; to neplatí, jde-li o zastupování v řízení před soudy a jinými orgány.

Kontrolní rada na svém zasedání schválila návrh novelizace § 19 bez námitek. Kárná komise a odvolací kárná komise však nedospěly k jednotnému stanovisku s tím, že většina členů odvolací kárné komise považovala za přijatelnou změnu ustanovení pouze v rozsahu § 19 odst. 1 písm. c). Pokud jde o případy uvedené pod písmeny a) a b), nezaujala jednotný názor, když uvedla, že v těchto případech by případná dohoda zúčastněných patrně zakládala soulad ve vůli zúčastněných subjektů, a tudíž by se nejednalo o konflikt zájmů a problém by bylo možné řešit výkladem.

Názory na tuto otázku se v představenstvu, stejně jako v širší advokátní veřejnosti, zásadně liší podle toho, jakému typu praxe se jednotliví advokáti věnují. Advokáti, kteří vykonávají advokacii ve větších advokátních kancelářích, se s otázkou konfliktu zájmů střetávají především při obchodních transakcích v oblasti bankovního financování nebo fúzí a akvizic, kdy jejich klienty jsou velké obchodní společnosti. V těchto transakcích se potenciální konflikty zájmů vyskytují častěji a udělení tzv. informovaného souhlasu se jeví jako přijatelné řešení v řadě zahraničních jurisdikcí. Na druhou stranu pro advokáty, kteří se věnují převážně civilní sporové agendě, je možnost tzv. informovaného souhlasu v praxi těžko představitelná.

Vzhledem k rozdílným názorům byl nakonec na představenstvu přijat kompromisní protinávrh, podle kterého bude možnost udělení informovaného souhlasu omezena na případy uvedené v § 19 odst. 1 písm. c), tj. v případě, kdy advokát má o jiném klientovi nebo o bývalém klientovi informaci, která by mohla toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá, neoprávněně zvýhodnit.

Mgr. ROBERT NĚMEC, LL.M.,
člen představenstva ČAK

inzerce

CITROËN Relax

Operativní leasing pro soukromé osoby

Výhody operativního leasingu, nejen pro advokáty

- Vy jezdíte, my se staráme
- Výběr vozu je jen na vás
- Jezdíte stále v novém
- Nulová akontace, platíte pouze měsíční splátky
- Pojištění je v ceně

Informujte se u nás o novém produktu RELAX

CITROËN C4 CACTUS

C4 Cactus FEEL 1.2 PureTech 82

5399 Kč/měsíc

právníkroku 2014

JUBILEJNÍ DESÁTÝ GALAVEČER PRÁVNÍKA ROKU

- s humorem a ve velkém stylu

OPRAVDU VE VELKÉM STYLU, V NEJVĚTŠÍCH PROSTORECH HLAVNÍHO MĚSTA – KONGRESOVÉM CENTRU PRAHA, SE 30. LEDNA 2015 KONAL JUBILEJNÍ, JIŽ DESÁTÝ GALAVEČER CELOJUSTIČNÍ SOUTĚŽE PRÁVNÍKA ROKU. DO VELKÉHO SÁLU, DO DALŠÍCH SALONKŮ A FOYER S NÁDHERNÝM VÝHLEDEM NA OSVĚTLENÝ PRAŽSKÝ HRAD SE ZCELA POHODLNĚ VEŠEL ZATÍM NEJVĚTŠÍ POČET PRÁVNÍKŮ VŠECH PROFESÍ V HISTORII GALAVEČERŮ – VÍCE NEŽ DVA TISÍCE DVĚ STĚ.

Bylo opravdu milým překvapením, že i v tak „velkých rozměrech“ měl slavnostní galavečer příjemnou a uvolněnou atmosféru a že, a to především, oplýval humorem a krásnou hudbou. Již úvodní advokátní hymna, kterou její autor, Boris Urbánek, napsal na motivy jednoho z děl slavného advokáta a hudebníka Jana Nepomuka Kaňky, zazněla letos netradičně, totiž živě, v podání žesťového kvintetu studentů Pražské konzervatoře.

Na pódiu samozřejmě nemohli nevystoupit a krátce nezavzpomínat dvě pomalu již legendární osobnosti – „otec zakladatel“ Mgr. Miroslav Chochola, předseda představenstva vydavatelství EPRAVO.CZ, který soutěž vymyslel a uspořádal dne 15. listopadu 2005 v budově společnosti Mercedes Benz Forum v Praze na Chodově její první ročník, tehdy s „pouhými“ třemi sty hosty, a JUDr. Vladimír Jirousek, tehdejší předseda České advokátní komory, který soutěži a galavečerům vtiskl dnešní podobu a je autorem statutu soutěže.

Desátý ročník Právníka roku byl vyhlášen v květnu 2014 v deseti kategoriích – sedm z nich bylo odborných a tři speciální (Pro bono, Talent roku a Právnická síň slávy). Tradiční ceny, skleněné plastiky sv. Yva, patrona všech právníků, z dílny akademické maličky JUDr. Květy Slavíkové a uměleckého skláře Aleše Ložinského, si letos odneslo sedm mužů a tři ženy. Do Právnické síně slávy byl uveden předseda Ústavního soudu **JUDr. Pavel Rychetský**.

Kromě tří mladých právníků, kterým porota udělila finanční ocenění v kategorii Talent roku, udělaly na pódiu během slavnostního galavečera radost příjemcům ještě dva šeky – první ve výši 150 tisíc korun předala advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners Nadaci VIA, druhým šekem ve výši 30 tisíc korun podpořila Česká advokátní komora studenta práv Jakuba Drápala, autora knihy o advokátu Kamillu Reslerovi.

K výborné atmosféře přispěl nepochybně moderátor galavečera Ondřej Brzobohatý, který sice příliš nevěděl, co ty houfy cizích slov a právnických termínů, jež čte, znamenají, ale jakmile sedl ke klavíru anebo začal improvizovat, byl sál jeho. Tento charismatický muzikant si sál získal okamžitě, jakmile začal hrát melodii z oblíbeného amerického seriálu o advokátovi Perryem Masonovi. A ke společné hudební produkci dokonce dokázal přemluvit i tři laureáty ceny svatého Yva.

Hned vítěz prvně vyhlášeného oboru Občanské právo, soudce Nejvyššího soudu JUDr. Petr Vojtek, se chopil klarinetu a „stříhl“ si s Ondřejem Brzobohatým slavnou beatlesáckou píseň All My Loving. Dokonce i předseda ČAK Martin Vychopeň se dal strhnout k vyprávění a prozradil na Vojtka jeho studentskou přezdívku Fakír. Jak vysvětlil, když se se spolužáky pozdě k ránu vraceli z „knihovny“ na kolej, vidali Vojtka za oknem pokoje vlniči se při hře na jeho oblíbený nástroj. Největší aplaus celého sálu si ale doktor Vojtek vysloužil, když na otázku moderátora, na co tenkrát za studií balil holky, odpověděl, že „na znalost judikatury“.

Pod dozorem právě získané plastiky svatého Yva se dal ke společné hudební produkci přemluvit i vítěz kategorie Právo informačních technologií advokát Josef Donát. Dávných osm

let chození do hodin klavíru zúročil spolupreludováním známé písně Skákal pes přes oves, která v podání obou protagonistů zazněla v „jazzové úpravě“.

A doslova „společnou řeč“ – totiž slovenštinu, našel Ondřej Brzobohatý, syn slovenské herečky Hany Gregorové, s vítězkou Talentu roku, exekutorskou kandidátkou Katarínou Maisnerovou mladší, jejíž maminka, známá exekutorka, je rovněž Slovenka. Po krátké slovenské konverzaci a krátkém Katarinině zdráhání spojili své hlasy v duetu v krásné slovenské písni Ak nie si moja z filmu Fontána pre Zuzanu.

Za to, že jubilejní galavečer Právníka roku se opravdu vydařil, je ale třeba poděkovat i partnerům obou pořadatelů, České advokátní komory a společnosti EPRAVO.CZ.

ČAK pak jmenovitě děkuje společnostem: WI-ASS ČR, pojišťovacímu makléři, UniCredit Bank, SynopsIS, Generali Pojišťovně, Expobank CZ, firmě BLAŽEK PRAHA, nakladatelství Wolters Kluwer, Renomia, pojišťovacímu makléři, firmě Matějovský, ATLAS consulting, De'Longhi Praga a Praetor Systems.

Sestřih z celého galavečera a fotogalerie je jako tradičně k dispozici na webových stránkách Právníka roku www.pravnikroku.cz.

Ceny svatého Yva za rok 2014 získali:

▲ V oboru Občanské právo (hmotné, procesní) JUDr. Petr Vojtek, soudce Nejvyššího soudu a předseda jeho senátu specializovaného na spory o náhradu škody, za dvouletou odbornou a organizační koordinaci prací na metodice pro odškodňování újm na zdraví podle nového občanského zákoníku.

Podle Vojtkových slov se na vytváření metodiky podílela řada dalších kolegů, kterým cena také patří. Jak dodal, i přes toto ocenění není metodika zcela hotová, takže práce na ní zůstává dál součástí jeho profesního života.

▲ V kategorii Trestní právo (hmotné, procesní) JUDr. Jiří Čísař, advokát z Ústí nad Labem, předseda výboru ČAK pro trestní právo, který celý svůj profesní život zasvětil jako obhájce trestnímu právu a za advokátní stav se podílel i na tvorbě nových trestněprávních předpisů. Svůj smysl pro humor dosvědčil, když si s Ondřejem Brzobohatým odmítl zaspívat, „protože má zákonnou mlčenlivost“.

▲ V kategorii Právo informačních technologií JUDr. Josef Donát, LL.M., advokát – partner advokátní kanceláře Rowan Legal, přední odborník v oblasti práva informačních a komunikačních technologií. K jeho specializaci patří zejména outsourcing, cloud computing (pro obyčejné smrtelníky, a dokonce i pro obyčejné právníky zcela nesrozumitelné pojmy), dále elektronické dokazování či kybernetická bezpečnost.

▲ V oboru Právo duševního vlastnictví JUDr. Veronika Křesťanová, Dr., dlouholetá advokátka a od roku 2010 soudkyně Městského soudu v Praze, kde rozhoduje autorskoprávní spory, spoluautorka autorského zákona a úpravy licenční smlouvy v novém občanském zákoníku. V loňském roce se dostala do povědomí i širší laické veřejnosti excelentním vedením sporu prezidentské kanceláře s jedním bývalým zaměstnancem, ve kterém se jí podařilo dovést zúčastněné strany ke smíru.

◀ V oboru Obchodní právo Mgr. Tomáš Doležil, LL.M., Eur., Ph.D., advokát a společník AK JŠK v Praze. Člen rekodifikační komise Ministerstva spravedlnosti k zákonu o obchodních korporacích, který se aktivně podílel na jeho přípravě, spoluautor komentáře k zákonu, na závěr svého poděkování všem kolegům i rodině ocenil, že ani rekodifikace a zánik občanského zákoníku nepřiměla organizátory soutěže ke zrušení této kategorie.

▲ V kategorii Správní právo získal cenu svatého Yva prof. JUDr. Petr Průcha, CSc., soudce Nejvyššího správního soudu a dlouholetý vedoucí katedry správní vědy a správního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Své ocenění chápe profesor Průcha podle svých slov především jako ocenění dvou institucí – Nejvyššího správního soudu a brněnské právnické fakulty a jejich snahy kultivovat veřejnou správu. „Úředník by měl být chloubou národa a státu,“ prohlásil.

▲ V oboru Občanská a lidská práva a právo ústavní JUDr. Ivana Janů, bývalá soudkyně Ústavního soudu ČR a v letech 2002-2004 soudkyně „ad litem“ Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii v Haagu.

Doktorka Janů, která se výraznými disentanými stanovisky vymezila vůči většině pléna ÚS při rozhodování o prezidentské amnestii a v řízení o žalobě proti prezidentu republiky v roce 2013, ve své řeči zdůraznila, že Ústavní soud musí chránit nikoliv jen lidská práva, ale demokracii jako takovou. Soudce, který soudí, je podle slov této špičkové soudkyně zároveň i sám soudce – advokáty, veřejností...

▲ V kategorii Pro bono JUDr. Tomáš Durdík, soudce Městského soudu v Praze, mnohaletý spolupracovník a od roku 2012 viceprezident Bílého kruhu bezpečí, který nabízí poradenství a pomoc obětem trestných činů. Před lety se doktor Durdík právě za Bílý kruh bezpečí významně podílel na přípravě souboru novel na pomoc obětem domácího násilí.

Až dosud cenu Pro bono získali vždy jen advokáti či advokátní koncipienti, ale Durdíkova mnohaletá dobrovolnická činnost je důkazem, že bezplatné pomoci potřebným se může věnovat i soudce, aniž by se zpronevěřil své profesi.

▲ V kategorii Talent roku získala 1. místo, plastiku svatého Yva a šek na sto tisíc korun od České advokátní komory JUDr. Katarína Maisnerová ml., exekutorská kandidátka Exekutorského úřadu v Praze 8, za práci nazvanou „Rovnost účastníků v exekučním řízení v roce 2014“. Jako již tradičně ji Bulletin advokacie uveřejní v čísle tři.

Na snímku je vítězka v rozhovoru s ministryní spravedlnosti a svoji bývalou pedagožkou profesorkou Helenou Válkovou, zatímco spolupředávající pánové „dělají kavalíry“ – šek drží předseda ČAK Martin Vychopeň, kytici pak ředitel Saxo Bank pro Česko, Slovensko a Maďarsko Pavel Drahotský.

Vítězové soutěže

PRÁVNICKÁ SÍŇ SLÁVY

JUDr. Pavel Rychetský,
předseda Ústavního soudu ČR

OBČANSKÉ PRÁVO

JUDr. Petr Vojtek,
soudce Nejvyššího soudu ČR

TRESTNÍ PRÁVO

JUDr. Jiří Císař,
advokát a společník AK v Ústí nad Labem

OBCHODNÍ PRÁVO

Mgr. Tomáš Doležil, LL.M., Eur., Ph.D.,
advokát a společník AK JŠK v Praze

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

JUDr. Josef Donát, LL.M.,
advokát a partner advokátní kanceláře Rowan Legal

PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ

JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.,
soudkyně Městského soudu v Praze

SPRÁVNÍ PRÁVO

prof. JUDr. Petr Průcha, CSc.,
soudce Nejvyššího správního soudu ČR

OBČANSKÁ A LIDSKÁ PRÁVA A PRÁVO ÚSTAVNÍ

JUDr. Ivana Janů,
bývalá soudkyně Ústavního soudu ČR

OCENĚNÍ PRO BONO

JUDr. Tomáš Durdík,
soudce Městského soudu v Praze

TALENT ROKU

1. místo

JUDr. Katarína Maisnerová ml.,
exekutorská kandidátka Exekutorského úřadu
v Praze 8

2. místo

Mgr. Vít Křížka,
advokátní koncipient v AK JUDr. Jaroslavy Kalendové
v Brně a interní doktorand PF MU Brno

3. místo

Mgr. Vojtěch Mihalík,
advokátní koncipient v AK Mgr. Petra Houžvičky
v Břeclavi

2014
právníkroku

Do Právníkové síně slávy uvedl loňský laureát, advokát JUDr. Jan Brož, JUDr. Pavla Rychetského, předsedu Ústavního soudu ČR.

Ten podle svých slov pokládá za velkou čest, že se dostal do společnosti prvního předsedy Ústavního soudu Zdeňka Kesslera (byl uveden do Právníkové síně slávy In memoriam v roce 2006) a Otakara Motejla (laureáta z roku 2009).

Uvolněná atmosféra jubilejního galavečera dokonce způsobila, že vždy korektní doktor Rychetský vyprávěl rozkošnou historku o tom, jak vlastně kvůli němu a jeho slibu manželce, že nepůjde do vlády, v roce 1998 prezident Václav Havel a právě Otakar Motejl, (tehdy předseda Nejvyššího soudu), tak úplně nedodrželi zákon. Aby se doktor Motejl mohl místo Rychetského stát okamžitě ministrem spravedlnosti, i když jako soudce měl ještě tři měsíce setrvat v taláru, Václav Havel „našel zapomenutý v kapse“ Motejlovův rezignační dopis, datovaný před třemi měsíci...

A kromě těch, kteří během galavečera z pódia odešli se skleněnou plastikou svatého Yva, několik dalších šťastlivců získalo „alespoň“ šeky.

K nim patřili v první řadě dva mladí právníci, kteří obsadili 2. a 3. místo v kategorii Talent roku. Všichni soutěžící museli vypracovat autentickou písemnou práci – odbornou či literární, s justiční tematikou. V tomto ročníku se jich odborné porotě sešlo třiatřicet!

Zatímco první cenu vítězi této kategorie ve výši 100 000 korun věnuje Česká advokátní komora, cenu druhou a třetí ve výši 50 000 korun a 25 000 korun věnují dohromady Notářská komora, Soudcovská unie, Exekutorská komora a Unie podnikových právníků. Ceny v této kategorii tradičně předává ministr či ministryně spravedlnosti, kteří také Právníkovi roku poskytují svoji záštitu.

▲ Druhé místo v kategorii Talent roku a šek na 50 tisíc korun letos získal **Mgr. Vít Křížka**, advokátní koncipient v AK JUDr. Jaroslavy Kalendové v Brně a interní doktorand Právnícké fakulty MU, za práci nazvanou „**Jak myslí soudce? Krátké zamyšlení nad myšlením soudců a možnostmi, jak toho využít**“. Čtenáři Bulletinu advokacie ji najdou v čísle čtyři.

Na snímku sleduje krátké Křížkovy vystoupení (srdce publika si získal svojí poznámkou, že už má hlad, a proto nebude zdržovat) ministryně spravedlnosti Helena Válková, šek drží nově zvolený prezident Notářské komory **Mgr. Radim Neubauer**; vedle něho stojí prezidentka Soudcovské unie **Mgr. Daniela Zemanová** a marketingový ředitel společnosti Atlas Consulting **Ing. Lubomír Brož**.

▲ Na třetím místě se umístil a šek na 25 tisíc korun získal **Mgr. Vojtěch Mihalík**, advokátní koncipient v AK

Mgr. Petra Houžvičky v Břeclavi, za práci „**Silné a slabé stránky volební kampaně v právním řádu ČR**“, která bude uveřejněna v BA číslo pět.

Na snímku pomáhá magistru Mihalíkovi s držení šeku prezidentka Unie podnikových právníků JUDr. Marie Břejchová, vedle ní vlevo stojí viceprezident Exekutorské komory **Mgr. Michal Rudý** společně s ministryní Válkovou. Od pana Mihalíka vpravo přihlížejí obchodní manažerka společnosti SynopsIS Ing. **Jana Šrotířová** a zástupkyně předsedy představenstva společnosti Consulting Company Novasoft **Iva Moravcová**.

▲ Charitativní symbolický šek na nejvyšší částku večera – 150 tisíc korun – předal partner advokátní kanceláře **Havel, Holásek & Partners** **Mgr. Václav Audes** výkonnému řediteli Nadace VIA **Ing. Jiřímu Bártovi** (na snímku vpravo). Jak vysvětlil **Ing. Bárta**, peníze půjdou na některý z jejich projektů podporujících rozvoj místních komunit a občanské společnosti.

▲ Poslední šek na 30 tisíc korun získal z rukou předsedy ČAK **JUDr. Martina Vychopně** jako ocenění své vynikající knihy o obhájci **K. H. Franka Kamillu Reslerovi** sympatický student Právnícké fakulty UK **Jakub Drápal**.

Následná autogramiáda, která probíhala během večera v jednom z foyer, měla velký úspěch, a na knihu vydanou nakladatelstvím Auditorium (její recenzi přinesl BA v č. 11/2014), se dokonce stála i fronta.

právník roku 2014

Po předání všech cen a šeků ale zábava plynule pokračovala...

◀ ...a to v opravdu velkorysých prostorách, kde ani chvíli nehrozilo prodírání „tělo na tělo“. Možná to není *fair srovnání*, ale i hotel Clarion, Top Hotel či brněnské Bobbycentrum, a samozřejmě i krásné, ale spíše komorní prostory brněnského hotelu International, které hostily loňský galavečer Právníka roku, blednou ve srovnání se vzdušným, prostorným třípatrovým foyer Kongresového centra...

▼ Ještě před ochutnáním přichystaných dobrot ale bylo samozřejmě nutné pogratulovat vítězům.

▼ Kdo má raději menší prostory a také jazz, soul či funk, mohl se uchýlit do Severního sálu, kde hrála skupina Rhythm Desperados, vedená Borisem Urbánkem, „spoluautorem“ advokátní hymny, který jako vždy zasedl ke klávesám...

▼ ... případně vyhledat Komorní sál s tradiční brněnskou cimbálovou muzikou Ponava.

právníkroku
2014

Vrcholným zážitkem pak byl koncert skupiny Olympic – skvělá muzika i nezapomenutelné texty zároveň. Toho využil vynikající a nestárnoucí Petr Janda k tomu, že některé části svých slavných hitů nechal zpívat publikum.

A když koncert Olympiku skončil, noc byla ještě mladá. Co je lepšího, než pokračovat u vína s přáteli... ▼►

▼ ... nebo se příjemně pobavit dokonce i s protivníkem z opačné strany soudní síně?

► Komu by se chtělo odcházet? Ale s pusou na cestu se nad ránem domů vyrazí jistě lépe.

právníkroku 2014

Tak zase za rok, v lednu 2016 v Brně!

♣ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

♣ Foto BORIS STOJANOV, JAKUB STADLER a DAN FARKAŠ

Z oslav prvního Evropského dne advokátů

CCBE (RADA EVROPSKÝCH ADVOKÁTNÍCH KOMOR) INICIOVALA V LOŇSKÉM ROCE ZALOŽENÍ NOVÉ TRADICE – EVROPSKÉHO DNE ADVOKÁTŮ, JEŽ PŘIPADNE VŽDY NA 10. PROSINEC, KTERÝ JE ZÁROVEŇ MEZINÁRODNÍM DNEM LIDSKÝCH PRÁV.

Cílem Evropského dne advokátů je upoutat na celoevropské úrovni pozornost k aktuální právní problematice a zároveň vyzdvihnout a zdůraznit roli advokáta a jeho zásadní úlohu při ochraně práv klienta.

Téma prvního Evropského dne advokátů bylo, krom dalšího, jak jsme již na webu i v BA informovali, zaměřeno na **ochranu mlčenlivosti advokáta**.

Česká advokátní komora u příležitosti Evropského dne advokátů, kromě osvětové činnosti ve stavovském i odborném tisku a vystoupení v celostátních médiích, uspořádala **dne 10. 12. 2014 v prostorách sídla pobočky České advokátní komory v Brně meziresortní diskusní fórum. Odborná diskuse se měla zaměřit zejména na zásady mlčenlivosti v komunikaci mezi advokátem a klientem, ochranu mlčenlivosti v souvislosti s domovními prohlídkami** a prohlídkami jiných prostor, v nichž je vykonávána advokacie a při jiných úkonech, v nichž je ohrožena mlčenlivost advokáta o všech skutečnostech, o nichž se dozví v souvislosti s výkonem advokacie.

Diskusního setkání se kromě advokátů zúčastnili členové představenstva České advokátní komory, členové volených a poradních orgánů ČAK a vrchní státní zástupce v Olomouci JUDr. Ivo Ištvan. Dále byli přítomni i zástupce Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR a právník Komory daňových poradců.

Jednání mělo velmi konstruktivní atmosféru. Po zahájení předsedou České advokátní komory, JUDr. Martinem Vychopněm, jenž seznámil přítomné se smyslem zavedení Evropského dne advokátů, a přednesení příspěvku JUDr. Ireny Schejbalové, ředitelky pobočky ČAK v Brně, týkajícího se statistiky domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor u advokátů za léta 2012-2014, se ujal slova JUDr. Jan Brož, předseda výboru zákonné advokátské mlčenlivosti, a otevřel diskusi k tématu odposlechů podle § 88 tr. ř.

Všichni zúčastnění se shodli na jednoznačném závěru, že ochrana mlčenlivosti je ochranou práv klienta, přičemž mlčenlivost advokáta je a musí být garantována náležitou zákonou úpravou. Smyslem úpravy ochrany mlčenlivosti formou účasti zástupce Komory při domovní prohlídce či prohlídce

jiných prostor u advokáta, obsažená v trestním řádu a zákonu o zvláštních řízeních soudních, není ochrana advokátů, nýbrž jejich klientů. Nařizování domovních prohlídek a prohlídek jiných prostor by se mělo dít jen v odůvodněných případech, kdy je podezřelým z páchání trestné činnosti advokát, a musí se ve všech fázích trestního řízení důsledně dbát na dodržování zákonné úpravy spojené s tímto zásahem do práv advokáta a potažmo jeho klientů. Ochrana mlčenlivosti je nezbytná součástí spravedlivého procesu.

Místem výkonu advokacie není jen sídlo či pobočka advokáta, ale veškeré prostory, v nichž advokát provozuje činnost, jež svým obsahem jsou výkonem advokacie. Mezi takové prostory lze řadit i elektronická úložiště dat, neboť se jedná o skutečnosti podléhající zákonné povinnosti mlčenlivosti.

Závěrem se účastníci diskusního fóra shodli na vhodnosti a účelnosti pokračování obdobných setkání a výměny vzájemných poznatků a informací, např. i formou společného semináře.

***

Následující den se v souvislosti s Evropským dnem advokátů konalo rovněž na pobočce České advokátní komory v Brně promítání televizního filmu **Ex-offo**, pojednávajícího o obhájci K. H. Franka, advokátovi JUDr. Kamillu Reslerovi. Promítání filmu bylo spojeno s odbornou přednáškou autora knihy – studenta PF UK Jakuba Drápala – „Poslušen zákonů své země a svého stavu“ o K. Reslerovi.

❖ JUDr. IRENA SCHEJBALOVÁ,
ředitelka pobočky ČAK v Brně

Rozhovor s novým viceprezidentem IBA JUDr. Martinem Šolcem

DNE 23. ŘÍJNA 2014 BYL JUDr. MARTIN ŠOLC, VÝZNAMNÝ PRAŽSKÝ ADVOKÁT A EXPŘEDSEDA ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY, ZVOLEN NA VÝROČNÍ KONFERENCI MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KOMORY (IBA) V TOKIU VICEPREZIDENTEM TÉTO NEJVĚTŠÍ CELOSVĚTOVÉ PRÁVNICKÉ ORGANIZACE, KTERÁ SDRUŽUJE VÍCE NEŽ 200 ADVOKÁTNÍCH KOMOR A PŘES 55 TISÍC JEDNOTLIVÝCH ADVOKÁTŮ.

PŘI TÉTO PŘÍLEŽITOSTI POŽÁDAL BULLETIN ADVOKACIE Dr. ŠOLCE O ROZHOVOR.

■ Jak probíhá souboj o takto významný post, pane doktore?

Nejdřív zkusím popsat, co o volbě říkají pravidla – stanovy IBA a prováděcí předpis. Kandidáta musí nejprve navrhnout dvě osoby k tomu oprávněné. Takovými osobami jsou národní komory a někteří volení funkcionáři IBA. Všichni takto navržení kandidáti musí následně zpracovat písemný program a předložit jej zhruba desetičlenné nominační komisi. Ta si pak každého z kandidátů pozve na slyšení, na němž má uchazeč program vysvětlit a zodpovědět otázky členů komise. Nakonec komise doporučí ke zvolení jednoho nebo více kandidátů. Stalo se však, že komisi nepřesvědčil žádný z kandidátů a ta žádné doporučení k volbě nevydala. Ti kandidáti, kteří neobdrží doporučení nominační komise, ztrácí postavení kandidáta, ledaže se nechají navrhnout znovu, tentokrát už nikoliv dvěma, ale pěti oprávněnými osobami. Mezi kandidáty – těmi, které doporučila nominační komise, i těmi, kteří se nechali znovu navrhnout – pak zvolí tajnou volbou Rada IBA, což je nejvyšší orgán IBA, tvořený zástupci více než 200 členských komor a zástupci individuálních členů.

K tomu je ale zapotřebí si uvědomit dvě věci, které s psanými pravidly nesouvisí.

Jednak je třeba mít na paměti, že vrcholné funkce v IBA jsou v určitém smyslu funkcemi politickými, a tak souběžně s postupem podle pravidel probíhají jednání o podpoře, vznikají a rozpadají se koalice atd. Tím chci říci, že do volebního souboje v rámci IBA může jen stěží vstoupit někdo, kdo v IBA působí jen krátce a v zájmech jednotlivých členů Rady se příliš neorientuje.

Druhou věcí je, že v rámci vrcholných funkcí v IBA tradičně existuje něco, čemu se anglicky říká „ladder system“,

říkejme tomu česky třeba „princip žebříku“. Spočívá v tom, že úspěšný generální tajemník se zpravidla stává viceprezidentem a ten, pokud ve funkci nezklame, prezidentem. Smyslem principu žebříku je zachování kontinuity a lepší příprava budoucích prezidentů pro svoji práci. Ten, kdo nastupuje do prezidentské funkce, ví, jaké projekty začali jeho předchůdci, jaké rozhovory vedli, co komu slíbili. Jde o pravidlo nepsané a rozhodně nikoliv bezvýjimečné. Ale mění to systém výběru, protože opravdu tvrdá bitva se většinou odehrává jen o tu nejnižší ze tří vedoucích funkcí, tedy o funkci generálního tajemníka. Tak tomu bylo i tentokrát, a zatímco o post generálního tajemníka probíhal lýtý boj, já byl do své funkce zvolen bez protikandidáta.

■ Vrcholné vedení IBA tvoří prezident, viceprezident a generální tajemník (což je funkce, kterou jste zastával od ledna 2013 až do konce loňského roku). Kdo budou Vaši kolegové v novém funkčním období a jak si rozdělíte kompetence? Jinak řečeno, co vlastně dělá viceprezident IBA?

Nejprve jména: prezidentem IBA se pro nejbližší dva roky stal významný americký advokát David Rivkin, generálním tajemníkem bude brazilský právník a bývalý prezident AIJA (Mezinárodní asociace mladých advokátů) Horacio Bernardes Neto.

Stanovy IBA, které se formálně nazývají ústavou, určité dělení funkcí předpokládají – například jako generální tajemník jsem odpovídal za regionální činnost. Také jsem měl jakýsi dozor nad dodržováním pravidel, třeba při volbách, jednání Rady, nebo při vyřizování stížností, směřujících proti členům IBA. A jako viceprezident samozřejmě zastupuji prezidenta tam, kde nemůže být osobně.

Tři vrcholoví představitelé IBA ale především tvoří tým, který pracuje pro prezidenta a pod jeho vedením. Chtělo by se mi sice říci, že při jednání s OSN nemůže být hlavní osobou nikdo jiný než generální tajemník, ale to berte spíše jako vtip.

A – do třetice – kromě úkolů vyplývajících ze stanov a týmové práce na podporu prezidenta má každý z představitelů IBA i několik vlastních priorit.

■ Na co byste se Vy sám ve své práci ve funkci viceprezidenta IBA chtěl soustředit? Jaká témata či oblasti Vy sám považujete za nejdůležitější?

Na to se nedá odpovědět jednoduše. Především je třeba rozlišit mezi tématy, týkajícími se vztahů mezi IBA a zbytkem světa, a těmi, které se týkají chodu IBA a služeb, které poskytuje svým členům.

Na vnější frontě je úkolů bezpočet. Na první pohled by se zdálo, že právními tématy a otázkami vlády práva se zabývá mnoho institucí, ale následně zjistíte, že kromě obecných proklamací se toho mnoho konkrétního nestalo. Například jedna naše pracovní skupina se zabývá vlivy klimatických změn na globální stav lidských práv a vlády práva. Jiná řeší praktické otázky, vztahující se ke korupci v justici, další obchodování s lidmi, jiná tlaky na třetí svět vznikající v důsledku daňového plánování. A pokud se ptáte na některé téma, které je mi blízké, tak teď jsme třeba ustavili skupinku, aby analyzovala nejnovější hrozby nezávislosti advokacie – například v Maďarsku.

Úkolů uvnitř je také mnoho – mé oblíbené téma je přenesení části činnosti IBA na internet. O tomto tématu jsem už v médiích mluvil a nechci se opakovat. Ale pro IBA je významné oslovovat i ty členy advokátní komunity, kteří si z důvodů ekonomických, časových nebo zdravotních nemohou dovolit osobně se účastnit akcí, pořádaných IBA. A opravdu nejde jen o advokáty v rozvojových zemích, ale třeba i o mladší advokáty ve velkých globálních firmách. Nezapomínejme, že globální firmu na konferenci IBA reprezentuje třeba deset partnerů a dalších několik tisíc advokátů takovou příležitost nikdy nedostane.

A úplně nesouvisející téma – hodlám se soustředit i nadále na klientskou práci v oblasti fúzí a akvizic. Jednak proto, že funkcionář, který už přestal být advokátem, podle mne ztrácí důvěryhodnost. Ale hlavně proto, že bez klientské práce si neumím život představit.

■ Jaké nejzajímavější akce v dalších dvou letech chystáte? Můžeme se těšit na nějakou významnou akci IBA v Praze?

Pořádáme ročně přes šedesát konferencí a doufám, že všechny jsou zajímavé. Pro ty, kteří by se rádi zúčastnili některé z výročních konferencí, připomínám, že ta letošní se koná za našimi humny – ve Vídni.

Díky krásám Prahy se každoročně některá z menších konferencí IBA koná v Praze – vzpomínám si, že vloni se tu uskutečnila kupříkladu konference o hospodářské soutěži v telekomunikacích, letos uvítáme konferenci pro advokátní komory. Navíc tu letos v květnu bude Česká advokátní komora hostit pololetní zasedání orgánů IBA – to je sice jen pracovní zasedání, ale znamená to, že v Praze bude každý, kdo v IBA něco znamená.

■ V našem minulém rozhovoru (BA č. 12/2012) jste uvedl, že advokacie a její stavovské organizace, včetně té naší, trpí krizí identity. Máte pocit, že se za uplynulé dva roky situace nějak posunula?

To se může jen těžko změnit za dva roky. Ale ta výzva je stále před námi – je advokát podnikatel jako každý jiný, nebo má nějaké další poslání? Slouží jen klientovi, nebo taky trochu spravedlnosti? Pokud bychom si jej dlouhodobě chtěli definovat jen jako služku klienta bez dalších úkolů a omezení, zapomeňme na samosprávu, nezávislost, mlčenlivost... ...a ve svém důsledku i na vládu práva. Je koncipent

primárně učněm, nebo levnou námezdní silou? Je komora přísným regulátorem, hájícím svoji nezávislost proti státu, médiím i proti samotným advokátům? Nebo je úspěšným lobbistou, který musí mít všude kamarády, a těm přece nelze šlapat na paty příliš? Budu rád, když aspoň malým dílem přispěju k tomu, aby se o těchto věcech hovořilo více.

■ Je již tradicí, že viceprezident IBA se uchází o post prezidenta. Můžeme se těšit, že od 1. 1. 2017 bude mít ČR ještě jednoho, úctyhodnějšího prezidenta, než toho, kterého už máme?

Ano, pokud budu zdravý na těle i duchu, budu se za dva roky ucházet o prezidentskou funkci. Je to funkce vážená, určitě ocenění i pro českou advokacii. A, věřte mi, ta kvanta nalétaných milí nejsou žádný med. Ale i přesto se na tu práci těším a snažím se na ni připravit. A, abych zareagoval na Vaši otázku, získám-li ji, slibuji, že budu mluvit slušně.

PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

inzerce

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

[2896]

právní minimum při jejich zadávání

JUDr. Michaela Poremská, Ph.D., LL.M.

Jedná se o odbornou rukověť, která poskytuje základní informace o zadávání veřejných zakázek – postup při zadávání veřejných zakázek podle zákona o zadávání veřejných zakázek malého rozsahu podle zásad včetně praktických schémat pro zadávání zakázek či elektronickou aukcí. Dále rozebírá předcházející a současnou občanskoprávní úpravu a nové evropské směrnice o zadávání veřejných zakázek. Na závěr popisuje stav elektronizace veřejného investování v České republice.

144 stran, brožovaná

299 Kč

ZÁKONÍK PRÁCE

[5646]

prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem k 1. 1. 2015

Kolektiv autorů

Tradiční ucelený soubor komentovaného zákoníku práce a dalších bezmála 40 základních právních předpisů z oblasti pracovního práva, který připravil osvědčený tým autorů, přináší v novém upraveném vydání nejen další komentáře reagující na dílčí změny v právní úpravě pracovněprávních vztahů, jež nastaly v uplynulém roce (např. změny navazující na přijetí zákona o státní službě, na změnu zákona o pobytu cizinců), ale věnuje se současně i změnám provedeným v zákoně o zaměstnanosti a v zákoně o inspekcii práce.

1256 stran, vázaná

959 Kč

ZÁKON O SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ s komentářem

[5662]

JUDr. Jana Riedlová Jurková

JUDr. Věra Novotná

Publikace obsahuje komentovaný text zákona č. 359/1999 Sb., ve znění účinném k 31. říjnu 2014, a společně s řadou tematicky souvisejících mezinárodních smluv a zákonů tvoří ucelený komplex právních předpisů v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Rovněž reflektuje změny v oblasti soukromého práva, zejména práva rodinného a s ním souvisejících procesních předpisů. Zvláště cenné je propojení s jednotlivými ustanoveními předpisů souvisejících, jakož i literatura vztahující se k jednotlivým ustanovením.

800 stran, brožovaná

649 Kč

ANAG®

anag@anag.cz
obchod@anag.cz

585 757 411
www.anag.cz

Výzva advokátům: hledáme osobnosti české advokacie

Bulletin advokacie
1956-2016

V ROCE 2016 UPLYNE 60 LET OD OKAMŽIKU, KDY VYŠLO PRVNÍ TIŠTĚNÉ ČÍSLO BULLETINU ADVOKACIE, TEHDY V ROCE 1956 POD NÁZVEM ZPRÁVY ADVOKACIE. OD TÉ DOBY NÁŠ ČASOPIS PROVÁZÍ ADVOKÁTY V DOBÁCH DOBRÝCH I ZLÝCH A POSKYTUJE JIM AKTUÁLNÍ INFORMACE O ZMĚNÁCH PRÁVNÍHO ŘÁDU A DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKÉ A NYNÍ ČESKÉ ADVOKACII. STAL SE JEDNÍM Z TRVALÝCH SYMBOLŮ ADVOKÁTNÍHO STAVU, PRŮVODCEM KAŽDÉHO ADVOKÁTA I ADVOKÁTNÍHO KONCIPIENTA.

Jednou z výročních akcí, kterou bychom rádi oslavili 60. výročí vydávání Bulletinu advokacie, je seriál rozhovorů s významnými osobnostmi české advokacie. Zejména těmi staršími, kteří byli dlouhá léta advokáty, ovlivňovali i tvořili stavovský život již v době stavovského časopisu i letech následujících. Cyklus **Osobnosti české advokacie**, jak jsme jej pojmenovali, by se stal studnicí osobních vzpomínek na činnost advokátů v jednotlivých historických etapách života advokacie a byl oslavou 60. výročí Bulletinu advokacie.

Rád bych vás, milé kolegyně a kolegové, oslovil s prosbou o pomoc a spolupráci.

Mnoho z vás dobře zná své starší kolegy, kteří byli v nejlepších letech v době vašich koncipientských začátků. Stali se vašimi prvními učiteli a rádci, stali se vašimi nezapomenutelnými kolegy a přáteli. Byli v pravém slova smyslu *osobnostmi*, na které nikdy nezapomenete. Byla by škoda přijít o jejich osobní i pracovní vzpomínky na život v advokacii.

Znáte-li bývalou advokátku či advokáta, kteří by podle vás neměli v cyklu **Osobnosti české advokacie** chybět, **pošlete nám, prosím, jejich jméno, popř. aktuální kontakt**. My je oslovíme a budou-li ochotni podělit se s námi o své advokátní vzpomínky, stanou se i díky vám součástí našeho cyklu.

Vaše doporučení, prosím, zasílejte na e-mail toman@iustitia.cz. Připojte-li i svou osobní vzpomínku na advokáta, kterého doporučíte, budeme velmi rádi.

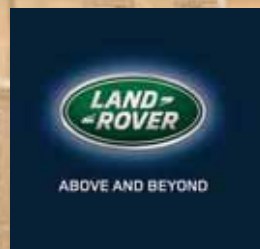
✿ JUDr. PETR TOMAN, předseda redakční rady BA

inzerce

JEDINÉ SLOVO, OBROVSKÝ VÝZNAM: HYBRID

landrover.cz

Šest písmen, která vše změní.

Zásadní změnu lze často vystihnout jediným slovem: slovo „Hybrid“ povyšuje vůz na životní postoj. Přesvědčte se sami při testovací jízdě v modelu Range Rover Hybrid nebo Range Rover Sport Hybrid. První dvě prémiová dieselová SUV s hybridním pohonem na světě se už nemohou dočkat, až změní i Váš životní styl.

AUTOKOMPLEX Matějka

s.r.o.

Brněnská 412/59, Olomouc, 783 01

+420 585 433 333

www.autokomplexmatejka.cz

Range Rover Hybrid: kombinovaná spotřeba paliva 6,4 l/100 km, kombinované emise CO₂ 169 g/km.

Range Rover Sport Hybrid: kombinovaná spotřeba paliva 6,4 l/100 km, kombinované emise CO₂ 169 g/km.

Evropská komise vyjádřila uznání České advokátní komoře

EVROPSKÁ KOMISE VYJÁDŘILA UZNÁNÍ ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMOŘE ZA REALIZACI PROJEKTU „EVROPSKÉ ZKUŠENOSTI V MEDIACI A JEJICH IMPLEMENTACE DO ČESKÉHO PRÁVNÍHO PROSTŘEDÍ“, KTERÝ KOMISE SPOLUFINANCOVALA.

V roce 2011 získala ČAK od Evropské komise na základě úspěšného výběrového řízení grant pro období 2007-2013 v oblasti Civil Justice na téma „Evropské zkušenosti v mediaci a jejich implementace do českého právního prostředí“, a to ve výši 87 132 eur.

Grant probíhal na České advokátní komoře v období 1. 4. 2011 až 31. 7. 2012 a ČAK v rámci něj spolupracovala na partnerské bázi s Bruselskou advokátní komorou.

Cílem projektu bylo jednak vzdělat vzorek advokátů (50) v mediaci, kteří by dále mediaci šířili mezi kolegy formou následných školení, a dále vznik nové sekce ADR coby poradního orgánu představenstva ČAK. V neposlední řadě bylo úkolem projektu publikovat bilingvní česko-anglický materiál o mediaci (dostupný v sekci mediace na webových stránkách Komory www.cak.cz).

Na základě evaluací a vyhodnocení ostatních grantů EK v dané kategorii a daném období bylo konstatováno, že:

- V daném období Evropská komise financovala celkem 364 evropských grantů.
- Z toho jen třicet z nich je považováno Evropskou komisí za úspěšných; jedním z těchto úspěšných grantů je i grant přidělený České advokátní komoře.
- Vzhledem k tomu, že Komora nadále pokračuje ve školení ve stejném personálním složení, **byli jsme označeni za ilustrativní příklad přeshraniční grantové spolupráce.** Připomeňme v této souvislosti, že Komora v mediaci vyškolila dosud nad rámec grantu dalších cca 150 advokátů v mediaci!

Děkuji ještě jednou všem, kteří se na úspěšném průběhu grantu podíleli!

♣ JUDr. MARTINA DOLEŽALOVÁ, Ph.D.,
vedoucí sekce ADR při ČAK

Pokorná/Holejšovský/Lasák/Pekárek a kol.

Obchodní společnosti a družstva

- Učebnice navazuje na tradici beckovských „kursů obchodního práva“ a je ucelenou učebnicí věnovanou obchodním korporacím
- Reaguje na rekonstrukci občanského práva a nový zákon o obchodních korporacích.
- Nabízí obecný výklad i detailní rozbor jednotlivých typů obchodních korporací.

2014, vázané, 448 stran
cena 890 Kč, obj. číslo A14

Svaboda/Tlášková/Vláčil/Levý/Hromada

Zákon o zvláštních řízeních soudních

Komentář

- Komentář poskytuje výklad norem upravujících konkrétní zvláštní řízení v kontextu nové hmotněprávní úpravy, která je s procesními ustanoveními spjata daleko intenzivněji, než tomu bylo do 31. 12. 2013.
- Některá zvláštní řízení od 1. 1. 2014 doznala zásadních změn (např. řízení o osvojení), některá jsou zcela nová (např. řízení o prohlášení za nezvěstného).
- Kolektiv autorů tvoří erudovaní soudci, notáři, advokáti i akademici zabývající se civilním právem procesním.

Vázané v plátně, obj. číslo EKZ165
připravujeme na únor 2015

Hásová a kol.

Insolvenční zákon

Komentář, 2. vydání

- Aktuální komentář jednotlivých ustanovení zákona vychází ze současné praxe autorů a umožňuje získat dostatečný přehled pro aplikaci zákona.
- Zahnuje výklad po velké novele insolvenčního zákona z roku 2013.
- Jednotlivá ustanovení zákona jsou opatřena aktuálními souvisejícími ustanoveními insolvenčního zákona a souvisejícími právními předpisy, ale také odkazy na literaturu a judikaturu.

2014, vázané v plátně, 1 504 stran
cena 1 990 Kč, obj. číslo EKZ151

§ Aktuálně v právu

Z legislativy

Poplatky za platební rozkaz se možná nezvýší, za notářské zápisy do rejstříků ano

Poplatky za elektronický platební rozkaz například vůči dlužníkům se pravděpodobně nezvýší. Sněmovní ústavně-právní výbor je dne 15. ledna 2015 navrhl zachovat ve vládní novele na nynější úrovni. Výbor naopak chce zvýšit poplatky za zápisy do veřejných rejstříků prostřednictvím notářů, kteří tuto pravomoc předlohou získají.

Vláda schválila posílení pravomocí zpravodajských služeb

Zpravodajské služby by mohly získat přístup k informacím o klientech bank. Údaje chráněné bankovním tajemstvím by zpravodajci měli dostat hlavně tehdy, pokud se týkají financování terorismu či organizovaného zločinu. Žádat by mohli nově také informace o tom, komu patří které telefonní číslo. Vyplývá to z návrhu zákona o zpravodajských službách a novel souvisejících zákonů, které schválila vláda.

Sněmovna schválí rozšíření ochrany obětí trestných činů

Oběti trestných činů zřejmě budou moci být chráněny před obviněnými i v případě, že se přestěhují do jiného státu Evropské unie. Předpokládá to vládní novela zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, která je před závěrečným schvalováním. V druhém čtení dne 20. ledna 2015 poslanci nepodalí žádné pozměňovací návrhy.

Novela ulehčující prodej starších domů před schválením

Sněmovna dne 20. ledna 2015 propustila do závěrečného čtení novelu zákona o hospodaření energií, která má mimo jiné ulehčit prodej starších domů. Například při prodeji nebo pronájmu staveb postavených před rokem 1947 by už vlastník nemusel po dohodě s druhou stranou předkládat průkaz energetické náročnosti, tzv. energetický štítek.

Sněmovna podpořila trestnost přípravy praní špinavých peněz

Sněmovna dne 23. ledna 2015 podpořila vládní novelu, podle níž by u praní špinavých peněz a u podílnictví byla trestná i příprava těchto trestných činů. Novela trestního zákoníku rovněž výslovně zakazuje podporu teroristických skupin a rozšiřuje trestný čin ne-

přímého úplatkářství. Navíc zvyšuje tresty za útoky na informační systémy a zpřísňuje skutkové podstaty některých trestných činů z oblasti životního prostředí. Předloha míří k posouzení do ústavně-právního výboru.

Z judikatury

ÚS: Soudy mohou nově řešit spory o nemocenské

Lidé se nově mohou obracet na soudy kvůli výplatě dávek nemocenského po uplynutí podpůrní doby. Ústavní soud dne 5. ledna 2015 vyhověl návrhu Nejvyššího správního soudu a zrušil část zákona o nemocenském pojištění, která soudní přezkum úředního rozhodnutí znemožňovala. V úvahu připadalo jen odvolání ve správním řízení.

NS: Odebírání vzorku DNA u zemřelého

Občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu v rámci sjednocování rozhodovací praxe soudů schválilo na svém jednání 14. ledna 2015 pro uveřejnění ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek rozsudek sp. zn. 30 Cdo 1982/2012 s právní větou: „Test DNA vyhotovený na základě vzorku DNA odebraného z těla zemřelého, aniž by k tomu dal souhlas před smrtí sám zemřelý, nebo po jeho smrti osoby oprávněné k pietní ochraně osobnosti podle občanského zákoníku, je nezákonně získaným důkazem, a jako takový je v řízení nepřipustný.“

Ze světa práva

Michal Bobek nominován na post generálního advokáta SD EU

Vláda dne 7. ledna 2015 schválila nominaci profesora evropského práva Michala Bobka na post generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie. Česká republika bude kandidáta na tuto funkci navrhovat poprvé. Michala Bobka vybrala loni v říjnu ze šesti uchazečů komise, v níž kromě jiných zasedali ministryně spravedlnosti Helena Válková a ministr zahraničí Lubomír Zaorálek.

Výměna na postu předsedy Nejvyššího soudu

Předsedkyně Nejvyššího soudu Iva Brožová rezignovala na funkci předsedkyně Nejvyššího soudu. Prezident na její místo dne 22. ledna 2015 na Pražském hradě jmenoval experta na trestní právo a dlouholetého soudce Nejvyššího soudu Pavla Šámala.

✿ JUDr. HANA RÝDLOVÁ

Bulletin advokacie online

Mnohem více z legislativy, judikatury a celého světa práva pro vás denně přinášíme na www.bulletin-advokacie.cz.

Zakázané těžení a nebezpečná situace na elektronických úložištích dat

prof. JUDr. IVO TELEČ, CSc.

I. Úvodem

Nový občanský zákoník lze běžně používat jako moderní obecný soukromoprávní předpis.¹ Svědčí nám o tom například použitelnost zákoníku na právní řešení závažných soukromoprávních problémů, které se vyskytují v sítích elektronických komunikací a které jsou spojeny s elektronickými úložišti dat.

Na myslí mám zejména taková **hospodářská jednání, která narušují trh elektronických služeb**. Zvláště trh vysílací a trh audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání (*video-on-demand*), včetně obchodně zavedeného světového i domácího trhu s hudbou *on-line* apod.² V případech audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání – podobně jako u televizního a rozhlasového vysílání – se navíc jedná o trh, který je státem určitým způsobem veřejnoprávně regulovaný ve veřejném zájmu. Tento stav (veřejný zájem) pak umocňuje význam elektronického trhu řádného před trhem narušeným nekalostmi, nepoctivostí a podobnými zápornými jevy.

Uvedme si příklad z praxe.

Představme si **vyzrazení dočasného obchodního tajemství**, jehož obsahem byl zbrusu nový celovečerní hraný či animovaný film, na jehož vzniku se podílelo množství lidí nadaných zvláštními osobními schopnostmi, znalostmi a zkušenostmi, a zároveň bylo vynaloženo množství sdružených finančních i věcných prostředků, včetně prostředků úvěrovaných, bez nichž by film nikdy nevznikl a nemohl emočně, citově, poznatkově či jinak obohatit veřejnost.

V naší **modelové situaci** došlo k tomu, že film byl na svém hmotném nosiči svévolně (například ze škodolibosti nebo pomstychtivosti) vyneseno z filmového nebo televizního studia, ochrana byla překonána a svévolně byl zveřejněn na určitém

elektronickém úložišti dat v síti elektronických komunikací. Stalo se tak ještě v době před připraveným premiérovým uvedením filmu na internetový či vysílací elektronický trh; kupříkladu na trh audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Mohlo se tak samozřejmě stát i před distribučním uvedením filmu v podobě rozmnožování a rozšiřování díla na různých hmotných nosičích anebo ve spojení s jeho sdělováním veřejnosti promítáním v technicky zvlášť vybavených sálech. Je věcí „pána filmu“, tedy výrobce zvukově-obrazového záznamu (filmového producenta), který obchodní způsob šíření díla a pro který film si zvolí či s jakým časovým odstupem tak postupně

1 Srov. autorův článek Nový občanský zákoník ve společnosti sítí. Právní rozhledy, 20. 2012, č. 23/24, str. 853-855. Zkráceně vyšlo v Lidových novinách, 13. 12. 2012, příl. Právo & justice, str. 21-22.

2 Dlužno ale dodat, že nabídka těchto světových služeb, alespoň pokud se jedná o dálkový přístup k nim z Česka, jakož i nabídka původních českých služeb, se na trhu objevila z různých věcných i právních důvodů poměrně pozdě; tzn. v době, kdy si již část veřejnosti zvykla na získávání statků z úložišť (nabídek) zjevně ilegálních, tedy licenčně nepokrytých. Uvedená nabídka se tak střetává s mentalitou či stereotypem chování, podle nějž, co je na internetu, je bráno za „volné“ (*feels-like-free*). Zejména v oblasti hospodářské včetně uměleckého trhu *on-line* apod. tomu tak ale zdaleka nebývá. Nicméně, vycházíme z dnešního stavu, kdy řada internetových služeb, zvláště u hudebních obchodů *on-line*, existuje. Neboli, jinak řečeno, existuje významný elektronický trh, a tedy i hospodářská soutěž na něm. Nežijeme již v žádném přechodném či prozatímním hospodářském období anebo v nerozvinutém hospodaření na internetu apod., jak tomu bývalo v počátcích internetu, nýbrž v době řádné (a ovšem i nekalé) hospodářské soutěže. Nové obchodní (i neobchodní) modely hospodaření a šíření umění či poznatků apod. prostřednictvím sítě elektronických komunikací jsou běžně zavedeny a ustáleny. Z tohoto hospodářského stavu proto musíme zásadně vycházet, a to i bez ohledu na možné technické nedostatky či různé elektronické obtíže anebo nedostatky „katalogové“, kdy elektronická nabídka *on-line* může být i v řadě případů chudší, nežli je obsahově bohatší nabídka „klasická“; např. po léta vydávaná na hudebních nosičích typu CD, resp. vinylových deskách apod. Jedná se totiž o obchodní i technický vývoj, který je neustále v pohybu. Bez ohledu na tento pohyb ovšem stále platí obecná morální i hospodářská (a nakonec i právní) zásady. Technická či obchodní proměnlivost trhu na nich nic nemění. Trh je buď řádný, anebo nekalý. Necháme-li stranou eventuelní případy krajní nouze, které by bylo možno ospravedlnit, míra spotřebitelské „přívětivosti“ elektronického trhu, navíc postupně obvykle zlepšovaná, nemůže z hlediska morálního (a tedy ani právního) hrát žádnou podstatnou roli při našem chování na trhu, resp. nemůže ospravedlnit protiprávnost skutku na úkor jiného. Naštěstí se řada střetů postupně řeší obchodně samovolně; tj. rozvojem elektronického trhu, jehož rozsah je u nás dnes nesouměřitelný se stavem například ještě před pěti lety. Za této situace, ba právě za této situace, se ale nelze dívat uplatňování právní represe či volání po ní tam, kde je tento trh svévolně narušován.

učiní anebo v jakém pořadí atd. Srov. hospodářský životní cyklus filmu apod. A to i s rizikem obchodně nevhodné volby.

V podobných situacích se ovšem **provozovateli takto veřejností zneužívaného elektronického úložiště, obvykle dat, zvýší přímé či nepřímé výnosy**, jejichž dosažení sleduje, či se mu navýší jiné konkurenční výhody, a to oproti konkurenci spočívající v řádném poskytovateli audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání či v televizním vysílateli aj., jimž tak unikla premiéra filmu a stali se až „druhými“. Ačkoli do zhotovení filmu třeba vložili nemalé prostředky, bez nichž by film vůbec nevznikl. Prostředky mohli vložit i do chystané premiéry filmu, která tak ale ve skutečnosti již žádnou premiérou nebyla. O ztrátě legitimního očekávání obchodního překvapení nemluvě.

Přinejmenším v obecné morální a právní rovině se tak nelze podívat nad právními postihy, které v posledních letech v zahraničí směřovaly proti takovým nekalým a nepoctivým úložištím elektronických dat, jako byl *Megaupload* nebo *Hotfile* a ještě dříve *The Pirate Bay*.³

File hosting, obecnými slovy živnostenského zákona „hostingové a související činnosti a webové portály“, zásadně představuje „bezpečný přístav“ (*safe harbor*) zákaznický ukládaných informací. V řadě případů z hospodářské praxe se ale jedná o „bezpečný přístav nebezpečných informací“. **Nezbývá nám proto, než tento rozporný stav právně vyřešit či tomu alespoň napomoci.** „Nebezpečnou informací“ v naší souvislosti myslím zejména ten protiprávní obsah, který je způsobily podstatnou měrou ovlivnit hospodářský trh.⁴

II. Obecně uznané zásady spravedlnosti a práva (a mravnosti)

V námi sledovaných aktuálních souvislostech právního a hospodářského života „na síti“ nemůžeme odhlédnout od soukromoprávních zásad, z nichž vyvěrá celý soukromoprávní řád a které pro něj mají všeobecný právní význam. Alespoň příkladmo můžeme zmínit následující právní zásady (principy), které zde hrají velkou roli. Na myslí mám zejména **zása-**

3 V této souvislosti se může nabízet veřejnoprávní úvaha, zda by podle českého práva bylo v budoucnu účelné, aby tzv. file hostingové služby (ukládání cizího obsahu) byly podrobeny státní koncesi. V případě nedbalého živnostenského podnikání, např. při podstatném (závažném) porušení povinnosti náležitě péče, resp. nedbání povinnosti prevence s podstatným záporným vlivem na hospodářský trh, by hrozilo odnětí koncese. Stát by tak mohl vydatně (a zároveň nepřímo) pomoci postiženým obětem deliktů.

4 K těmto otázkám podrobněji viz Husovec, M.: *Zodpovědnost na internetu podla českého a slovenského práva*, CZ.NIC, Praha 2014. Dále viz zahraniční literaturu tam uvedenou, jakož i rozhodnutí.

5 Název zákona není jazykově výstižný, není ústrojný ani neodpovídá zavedenému právnímu pojmosloví. Nejedná se o žádnou bezsubjektivní službu informační ani jiné „společnosti“, nýbrž o službu určitého druhu či druhů, která se věcně vyznačuje tím, že je poskytována prostřednictvím sítě elektronických komunikací a která je zároveň poskytována určitým druhem poskytovatelů podle věcného druhu služby. Zpravidla se tak odehrává na hospodářském trhu služeb a převážně přeshraničně.

6 Po koncepční stránce není tento zákon správným provedením směrnice o elektronickém obchodu (č. 2000/31/ES), protože ta vychází z pravidla, že poskytovatel služeb vůbec není deliktně zavázán, ledaže naplní určitý skutkový děj. Praktický význam to ale nemá.

7 Blíže viz autorův článek *Není informace jako informace*, *Právní rozhledy*, 22, 2014, č. 15/16, str. 515-523. Původně vyšlo na Slovensku sborníkově. In: Blaho, P. – Švecová, A. (eds.): *Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi*, Trnavská univerzita – vyd. Veda, Sloven. akad. vied, Trnava 2013, diel II, str. 930-947.

du odbornosti, dále zásadu zákazu těžení z nepoctivosti nebo protiprávnosti včetně zákazu těžení z vyvolaného nebo kontrolovatelného protiprávního stavu. Zmínit můžeme i **delikttní pojetí, podle nějž poskytovatel ukládacích služeb není delikttním dlužníkem**, pokud jde o obsah („informace“) vložené jeho zákazníkovi, leč by byly naplněny určité znaky delikttní skutkové podstaty podle zvláštního zákona o službách informační společnosti stojícího mimo občanský zákoník.

Podle zákona o službách informační společnosti (zák. č. 480/2004 Sb.),⁵ který obsahuje zvláštní soukromoprávní úpravu předpokladů vzniku závazků za protiprávní čin,⁶ **poskytovatel ukládacích elektronických služeb (§ 5 cit. zák.) nemá zákonem uloženou povinnost dohledu nad právností zákaznický ukládaného obsahu** (viz § 6 cit. zák.). Neboli **nemá kontrolní povinnost**, co se tohoto cizího obsahu týče. Věcnou podstatou a smyslem internetové ukládací služby je totiž „samoobsluha“ veřejnosti, kdy zákaznická veřejnost si sama elektronicky vkládá, shromažďuje, vzájemně sdílí (sděluje) na veřejnosti či jen v omezeném okruhu, anebo naopak vymazává, informační obsah. Ten má vyjadřovací technickou podobu (formu) elektronických dat, resp. jejich souborů. **Vyjadřovací forma elektronických dat je v tomto smyslu právně bezvýznamná, protože se v námi sledovaných případech jedná o zákonem:**

- a) **chráněný obsah** (viz obchodní tajemství, popř. „slabší“ důvěrné informace), což ale bývá v námi sledované praxi zcela ojedinělé a uváděno je zde jen pro úplnost,
- b) **chráněnou investici** neboli (ve zvláštním případě, který máme na mysli) chráněnou databázovost (viz databáze, zejména elektronické); přičemž v širším smyslu jsou investice i zvukové či zvukově-obrazové záznamy (nahrávky, filmy, videoklipy apod.)
- c) **chráněné umělecké či vědecké ztvárnění** (vyjádření) nějakého obsahu (např. u autorských děl filmových).⁷

Podstata a smysl těchto předpisů spočívá v ochraně majetkových, zejména hospodářských, hodnot na hospodářském trhu výrobků a služeb. Proto i v těchto případech platí použití obecných právních norem vyjádřených v občanském zákoníku a obsahujících zákaz těžení z nepoctivého nebo protiprávního činu, resp. z protiprávního stavu, jenž těžící osoba vyvolala nebo nad kterým má kontrolu (§ 6 odst. 2 o. z.). Platí zde též generální příkaz prevence (§ 2900 o. z.), jakož i legálně stanovená zakročovací povinnost (§ 2901 o. z.), jež tento generální příkaz (generální klauzuli prevence) zvlášť rozvádí.

V obou případech (zákazu těžení i prevence) se jedná o obecné právní normy, které platí v celém soukromoprávním řádu jako jedny z jeho stavebních pilířů. Poměry týkající se kyberprostoru samozřejmě nevyjímáje. Věcné zvláštnosti, ať již se týkají třeba zemědělství, tovární výroby anebo sítě elektronických komunikací, přitom nehrají žádnou roli.

Sama zvláštní zákonná úprava „služeb informační společnosti“ z roku 2004 řeší jen dílčí postupy z hlediska eventuálního zvláštního vzniku delikttních závazků poskytovatelů služeb tohoto druhu. Obecného soukromoprávního zákazu těžení, resp. příkazu vydat bezdůvodné obohacení, ani příkazu předcházení (prevence) se tato úprava nijak nedotýká, což ostatně vyplývá i z práva EU; viz cit. směrnice o elektronickém obchodu z roku 2000 (čl. 14 odst. 3). Právo Evropské unie ani nemůže upravovat takové soukromoprávní (občanskoprávní)

obecnosti, jaké jsme si zde uvedli. **Tyto obecné principy totiž směřují vysoce a zároveň i široce nad právně přípustný (dovolený) referenční rámec elektronického obchodu na jednotném trhu EU, resp. celého EHP.** V zásadě se tak jedná o tzv. národní domény neboli o úpravy **vnitrostátních právních řádů** jednotlivých členských států, které bývají po stránce legislativně-technické a formálně systematické zpravidla upravovány občanskými zákoníky jakožto obecnými předpisy vnitrostátního soukromého práva.⁸

Platí přitom zásada, podle níž poskytovatelé ukládacích služeb sami o sobě nejsou deliktně zavázáni v důsledku toho, co činí zákaznická veřejnost (třetí osoby) na jimi provozovaném elektronickém úložišti. Tato zásada či pravidlo ovšem platí jen v tzv. holé podobě; tedy bez dalšího. Oním „dalším“ může být a také v hospodářské praxi bývá:

- a) **účastenství poskytovatele těchto služeb na soukromoprávních deliktech** páchaných třetími (známými nebo neznámými) osobami z řad veřejnosti (pachateli, rušiteli); např. účastenství na jejich deliktech proti všeobecnému právu osobnostnímu, autorskému, známkovému či na deliktu nekalé soutěže; zákaznická veřejnost se totiž může přinejmenším objektivně ocitnout v **soutěžní situaci** na trhu zejména audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání (*video-on-demand*), hudby on-line či e-knih, audioknih, fotografií, resp. též rozhlasového nebo televizního vysílání apod.,
- b) **delikt nekalé soutěže** spáchaný přímo tímto poskytovatelem určitých služeb, který se alespoň objektivně ocitá v **soutěžní situaci** na uvedeném hospodářském trhu; srov. výše,
- c) **delikt proti prevenci** spočívající v porušení (nesplnění) obecné předstižné (§ 2900 o. z.) anebo zvláštní zakročovací (§ 2901 o. z.) právní (přímo zákonné) povinnosti ze strany poskytovatele uvedených služeb,
- d) **delikt zákazu těžení z nepoctivého nebo protiprávního činu**, resp. z protiprávního stavu, který poskytovatel zmíněných služeb vyvolal, anebo nad nímž má kontrolu. Souvisí to i s **quasideliktem bezdůvodného obohacení** poskytovatele těchto služeb.

Zmíněný generální zákaz těžení, resp. příkaz prevence vyvěrá z obecně uznávaných zásad spravedlnosti a práva, resp. představuje vystižení těchto zásad, které jsou zároveň, větší či menší měrou, **i zásadami morálními.**⁹ Proto mívají výraznou legitimitu u veřejnosti. Nejde totiž jen o výsledky politického rozhodnutí či jiného způsobu politického dorozumění, ale o něco, co je pevně zakořeněno v mravním povědomí společnosti a v tomto vědomí trvale udržováno jeho vlastní silou a přesvědčivostí (i společenskou nutností).

Jinak řečeno, **absence legálního příkazu k výkonu dohlížecí či kontrolní povinnosti, pokud jde o zákaznický ukládaný obsah, jak zásadně vyplývá ze zvláštního zákona o službách informační společnosti (a práva EU), nijak nezabavuje poskytovatele ukládacích služeb povinnosti dbát jiné (obecné) zákazy, které generálně vyplývají z obecných ustanovení občanského zákoníku a které vystihují obecně uznané zásady spravedlnosti a práva (srov. § 3 odst. 3 o. z.).** Bez nich by totiž vůbec nebylo možné hovořit o právnosti (a dilem ani o mravnosti, resp. poctivosti). Prostředí sítě elektronických komunikací není žádným uzavřeným a do sebe zahleděným „světem pro sebe“, ný-

brž jen jedním z mnoha poměrů, navíc zásadně „otevřených“, v nichž se odehrávají morálkou a právem upravené běhy lidských životů. V opačném případě by byla popřena sama podstata a smysl spravedlnosti a práva (i morálky). Chaos nelze

8 Dlužno ale říci, že mezi obecnými úpravami, u nás podle občanského zákoníku, a právem EU, resp. např. českým zákonem o službách informační společnosti, může existovat jisté právní napětí či potenciální střet. Tak kupř. podle § 6 zák. č. 480/2004 Sb. není poskytovatel ukládací služby povinen dohlížet na obsah (tedy ani na právní nezávadnost) zákaznický ukládaných informací, např. celovečerních hraných filmů nebo knih. Není povinen ani aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na právní závadnost. Toto pravidlo se může s ohledem na povahu a druh služeb (a vůbec uživatelskou otevřenost internetu) jevit jako rozumné. Tam, kde by s tím byly v praxi spojeny právní problémy, což se, žel, stává, lze uplatnit vůči, jinak řádnému, poskytovateli těchto služeb zakazovací nárok na podkladě vzniku quasideliktního, tzv. prostřednického závazku, o kterém se v tomto textu také zmiňujeme. Na druhou stranu je ale taktáž osoba povinna si počínat tak, aby nedošlo k neodůvodněné újmě na vlastnictví jiného, neboť „okolnosti případu“, tj. začasto zjevně nebezpečná situace na určitém úložišti a její (zpravidla) podnikatelské využívání k vlastnímu prospěchu, to vyžadují (§ 2900 o. z.). Z toho všeho lze vyvodit, že ačkoli v daném případě nemá uvedená osoba dohlížecí ani vyhledávací povinnost, pokud jde o zákaznický uložený obsah, musí i přesto zvolit ke svému hospodaření takové účinné postupy, které mají předstižný význam. Právo EU ani cit. český zákon totiž nelze jakkoli uměle vyjímát z hospodářské reality. Opak by totiž ve své podstatě a smyslu nakonec směřoval i proti samotnému jednotnému trhu v EU, resp. EHP tím, že by víceméně ustupoval před narušováním tohoto trhu, které by snad málem legitimizoval. Takový závěr by byl samozřejmě právně absurdní. Směřoval by i proti zavedení hospodářského řádu, zejména proti řádným elektronickým službám na trhu, což zjevně nebylo zákonodárným úmyslem. Obvykle je takováto osoba také tím, kdo nebezpečnou situaci na určitém úložišti vytvořil již svým uplatněným právně nebezpečným podnikatelským záměrem anebo objektivně má nad touto situací kontrolu; tudíž pro ni platí zakročovací právní povinnost vůči konkrétnímu rušiteli (§ 2901 o. z.). Svémezi zároky opět vyžadují „okolnosti případu“, tedy již sama zjevná právní nebezpečnost určité podnikatelské činnosti za účelem zisku (zpravidla). Řešení možných (alespoň prvoplánově se jevících) zákonných protikladů nabízí sama směrnice o elektronickém obchodu [rec. (48)] tím, že ponechává členským státům vnitrostátní zákonodárnou možnost uložit právní povinnost dotčeným osobám, aby jednaly se „zabezpečením, které lze od nich rozumně požadovat“. Dalším předpokladem ovšem je, že toto zabezpečení, kupř. softwarové, musí být, pokud členské státy této možnosti využijí, vymezeno ve vnitrostátních právních předpisech, a to vše za účelem odhalit některé druhy protiprávní činnosti a zamezit jim. Výrazem „zabezpečení“ nepříliš vhodně použitým v českém překladu nutno rozumět náležitou péči, resp. povinnost této péče splněnou účinným způsobem, který lze rozumně požadovat po poskytovateli ukládací služby. Jinak řečeno, poskytovatel ukládací služby je povinen podnikat či jinak jednat odpovědně ve významu plnění povinnosti náležité péče, přičemž dílčí otázky vymezí zákon, kupř. upravením zásad náležité péče daného druhu. Česko ale této možnosti, dané právem EU z roku 2000, dodnes zákonodárně-politicky nevyužilo a žádná rozumná zabezpečení svým zákonem nevyvezlo. Věcné důvody k tomu nebyly a nejsou. Chyba tak není na straně EU, ale českého státu. Ani za stavu chybějícího zákonodárství (jehož absence nemá rozumný důvod) ovšem nelze nikomu (oběti) odmítnout spravedlnost. Nezbyvá proto, než aby se náhradní role ujal soud a rozumně, totiž poměrně, vytvořil naznačený potenciální střet mezi zákonem o některých službách informační společnosti a občanským zákoníkem (podobně to platilo i o předchozím zákoníku). Uvážit přitom nezbude, nežli jednat podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá občanský zákoník (zejména půjde o příkaz náležité péče), a nalézt podstatu a smysl práva, resp. dobré uspořádání práv a povinností. Předesílám, a to i s ohledem na možnost vyplývající z práva EU, že účeloslovně-hodnotově musí být brán zřetel na ochranu obětí, která je zásadně slabší stranou v kyberprostoru. K tomu viz příkázaný postup podle § 10, zejm. odst. 2 o. z. Fakticky to znamená, že český stát v důsledku své zákonodárně-politické nečinnosti (zdržení se využití možnosti dané právem EU, ač tak nebyl povinen) fakticky ponechal na vnitrostátnímu soudu, aby v konkrétní sporné civilní věci vymezil, co jsou rozumně požadovaná účelová zabezpečení (náležitá péče), čímž by mohl vzniknout *leading case*, hodný možného podobného použití v budoucích podobných případech; a to i úředním postupem podle zákona o soudech a soudcích, tzn. výběrem tohoto rozhodnutí do úřední *Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek*, jejíž obsah je spojen s procesní poučovací povinností soudu podle občanského soudního řádu; srov. též § 13 o. z. týkající se předvídatelnosti soudního rozhodování. Soudce by v takovém případě musel jednat tak, jako by on sám byl zákonodárcem. Nutno říci, že tyto případy by z hlediska svrchovanosti zákona měly nastávat jen zcela ojediněle, popř. by neměly nastávat vůbec. V zásadě by se mělo jednat o situace, které doznávají ústavního rozměru (bez ohledu na to, zda by se případem procesně zabýval Ústavní soud). Mám za to, že námi sledovaný stav takovýto rozměr má. Stát zde totiž ponechal bez zákonodárně-politického povšimnutí zjevnou kolizi různých hodnot, a to podstatného významu z hlediska chodu hospodářství a kulturního průmyslu, jakož i uplatňování subjektivních práv a svobod.

Ilustrační koláž

legitimovat. Zvláště tehdy ne, týkal-li by se lidské osobnosti a jejich projevů ve společnosti anebo by se týkal hospodářství.

V rovině základních práv můžeme zmínit určité pnutí mezi některými jednotlivými subjektivními veřejnými právy (hodnotami, principy). Tak tomu ale bývá v běžném životě u mnoha práv či principů, jejichž pojmovým znakem je potenciální kolize. Proto nám nezbyvá, nežli vzájemné střety hodnot metodicky ustáleně, předvídatelně a přezkoumatelně poměřovat.¹⁰

Na mysli mám kupříkladu **základní lidské právo na zachování lidské důstojnosti**, osobní cti, dobré pověsti a na ochranu jména, na soukromí a rodinný život či proti zneužívání osobních údajů. Vedle toho nelze ani pomíjet **základní lidské právo vlastnit majetek** či pokojně užívat majetek, jakož ani **kulturní právo** na ochranu výsledků tvůrčí duševní činnosti. Člověka totiž nutno brát jako celistvou živou bytost; viz ale též níže.

Oproti tomu se v praxi střetáváme s kolidujícím **politickým právem** vyhledávat a šířit informace, jakož i s kolidujícím **hospodářským právem** podnikat či provozovat jinou hospodářskou činnost; třeba pomocí elektronického úložiště zákaznických „dat“. Poslední hospodářské právo ovšem souvisí i s právem vlastnit majetek neboli **hospodařit s vlastním**, a pokud s ci-

zím, tak pouze oprávněně (nikoli bezohledně vzhledem k vůli vlastníka nebo k poměrům na trhu).

III. Zakázané těžení jako soukromoprávní delikt

Provozovatel elektronického úložiště dat (poskytovatel veřejné ukládací služby) v našem filmovém či televizním příkladu ze života (ukradený film před premiérou), který jsme si popsali v úvodu, naplňuje skutkovou podstavu deliktu zakázaného těžení (§ 6 odst. 2 o. z.). **Zakázané těžení představuje protiprávní (dokonce protizákonný) čin, jenž je soukromoprávním deliktem.** A to i bez ohledu na to, jedná-li se současně o nekalou soutěž, anebo nikoli.

Zákaz těžení se na straně poskytovatele ukládací služby pojmově, resp. skutkově vztahuje na trojí druh zakázaného těžení (protiprávního jednání), a to na zákaz těžení z:

a) nepoctivého činu, např. zakázané těžení z obchodního zavedení a udržování, popř. i rozvíjení **nepoctivého obchodního modelu** „na síti“, jehož nepoctivost se vyznačuje tím, že takovýto obchodní postup je (obvykle) podstatnou měrou (a obvykle podnikatelsky za účelem vlastního zisku) založen nikoli na těžení z běžného zákaznického využívání elektronického úložiště ke sdělování vlastních cestovních fotografií, videí z dovolené nebo rodinných oslav, vlastních odborných děl apod., k čemuž jsou takováto úložiště věcně určena, nýbrž na veřejném zpřístupňování cizích, dosud chráněných, osobnostních nebo hospodářských hodnot bez ohledu na vůli dotčených osob.

Jinak řečeno, jedná se o **nepoctivé (nekalé) obchodní způsoby (praktiky)**, které podnikatelsky obvykle záměrně předem počítají s protiprávními jednáními části zákaznické veřejnosti

9 Srov. od autora: Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka a veřejný pořádek, Právní rozhledy, 19, 2011, č. 1, str. 1-6. Druhé vydání pro jiný okruh čtenářů viz Průmyslové vlastnictví, 21, 2011, č. 2, str. 60-68. Komentářově viz Melzer, F. – Tégl, P. et al.: Občanský zákoník. Velký komentář, Leges Praha 2013, sv. I, str. 99 an. Spoluautoři této části Melzer a Tégl.

10 Viz autorův příspěvek Politická svoboda a duševní vlastnictví: střet hodnot, Právník, 152, 2013, č. 3, str. 209-221. Sborníkově vyšlo na Slovensku in: Blaho, P. – Švecová, A. (eds.): Hodnotový systém práva a jeho reflexia v právnej teórii a praxi, Trnavská univerzita – Veda, Trnava 2013, 1. diel, str. 114-129.

na úkor třetích osob (dotčených vlastníků práv) nebo na úkor veřejného blaha řádné (nikoli nekalé) hospodářské soutěže na trhu služeb. Odborníci v elektronických službách, za něž nutno mít poskytovatele ukládacích služeb, si musí být – právě i s ohledem na svou odbornost (včetně znalosti poměrů „na síti“) – vědomi, co a jak alespoň část zákaznické veřejnosti na jimi provozovaných úložištích činí, a to i bez ohledu na případná upozornění na protiprávnost ze strany vlastníků práv, konkurentů či kohokoli jiného.

Srov. např. takové **znaky**, které vystihují či dokonce přímo umocňují nepoctivé těžení poskytovatelů ukládacích služeb z protiprávnosti jednání (alespoň části) zákaznické veřejnosti, jako jsou například finanční či jiné motivační výhody pro zákazníky ukládající všeobecně obchodně přitažlivý (hojně veřejností stahovaný či zhlížený) obsah (např. tzv. prémiové účty), přičemž poskytovatelé ukládacích služeb obvykle vědomě již počítají se zásahy do práv vlastníků nebo s narušováním hospodářské soutěže na trhu, a to za účelem jejich vlastního obohacení (vědomé těžení poskytovatele ukládacích služeb ze zákaznických zásahů). Obvyklostí je, že přitažlivý obsah bývá zároveň z různých důvodů dočasně právně chráněný, nikoli snad volný. Spíše okrajové jevy typu amatérského videa, „jak jsem spadl z kola“ a jeho možnou obsahovou přitažlivost mezi pár kamarády, ponechávám stranou. Zásadně se u tohoto nepoctivého obchodního modelu (praktiky) jedná o nákladně kinematografické filmy, cizí hudební nahrávky (vlastní necháváme stranou), cizí fotografie nebo e-knihy či audioknihy.

b) protiprávního činu, např. zakázané těžení z protiprávního činu **třetí osoby**, tj. zákazníka ukládací služby, který coby rušitel práva (pachatel deliktu) **zneužil** tuto poskytovatelem nabízenou informační službu k neoprávněnému (bezdůvodnému) zpřístupňování určité cizí hodnoty (třeba filmu nebo hudby či knihy) veřejnosti, ačkoli tato hodnota dosud požívá na určitém území legální ochrany,

c) protiprávního stavu, např. těžení ze stavu, někdy i dlouhodobě zavedeného, který trvá na poskytovatelem spravovaném (a veřejnosti nabízeném) úložišti elektronických dat a který poskytovatel ukládací služby vyvolal nebo nad nímž má kontrolu. Můžeme také říci, že samo toto spravované úložiště se nachází v určitém právně nežádoucím trvajícím stavu, kdy kdokoli ze strany veřejnosti může pro sebe čerpat pomocí daného úložiště nabízené „informační služby“, jejichž prostřednictvím si může stáhnout nebo zhlédnout či jinak vnímat cizí hodnoty (kupř. filmy či knihy nebo fotografie), které ovšem **nejdou nikterak určeny k nabízení veřejnosti na určitém úložišti**. Svobodnou vůli vlastníků práv nelze oslyšet. Skutečnost, že nabízení cizího bezprostředně činí zákazníci ukládacích služeb, nic nemění na tom, že trvajícím stavem, v němž se nachází určité úložiště, je v tomto ohledu protiprávní. Dlužno dodat, že ke zpřístupňování zmiňovaných hodnot, třeba e-knih, slouží zavedený trh elektronických služeb, který je po právu.¹¹

Co z toho všeho má samotný poskytovatel ukládacích služeb? Neboli co vlastně pro sebe těží z nepoctivosti, protiprávnosti či protiprávního stavu, který vyvolal na úložišti nebo nad nímž má kontrolu?

Poskytovatel ukládacích služeb, zpravidla živnostenský podnikatel v oboru, a tudíž odborník, pro sebe za často zakázaně **těží přímé nebo nepřímé hospodářské nebo jiné majetkové vý-**

hody (obchodní nebo jiný hospodářský prospěch včetně, nikoli však výlučně, možného zisku) **na trhu služeb, které pramení v jím alespoň nepřímo (někdy i objektivně bez zavinění) umožňovaných činech třetích osob (zákazníků), které zneužívají určité úložiště, a tudíž se jedná o zákaznické činy nepoctivé nebo protiprávní.**

Anebo poskytovatel ukládacích služeb **těží z trvajícím protiprávního stavu** na jím spravovaném (provozovaném) úložišti, na jehož udržování se zpravidla vědomě podílí, přičemž se jedná o stav úložiště (alespoň o částečný stav), který je **na úkor** vlastníků dočasných majetkových práv. Sám poskytovatel ovšem musí v tomto posledním, třetím, případě splnit předpoklad, že **se jedná o protiprávní stav, který vyvolal** (třeba zavedením určitého obchodního způsobu, který hospodářsky počítá právě se vznikem a trváním protiprávního stavu včetně reklamy nebo propagace tohoto obchodního modelu), anebo se musí jednat o stav, **nad nímž má kontrolu** (§ 6 odst. 2 věta druhá o. z.).

V praxi, a to právě i s ohledem na úložiště elektronických dat, se můžeme setkat i s možnými **souběhy** těchto skutkových podstat soukromoprávního deliktu zakazu těžení. Zakázané těžení je z hlediska soukromoprávně deliktivního záměrně pojímáno tak, aby formální znaky skutkové podstaty stanovené občanským zákoníkem pokrývaly veškerá nežádoucí jednání, která potenciálně připadají v úvahu. Tedy i bez ohledu na to, zdali je čin protiprávní, anebo „jen“ nepoctivý. Rozlišování mezi „protiprávností“ a „nepoctivostí“ ovšem nebývá v praxi nikterak ostré, protože to, co je **nepoctivé**, bývá **zpravidla též protiprávní** (i v protizákonném smyslu, např. nekalé soutěže). Je ovšem dobře, že zákon počítá s oběma kategoriemi tak, aby stát neumožňoval pachatelům žádné „únikové skulinu“. K tomu je doplněna **třetí** skutková podstata, která se týká **vyvolaného nebo kontrolovaného protiprávního stavu**; viz též níže.

IV. Zvláštní zakázané těžení z vyvolaného nebo kontrolovaného protiprávního stavu

Již jsme si řekli, že delikt zakázaného těžení se opírá o tři skutkové podstaty. Poslední z nich, bráno mluvnicky, se týká **zakázaného těžení z protiprávního stavu** (rozuměno zde na úložišti elektronických dat), které se děje ve prospěch poskytovatele ukládací služby (formou **bezdůvodného obohacení**), jenž zároveň tento protiprávní stav vyvolal anebo nad nímž má kontrolu. **Rozšiřujícím výkladem, sledujícím podstatu a smysl ochrany obětí deliktů, můžeme dospět i k poskytovatelově účastenství na vyvolání tohoto stavu někým jiným (pachatelem), které je stejně soukromoprávně postížitelné jako přímý zásah sám.**

Vyvolání i kontrolovatelnost jsou skutkové děje, které podléhají dokazování v rámci volného hodnocení důkazů podle občanského soudního řádu.

Zastavme se u znaku „kontrola“ nad protiprávním stavem na úložišti elektronických dat. Kontrolou nutno rozumět faktickou kontrolu **věcnou i právní**. Nemusi jít ovšem jen o kontrolu právní, která bývá někdy v praxi pohříchu zužována jen na „právní formalitu“, jímž řada lidí ani nevěnuje žádnou vět-

¹¹ Viz např. Knihy Google nebo Knihy iDnes apod.

ší pozornost (i pro jejich občasnou přehlčenost) a které někdy bývají i poněkud „ukryté“. Na druhé straně ovšem nelze podceňovat význam kontroly, která je právně založena například smlouvou se zákazníkem úložné služby na základě zákaznickova přijetí formulářových smluvních podmínek v elektronickém právním styku.

Znak „mít kontrolu“ nad protiprávním stavem je nutno chápat, stejně jako jakýkoli jiný právní pojem, **objektivně**; tzn. ve významu **objektivní způsobilosti** (schopnosti) **mít tuto kontrolu**; např. i bez ohledu na skutečný počet zaměstnanců, kteří by se tomu věnovali, bez zřetele na jejich zaneprázdněnost jinými úkoly anebo jejich odbornou neschopnost apod. Rovněž tak i bez ohledu na možnou finanční nákladnost zavedení kontrolních mechanismů po stránce technické, zejména softwarové. Každé podnikání nebo jiné hospodaření s sebou přináší náklady. Zvláště pak tam, kde se námi sledovaný zisk dotýká či potenciálně může dotýkat práv třetích osob nebo veřejných statků. Skutečnost, zda poskytovatel ukládací služby spojené s protiprávním stavem (anebo u prevence spjaté s „nebezpečnou situací“), nad nímž má kontrolu, tuto kontrolu vykonává, anebo nikoli, je věcí jinou a samozřejmě je právním rizikem, které stíhá poskytovatele služby samého v podobě deliktčního závazku založeného porušením zákona (legální povinnosti).

Z hlediska zákazu těžení (anebo příkazu prevence) na tom nic nemění ani zákon o službách informační společnosti, protože ten se týká, jak jsme si již uvedli, jen tzv. holých skutků (bez zakázaného těžení a bez ohledu na příkaz prevence).

Do jisté míry schematicky si to vše můžeme ozřejmit na jiném příkladu.

Představme si schovatele poskytujícího úschovní služby. Ani on nemá zákonem přímo uloženou zvláštní povinnost kontrolovat obsah zákaznický samoobslužně schovaných věcí. Nese však veškerá rizika spojená s porušením své prevenční povinnosti včetně zakročení. Zároveň by se také z jeho strany jednalo o zakázané těžení (tedy i o bezdůvodné obohacení), jestliže by schovatel těžil z protiprávního stavu (například ohrožujícího veřejné zdraví). Zakázané těžení by mohlo spočívat nejen v dosahování zisku z jednotlivých úschov ohrožujících veřejné zdraví, ale i v jiném majetkovém prospěchu schovatele

včetně takového prospěchu nepřímého, kupř. „jen“ ze souvisících reklam na různé zboží. Je věcí schovatele, jeho odborností, k níž se veřejně hlásí typicky jako živnostník, a zároveň i jeho podnikatelským rizikem, aby si obezřetně a předem vyhodnotil hrozící protiprávní stav (a míru hrozící nebezpečnosti situace) na hospodářském trhu, z něž hodlá pro sebe těžit, jakož i objektivní možnost všestranné (tzn. též účinné) kontroly nad takovým stavem (situací).

V. Generální příkaz prevence a zakročovací povinnost

Generální prevenční povinnost je v soukromém právu uzákoněna v ustanovení § 2900 o. z. Plnění prevenční povinnosti je v naší souvislosti vázáno na okolnosti případu, což je zcela rozumné a pochopitelné. Některé okolnosti určitého případu již zjevně, *prima facie*, vyžadují jistý právně předvídaný ochranný postup. Pokud jde o úložiště elektronických dat rozmanitého (zákaznický volného) obsahu, spojená se zákaznickou „samoobsluhou“, je již z této skutečnosti (okolnosti případu) zřejmá nutnost, aby si poskytovatel takovéto služby počínal tak, aby nemohlo docházet k žádným újmám, a to ani třetích osob. Jedná se totiž o takové okolnosti případu, mezi něž spadá obvykle již zjevně nebezpečná situace na příslušných úložištích, zejména těch, která mívají značně „divoký“ ráz a špatnou pověst mezi slušnými lidmi.

Směrnice o elektronickém obchodu z roku 2000 umožňuje, aby členské státy EU svými vnitrostátními předpisy vymezily zabezpečení (správně náležitou péči, *duties of care, Sorgfaltspflicht*), která lze rozumně požadovat po poskytovatelích ukládacích služeb, a to při uložení zákonné povinnosti používat takováto zabezpečení (náležitou péči) za účelem odhalení některých druhů protiprávní činnosti a zamezení jim. Již jsme si ale uvedli (pozn. 8), že český stát této zákonodárné možnosti **nevyužil**. Tím ponechal celou záležitost na výkladu a použití práva soudem; (bliže viz v cit. pozn.).

Vyloučit přitom nelze, že **rozumně lze preventivně účinně požadovat jediné používání samočinného filtrovacího zabezpečení softwarového druhu**, které by mohlo být skutečně účinné (byť nikoli snad stoprocentně nebo úplně bezchybně) s ohledem na ochranu dotčeného cizího vlastnictví (či jiných cizích hodnot), a to pravděpodobně i ve spojení s lidskou silou (prací) v krajních případech technicky pochybných, jinak neřešitelných, a vyžadujících tak pravděpodobně nutnost jednotlivého posouzení. **Filtrovací softwarové nástroje tohoto druhu a určení jsou běžně dostupné na trhu.** Náklady spojené s jejich pořízením a provozem patří mezi podnikatelské, daňově uznatelné, provozní výdaje poskytovatele ukládacích služeb (provozovatele elektronického úložiště). Každé podnikání přináší své náklady.¹²

Prevenční povinnost podle občanského zákoníku lze přitom mít za užší, a to za ryze předstížně účelově zaměřený právní pojem (ač formálně systematicky vyplývá z obecného předpisu), a to v porovnání se všeobecně chápanou dohlížecí povinností nad obsahem (byť formálně systematicky ve zvláštním zákonu) včetně například dohledu nad věcnou správností ukládaného obsahu, např. sdělovaného odborného poznatku. **Zatímco užší prevenční povinnost poskytovatel ukládací služby má (§ 2900 o. z.), všeobecný dohled nad zákaznickým ob-**

12 Srov. však v tomto směru zdrcitelný rozsudek SDEU ze dne 24. 11. 2011, sp. zn. C-70/10, ve věci předběžné otázky týkající se belgického řízení ve věci Scarlet Extended SA v. Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM). Preventivní systém filtrování, např. robotický, by ve smyslu tohoto rozsudku neměl být používán přinejmenším proti veškerým zákaznickým ukládacím službám, tzn. nepřiměřeně široce (všeobecně či paušálně). Jinými slovy, soudem vymezené nadměrné filtrování je v rozporu s právem EU (směrnice o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti z roku 2001). Otevřenou otázkou ale zůstává, zda Soudní dvůr EU tím, že odmítl filtrování jako prevenci, byť by se jednalo o filtrování nadměrné, rozhodl v souladu se směrnicí o elektronickém obchodu z roku 2001, když obě směrnice (ač vykládal jen jednu z nich) mají být navzájem v souladu, nikoli snad v rozporu; [srov. totiž nedotčenost prevence podle čl. 14 odst. 3, resp. rec. (50) směrnice o elektronickém obchodu]. Jinou otázkou by ovšem mohlo být právní posouzení protiprávního jednání poskytovatele ukládací služby z hlediska práva proti nekalé soutěži, které v námi sledovaném obecném (nikoli jen spotřebitelském) pojetí nespadá do referenčního rámce Soudního dvora EU. Srov. např. nekalosoutěžní význam (nikoli snad bagatelně) nepoctivého obchodního záměru či modelu uplatňovaného poskytovatelem ukládací služby na hospodářském trhu. Event. všeobecné filtrování zákaznický ukládaného obsahu z důvodu prevence před nekalou soutěží na trhu tak není provedením autorského ani jiného práva EU. Nemohlo by proto být ani předmětem předběžné otázky, protože chybí předpis EU, který by měl být Soudním dvorem EU vyloučen. Tato právní otázka by tak zůstala posuzována pouze na vnitrostátní soudní úrovni.

sahem nemá [§ 6 písm. a) zák. č. 480/2004 Sb.].¹³ Uvedený dílčí právní závěr má zásadní právní význam pro pochopení právních otázek kyberprostoru.

Zjednodušeně řečeno, **odpovědné jednání s náležitou péčí, kterou lze po poskytovateli ukládacích služeb rozumně požadovat, je předpokladem naplnění příkazu prevence podle občanského zákoníku v dané věci.** Počínat si předstízně v naší souvislosti vždy znamená jednat odpovědně (náležitě). Tato skutečnost již vyplývá z použití ustanovení § 3 odst. 3 o. z., pojednávajícího o „dalších“ obecně uznaných zásadách spravedlnosti a práva, z nichž vyvěrá soukromé právo.

Procesní výhodou i nevýhodou, jak se to vezme, může být ta skutečnost, že **výklad a používání prevence podle vnitrostátního občanského soukromého práva členského státu EU (u nás dle občanského zákoníku) není předmětem řízení o předběžné otázce pojednávající o výkladu práva EU před Soudním dvorem EU v Lucemburku. Podobně (nikoli snad tak výjimečně) to platí též o otázce nekalé soutěže dle vnitrostátního práva (u nás rovněž podle občanského zákoníku).** V případě pochyb může být určující, o jakou právní kvalifikaci skutku se jedná. Zda souvisí s právem EU (např. s vnitrostátním provedením směrnice o elektronickém obchodu nebo směrnice o autorském právu v informační společnosti), které by tak mohlo být podrobitelné výkladu Soudním dvorem EU, anebo nikoli.

Prevenční povinnost (právní příkaz odpovědného jednání) je formálně systematicky v občanském zákoníku propojena se zvlášť legálně upravenou **povinností zakročovací, která se již přímo týká určitého právního poměru (závazku) mezi zakročujícím a ohrožitelem (§ 2901 o. z.). V našem případě můžeme obojí vztáhnout na toho, kdo vytvořil nebezpečnou situaci na elektronickém úložišti dat nebo má nad ní kontrolu.** Zakročovací povinnost je pak vztažena vůči ohrožiteli z řad veřejnosti, ať již byl ztotožněn, anebo ne. V podstatě se jedná pouze o aplikaci obecné legální povinnosti, kterou neseme každý *ex lege*, pro určitý případ.

Významným pojmem je v této souvislosti „nebezpečná situace“, a to na úložištích elektronických dat, a míra (objektivní způsobilost) kontroly nad ní ze strany poskytovatele ukládací služby. Nebezpečnou situaci vytvořím třeba tím, že na zahradě chovám smečku necvičených psů. Nejen však to. Může se jednat o jakoukoli (právně) nebezpečnou situaci, která se týká nejen možné újmy na zdraví (absolutního práva na zdraví), ale jakéhokoli jiného potenciálně dotčeného práva kohokoli; tedy například i majetkového práva autorského či práva známkového. Nebezpečná situace ovšem není vyčerpána jen možnou hrozbou zásahu do něčího subjektivního práva, ale může se vztahovat i na ohrožení některého obecně sdíleného dobra (veřejného blaha), které není subjektivizováno, nýbrž společně sdíleno námi všemi, jako je tomu kupříkladu u hrozby nekalé soutěže.

Možnost preventivní kontroly nad právně nebezpečnou situací nutno tedy vztáhnout na situaci, například na diskusním fóru zpravodajského portálu nebo na blogu, která je alespoň potenciálně právně nebezpečná. Srov. též jen ohrožovací delikt a pojetí prevence (předcházení zásahu). Vycházíme přitom z požadavku (zásady) rozumné opatrnosti (pečlivosti a obezřetnosti). Tomu pak ze strany postižených odpovídá jejich oprávněné očekávání odborné péče ze strany odborníka; kupř.

poskytovatele ukládací služby provozujícího veřejné diskusní fórum, který se často hlásí k živnostenskému stavu podnikatelskému (srov. § 5 odst. 1 o. z.).

V čem v námi sledovaných případech spočívá ona „nebezpečná situace“?

Odpověď zní, že **spočívá v zákaznickém ukládání**, například fotografií, videí, článků, e-knih v podobě datových souborů určitého technického formátu, na veřejná, obvykle podnikatelsky provozovaná, elektronická úložiště dat v síti elektronických komunikací. Vytvoření takovéto situace bývá záměrně umožněno poskytovatelem ukládací služby například i za účelem jeho vlastního přímo či nepřímého obchodního nebo jiného hospodářského prospěchu včetně i možného sledování zisku. Srov. reklamy, tzv. prémiové účty, placené přístupy apod. Poskytovatel ukládací služby, jak již bylo řečeno, si totiž musí být vědom právních nebezpečí, která jsou s tím spojena alespoň potenciálně. Pokud totiž sám technicky nenastavil například předchozí odsouhlasení jednotlivých příspěvků („dat“, resp. jejich souborů) a jeho právní provedení ve smluvních podmínkách, k čemuž v běžné praxi dochází spíše ojediněle (například jen v úzce odborně zaměřených diskusích), a ponechal tak volnou ruku svým zákazníkům (veřejnosti), začasto anonymním nebo skrytým pod krycími jmény¹⁴ anebo s nespolehlivě ověřenou totožností, vytvořil situaci, o jejíž nebezpečnosti není pochyb. **A to zejména se zřetelem na převažující obsah „dat“, jejich určení i celkové zaměření určitého portálu apod.**

Bezvýznamné je proto, že nebezpečnou situaci vytvořil sám poskytovatel ukládací služby anebo tak učinili „až“ jeho zákazníci či zda se na jejím zákaznickém vytvoření nějak účastnil. **Rozhodný je stav nebezpečné situace a prevenční významná je i míra kontroly nad ní.**

Způsoby kontroly nad nebezpečnou situací na elektronickém úložišti dat mohou být několikery. Oprávněně lze očekávat, že budou uplatněny všechny z nich souběžně tak, aby kontrola byla vskutku účinná. Nikoli snad jen ryze formální, ba téměř jen „na oko“. **Objektivní způsobilost kontroly (a tedy i odpovědné, náležité, jednání) lze proto uplatnit následovně:**

- a) **morálně**, například přijetím nebo osvojením si již existujícího etického kodexu diskutujících lidí či osob vkládajících jiný obsah,
- b) **právně**, například navržením smluvních podmínek ukládací služby včetně poskytovatelova práva moderování diskuse a vyřazování (mazání) nevhodných, kupř. neslušných nebo práva třetích osob zjevně porušujících příspěvků, dále též ztotožňováním osob (zákazníků) vy-

13 Shodně Císařová, Z.: Pasivní legitimace (host) providerů v případech porušování autorských práv na internetu a rozsudky L' Oréal/Ebay a Scarlet/SABAM. In: Kříž, J. (ed.): Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových, Univerzita Karlova, Praha 2011, str. 77. Dodejme po obecné stránce, že samotná právní argumentace postavená na jen prvoplánově nahlížené přednosti zvláštního zákona před obecným předpisem se jeví jako lichá (přílišně formalistická, tedy jen povrchní) tam, kde by nebyl brán zřetel na účel, podstatu a smysl (tzv. materiální stránku právní normy).

14 V praxi se spíše hovoří o „přezdívkách“ (*nicknames*, zkráceně *nicks*), což samozřejmě není vyloučeno. Přezdívku ovšem člověk dostává od jiného, např. ve škole anebo má skautskou přezdívku apod., zatímco krycí jméno si zpravidla sám pro sebe volí, aby v síti elektronických komunikací záměrně nevystupoval pod jménem vlastním, a tak jeho totožnost zůstává hůře zjištělná. Jedná se o určitou „morální daň“ za otevřený internet, která ale nemusí být úplně ospravedlnitelná. Za svými projevy, ať bylo učiněny kdekoli a jakkoli, bychom si měli osobně stát. Anebo se jich raději zdržet.

užívajících ukládací služby včetně adres bydliště, a to nejen pomocí zjištění propojených počítačů či jiných podobných přístrojů, jakož i např. zřízením přístupového práva postiženým lidem pomocí technického zavedení komunikačního kanálu k jejich možnému přímému výmazu závadných dat,¹⁵

c) technicky neboli věcně například nastavením systému (funkčnosti) úložiště spočívajícím kupř. v robotickém rozpoznávání opakovaného vložení rušebního předmětu dle jeho určitých technických vlastností (tzv. hašovací funkce), blokováním příspěvků z pochybného zdroje nebo z technické adresy připojeného počítače nebo jiného podobného přístroje opakovaně použitého k zásahům; dále též blokováním příspěvků obsahujících slova s významem nadávek, odlišením lidských příspěvků od zahlcení robotickými přístupy, ochranou proti dalšímu sdílení event. rušebních příspěvků např. na společenských sítích, omezením délky příspěvku (srov. obvyklou délku či rozsah např. celovečerního filmu) anebo omezením druhu příspěvku (též viz věcnou nepřítapadnost příspěvku); a to vše v nepřetržitém technickém režimu (nonstop), popř. též osobně moderátorsky či jinak pomocí lidského činitele zejména tam, kde nastávají hraniční případy sporného rázu. Z hlediska obecného požadavku odpovědného (náležitýho) jednání, projevujícího se zde též legálním příkazem prevence, nelze vyloučit, zejména podle povahy, druhu, chodu a určení elektronického úložiště, ani nezbytnost technického preventivního opatření filtrovacího, zejména softwarového druhu a určení. Používání takového technického opatření, na trhu dostupného, jistě lze rozumně požadovat (ledaže by to snad bylo vzhledem k okolnostem nepřiměřené, nadměrné, přehnané apod.). Jinak by totiž obvykle nebylo možné účinně dostat účelu odhalení a zamezení některých druhů protiprávní činnosti na elektronickém úložišti dat; srov. rec. (48) cit. směrnice o elektronickém obchodu z roku 2000.

Nyní se pozastavme u míry kontroly nad nebezpečnou situací. Zřejmé je, že tato míra uplatňované kontroly musí být přiměřená dané situaci, tj. i všem okolnostem případu.

Jaká jsou tedy hlediska přiměřenosti v těchto případech?

Mohli bychom je vyjádřit následovně jako například:

- a) druh a povaha** (i přístupnost a dostupnost, známost či oblíbenost) určité **ukládací služby** na straně veřejnosti, resp. druh a povaha úložiště samého,
- b) druh a povaha** (velikost) **právního nebezpečí** spojeného se situací na určitém úložišti, což za často souvisí s předchozím ukazatelem,
- c) okruh potenciálně dotčených práv a okruh třetích osob** (ositelů či vlastníků, ale i třeba „jen“ vykonavatelů či správců těchto práv); například, zda se jedná „jen“ o právo autorské, anebo i o práva související s právem autorským

(a o která z nich), anebo zda se jedná též o právo známkové (např. u e-knihy) atd.,

- d) míra reálnosti hrozby zásahů**, jejich hrozící četnost i opakovanost a rozumně předpokládané následky zásahů včetně následků hospodářských,
- e) četnost minulých zásahů**, pokud již k nim v minulosti došlo, jejich povaha a druh; např. se jednalo o minulé zásahy, které se dotýkaly státem regulovaného trhu audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání (*video-on-demand*),
- f) velikost (rozsah) nepoctivého nebo protiprávního obohacení** (přímého nebo nepřímého obchodního či jiného hospodářského prospěchu); tzn. **bezdůvodného obohacení bez spravedlivého důvodu**, dosaženého těžením ze zákaznických zásahů do práv třetích osob nebo do veřejného blaha hospodářské soutěže; např. sem patří značnost rozsahu bezdůvodného obohacení.

Zastavme se ještě u okolností nebezpečné situace na úložištích v síti elektronických komunikací. Možnost kontroly nad touto zákaznickou vytvořenou situací (bez ohledu na možné účastenství poskytovatele ukládací služby) může být někdy i docela odlišná. Uvedme si například zákaznickou otevřenou soustavu (platformy) jako jsou kupříkladu internetové dražby nebo jiné elektronické obchody (vazba např. na ochranné známky a jejich padělky) nebo námi sledovaná úložiště či různá diskusní fóra na zpravodajských nebo odborných portálech apod. Z hlediska poskytovatele ukládací služby můžeme hovořit o takovéto **platformě neutrální** (např. síťově propojené elektronické databáze doménových označení) anebo, naopak, o **platformě obchodně promyšlené** (proaktivní).

V posledním případě, který nás zajímá nejvíce, se může jednat například o takové služby, které poskytují zákazníkům vyhledávače, seřazovače (pořadí), měřiče (statistiky), optimalizace obchodních nabídek, např. i jen s využitím zákazníkem zanechaných „elektronických stop“ podle jeho předpokládaných zájmů či upřednostňování, dále tzv. prémiové zákaznické účty nebo jiné pobídkové výhody povzbuzující k dalšímu ukládání „dat“ apod. Z toho je patrné, že nejde jen o pouhou „technikálii“, nýbrž o obchodně promyšlenou soustavu zákaznických služeb a jejich nabídek. Právě tyto poslední skutkové znaky již samy o sobě zpravidla navozují pochyby, zda určitý zvolený obchodní model je vskutku poctivý, a to s ohledem na daný, zjevně chráněný, obsah. Neboli, zda se jedná o zakázané těžení z protiprávního stavu na úložišti, resp. na trhu, využívající kupříkladu model finančních či jiných pobídkových výhod pro zákazníky, ukládající obchodně přitažlivý (hojně sledovaný nebo stahovaný a sdílený) obsah (ovšem cizí).

Srov. k tomu též generální klauzuli bezdůvodného obohacení (§ 2991 o. z.), která v sobě zahrnuje i obohacení z nepoctivého zdroje, pro něž chybí spravedlivý důvod. **Zakázané těžení je tak právně propojeno se zakázaným bezdůvodným obohacením** (vedle event. možné újmy).

Právně nebezpečná situace na úložištích elektronických dat současně představuje pojistné riziko poskytovatele ukládací služby, které bývá spjato s jeho podnikáním. V úvahu tak přichází jeho škodové pojištění povinnosti k náhradě majetkové nebo nemajetkové újmy postiženým třetím osobám (např.

¹⁵ Toto opatření ale někdy bývá v praxi až zneužíváno spíše na úkor postižených. Jednak tím, že náklady s tím spojené si nesou postižení, jednak tím, že riziko špatného kroku (výmazu) nakonec nesou rovněž tak postižení. Nikoli snad ten, kdo z toho všeho těžil. Proto je nutné s tímto opatřením i jeho celkovou úlohou (i nabídkou) nakládat velmi obezřetně.

výrobci zvukových záznamů nebo nakladatelů e-knih), které je sjednatelné podle občanského zákoníku. Podobně tomu bývá i v jiném druhu podnikání na trhu.

Z toho všeho, co se výše podává, jasně vyplývá, že **preventivní počínání poskytovatele ukládací služby je zásadně možné, a to i po stránce objektivní možnosti**. Předcházení újmám kupříkladu na duševním vlastnictví, spočívajícím ve zkrácení výkonu práv k němu, je bezpochyby možné, tedy i účinně proveditelné po všech stránkách, které lze rozumně požadovat, a to zejména po podnikateli ve svém oboru, který se hlásí za odborníka (srov. § 2900 o. z.).

Podobně to platí i o splnění zakročovací povinnosti (v našem případě poskytovatelem služby) v rámci předcházení újmám (§ 2901 o. z.). Můžeme proto dílem právně uzavřít, že soudní uložení „vhodného“ a „přiměřeného“ opatření k odvrácení hrozící újmy při vážném ohrožení (§ 2903 odst. 2 o. z.) bude zpravidla **možné**, a tedy i **exekvovatelné** pro případ dobrovolného nesplnění soudního rozsudku.

Zakročovací (preventivní) povinnost, jejíž splnění spočívá v předejití konání do budoucna (nikoli samozřejmě do minula), může sestávat například z vyřazení určitého zdroje z internetové diskuse nebo z možnosti sdělovat filmy či fotografie veřejnosti, a to za účelem předejití reálně hrozícímu budoucímu zásahu do práv třetích osob, resp. do řádnosti hospodářské soutěže anebo k předejití v budoucnu hrozícímu opakování minulého zásahu.

V případech, jimiž se zabýváme, obvykle půjde o vážné ohrožení (§ 2903 odst. 2 o. z.), což již vyplývá ze světového propojení sítě elektronických komunikací, resp. z toho, že rušební předměty jsou na této síti dostupné kdykoli, komukoli a odkudkoli, a to i přeshraničně. Tento stav (věcná povaha „sítě“) již sám o sobě zpravidla umocňuje nebo přímo vyvolává „vážnost“ ohrožení, jemuž je nutno předejít. Následky dokonání zásahu, jemuž se má předejít, by se skutečně mohly projevit kdekoli, a to i trvale.

VI. Shrnutí aneb osoby a obsazení (pasivní věcná legitimace)

Dosavadní pojednání o zákazu těžení nebo o příkazu prevalence a jejich rozvedení ve „společnosti sítí“ si můžeme shrnout tak, že si přehledově uvedeme „osoby a obsazení“ anebo řekneme si pár slov o pasivní věcné legitimaci.¹⁶ Vycházíme přitom ze **soukromého práva deliktního**. (V řadě ohledů to je ovšem podobné se soudně trestnými delikty.)

Osoby pasivně věcně legitimované, pokud jde jednak o obecné nároky soukromoprávní, jednak o možné zvláštní nároky podle zvláštních předpisů na ochranu duševního vlastnictví či před nekalou soutěží (byť je součástí občanského zákoníku), si můžeme rozvést následovně:

a) pachatel civilního deliktu, popř. quasideliktu (tj. i bez zavinění), jenž je dlužníkem deliktního, popř. quasideliktního závazku z bezdůvodného obohacení. **Tímto pachatelem (delikventem) je ohrožitel nebo porušitel práva**, kupř. známkového nebo autorského apod., **anebo jím je rušitel hospodářské soutěže (nekalý soutěžitel)**. Původce deliktu ovšem mohl jednat i ve **spolupachatelství**, kdy by se jednalo o společné a nerozdílné (solidární) společenství

spoludlužníků z deliktního závazku, např. u společného neoprávněného sdělování fotografií veřejnosti na internetu. Pachatel takto je osoba, která veřejně zpřístupnila např. chráněné hudební dílo jeho elektronickým uložením na síťovém úložišti „dat“; tzn., že je protiprávně sděluje veřejnosti prostřednictvím sítě elektronických komunikací (tzv. sdíleč);

b) účastník na civilním deliktu, popř. quasideliktu, neboli ten, kdo **přispěl** k deliktu i neznámé jiné osoby (rušitele), tzv. sdíleče; srov. různá skrývání totožností pachatele na internetu. Obvykle ale lze odhalit totožnost poskytovatele ukládací služby, o jehož účastenství by se mohlo eventuálně jednat. Účastníkem zde proto rozumíme toho, kdo umožnil sdílečův delikt, tj. poskytovatel ukládací služby.¹⁷ Deliktní závazek z účastenství na deliktu je podobný závazku z deliktu samého, včetně předpokladů vzniku závazku. Mluvíme přitom, podobně jako v právu soudně trestním, o **třech formách účastenství na soukromoprávním deliktu, tzn. o organizátorství** (zosnování nebo řízení), o **návodcovství** (vzbuzení rozhodnutí) nebo o **pomocnictví** (umožnění nebo usnadnění, např. právní nebo infromatickou radou, odstraněním technických překážek, utrzování v předsevzetí, upuštěním od kontroly nad nebezpečnou situací aj.). Účastníky na cizím deliktu samozřejmě může být i **více osob**, např. i více pomocníků ve **spoluúčastenství**. S účastenstvím výslovně počítá § 2915 odst. 2 o. z., který se sice týká škody způsobené několika osobami, ale pojem účastenství je zároveň obecným právním pojmem deliktního práva (soukromého i veřejného);

c) prostředník (nesprávně někdy jako „zprostředkovatel“, protože o žádné zprostředkování se nejedná), *intermediary*, **u něhož půjde o zvláštní prostřednický civilní quasidelikt** (totiž i bez zavinění). V tomto případě se nejedná ani o pachatele deliktu [sub a)], ani o účastníka na jeho deliktu [sub b)], nýbrž o právně samostatnou **třetí kategorii osob** čili o **nevinného prostředníka**. Prostřednické quasideliktní postavení (objektivně bez zavinění) vyplývá pouze ze zvláštních zákonů na ochranu duševního vlastnictví; tzn. ze zákona autorského, zákona o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ze zákonné ochrany odrůdových práv [§ 40 odst. 1 písm. f) a. z., § 4 odst. 3 zák. č. 221/2006 Sb., a § 27 odst. 4 zák. č. 408/2000 Sb.], a to ve smyslu práva EU (směr. č. 2004/48/ES).¹⁸

16 Viz dále např. Císařová, Z.: Op. cit., str. 71-81. Čermák, J.: Internet a autorské právo, 2. vyd., Linde Praha, Praha 2003. Ochrana autorského práva v prostředí peer to peer sítí typu BitTorrent s přihlédnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. Právní rozhledy, 19, 2010, č. 8, str. 272-280. Knižně viz např. Husovec, M.: Zodpovědnost na internetu ..., op. cit. Maisner, M. - Vaníček, M.: Odpovědnost za obsah přenosu v elektronických komunikacích, Wolters Kluwer ČR, Praha 2012. Dále je třeba říci, že světová literatura k tématu je velmi rozsáhlá. Dílem viz u Husovce.

17 Srov. podobně vyjádření státního zástupce ve věci trestního dovolání obviněného; viz usnesení NS ze dne 8. 10. 2014, sp. zn. 5 Tdo 171/2014-56. Jedná se u nás o přelomové rozhodnutí zásadního trestněprávního významu z hlediska posuzování prospěchu (bezdůvodného obohacení) pachatele, nikoli škody oběti.

18 Stav, kdy směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví z roku 2004 byla u nás provedena třemi zákony, není zákonodárně-politicky vhodný, a to i z toho důvodu, že nedošlo k jednotnému provedení směrnice, zejména co do osob aktivně věcně legitimovaných. Dáno to bylo i tím, že příprava provedení směrnice probíhala ve třech resortech.

Bylo by otázkou rozšiřujícího výkladu, jestliže bychom prostřednické quasideliktní postavení (pasivní věcnou legitimaci) vztáhli i na případy nekalé soutěže nebo zásahu do všeobecného práva osobnostního či do ochrany osobních údajů; tzn. nad rámec práva EU (cit. směrnice).

Učinit tak ale nelze z toho důvodu, že znaky skutkové podstaty deliktu (zde protizákonného činu), resp. quasideliktu, není možné rozšiřovat pouhým výkladem, který by byl v rozporu s přísně chápanou trestní zásadou *nullum crimen sine lege*, která je podobně použitelná i na civilní delikty. **Prostředníkem, o kterém zde mluvíme, ale není ani pachatel deliktu, ani účastník na cizím deliktu, nýbrž osoba třetí, jejíž – jinak řádné – služby jsou zneužívány dalšími osobami (zpravidla z řad veřejnosti) k ohrožování nebo porušování dosud chráněných práv.** Kupříkladu půjde o správce databáze doménových označení (nesprávně překládáno doménových „jmen“), o provozovatele internetové kavárny nebo čítárny anebo o připojovatele k internetu,¹⁹ poskytovatele ukládacích služeb (pokud se sám právně neocitá ve vlastním deliktním postavení) či o pronajímatele počítače typu serveru nebo o poskytovatele služeb obslužného počítače (serveru) apod.²⁰ Dlužno ale dodat, že ke vzniku quasideliktního závazku takového prostředníka musíme přistupovat dosti bedlivě, protože se pojmově jedná o osobu nevinou. Do „hry“, do deliktních poměrů „na síti“, se nám takovýto prostředník dostává jen tím, že jeho služby, které jsou jinak běžné (v našem smyslu řádné, poctivé a po právu) až další osoby zneužívají k protiprávním či nepoctivým zásahům. On sám – bez dalšího – není ani pachatelem, ani účastníkem na deliktech pachatelů.

19 Zde ale můžeme narážet na obecně uznávanou, psanou či nepsanou, právní zásadu síťové neutrality, která je založena na oddělení smluvního závazku týkajícího se pouhého připojení v technickém smyslu od deliktního závazku spojeného s uložením právně závadným obsahem. Pasivní věcná legitimace prostředníka (zde pouhého připojovatele), vyplývající ze zákona ve zvláštních případech práv duševního vlastnictví (nikoli tedy u nekalé soutěže, ochrany osobnosti nebo osobních údajů či všeobecně kdykoli), ale účelově prolomuje tuto zásadu. Ovšem tak, že se jedná jen o quasidelikt bez jakéhokoli prostřednického zavinění. Prostředník zůstává (v tzv. holém postavení) i nadále nevinen. Pouze je povinen zasáhnout. Zásada síťové neutrality tak neplatí bezvýjimečně, což se ale týká i mnoha jiných právních zásad, které jsou proto „jen“ zásadami.

20 Z hlediska používaného serveru (obslužného počítače) můžeme hovořit nejen o tom, kdo poskytuje server, resp. *hardware* pro účely ukládání dat, ať již pronájemem serveru, anebo poskytováním provozní služby, ale též o prostřednickém postavení poskytovatele připojení určitého serveru, sloužícího konkrétnímu úložišti, do sítě elektronických komunikací. Jiným poskytovatelem připojení je ten, kdo takto poskytuje připojení koncovým uživatelům. Těchto prostředníků bývá na trhu více. Mezi prostředníky ovšem patří i např. poskytovatel televizního signálu, popř. vlastník nebo jiný umožnitel používání televizního vysílače, jde-li o jinou osobu, nebo poskytovatel televizní antény, zejména společné, či jiných technických prostředků apod. Zdůrazňuji, že hovoříme o tzv. holém prostřednictví (bez „dalšího“, tj. např. bez účastenství na deliktu apod.). Srov. „nevinného prostředníka“ u Husovce; viz Husovec, M.: *Zodpovědnost na internete, ...*, op. cit., str. 163 an; též srov. rozsudky SDEU sp. zn. C-314/12 a C-71/10. Pasivně legitimován v civilním řízení je tak prostředník, jehož služby třetí osoby zneužívají. Samotný delikvent nebo více takových osob není účastníkem tohoto řízení, leda jen vedlejším účastníkem na straně žalovaného prostředníka, a to za legálních předpokladů vedlejšího účastenství podle občanského soudního řádu.

21 Ze světové literatury viz např. tyto právní studie: Edwards, L.: *Role and Responsibility of Internet Intermediaries in the Field of Copyright and Related Rights*. http://www.wipo.int/copyright/en/internet_intermediaries/, [cit. 8. 9. 2014]. Garrote Fernández-Díez, I.: *Comparative Analysis on National Approaches to the Liability of Internet Intermediaries for Infringement of Copyright and Related Rights*. *Ibid.*, [cit. 8. 9. 2014]. Dále viz literaturu u Husovce.

22 Podle všeho půjde o vysoce odbornou otázku, jejíž zodpovězení bude na znalci, popř. na odborném vyjádření.

Na druhé straně i samo quasideliktní postavení prostředníka zásahu stíhá právní zásada přiměřené opatrnosti (obezřetnosti, starostlivosti) včetně péče o chtěný řádný následek poskytovaných služeb, tzn. bez jejich zneužívání jinými. Pojí se nám s tím i další, již rovněž vícekrát zmiňovaná zásada odbornosti, resp. zásada náležitě péče, která je spjata s důvěrou vlastníků práv (potenciálních obětí) v tuto péči ze strany toho, jehož služby by mohly být alespoň potenciálně zneužívány jinými (pachatelé). Důvěra v činnost (péči) bývá spojována i s důvěryhodností osoby samé. Nikoli na posledním místě musíme z hlediska ospravedlnění quasideliktního postavení prostředníka zmínit i obecný spravedlnostní požadavek sledování obecného dobra právnosti, včetně ohleduplnosti, a to i na trhu. Nikoli jen hospodářského zájmu na vlastním zisku prostředníka z jeho, někdy i hromadně zneužívaných, služeb.

V hodnotově účelovém kontextu mravním i právním tak nemůže z jeho strany jít pouze o těžení vlastního zisku ze svých služeb, a to takřikajíc za každou cenu. I proto můžeme hovořit o oprávněném (rozumném, legitimním) očekávání poctivosti a právnosti na trhu služeb, které tento trh odlišuje od podsvětí, včetně podsvětí internetového. Také v tomto případě můžeme upozornit na pojistné riziko spojené s hospodářskou činností prostředníka, kterou lze, obvykle poměrně snadno, a to i hromadně či opakovaně a dlouhodobě kýmko-li zákaznicky zneužívat.²¹

K tomu, abychom quasideliktní civilní postavení prostředníka mohli vůbec právně vymezit, je žádoucí, aby se v daném významu jednalo o postavení, které by bylo podstatné pro zásahy do práv nebo hospodářské soutěže. Tak tomu bude obvykle u poskytovatele ukládacích služeb. Můžeme ale takto uvažovat i o postavení připojovatele k síti elektronických komunikací (internetu).

Jaká jsou hlediska prostřednického postavení? Lze je formulovat? Nepochybně ano, například následovně (příkladmo):

a) **chybějící všestranná účinná opatření k zamezení nebo alespoň ztížení zneužívání poskytované služby zákazníky, které by bylo lze rozumně požadovat z hlediska náležitě péče (*duty of care*).** Patří sem i taková zavedená opatření, která jsou jen bezvýznamná, slabá anebo pouze ojedinělá či neúměrně věcně úzká, aniž by ovšem byla zároveň nadměrná (nepřiměřená) nebo vybočující ze sledovaného účelu,²²

b) **vztah mezi zneužíváním služby zákazníky a získáváním vlastního (prostřednického) obchodního nebo jiného hospodářského prospěchu z těchto, jinak zneužívaných služeb, včetně možného dosahování zisku z nich.** Svou roli přitom může sehrávat i přitažlivost těchto služeb,

c) **reklama nebo propagace zákaznicky zneužívané služby za účelem jejího rozvoje, pokračování, rozšiřování, včetně získávání nových zákazníků či odbytišť, a to při vědomí potenciálně možné budoucí zneužitelnosti této služby (i možnými dalšími budoucími zákazníky) či při vědomí minulých zneužívání.**

Třeba říci, že české právo (judikatura u nás neexistuje) ale není v tomto ohledu tak přísné, aby pro prostřednické postavení stanovilo jakékoli zvýšené požadavky či znaky (srov. výše), resp. aby je zvlášť právně kvalifikovalo. Podle dikce českých zákonů postačuje jakékoli, tedy i tzv. prosté, prostřednické postavení. Proto nezbývá než uzavřít, že z hlediska českého práva nejsou pro prostřednické postavení vyžadovány žádné zvláštní

pojmové znaky (jen důkaz o prostřednictví zákaznický zneužívané služby). Výše stručně popsaná hlediska proto mohou sehrávat jistou roli pouze při soudcovské úvaze o přiznání práva úspěšného žalobce na náhradu nákladů civilního řízení, vedeného proti žalovanému prostředníkovi. I tam je ovšem nutno zohlednit celou řadu okolností případu; zejména to, proč žalovaný prostředník nevyhověl například předsoudní (předžalobní) výzvě, pokud byla vůči němu vznesena postiženým (obětí).

K vymezení postavení prostředníka se vyslovil např. i Soudní dvůr EU.²³ Jednalo se o hlediska přípustného žalobního zásahu vůči pouhému poskytovateli zákaznický zneužívaného připojení k síti elektronických komunikací (internetu). **Soud přitom vyšel z toho, že volba opatření proti zneužívání služeb je na vůli poskytovatele připojení, dále je třeba zkoumat, zda došlo z jeho strany k provedení veškerých opatření, jež lze po něm rozumně požadovat. Zohlednit bylo zapotřebí i to, zda soudním zákrokem nedojde ke zbytečnému zbavení přístupu k jinak dostupným informacím.** Účelem soudního zákroku by pak mělo být zabránění nebo ztížení prohlížení či odrazení od prohlížení protiprávního obsahu.

Celkově nezbyvá než rozumně uvážit, nakolik jsou všechny tato či podobná opatření účelná a účinná. **Podle praktické advokátní zkušenosti bývají tato právní opatření (postupy) účinné tehdy, jestliže jsou kumulovány, včetně uplatnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení tam, kde k němu došlo. Zapomínat přitom nelze ani na náhradu eventuální nemajetkové újmy a její odrazující účel, výslovně sledovaný mezinárodním právem. Svůj význam má též uplatňování zejména nekalosoutěžního zdržovacího (zakazovacího) nároku proti takovému poskytovateli ukládacích služeb, který těží z protiprávních zásahů svých zákazníků do cizích chráněných hodnot. Samozřejmě nelze nikomu bránit, aby podnikal zrovna v ukládacích elektronických službách týkajících se elektronických dat, resp. jejich souborů různého obsahu, určení a významu. Lze však trvat na tom, aby podnikal poctivě.**

VII. Závěr

Můžeme stručně shrnout, že **do jisté míry otevřenou právní otázkou zůstává poměr mezi prevencí podle občanského zákoníku včetně zásady náležitě (ne-li dokonce odborně) péče o to, co se odehrává na hospodářsky provozované části kyberprostoru, a absencí dohlížecí povinnosti ve vztahu k zákaznický ukládanému obsahu podle zákona o některých službách informační společnosti.** Podstatné přitom je, že **právo EU, které je tímto zákonem u nás provedeno, ponechává stranou nedotčené předstírné nároky.**

Řešení, jak již bylo ostatně uvedeno, se nabízí v tom, že **prevence má za daných hospodářských okolností kontextuálně užší (totiž zásadně majetkoprávní) význam, nežli absentující zákonná dohlížecí povinnost podle zmiňovaného zákona, jejíž podstata a smysl je spíše politická v širokém smyslu zachování svobody informací, resp. politické svobody projevu.** Oproti tomu prevence podle občanského zákoníku si v našem majetkoprávním případě hledí, poměrně úzce, ochrany majetku (duševního vlastnictví jako hospodářské hodnoty). V podstatě proto půjde o známý střet mezi majetkem (hospodářstvím) a jeho (i preventivní) právní ochranou na straně jed-

né, a výkonem politické svobody na straně druhé, když obojí je ústavně chráněno.

Jistým soukromoprávním hlediskem, **podle mě právně rozhodným, je v těchto věcech (zejména u poskytovatele ukládacích služeb) použití obecně uznané zásady náležitě péče (duty of care),** a to péče o hospodářský stav určitého úložiště elektronických dat (náležitě péče o jeho chod); zvláště tehdy, jedná-li se ze strany poskytovatele ukládací služby o určitý podnikatelsky záměrně používaný obchodní model různých pobídkových výhod, zákaznických usnadnění, zlepšení apod.

Podnikatelský postoj některých provozovatelů elektronických úložišť, kteří dávají úmyslně ruce pryč od toho, co se zákaznický odehrává na jimi obhospodařovaném úložišti za účelem jejich vlastního zisku nebo jiného hospodářského prospěchu z toho, co se tam děje, ačkoli tamější zneužívající skutky mohou mít i podstatný vliv na narušení trhu, proto nemůže v uvedeném hospodářském a morálním světle obstat. Živnostníci dávají najevo, že jsou schopni jednat se znalostí a pečlivostí, která je s určitým povoláním či stavem spojena. **Jedná-li poskytovatel ukládacích služeb bez této odborné péče, jde to k jeho tíži (§ 5 odst. 1 o. z.).**

Nezapomínejme také na jednu věc. **Ve své podstatě se nejedná o žádné formalistické „hrátky“ s autorským či jiným zákonem, ale o činnosti na úložištích elektronických dat, které mohou mít podstatný záporný vliv na hospodářský trh.**

Rozpor „bezpečného přístavu nebezpečných informací“ se již před lety stal vážným hospodářským problémem.

❖ Autor je vedoucím katedry soukromého práva a civilního procesu PF Univerzity Palackého v Olomouci a advokátem v Brně.

23 SDEU ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. C-314/12, případ předběžné otázky týkající se rakouského řízení ve věci *UPC Telekabel Wien GmbH v. Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH*.

C. H. BECK DOPORUČUJE

Pavel Vantuch

Trestní řízení z pohledu obhajoby

Detailní výklad • Praktické pokyny
• Vzory podání

Vázané, 1 072 stran
cena 1790 Kč, obj. číslo VPI

Objednávejte v eShopu na
www.beck.cz

Analýza praktických dopadů rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Google Spain

Mgr. MgA. JAKUB MÍŠEK, Mgr. JAKUB HARAŠTA

Úvodem

Rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ve věci Google Spain proti Mario Costeja González¹ byla již věnována značná pozornost, a to jak odbornou, tak laickou veřejností. Jedná se o poměrně zásadní rozhodnutí pro oblast ochrany osobních údajů v prostředí internetu, které autoritativně definuje postavení internetových vyhledávačů² a jejich odpovědnost z hlediska ochrany osobních údajů. V tomto článku popisujeme skutkovou i právní podstatu tohoto rozhodnutí. Zároveň tvrdíme, že na rozdíl od jiných rozhodnutí SDEU se v tomto případě skutečně nejedná o rozhodnutí zcela odtržené od běžné právní praxe. Toto rozhodnutí totiž dle našeho názoru poskytuje i velice praktický nástroj pro faktickou realizaci presumpce nevinny ve vztahu k medializovaným kauzám. Pokud nedojde k prokázání viny obžalované osoby, umožňuje postup podle rozhodnutí Google Spain promítnout rozhodnutí soudu i do mediální sféry

1 Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 13. května 2014. Google Spain SL, Google Inc. proti Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González. Věc C-131/12. In: EUR-Lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 11. 6. 2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62012CJ0131&from=EN>. Dále jen „Google Spain v. Costeja González“.

2 Vyhledávač představuje specifickou službu umožňující najít v prostředí internetu webové stránky obsahující informace zadané formou klíčových slov apod. Jedná se zejména o vyhledávač Google (<http://www.google.com>) a Seznam (<http://www.seznam.cz>).

3 Google Spain v. Costeja González, bod 14.

4 Ibid, bod 16.

5 Ibid, bod 15.

6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. In: CODEXIS [právní informační systém]. ATLAS consulting [cit. 11. 6. 2014].

7 Funkčnost vyhledávače je zajištěna automatickým procházením internetových stránek a sběrem a zaznamenáváním slov, které se na nich vyskytují. Tato činnost se nazývá indexace, jelikož tak vzniká datový soubor obsahující nalezená slova s informací, kde se dané slovo nachází, ne nepodobný jmenným a věcným rejstříkům na konci knih. Od nich se liší pouze v rozsahu – obsahuje totiž veškerá nalezená slova a jejich pozici, a nikoli jen klíčové termíny.

Stav vedoucí k podání předběžné otázky

Vše započalo, když španělskému občanu Mario Costejovi Gonzálezovi byly na konci devadesátých let z důvodu dluhů na sociálním zabezpečení zabaveny nemovitosti a následně byly dány do veřejné dražby, z jejíhož výtěžku měl být dluh uhrazen.³ Aby se informace o dražbě dostala k co nejširšímu množství zájemců, regionální deník La Vanguardia splnil povinnost vyvěrající z nařízení ministerstva práce a sociálních věcí a otiskl v lednu a březnu 1998 dva články, v nichž bylo krom oznámení dražby uvedeno i Gonzálezovo jméno.⁴ Tyto články byly umístěny do internetového archivu novin a při zadání Gonzálezova jména do internetového vyhledávače Google byly zobrazeny mezi prvními nalezenými výsledky.

González tento stav pocítoval jako újmu na svém právu na ochranu osobnosti a tvrdil, že vzhledem k tomu, že se jedná již o dávno uhrazené dluhy a vzhledem k jeho povolání, není důvod, aby tato informace byla stále snadno veřejně dostupná. Roku 2010 proto podal stížnost ke španělskému Státnímu úřadu pro ochranu údajů proti společnostem La Vanguardia, vydavateli regionálních novin stejného jména, Google Inc. a její lokální dceřiné společnosti Google Spain. Dožadoval se odstranění článků z archivu novin, případně odstranění indexace těchto článků Googlem a tedy znemožnění jejich zobrazení jako výsledku vyhledávání.⁵

Státní úřad pro ochranu údajů stížnost zamítl co do publikace článku novinami, jelikož se jednalo o zákonné zveřejnění, ovšem v případě Google stížnosti vyhověl. Google rozhodnutí úřadu napadl žalobou k soudu, který SDEU předložil předběžné otázky, týkající se interpretace směrnice o ochraně osobních údajů č. 95/46/ES. První otázka se týkala místní působnosti směrnice, druhá statusu internetového vyhledávače a třetí, zda má subjekt údajů právo požadovat po vyhledávači, aby odstranil z indexování vyhledávání odkazy na webové stránky třetích stran, které obsahují osobní údaje subjektu údajů.

Vyhledávač jako správce osobních údajů

Při řešení otázky, zda je vyhledávač správcem osobních údajů, SDEU vycházel převážně z textového výkladu směrnice. Čl. 2 písm. b) směrnice definuje „zpracování osobních údajů“ jako „jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji“⁶ a uvádí demonstrativní seznam činností, které je třeba považovat za zpracování osobních údajů. Je to například shromažďování, zaznamenávání, uspořádávání, uchovávání, vyhledávání, použití, sdělení prostřednictvím přenosu, šíření nebo jakékoli jiné zpřístupnění, srovnání či kombinování a další. Tyto činnosti jsou typické pro funkčnost internetového vyhledávače, navíc obsahem indexování a vyhledávání jsou bezpochyby i osobní údaje umístěné na webech třetích stran.⁷ Jak je uvedeno v rozsudku: „Vzhledem k tomu, že uvedené úkony

Budova Soudního dvora EU
v Lucemburku.

jsou výslovně a bezpodmínečně uvedeny v čl. 2 písm. b) směrnice 95/46, musí být kvalifikovány jako „zpracování“ ve smyslu uvedeného ustanovení“.⁸ Vyhledávač určuje účel tohoto zpracování (indexování pro funkčnost systému vyhledávání a následné řazení výsledků), a je proto nezbytně správcem těchto údajů ve smyslu směrnice 95/46/ES a tedy i zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále „ZoOOU“).⁹ Tento argument je posílen poznámkou, že internetové vyhledávače ovlivňují, jak informace vnímáme, a umožňují snadno sestavit na základě jména profil člověka.¹⁰

Kdo sleduje oblast ochrany osobních údajů dlouhodobě, nemůže být závěrem SDEU překvapen. Postavení internetového vyhledávače jako správce osobních údajů tvrdila ve svém stanovisku i pracovní skupina zřízená dle článku 29 směrnice č. 95/46/ES (dále „WP29“) již v roce 2008.¹¹ WP29 rozlišuje,¹² kdy vyhledávač působí jako správce údajů svých uživatelů¹³ a kdy působí jako správce údajů sesbíraných při indexování, což je právě případ analyzovaného rozsudku. Stanovisko se o druhé variantě bohužel zmiňuje jen okrajově a celé je zaměřeno spíše na variantu první.¹⁴ Nadále se však věnujeme pouze zpracování údajů obsažených na stránkách třetích stran.

Interpretujeme-li vyhledávače jako správce údajů, musí zároveň plnit povinnosti, které ZoOOU a směrnice č. 95/46/ES¹⁵ správcům ukládají. V první řadě je to zákonný důvod zpracování údajů. Vzhledem k tomu, že vyhledávač pracuje s nepředstavitelným množstvím osobních údajů předem neznámých subjektů, je třeba vyloučit zpracování na základě souhlasu¹⁶ nebo z důvodu plnění smlouvy.¹⁷ Jako nejpravděpodobnější se jeví zpracování dle § 5 odst. 2 písm. e), které umožňuje zpracovávat údaje tehdy, když je to nezbytné pro ochranu práv a právem

chráněných zájmů správce, což je důvod, který SDEU výslovně označil.¹⁸ Domníváme se však, že by zákonným důvodem pro zpracování mohlo být i to, že jde o oprávněně zveřejněné osobní údaje dle § 5 odst. 2 písm. d). Zveřejněný osobní údaj je dle § 4 písm. l) takový údaj, který je zpřístupněn hromadnými sdělovacími prostředky nebo jiným veřejným způsobem. Jak uvádí Kučerová s odkazem na důvodovou zprávu k ZoOOU, mezi takové způsoby patří i publikace na internetu.¹⁹ Je však třeba přiznat, že tento koncept je poněkud problematický, protože zákon požaduje, aby se jednalo pouze o oprávněně zve-

8 Google Spain v. Costeja González, bod 28.

9 Ibid, bod 41.

10 Ibid, body 37-38.

11 Pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29. Stanovisko č. 1/2008 k otázkám ochrany údajů v souvislosti s vyhledávači. WP 148. Evropská komise [online]. [cit. 11. 6. 2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2008/wp148_cs.pdf.

12 Ibid, str. 13-14.

13 Tím jsou myšleni lidé, kteří vyhledávač používají. Výsledky vyhledávání jsou personalizovány a je s jejich pomocí vytvářena cílená reklama.

14 Jak uvádí v poznámce pod čarou na straně 14, za správce údajů by mohl být považován i ten, kdo zadává příkaz k vyhledávání – je to konečně on, kdo určuje účel toho zpracování. Na tento případ však směrnice č. 95/46/ES nedopadá, jelikož jde o zpracování pro osobní potřebu dle čl. 3 odst. 2 směrnice.

15 Vzhledem k vysoké míře harmonizace evropského a českého práva ochrany osobních údajů budeme nadále postupovat pouze v českém právním řádu. Ke směrnici se vrátíme pouze v případě odlišností.

16 § 5 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: CODEXIS [právní informační systém]. ATLAS consulting [cit. 11. 6. 2014]. Dále jen „ZoOOU“.

17 § 5 odst. 2 písm. b) ZoOOU.

18 Google Spain v. Costeja González, bod 73.

19 Kučerová, Alena et al.: Zákon o ochraně osobních údajů: komentář, Beckova edice komentované zákony, C. H. Beck, Praha 2012, str. 85.

řejněné údaje.²⁰ Při plošném zpracovávání informací celého internetu však není možné zajistit, aby takto nebyly zpracovány i nezákonně zveřejněné osobní údaje.

To se ještě více projevuje v případě zpracování citlivých osobních údajů, protože obdobně se nelze vyhnout ani těm. Paragraf 9 ZoOOU však nenabízí žádnou možnost legalizace jejich zpracování, která by byla aplikovatelná na situaci internetových prohlížečů. **Veškeré zpracování citlivých osobních údajů umístěných na webových stránkách třetích stran je tak nezákonné a prohlížeč by je měl ukončit. Jelikož není možné v tomto případě oddělit zpracování citlivých a necitlivých údajů, měl by se zpracováním skončit úplně.** Společnost Google se tedy bránila tomu, aby byla označena za správce údajů pocházejících z webových stránek třetích stran,²¹ avšak dle SDEU má činnost vyhledávačů na právo na soukromí uživatelů internetu takový vliv, že je nelze vyloučit z rozsahu pojmu správce.²²

Další povinnost, která správci údajů ze zákona vyplývá, je povinnost informovat subjekt údajů o probíhajícím zpracování a jeho specifikaci (§ 11 ZoOOU). Je jen velmi obtížně představitelné, jak by takové informování mělo vzhledem k nespecifikovanému počtu neznámých subjektů údajů vypadat. Jako možné řešení se jeví oznámení na webových stránkách vyhledávače, které však svoji nezbytnou obecností²³ působí spíše komicky než jakkoliv užitečně. S tím souvisí právo na informace o zpracování osobních údajů, které má subjekt dle § 12 ZoOOU. Správce má povinnost na žádost sdělit, jaké údaje zpracovává a jakými způsoby. I zde je praktická implementace problematická. Nejjednodušší způsob, jak zjistit, jaké údaje vyhledávač indexováním zpracovává, je zadání jména a zobrazení výsledků. Domníváme se však, že, – aby byla zákonná povinnost řádně splněna – měl by subjekt údajů mít přístup ke svým osobním údajům v podobě, která není zatížena jeho preferencemi ve vyhledávání. Vyhledávače bohužel tuto službu neposkytují, protože zobrazené výsledky výrazně závisí na tendencích uživatelů.

Je otázka, jak prakticky vyřešit problémy nastíněné v předchozím odstavci. Pokud by státní orgány měly formalisticky vyžadovat po vyhledávačích plnění všech povinností správce, dostali bychom se do absurdní situace, ve které je nezbytná buď cílená ignorace zákonných povinností ze strany orgánů veřejné správy, nebo nelegálnost internetového vyhledávání, a to pro nezákonnost zpracovávání osobních údajů. Kloníme

se k závěru, že **situace internetového vyhledávače by měla být do jisté míry analogická se situací poskytovatelů služeb informační společnosti dle § 3 až 6 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti.** Zmiňovaná ustanovení není možné na projednávanou situaci přímo aplikovat, jelikož zákon o některých službách informační společnosti o vyhledávačích přímo nehovoří a nedotýká se ani ochrany osobních údajů. Podstatná je však povaha upravených poskytovatelů, která spočívá v omezené odpovědnosti za obsah, nacházející se v oblasti sféry jejich vlivu.²⁴

Místní příslušnost podle směrnice č. 95/46/ES

Vůbec první ze série otázek, které národní soud položil SDEU, byla, **zda z geografického hlediska směrnice a tudíž španělská právní úprava dopadá na projednávaný případ.** Google Spain je dceřiná společnost americké korporace Google Inc., provozovatele celosvětového internetového vyhledávače, jehož zisky pramení z reklamních sdělení připojených k výsledkům vyhledávání. Účelem činnosti Google Spain je podpora lokálního prodeje reklamy.²⁵ Společnost Google tvrdila, že do španělské jurisdikce nespadá, jelikož samotné zpracování osobních údajů probíhalo mimo španělské území a Google Spain je neprovádí.²⁶ **Soud však s odkazem na čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice č. 95/46/ES stanovil, že dostačuje, když je zpracování prováděno v rámci činnosti provozovny správce,** což v daném případě je naplněno, protože vzhledem k obchodnímu modelu Google prodej reklamy přímo souvisí se zpracováním osobních údajů, tedy indexací za účelem vyhledávání.

Výsledkem této části rozhodnutí je posílení právní jistoty subjektů údajů, podtrhuje ovšem zcela zásadním způsobem snahu o zavedení principu one stop shop, které se poslední roky vedou v souvislosti s přípravou nového evropského nařízení o ochraně osobních údajů. One stop shop určuje rozhodující jurisdikci tomu členskému státu EU a jeho orgánům, na jehož území leží hlavní provozovna („main establishment“) správce údajů. Subjekt údajů ovšem i tak mohl podat stížnost u svého lokálního úřadu ochrany osobních údajů, který ji dále předal úřadu, v jehož působnosti hlavní provozovna sídlí. Tento systém je dle našeho názoru vstřícnější ke správcům údajů, při zachování stejných práv subjektů, než je systém navržený soudem. Otázkou, kterou však zatím vzhledem k probíhajícímu připomínkovému řízení nikdo nedokáže zodpovědět, je, který princip se nakonec prosadí v novém evropském nařízení.

Rozhodnutí Google Spain jako prvek práva na zapomnění

V odpovědi na poslední otázku soud přiznal subjektu údajů právo požadovat po vyhledávači odstranění odkazů, které způsobují porušení práva na ochranu soukromí a osobních údajů a které se zobrazí po zadání jména subjektu. Tento výrok je klíčový bod celého rozhodnutí, ke kterému směřují výroky o místní příslušnosti a právní povaze internetového vyhledávače, jakkoliv jsou samy o sobě podstatné. Krátce po vynesení rozsudku mnozí autoři vydávali komentáře o tom, že rozsudek je projevem práva na zapomnění, které je součástí návrhu připravovaného nařízení o ochraně osobních údajů.²⁷ Jakkoliv se ta-

20 To mohou být například údaje zveřejněné v rámci žurnalistické činnosti, případně subjektem údajů samotným. Viz ibid, str. 143.

21 Viz Google Spain v. Costeja González, bod 22.

22 Ibid, bod 38.

23 Mohlo by vypadat např. následovně: „Informujeme Vás o tom, že pokud se Vaše osobní údaje nacházejí na námi indexovaných stránkách, zpracováváme je za účelem poskytování služeb vyhledávače.“

24 Tím máme na mysli typicky umístění na infrastruktuře, dále datová úložiště a fyzické prvky tvořící síť.

25 Google Spain v. Costeja González, bod 43.

26 Ibid, bod 51.

27 Viz například: Ausloos, Jef: European Court rules against Google, in favour of right to be forgotten. Internet Policy Review [online]. [cit. 31. červenec 2014]. Dostupné z: <http://policyreview.info/articles/news/european-court-rules-against-google-favour-right-be-forgotten/282>; nebo Lynskey, Orla: Rising like a Phoenix: The 'Right to be Forgotten' before the ECJ. European Law Blog [online]. 13. květen 2014 [cit. 31. červenec 2014]. Dostupné z: <http://europeanlawblog.eu/?p=2351>. Je pravda, že tento termín se objevuje přímo v textu rozhodnutí. Považujeme však za nezbytné uvést souvislosti a pokusit se poněkud zmírnit mediální bublinu, která se kolem pojmu „právo na zapomnění“ vytvořila.

to zkratka může zdát přitažlivou, není zcela pravdivá. Právo na zapomnění dle návrhu evropského nařízení je širší než to, co subjektům údajů v této věci SDEU přiznal.

I v této oblasti tak rozsudek vlastně nepřináší nic nového ve vztahu k právu na zapomnění, protože stále vychází ze směrnice č. 95/46/ES a současné národní právní úpravy. Podíváme-li se opět na český právní řád, může subjekt údajů dle § 21 zákona o ochraně osobních údajů v případě, že se domnívá, že dochází k nezákonnému zpracování, požadovat po správci údajů vysvětlení, případně odstranění nezákonného stavu. To je řešení, o které se Mario Costeja González zákonnou cestou pokoušel.

Zpracování je nezákonné zejména tehdy, když je nepřiměřené svému účelu, nebo správce nemá řádný zákonný důvod, který by ho ke zpracování opravňoval. V tomto případě půjde o situace, kdy právo subjektu údajů na jejich ochranu je proporcionálně závažnější než právo správce na zpracování osobních údajů²⁸ a právo veřejnosti na informace. Soud správně zhodnotil, že zpracování údajů vyhledávačem je odlišné od zpracování, které provádí provozovatelé zdrojových internetových stránek, jež vyhledávač indexuje,²⁹ a může zasáhnout do práv subjektu dokonce i tehdy, když je zveřejnění informací na zdrojové stránce v souladu se zákonem, či dokonce povinné ze zákona.

Povinnosti internetového vyhledávače tak nyní je hodnotit, zda konkrétní odkaz, který zobrazují při zadání jména fyzické osoby, je nebo není porušením jejího práva na ochranu soukromí a osobních údajů. Vyhledávače mají dle rozhodnutí povinnost hodnotit konkrétní žádosti o odstranění odkazů z vyhledávání a individuálně poměřovat zásah do dotčených práv.³⁰ Vyhledávače proto musí zhodnotit obsah cizích webových stránek a pokud možno co nejpřesněji se seznámit se skutkovým stavem konkrétní situace. Pokud bychom uvažovali pouze v ekonomické rovině, hrozí, že právo na přístup k informacím bude opomíjeno, protože vyhledávačům se nevyplatí takto složité testy provádět, a raději budou rovnou všechny žádosti vyřizovat kladně. Přesná statistika zatím uveřejněna nebyla, ale z dopisu, který Google adresoval WP29, a v němž odpovídá na dotazy pracovní skupiny ohledně praktického plnění povinností vyplývajících z rozsudku, vyplývá, že se snaží k problému přistupovat zodpovědně a v konkrétních případech poměřovat dotčená práva tak, aby žádný zájem neutrpěl více, než je nezbytně nutné.³¹

V případě Google Spain SDEU rozhodl, že když se po vyhledání Gonzálezova jména zobrazí odkaz na stránky La Vanguardie, obsahující informace o dluhu a dražbě, je právo na ochranu soukromí narušeno a Google má povinnost odkaz odstranit. Costeja González tak dosáhl vítězství, které je však doprovázeno silným efektem Streisandové.³² Jméno Costeja González již navždy bude spojeno s dluhem na platbách na sociálním zabezpečení.

Praktické použití

Jak bylo výše zmíněno, **rozhodnutí Google Spain neumožňuje žádat odstranění indexovaného obsahu ve vztahu k jakémukoli zadanému dotazu. Odstranění je možné požadovat pouze v situacích, kdy je zadaným dotazem jméno fyzické osoby.** V dnešní informační společnosti, která na internetu do značné míry závisí,

je možné pozorovat problémy s realizací i tak základní zásady trestního řízení, jakou je presumpce nevinu. Vinu vyslovuje až pravomocný odsuzující rozsudek soudu,³³ nicméně v případě medializovaných kauz bohužel může docházet ke zveřejňování informací, které jsou, po případném zproštění obžaloby, způsobilé obžalovaného i nadále poškozovat. Jedná se tak o analogii k situaci, která vedla k rozhodnutí Google Spain.

Nejvyšší soud se v minulosti ve věci **sp. zn. 30 Cdo 4280/2011** ze dne 3. 7. 2012 k otázce medializace vyjádřil v rámci kompenzačního řízení podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Soud dovodil, že „*k tíži státu lze přičíst excesivní způsob jednání orgánů činných v trestním řízení, které mohou mít za následek větší úkor později obžaloby zproštěné osoby.*“³⁴ Zároveň ale konstatoval, že v případě absence „*takových vyjádření či postupů ze strany orgánů činných v trestním řízení*“ je možné, že medializace může být pouhým „*důsledkem zásady veřejnosti trestního řízení a obecných veřejných poměrů případu*“. V takovém případě pak „*nelze přičítat státu k tíži, že princip presumpce nevinu byl narušen sdělovacími prostředky, či dokonce že jimi byl narušen ve značné míře.*“ Medializací kauzy tak může v rámci přípravného řízení trestního či trestního stíhání dojít ke značné újmě na právech obviněného či žalovaného. Fakticky pak může dojít k narušení presumpce nevinu medializací v duchu zmíněného rozhodnutí Nejvyššího soudu. Informace, které vedly k této faktické negaci presumpce nevinu jsou na internetu dostupné i po zproštěním rozsudku. Postup podle rozhodnutí Google Spain tak umožňuje promítnout osvobozující rozsudek soudu do mediální sféry. V ní je často posledním „úkonem“ informování o zahájení vyšetřování nebo trestního stíhání.

Pro úspěšné uplatnění nároku plynoucího z rozhodnutí Google Spain je nezbytné rozlišovat hned několik situací:

- (1) medializovaná kauza ještě nedospěla k žádnému pravomocnému rozhodnutí a v tomto případě převládá právo veřejnosti na informace v míře přípustné právními předpisy;
- (2) medializovaná kauza dospěla k osvobozujícímu rozsudku a v tomto případě převládá právo jednotlivce, který byl zproštěn obžaloby, na ochranu soukromí;
- (3) medializovaná kauza dospěla k odsuzujícímu rozsudku a v tomto případě převládá právo veřejnosti na informace v míře přípustné právními předpisy;

28 Předpokládáme, že důvodem zpracování je ochrana práv a právem chráněných zájmů správce dle § 5 odst. 2 písm. e) ZoOOU.

29 Google Spain v. Costeja González, bod 83.

30 Ibid, bod 81.

31 Fleischer, Peter: Dopis Google Inc. předsedkyni WP29 [online]. Otevřený dopis. 31. červenec 2014 [cit. 5. srpen 2014].

32 Jev pojmenovaný po americké herečce Barbaře Streisand, která se snažila soudní cestou domoci odstranění fotografií zobrazující její rezidenci. Důsledkem případu bylo přitažení pozornosti veřejnosti a letecký snímek umístěný ve veřejně přístupné databázi vidělo mnohem více lidí, než kdyby nedošlo k soudnímu sporu.

33 Čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, § 2 odst. 2 zákona č. 141/1960 Sb., o trestním řízení soudním.

34 Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011. *Beck-online* [online]. C. H Beck [cit. 3. 9. 2014]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentid=njptembrgpxm6lcmvzf63ttl42dknzs>.

(4) medializovaná kauza dospěla k odsuzujícímu rozsudku, který byl ale zahrazen, a v tomto případě převládá právo jednotlivce, jehož odsuzující rozsudek byl zahrazen, na ochranu soukromí.

V případě rozsáhlé medializace (bez ohledu na šanci na úspěch v rámci případného kompenzačního řízení) by tak advokát měl využít možnosti, kterou mu nabízí rozhodnutí Google Spain. Dle našeho názoru by se dokonce mohlo jednat o povinnost dle §16 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. **Požadovat, aby vyhledávače odstranily z výsledků vyhledávání zobrazených po zadání klientova jména odkazy na obsah, který spojuje klienta zproštěného obžaloby s událostmi, které k procesu vedly, je dle našeho názoru nepochybně zákonným prostředkem, jehož využitím je možné klientovi výrazně prospět.**

Závěr analýzy

Rozhodnutí Google Spain je z hlediska právního rámce ochrany osobních údajů zajímavým judikátem. Zatímco v hmotné části nové evropské nařízení proklamováním práva na zapomenutí předjímá, v procesní části jej naopak odklonem od principu one stop shop popírá. Bohužel v něm není dostatečně odůvodněno, proč tomu tak je. Argumentačně je rozhodnutí problematické celkově. Jak si správně všimá Orla Lynskey,³⁵ soud zde působí z pozice své moci, málo se snaží argumentačně podložit svá tvrzení a omezuje se na konstatování nutnosti zachování „vysoké úrovně ochrany soukromí osob“.³⁶ Navíc zcela jednoznačně upřednostňuje právo na ochranu osobních údajů a opomíjí právo na svobodu projevu, které je s prvním jmenovaným ve zřejmé kolizi. Tento fakt dává určitou šanci společnosti Google, pokud se rozhodne, že konečný verdikt španělského soudu napadne u Evropského soudu pro lidská práva.

Je třeba rovněž poznamenat, že **smazání odkazu u internetového vyhledávače nezpůsobí, že by informace zmizela z inter-**

netu. Stále je možné na internetovou stránku přistoupit jinými cestami, z nichž nejviditelnější je zřejmě použití vyhledávače z geografického umístění, které leží mimo územní působnost evropského práva.³⁷ Vzhledem k tomu je možné, že SDEU nepovažoval zásah do práva na informace natolik závažný, aby se o něm musel zmiňovat. Jak ale připomíná Lynskey,³⁸ po precizně argumentovaných rozsudcích jako jsou Promusicae, Scarlet Extended nebo Telekabel UPC působí rozhodnutí Google Spain nepříliš vydařeně.

Mezi uživateli internetu se však rozhodnutí stalo rychle populární. K 3. červnu 2014 Google zaznamenal 41 000 žádostí o odstranění informací z vyhledávání, k 18. červenci 2014 to bylo již 91 000 požadujících odstranění odkazů na téměř 330 000 webových stránek. Nejvíce žádostí pocházelo z Francie (17 500 požadujících odstranění 58 000 URL), Německa (16 500 požadujících odstranění 57 000 URL) a Velké Británie (12 000 požadujících odstranění 44 000 URL).³⁹ Domníváme se tedy, že i advokáti by se měli tento nástroj v rámci své praxe naučit používat.

❖ Prvý autor je interním doktorandem Ústavu práva a technologií Právnické fakulty Masarykovy univerzity, druhý autor je asistentem a externím doktorandem tamtéž.

35 Lynskey, Orla: Rising like a Phoenix: The 'Right to be Forgotten' before the ECJ. European Law Blog [online]. 13. květen 2014 [cit. 31. červenec 2014]. Dostupné z: <http://europeanlawblog.eu/?p=2351>.

36 Google Spain v. Costeja González, bod 66.

37 Stačí, když se webový prohlížeč domnívá, že uživatel je mimo Evropskou unii. Použití zahraničních DNS serverů se tak přímo nabízí.

38 Lynskey, Orla: Rising like a Phoenix: The 'Right to be Forgotten' before the ECJ. European Law Blog [online]. 13. květen 2014 [cit. 31. červenec 2014]. Dostupné z: <http://europeanlawblog.eu/?p=2351>.

39 Fleischer, Peter: Dopis Google Inc. předsedkyni WP29 [online]. Otevřený dopis, str. 11, 31. červenec 2014 [cit. 5. srpen 2014].

Časté chyby při podávání návrhů na zápis do veřejných rejstříků právnických a fyzických osob

JUDr. TOMÁŠ PLÍHAL

V souvislosti s rekodifikací soukromého práva byl přijat zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „z. v. r.“), který nově přináší pojem veřejné rejstříky právnických a fyzických

osob. Řadí se pod něj obchodní rejstřík, spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík obecně prospěšných společností, rejstřík ústavů a rejstřík společenství vlastníků jednotek; zákon nově upravuje a zejména sjednocuje právní problematiku této oblasti (postup rejstříkových soudů při zápisu subjektů do těchto rejstříků, podoba návrhu na zápis, výčet údajů, které se o těchto subjektech zapisují apod.).

V souvislosti s touto novou právní úpravou a i se vznikem zcela nových rejstříků, dříve neznámých, však dochází k mnohým chybám, kterých se navrhovatelé při podávání návrhu na zápis do veřejných rejstříků právnických a fyzických osob

dopouštějí. Pokusím se navázat na předchozí články pojednávající o nejčastějších chybách při podávání návrhu na zápis do obchodního rejstříku a upozornit na nově vyvstalé chyby, se kterými se musí nyní rejstříkové soudy potýkat.

• **Návrh na první zápis spolku do spolkového rejstříku podává osoba k tomu neoprávněná a rejstříkový soud je nucen takovýto návrh v souladu s ust. § 86 písm. a) z. v. r. odmítnout.**

Dle ust. § 226 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“ nebo „občanský zákoník“) **návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí.** Při podání návrhu na první zápis spolku do spolkového rejstříku je tedy vždy rozhodující, jakým způsobem byl spolek založen.

Pakliže se sejdou alespoň tři osoby, které se shodnou na obsahu stanov spolku, je třeba všechny tyto osoby považovat za zakladatele. Návrh na první zápis spolku do spolkového rejstříku pak musí být podán společně všemi zakladateli (všichni zakladatelé se označí jako navrhovatelé) a rovněž v souladu s ust. § 22 odst. 2 z. v. r. musí být opatřen úředně ověřenými podpisy všech zakladatelů (navrhovatelů).¹

Dojde-li k založení spolku usnesením ustavující schůze, na které jsou schváleny stanovy vypracované svolavatelem této schůze, podává návrh na první zápis spolku do spolkového rejstříku osoba ustavující schůzí k tomu určená. Pouze tato osoba se v návrhu označí jako navrhovatel. Návrh musí být poté opatřen úředně ověřeným podpisem tohoto navrhovatele.² Otázkou zůstává, zda může ustavující schůze určit k podání návrhu na první zápis spolku do spolkového rejstříku více osob. Tato možnost z praktického hlediska není dle autora příliš šťastným řešením a při jazykovém výkladu ust. § 226 odst. 2 o. z. jistě dojdeme k závěru, že ustavující schůze by k podání takového návrhu měla určit vždy pouze jednu osobu.

• **Společenství vlastníků jednotek, která přizpůsobují svoje stanovy občanskému zákoníku, musí o změně stanov nechat pořídit notářský zápis.**

Právní povaha společenství vlastníků jednotek se od 1. ledna 2014 řídí ustanoveními občanského zákoníku, jelikož dle ust. § 3041 odst. 1 věta první o. z. právní povaha právnických osob upravených tímto zákonem (tedy i společenství vlastníků jednotek) se řídí ustanoveními tohoto zákona ode dne nabytí jeho účinnosti. Dle ust. § 3041 odst. 2 věta první o. z. pak ustanovení společenské smlouvy nebo statutu právnických osob uvedených v odstavci 1, která odporují donucujícím ustanovením tohoto zákona, pozbývají závaznosti dnem nabytí jeho účinnosti; právnická osoba přizpůsobí do tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona společenskou smlouvu nebo statut úpravě tohoto zákona a doručí je orgánu veřejné moci, který vede veřejný rejstřík, do něhož je právnická osoba zapsána.³ Dle ust. § 1200 odst. 3 o. z. stanovy společenství vyžadují formu veřejné listiny. To neplatí, zakládá-li se společenství prohlášením o rozdělení práva k domu a pozemku na vlastnické právo k jednotkám ujednáním ve smlouvě o výstavbě.⁴

Při aplikaci všech výše zmíněných ustanovení dojdeme k závěru, že **všechna společenství vlastníků jednotek, která vznikla před nabytím účinnosti občanského zákoníku, tj. před 1. lednem 2014, budou muset v případě přizpůsobování svých stanov občanskému zákoníku nechat o takové změně stanov pořídit notářský zápis,** jelikož ustanovení § 1200 odst. 3 o. z. je ustanovením kogentním, nelze se od něho tedy odchýlit a vyžaduje-li zákon pro právní jednání určitou formu (v daném případě formu veřejné listiny, resp. notářského zápisu), lze obsah právního jednání změnit projevem vůle v téže nebo přísnější formě.⁵ Pro schválení usnesení shromáždění o přizpůsobení stanov občanskému zákoníku se musí vyslovit většina hlasů členů společenství přítomných na shromáždění a nebo vyšší většina, která je uvedena v doposud platných stanovách. Zcela totožně bude muset být v budoucnu každá další změna již přizpůsobených stanov schvalována za účasti notáře.

Nejčastějším problémem, se kterým se rejstříkové soudy potýkají, jsou návrhy společenství spočívající v požadavku zapsat do rejstříku společenství vlastníků jednotek změnu jejich názvu tak, aby vyhovoval ust. § 1200 odst. 2 písm. a) o. z., dle kterého název společenství musí obsahovat slovo „společenství vlastníků“, kdy totiž dle předchozí právní úpravy platné do 31. prosince 2013 postačovalo, obsahoval-li název pouze slovo „společenství“.⁶ **Ve většině případů totiž není rejstříkovému soudu, a to ani po výzvě, předložen notářský zápis pořízený o změně stanov společenství v části názvu a rejstříkovému soudu nezbývá, než takový návrh zamítnout.**

Nadto pak autor považuje provádění takové změny zcela za nadbytečné. Totiž dle ust. § 3042 o. z. odporuje-li název právnické osoby ustanovením tohoto zákona, přizpůsobí právnická osoba svůj název požadavkům tohoto zákona do dvou let ode dne nabytí jeho účinnosti. Není povinna tak učinit tehdy, jsou-li pro to důležité důvody, zejména užívala-li právnická osoba svůj název dlouhodobě a je-li pro ni tak příznačný, že jeho zaměnitelnost nebo klamavost nelze rozumně předpokládat. A v daném případě je dle autora možné právě na společenství tuto výjimku stanovenou v citovaném ustanovení bez problémů aplikovat, jelikož v případě, že název obsahuje již samotné slovo „společenství“, což s ohledem

1 Platí pro případ, kdy je návrh podán v listinné podobě; v případě podání návrhu v elektronické podobě musí být návrh podepsán uznávaným elektronickým podpisem podle zákona upravujícího elektronický podpis, a to všech zakladatelů (§ 22 odst. 3 z. v. r.). Možnost zaslat návrh prostřednictvím datové schránky osoby, jež návrh podává, dle autora nelze s ohledem na pluralitu navrhovatelů v daném případě použít.

2 Platí pro případ, kdy je návrh podán v listinné podobě; v případě podání návrhu v elektronické podobě musí být návrh podepsán uznávaným elektronickým podpisem navrhovatele nebo zaslán prostřednictvím datové schránky navrhovatele (§ 22 odst. 3 z. v. r.).

3 Následky nesplnění povinnosti právnických osob přizpůsobit svoji společenskou smlouvu nebo statut občanskému zákoníku stanoví ust. § 3041 odst. 2 druhá věta o. z., dle kterého příslušný orgán veřejné moci (rejstříkový soud) právnickou osobu ke splnění této povinnosti nejprve vyzve a ve výzvě jí stanoví dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění této povinnosti; uplyne-li dodatečná lhůta marně, soud právnickou osobu na návrh orgánu veřejné moci (rejstříkového soudu) nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, zruší a nařídí její likvidaci.

4 Veřejnou listinou se dle ust. § 3026 o. z. rozumí notářský zápis.

5 Ust. § 564 věta před středníkem o. z.

6 Ust. § 9 odst. 14 písm. a) zákona č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, ve znění pozdějších předpisů.

na dříve platnou legislativu bez výjimky obsahovat musí, nelze rozumně předpokládat, že by byl z pohledu běžného člověka tento název, ve kterém absentuje slovo „vlastníků“, klamavý či zaměnitelný.

• **Osoby zapsané ve veřejném rejstříku opomíjí přizpůsobit stav zápisu ve veřejném rejstříku požadavkům zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.**

Obchodní společnosti a družstva v posledních týdnech a měsících podávají ve velké míře návrhy na zápis změn do obchodního rejstříku, spočívající v zápisu údaje o tom, že se obchodní korporace podřídila zákonu jako celku postupem dle ust. § 777 odst. 5 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „z. o. k.“). Činí tak ve snaze přizpůsobit se nové platné legislativě dle přechodných ustanovení z. o. k., a rovněž ve snaze vyhnout se případnému zrušení soudem a nařízením likvidace dle ust. § 777 odst. 2 věta druhá z. o. k.

Opomíjí však zcela ust. § 122 odst. 1 z. v. r., dle kterého zapsaná osoba přizpůsobí do šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona⁷ zapsaný stav stavu požadovanému tímto zákonem, ledaže se jedná o osobu zapsanou do spolkového rejstříku.⁸ Pokud tak neučiní, rejstříkový soud ji v souladu s ust. § 122 odst. 3 z. v. r. k tomu vyzve a stanoví ve vyzvě dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění této povinnosti a uplyne-li dodatečná lhůta marně, soud na návrh rejstříkového soudu nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, zapsanou osobu zruší a nařídí její likvidaci.

Tato povinnost se tedy netýká pouze obchodních společností a družstev, ale všech osob, které se do veřejného rejstříku zapisují (vyjma spolků, resp. osob zapsaných ve spolkovém rejstříku, kterým doposud lhůta k přizpůsobení běží). Je tedy nutné porovnat, jaké údaje jsou již ve veřejném rejstříku zapsané a jaké je tam nutno doplnit v souladu s ust. § 25 a násl. z. v. r., kde je výčet do veřejného rejstříku povinně zapisovaných údajů (skutečností) vyjmenován.

Konkrétně se jedná např. o zápis počtu členů statutárního orgánu,⁹ zápis počtu členů kontrolního orgánu,¹⁰ popř. zápis samotného kontrolního orgánu, resp. jeho členů tam, kde dříve zapsán být nemusel (např. zápis členů kontrolní komise v družstvu), zápis údaje o tom, že členovi orgánu nebo prokuristovi byl pozastaven výkon funkce podle zákona upravujícího právní poměry obchodních společností a družstev,¹¹ zápis druhu podílu a popisu práv a povinností s ním spojených alespoň odkazem na společenskou smlouvu uloženou ve sbírce listin a údaje o tom, zda byl na podíl vydán kmenový list, a to u společníka s. r. o.,¹² zápis počtu členů správní rady ústavu,¹³ zápis počtů členů správní rady obecně prospěšné společnosti¹⁴ atd.

• **Je-li členem statutárního či jiného voleného orgánu právnická osoba, je nutné do veřejného rejstříku v souladu s ust. § 25 odst. 1 písm. g), h), § 38 písm. c) a § 54 písm. b) zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob navrhnout k zápisu i osobu, která ji při výkonu funkce zastupuje.**

Dle ust. § 154 o. z. je-li členem voleného orgánu právnické osoby jiná právnická osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v or-

gánu zastupovala, jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu. Otázkou zůstává, kdo takovou právnickou osobu zastupuje v případě, že žádnou fyzickou osobu nezmocní a její statutární orgán je kolektivní, popř. individuální, avšak vícečlenný. V daném případě by bylo na místě, aby právnická osoba určila, který člen jejího statutárního orgánu ji bude při výkonu funkce zastupovat. V opačném případě se autor kloní k tomu, aby ji zastupovali všichni členové jejího statutárního orgánu v souladu s jejím způsobem jednání. Pro úplnost autor dodává, že v případě, že bude k zastupování právnické osoby, coby člena statutárního nebo jiného voleného orgánu jiné právnické osoby, zmocněna konkrétní fyzická osoba nebo určen konkrétní člen jejího statutárního orgánu, je nutno doklad o tom předložit rejstříkovému soudu spolu s návrhem na zápis této osoby do veřejného rejstříku.¹⁵

• **Smlouva o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným se nezakládá do sbírky listin vedené rejstříkovým soudem.**

Požadavku založit do sbírky listin vedené rejstříkovým soudem smlouvu o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným již nelze obecně vyhovět, jelikož do sbírky listin lze založit pouze listiny zákonem stanovené. Jejich výčet je uveden v ust. § 66 z. v. r., popř. v dalších právních předpisech.¹⁶ Smlouva o převodu podílu ve společnosti s ručením omezeným již je tedy pouze interním dokumentem společnosti, kdy aktuální přehled o společnicích společnosti s ručením omezeným může veřejnost získat pouze z výpisu z obchodního rejstříku a z úplného platného znění zakladatelského právního jednání (společenské smlouvy, zakladatelské listiny), které musí být po každé jeho změně do sbírky listin založeno. Pokud by osoba zapsaná ve veřejném rejstříku požadovala do sbírky listin založit listinu zákonem nevyjmenovanou, musí mít na tomto založení právní zájem, který musí rejstříkovému soudu doložit.¹⁷

❖ Autor je vyšším soudním úředníkem Krajského soudu v Plzni.

7 Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob nabyl účinnosti dne 1. ledna 2014.

8 Na osoby zapsané do spolkového rejstříku se vztahuje ust. § 122 odst. 2 z. v. r., dle kterého musí tyto osoby přizpůsobit zapsaný stav stavu požadovanému tímto zákonem ve lhůtě do tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

9 Ust. § 25 odst. 1 písm. g) z. v. r.

10 Ust. § 25 odst. 1 písm. h) z. v. r.

11 Ust. § 48 odst. 1 písm. e) z. v. r.

12 Ust. § 48 odst. 1 písm. j) z. v. r.

13 Ust. § 38 písm. c) z. v. r.

14 Ust. § 54 písm. b) z. v. r.

15 Ust. § 19 z. v. r.

16 Např. dle ust. § 2350 odst. 1 o. z. se do sbírky listin zakládá doklad o pachtu závodu, je-li pachtýř zapsán ve veřejném rejstříku.

17 Ust. § 66 písm. z) z. v. r.

Výpověď pro nadbytečnost

JUDr. LADISLAV JOUZA

Mezi nejčastější spory, ve kterých zastupují advokáti, patří skončení pracovního poměru. Zejména v poslední době, kdy se zaměstnavatelé snaží řešit ekonomickou stagnaci organizačními změnami, končí pracovní poměr pro nadbytečnost zaměstnance. Zaměstnavatelé přitom musí dodržet pracovněprávní předpisy, které stanoví legislativní pravidla pro jejich postup v této oblasti personální činnosti a současně vymezují právní ochranu zaměstnanců.

Jde vždy o nadbytečnost?

Právní rámec pro výpověď z pracovního poměru z důvodu nadbytečnosti je v § 52 písm. c) zákoníku práce (dále „Zák. práce“). **Je to tehdy, stane-li se zaměstnanec nadbytečným vzhledem k rozhodnutí zaměstnavatele nebo příslušného orgánu o změně jeho úkolů, technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce nebo o jiných organizačních změnách.**

K platné výpovědi musí zaměstnavatel splnit tři základní podmínky:

- rozhodnout o organizační změně;
- musí existovat příčinná souvislost mezi touto změnou a nadbytečností zaměstnance;
- zaměstnanec musí být nadbytečný.

Zaměstnanec bude nadbytečným především proto, bude-li u zaměstnavatele **snížován celkový počet zaměstnanců**. Zák. práce nestanoví kritéria závazná pro výběr zaměstnanců, s nimiž má být rozváznán pracovní poměr výpovědí. I když jde o snižování celkového počtu zaměstnanců, neprojevuje se nadbytečnost na všech úsecích činnosti zaměstnavatele a není možné z tohoto důvodu propustit kteréhokoliv zaměstnance. Zpravidla jen toho, jehož pracovní činnost je pro zaměstnavatele nadbytečná. Zaměstnavatel přitom není vázán zákonným omezením, který ze zaměstnanců by měl dostat výpověď.

Rozvázání pracovního poměru pro nadbytečnost není však podmíněno absolutním snížením počtu zaměstnanců. **Může k němu dojít i při zvyšování jejich počtu.** Zaměstnavateli totiž nezáleží jen na počtu zaměstnanců, ale i na jejich skladbě z hlediska profesí a kvalifikace. Není tedy vyloučeno, aby při nedostatku zaměstnanců určité profese nebo kvalifikace zaměstnavatel přijímal další pracovní síly při organizačních změnách a zvyšoval jejich počet a zároveň aby měl nadbytek zaměstnanců jiné profese nebo na jiném úseku pracovní činnosti.

Příklad:

Obchodní korporace – s. r. o. – mění vnitřní organizační strukturu. Někteří zaměstnanci se v důsledku jiného uspořádání stávají nadbytečnými, ale zaměstnavatel je musí nahradit jinými. Přitom se o jednoho zaměstnance má zvýšit počet zaměstnanců na tomto úseku. Přesto je dán výpovědní důvod pro nadbytečnost.

Nadbytečnost zaměstnance je podmínkou platnosti výpovědi z pracovního poměru. Její splnění je zaměstnavatel povinen prokázat v případném soudním sporu. **Na rozdíl od toho soudy nepřezkoumávají výběr zaměstnance, který se stal nadbytečným, protože o tom rozhoduje samostatně zaměstnavatel.**

Výpověď a souvislost s prací

Další podmínkou použití tohoto výpovědního důvodu je, že nadbytečnost je v příčinné souvislosti se změnami v úkolech zaměstnavatele, jeho technického vybavení nebo jinými organizačními změnami, např. v důsledku sloučení útvarů nebo rozhodnutí o snížení stavu za účelem zvýšení efektivity práce. **Vždy musí jít o organizační změny uvnitř zaměstnavatele, které se ve svých důsledcích dotýkají potřebného počtu zaměstnanců.** Výpovědní důvod by neexistoval, kdyby sice na pracovišti probíhaly vnitřní organizační změny, avšak zaměstnavatel by chtěl rozváznat pracovní poměr se zaměstnancem na zcela odlišném pracovišti (např. v jiném odboru) nebo vykonávajícím práce, které nejsou s probíhajícími změnami v žádném vztahu. **Zaměstnavatel nemůže dát výpověď z tohoto důvodu také tehdy, jestliže nadbytečnost vznikla nikoliv v důsledku vnitřních organizačních opatření, ale v příčinné souvislosti s přijímáním nových zaměstnanců.**

Neobstála by ani námitka či odůvodnění zaměstnavatele, že noví přijímaní zaměstnanci mají vyšší kvalifikaci apod. Zde by mohla přicházet v úvahu výpověď pro neplnění stanovených předpokladů nebo požadavků kladených na práci, pokud by byly splněny podmínky pro použití tohoto výpovědního důvodu, nikoliv však pro nadbytečnost.

Podmínku příčinné souvislosti nemusí zaměstnavatel dodržet, jestliže bude snižovat celkový počet zaměstnanců a nepůjde-li jen o snižování v rámci určitého úseku. Podle judikatury není snižování celkového počtu zaměstnanců nic jiného než jiná organizační změna.

Pro platnost výpovědi není nezbytné, aby v době jejího podání byly organizační změny již realizovány. Je ovšem nutné, aby v této době již bylo o nich rozhodnuto tak, že v přiměřené době se zaměstnanec pro tyto změny stane nadbytečným. Výpovědní doba by však měla skončit tehdy, kdy organizační změnu zaměstnavatel již realizoval.

Příklad:

Zaměstnavatel k 1. dubnu 2015 ruší pracovní místo. Nadbytečný zaměstnanec, jehož se týká organizační změna, může dostat výpověď z pracovního poměru tak, aby výpovědní doba skončila

nejdříve 31. března 2015, tedy před faktickým uskutečněním organizační změny. Výpověď by tedy měl zaměstnavatel podat nejdříve v lednu 2015, pokud se se zaměstnancem nedohodne jinak.

Ve většině případů organizační změny přesáhnou rámec zaměstnavatele a zasáhnou do práv a nároků zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že jde o objektivní situace, které zaměstnanci neovlivňují, nemohou být poškozeni a zkráceni na svých nárocích. Zák. práce jim proto zaručuje tzv. přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů na jiného zaměstnavatele. **Nový zaměstnavatel pak musí zaměstnancům zajistit a poskytnout stejné pracovněprávní nároky, jaké měli u původního zaměstnavatele.** Podmínkou je, že nový zaměstnavatel přebírá činnost nebo úkoly dřívějšího zaměstnavatele. Za úkoly nebo činnost zaměstnavatele se považují zejména úkoly související se zajištěním výroby nebo poskytováním služeb a obdobná činnost, které právnická nebo fyzická osoba provádí v zařízeních určených pro tyto činnosti nebo na místech obvyklých pro jejich výkon pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.

Příklad:

Příspěvková organizace přechází do jiné organizace. Jejím zaměstnancům je zaručen přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů.

Snížení pracovního úvazku a nadbytečnost zaměstnance

V současnosti se v personální praxi objevují problémy, zda zaměstnavatel může dát výpověď z důvodu nadbytečnosti zaměstnanci, pro kterého nemá práci na plný pracovní úvazek.

Snížení pracovního úvazku (rozsahu týdenní pracovní doby) je možné považovat za jinou organizační změnu, v důsledku níž se zaměstnanec stává nadbytečným, a je možné mu dát výpověď podle § 52 písm. c) zák. práce. Zaměstnavatel musí však splnit jednu ze základních zákonných podmínek pro platnost této výpovědi: **rozhodnout o tom, že práce zaměstnance v rámci sjednaného druhu práce podle pracovní smlouvy není zcela nebo v dosavadním rozsahu (náplni) potřebná.**

Závěr o nadbytečnosti zaměstnance musí vycházet z druhu práce, který má zaměstnanec vykonávat pro zaměstnavatele podle pracovní smlouvy, a z posouzení, zda přijatá organizační změna činí výkon práce v dosavadním rozsahu pro zaměstnavatele nepotřebným. Zák. práce tak zaměstnavatelům umožňuje, aby reguloval počet svých zaměstnanců a jejich kvalifikační složení tak, aby zaměstnával jen takový počet zaměstnanců a v takovém kvalifikačním složení, jaké odpovídá jeho potřebám.

Nadbytečným je zaměstnanec též tehdy, jestliže podle rozhodnutí o organizační změně odpadne nejen část jeho pracovní náplně, ale i některá z více vykonávaných prací. (Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. prosince 2009, 21 Cdo 4999/2008.)

Zák. práce klade důraz na rozhodnutí o změně úkolů zaměstnavatele, technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivity práce. Toto rozhodnutí vyhlásí statutární zástupce nebo jím pověřený zaměstnanec. Nemusí být písemné, je však nutné s ním zaměstnance ve výpovědi seznámit.

Pokud zaměstnanec s výpovědí nesouhlasí, musí podat návrh k soudu do dvou měsíců ode dne, kdy má pracovní poměr skončit.

Po výpovědní dobu by měl zaměstnavatel přidělovat práci v rozsahu sníženého pracovního úvazku a za zbytek pracovní doby poskytovat náhradu mzdy. Jedná se o překážku v práci na straně zaměstnavatele, neboť je povinen i po výpovědní dobu poskytovat zaměstnanci práci v rozsahu sjednané pracovní doby.

Ústní výpověď

Citelné právní důsledky představuje např. výpověď z pracovního poměru (§ 50 odst. 1 zák. práce), která nebyla dána písemně, nebo ústní zrušení pracovního poměru ve zkušební době (§ 66 odst. 2 zák. práce). V těchto případech se nemůže uplatnit § 69 zák. práce, který stanoví postup při neplatném rozvázání pracovního poměru, neboť nejde o neplatnost výpovědního důvodu, ale o posouzení právního jednání, **k němuž se nepřihlíží.**

Např. nesouhlasí-li zaměstnanec s ústní výpovědí, může podat návrh k soudu podle § 80 zákona č. 99/1963 Sb. (občanský soudní řád, dále „o. s. ř.“) ve formě tzv. určovací žaloby. Toto ustanovení bylo od 1. ledna 2014 změněno. Před tímto dnem bylo možné návrhem na zahájení řízení uplatnit, aby bylo rozhodnuto soudem zejména o splnění povinnosti, která vyplývá ze zákona, z právního vztahu nebo z porušení práva nebo o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem.

Od 1. ledna 2014 byl tento demonstrativní výčet návrhů (žalob) zobecněn. Smluvní strana může podat podle § 80 o. s. ř. návrh (žalobu) na určení, **zda tu právní poměr nebo právo je či není a jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.** Na posouzení skončení pracovního poměru je vždy naléhavý právní zájem, neboť jde o zásah do sociální sféry zaměstnance.

Soud by pak měl rozhodnout, že ke skončení pracovního poměru nedošlo a že zaměstnavatel je nadále povinen přidělovat zaměstnanci práci. Pokud by zaměstnavatel tuto povinnost nesplnil, může zaměstnanec uplatňovat nárok na náhradu mzdy po dobu, kdy práci nedostal, neboť by se jednalo o překážku v práci na straně zaměstnavatele.

Lhůta pro uplatnění neplatnosti

Od skončení pracovního poměru, k němuž **se nepřihlíží** (ve většině případů tehdy, pokud nebyla dodržena písemná forma zrušovacího právního jednání), je nutno rozeznávat **neplatné** skončení pracovního poměru.

Neplatnost rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době nebo dohodou může jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec uplatnit u soudu **nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním (§ 72 zák. práce).** Podal-li zaměstnavatel výpověď v březnu, uplyne dvouměsíční lhůta pro zaměstnance k uplatnění u soudu 31. července.

Dal-li zaměstnavatel zaměstnanci neplatnou výpověď nebo zrušil-li s ním zaměstnavatel neplatně pracovní poměr okamžitě nebo ve zkušební době, a oznámil-li zaměstnanec

zaměstnavateli bez zbytečného odkladu písemně, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, jeho pracovní poměr trvá i nadále a zaměstnavatel je povinen poskytnout mu náhradu mzdy nebo platu. Náhrada přísluší zaměstnanci ve výši průměrného výdělku ode dne, kdy oznámil zaměstnavateli, že trvá na dalším zaměstnávání, až do doby, kdy mu zaměstnavatel umožní pokračovat v práci nebo kdy dojde k platnému skončení pracovního poměru (§ 69 odstavec 1 zák. práce).

Toto ustanovení zák. práce představuje pro zaměstnavatele i zaměstnance několik povinností. **Nesouhlasí-li zaměstnanec s výpovědí, musí v uvedené lhůtě podat návrh k soudu, aby o ní rozhodl.** Rozvázání pracovního poměru je neplatné jen tehdy, byla-li výpověď (to platí i v ostatních formách skončení pracovního poměru) jako neplatná určena pravomocným soudním rozhodnutím. I kdyby zaměstnanec byl přesvědčen o tom, že výpověď je neplatná, musí o tom rozhodnout soud.

Zaměstnanec se po podání výpovědi zaměstnavatelem, kterou považuje za neplatnou, **musí sám rozhodnout**, zda bude mít zájem pokračovat v pracovněprávním vztahu. Tedy v pracovním poměru (zaměstnanec může zvolit jinou výdělečnou činnost u jiného zaměstnavatele) po uplynutí výpovědní doby až do rozhodnutí soudu o její platnosti či neplatnosti.

Bude-li zaměstnanec trvat na dalším zaměstnávání u zaměstnavatele, který mu dal výpověď, měl by zpravidla tuto skutečnost zaměstnavateli **písemně oznámit ihned po jejím doručení**. Zák. práce stanoví, že by to mělo být bez zbytečného odkladu. Toto oznámení je platné, i když zaměstnanec to provede ústně, třeba až v době soudního řízení o neplatnost výpovědi. Svoje stanovisko může uvést i v žalobě, kterou podal k soudu na neplatnost výpovědi. Zák. práce nevylučuje změnu rozhodnutí zaměstnance. Může kdykoliv (do rozhodnutí soudu) prohlásit, že na dalším zaměstnávání netrvá.

Může se však uplatnit tzv. moderační (zmírňující) právo soudu. Zaměstnavatel může navrhnout, aby soud s přihlédnutím k řadě okolností rozhodl o tom, že náhrada mzdy přísluší jen za šest měsíců.

Doručení výpovědi

Podmínkou platnosti výpovědi je její doručení zaměstnanci. Zák. práce vyžaduje, aby ji zaměstnavatel doručil zaměstnanci do vlastních rukou.

Výpověď se zaměstnanci doručuje do vlastních rukou na pracovišti, v jeho bytě nebo kdekoliv bude zastížen anebo prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací. Stává se často, že zaměstnanec písemnost, např. výpověď z pracovního poměru, odmítne na pracovišti převzít. Potom zaměstnavateli stačí, když odmítnutí prokáže (např. svědecky) a písemnost se považuje za doručenu. Postup zaměstnance je k jeho tíži, neboť v důsledku toho nebude mít informace o důvodech výpovědi a její případnou neplatnost bude z tohoto důvodu v případném soudním řízení uplatňovat obtížněji.

Zák. práce sice dává přednost osobnímu doručení, ale někdy to není možné. Potom může být doručováno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb (nejčastěji poštou). S tím jsou ovšem spojena určitá rizika, která musí zaměstnavatel brát v úvahu. Jinak by důsledky špatného doručení

nesl sám. Jde-li o písemnost zasilanou poštou a která se citelně dotýká zaměstnance, je pochopitelné, že se doručení často vyhýbá nebo převzetí odmítne. Právo ovšem není na jeho straně. Jestliže zaměstnanec svým jednáním nebo opomenutím **doručení písemnosti zmařil**, považuje se zásilka za **doručenou** dnem, kdy se vrátila zaměstnavateli poštou jako nedoručitelná.

Zmaření doručení

Za jednání zaměstnance, které se považuje za zmaření nebo vyhýbání se doručení se např. považuje: zaměstnanec nebylo možné na poslední zaměstnavateli známé adrese zastihnout, změnil-li zaměstnanec adresu, zásilku si v odběrní lhůtě nevyzvedl. Za doručenu se považuje i zásilka, jestliže zaměstnanec odmítl stvrdit její přijetí na doručence nebo trval na tom, aby zásilka byla na poště otevřena ještě dříve, než ji převezme apod.

Naproti tomu není možné jako zmaření doručení písemnosti posuzovat, jestliže v době doručování byl zaměstnanec na dovolené, jejíž nástup mu zaměstnavatel určil. Podmínkou je, že jeho adresa, kterou zaměstnavateli nahlásil, souhlasí se skutečností a zaměstnavatel písemnost zasilá do místa jeho bydliště, a nikoliv do místa pobytu o dovolené.

❖ Autor, advokát v Praze, je expertem na pracovněprávní vztahy.

Advokát pronajme kanceláře na výborné adrese (Štěpánská, Praha 2)

Plocha 200 m² (6+3 místnosti) – lze pronajmout jako celek nebo po jednotlivých kancelářích; veškerá vybavenost (sítě, internet, klimatizace, zabezpečovací zařízení); **volné ihned**

- Ing. Anna Veselá (777 826 845)
- JUDr. Miloslav Toman (603 413 850) miloslav.toman@gmail.com

Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách

JUDr. MARTINA DOLEŽALOVÁ, Ph.D.

Důvodů, proč považuji toto téma za vysoce aktuální, je hned několik: v prvé řadě jde o současnou situaci, kdy poměrně krátkou dobu platí zákon o mediaci (zákon č. 202/2012 Sb.), vydaný zejména na základě směrnice Evropské unie č. 2008/52/ES ze dne 21. 5. 2008, a dále začal platit nový občanský zákoník (z. č. 89/2012 Sb.), který od 1. 1. 2014 od základu mění východiska české civilistiky a vyžaduje změnu přístupu a uvažování všech, a zejména právnických profesí.

Důraz se klade na dohodu jakožto optimální právní institut, od kterého se odvíjí jednotlivá práva a povinnosti stran. Kogentní ustanovení jsou ve srovnání s původním občanským zákoníkem výrazně potlačena a omezena. Celým novým občanským zákoníkem (dále jen „o. z.“) jako nitřní prostupuje snaha o spravedlivý, správný a hodnotově orientovaný výklad.

Za této společenské situace se jeví více než vhodné, aby zejména právnícká obec podporovala alternativní způsoby řešení sporu (ve smyslu alternace k soudu), které akceptují vlastní odpovědnost stran za přijatá rozhodnutí na základě vlastní vůle. Podpořit odpovědnost stran za vlastní řešení sporů a „hlídat“ soulad jejich řešení s právem, spíše než „velet do boje“ a čekat, že (s poměrně obtížnou předvídatelností v nových podmínkách) rozhodne soud.

V metodě Med-Arb je zásadní, že rozhodce vystupuje jakožto právník a „soudce“, který své rozhodnutí zakládá na spise, na právech a povinnostech obou stran a na pravidlech dokazování; mediátor jedná především tak, aby znovu nastolil komunikaci a jejím prostřednictvím umožnil smluvní řešení sporu, a to se souhlasem obou stran a s přihlédnutím zejména k jejím potřebám a zájmům.

Jsou tyto techniky, používané společně v rámci jednoho procesu, neslučitelné? Lze funkci mediátora propojit s funkcí rozhodce? Stane-li se, že mediace nedospěje ke smírnému řešení, avšak strany projeví důvěru v osobu mediátora tím, že jej požádají, aby spor vyřešil místo nich, tak, jak by to učinil rozhodce, je nutné, aby mediátor odmítl? Mohlo by být smluvní doložkou stanoveno, že spor bude řešen prostřednictvím mediace vedené mediátorem, který bude jmenován společnou dohodou, a v případě nezdaru pak prostřednictvím rozhodčího řízení, které bude vedeno touž osobou?

Smyslem článku je posoudit právní možnosti uplatnění tohoto procesu v českých podmínkách na základě právních přístupů a zkušeností v zahraničí.¹ Důvodem je též to, že v zahraničí již tento institut funguje a dá se předpokládat, že je jen otázkou času, kdy i v ČR bude existovat skutečná poptávka ze strany osob nebo podniků, které řeší nějaký spor.

Objasněme si základní pojmy:

Med-Arb (zkráceno z mezinárodně používaného výrazu „Mediation-Arbitrage“) je způsobem řešení sporů, který propojuje mediaci s rozhodčím řízením. Cílem je pokusit se o vyřešení sporu smírnou cestou s pomocí mediátora, přičemž je zaručeno, že spor bude vyřešen i v případě nezdaru mediace – pokud fáze mediace nepovede ke smírné dohodě, mediátor se „změní“ v rozhodce a o sporu rozhodne sám. Jinými slovy, nejprve probíhá jednání se třetí osobou, a v případě neúspěchu tato třetí osoba, tedy mediátor, který již zná všechny náležitosti sporu, vyřeší spor tak, že rozhodne sám namísto obou stran.

Na první pohled se tento postup jeví jako nanejvýš zajímavý, neboť dává přednost především hledání smírného řešení (společně nalezený smír), a přitom poskytuje záruku vyřešení sporu (právně závazný nález). Bohužel však klade i několik závažných právnických otázek, které mohou být problematické zejména v oblasti rozhodčího řízení.

Jak tedy vlastně „Med-Arb“ probíhá?

Úvodem je třeba upřesnit, že proces „Med-Arb“ se řídí pouze předběžnou dohodou stran; takovou dohodou může být sepsání doložky v obchodní smlouvě (stejně jako je tomu u mediace či rozhodčího řízení), nebo, pokud spor již existuje, vyhotovení smlouvy, v níž strany sjednají způsob, jakým by měl být jejich spor vyřešen.

Na základě výše uvedené doložky či smlouvy se strany nejprve sejdou s mediátorem a pokusí se o vyřešení svého sporu. **Mediační řízení probíhá obvyklým způsobem.** Pokud strany dospějí ke shodě, řízení je ukončeno. Ust. § 30 českého zákona o mediaci stanoví: „Soud rozhodne o tom, zda schvaluje mediáční dohodu uzavřenou podle zákona o mediaci, nejdéle do 30 dnů od zahájení smírného řízení.“

Během této fáze mediačního řízení může mediátor případně využít možnosti tzv. „odděleného jednání stran“, tedy skutečnit setkání s každou stranou a jejími advokáty zvlášť, přičemž musí zachovávat specifický závazek týkající se důvěrnosti: informace, které zjistí během těchto soukromých schůzek, může sdělit druhé straně pouze se souhlasem strany, která tyto informace poskytla. Poznatky, které tímto způsobem získá, a diskuse, které může vést s každou stranou zvlášť, umožní mediátorovi získat lepší postavení, aby mohl stranám pomoci vzájemně komunikovat a nalézt společné řešení. Zejména

¹ La Med-Arb et ses dérivés. Plaidoyer pour un mode de résolution des conflits efficace, in Liber Amicorum Georges-Albert Dal, str. 833-864, Larcier 2013.

v anglosaském prostředí bývá pravidlem, že mediační řízení velmi často probíhají formou opakovaných oddělených jednání, kdy se strany setkají pouze na začátku mediace a pak až poté, co se díky tzv. „shadow diplomacy“ vedené mediátorem podaří nalézt konečné řešení sporu.

Pokud jde konkrétně o Med-Arb, existuje názor, že tato situace umožňuje mediátorovi na strany lépe působit, neboť si strany uvědomují, že v případě nezdaru dobrovolného řízení by mohlo dojít k tomu, že bude mediátor muset spor vyřešit vydáním rozhodčího nálezu, takže se strany snaží být ve svých požadavcích skromnější, aby se očím budoucího rozhodce nejevily jako příliš náročné.² Dokonce může nastat i taková situace, kdy oddělená jednání stran umožní mediátorovi, aby díky své znalosti spisu vyvíjel na jednotlivé strany určitý nátlak v tom smyslu, že je upozorní na slabé stránky jejich spisu, které by mohly v případě nezdaru mediačního řízení ovlivnit i podobu konečného rozhodnutí. Pro mediátora to znamená určitou možnost uplatnit „nátlakovou strategii“, která může uspíšit přijetí dohody.³

Pokud strany nedospějí ke shodě, mediátor „převlékne kabát“ a stane se rozhodcem. Tato role mu umožní přijmout rozhodnutí, které bude pro obě strany závazné.⁴

Jedná se tedy o nástroj, který stranám zaručuje, že řízení bude ukončeno vyřešením jejich sporu, ať již svobodně ujednanou dohodou, nebo vydáním rozhodčího nálezu.

Mohli bychom se domnívat, že rozhodce bude moci vykonávat své úkoly snáze právě díky tomu, že v předchozí fázi jednal v úloze mediátora. Je tomu skutečně tak, neboť veškeré okolnosti sporu, jakož i postoje a návrhy stran již byly se vši pravděpodobností dostatečně objasněny ve fázi mediace. V okamžiku, kdy rozhodce zahájí tuto druhou fázi své práce, je tedy dobře obeznámen s celým spisem.

I. Právní podstata Med-Arb

Právní závaznost smlouvy

K využití rozhodčího řízení či obecněji alternativních způsobů řešení sporů dochází na základě vůle stran vyhnout se striktním náležitostem soudního řízení.⁵ Jak je známo, tato smluvní svoboda vychází ze zásady „právní závaznosti smlouvy“, kterou zavádí § 1724 českého o. z. V oblasti mediace a rozhodčího řízení se tato zásada promítla do možnosti stran uspořádat výše uvedená řízení podle svých přání, avšak v mezích, jež umožňuje zákon.

Stejně je tomu i ve srovnávacím a mezinárodním právu: jednotlivé zákony upravující mediaci a rozhodčí řízení se navzdory rozdílům, které mezi nimi existují, obecně shodují v existenci zásady smluvní autonomie.⁶ Uvedme příklad: tendence k prosazení a upřednostnění vůle stran se projevila v rozsudku odvolacího soudu kanadské provincie Ontario z roku 2007, *Marchese v. Marchese*.⁷ Zákon této provincie, který zakazuje rozhodcům vystupovat v úloze mediátora, vykládal soud v tom smyslu, že neupírá stranám možnost se tohoto zákazu vzdát v případě, že se rozhodnou pro uplatnění metody Med-Arb. Současně však je třeba poukázat také na to, že tentýž soud se naopak nevyjádřil k případnému dopadu, který by mohlo mít oddělení jednání stran ve fázi mediačního řízení.⁸

Česká právní úprava hovoří v § 1725 věta druhá o. z.: „*V mezích právního řádu je stranám ponecháno na vůli svobodně si smlouvu ujednat a určit její obsah*“ a ve vazbě na § 1 odst. 2 „*zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti*.“ Rovněž české právo podřizuje mediační a rozhodčí činnost kontrole ze strany soudů. Níže se proto budeme zabývat riziky, jimiž je ohroženo uznávání smluv ve vztahu k metodě Med-Arb.

Podmínka 1: Třetí osoba musí zachovat nezávislost a nestrannost

Tato podmínka musí být splněna při jakémkoliv zásahu třetí osoby, bez ohledu na to, jaký alternativní způsob řešení sporů si strany zvolily. Tato zásada je potvrzena ve velkém počtu mezinárodních a národních textů;⁹ v ČR pak v § 1 zákona č. 216/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „ZoŘŘ“) a § 8 odst. 1 zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci (dále jen „ZM“). Tuto nezávislost a neutralitu je ostatně nutné nejen zajistit, ale i projevit navenek.¹⁰

Z této podmínky vyplývá hlavní problém, který souvisí s odděleným jednáním stran během fáze mediačního řízení: **na první pohled se může zdát, že třetí osoba si může jen stěží uchovat svou neutralitu, pokud pod podmínkou dodržení důvěrnosti získala informace, které nesmí během fáze rozhodčího řízení sdělit druhé straně.** Pokud tato třetí osoba převezme úlohu rozhodce, mohla by být těmito důvěrnými informacemi ovlivněna.¹¹

Informace získané v rámci rozhodčího řízení podléhají samozřejmě zásadě kontradiktornosti, stejně jako je tomu u soudních řízení. Rozhodce se při vydání svého nálezu opírá právě o tyto informace, nebo přinejmenším o ty z nich, které považuje za významné nebo rozhodující. Na základě těchto prvků se musí rozhodnout, které skutečnosti bude po-

2 B. J. Roth: Med-arb, arb-med, binding mediation, mediator's proposal and other hybrid process, American Arbitration Association Advanced Mediator Training, 2009, str. 5.

3 Ráda bych v této souvislosti poukázala na skutečnost, že během jakékoliv mediace a zejména pak při příležitosti odděleného jednání stran mediátor uplatňuje (nebo může uplatnit) určitý nátlak na obě strany sporu. Cílem je přimět strany k tomu, aby přemýšlely o svých postojích a o tom, jakou vyjednávací strategii by měly uplatnit, chtějí-li umožnit nebo podpořit dosažení smírné dohody, v níž budou zohledněny zájmy všech zúčastněných osob.

4 K. M. Bankley: Keeping a secret from yourself? Confidentiality when the same neutral serves both as mediator and as arbitrator in the same case, *Baylor Law Review*, 2011, str. 323.

5 V. d'Huart, *op. cit.*, „Modes alternatifs de règlement des conflits“, str. 12.

6 Vzorový zákon Komise OSN pro mezinárodní obchodní právo (UNCITRAL) o mezinárodním obchodním smírčím řízení, přijatý dne 24. června 2002, článek 6; O. Caprasse: Le droit comparé dans la jurisprudence, *Rev. d. intern. comp.*, 2008, str. 349.

7 Court of Appeal for Ontario, *Marchese v. Marchese*, 18. ledna 2007, C45453, k dispozici na www.canlii.org.

8 B. Leon a A. Peterson: Med-arb in Ontario: Enforceability of med-arb agreement confirmed by Court of Appeal, *New York Dispute Resolution Lawyer*, jaro 2009, n° 2/1, str. 92 až 94.

9 Základní znění CCI, CEPANI, belgický soudní řád a mnoho dalších textů.

10 Stará zásada zní: „Justice must not only be done but must also be seen to be done“.

11 B. Leon a A. Peterson: Med-arb in Ontario: enforceability of med-arb agreement confirmed by the court of appeal, *Association of Corporate Counsel*, str. 3.

važovat za prokázané ze skutkového hlediska a odůvodněné z hlediska právního.¹² Během diskusí vedených během mediační fáze a zejména během odděleného jednání stran mohl rozhodce v tehdejší úloze mediátora shromáždit určité „důvěrné“ informace (informace o skutečnostech, které nebudou v následných kontradiktorních rozpravách projednávány, nebo informace čistě emotivní povahy, na jejichž základě může rozhodce pociťovat k některé ze stran určitou sympatii či antipatii): často se stává, že si strany přejí prozradit mediátorovi v oddělených jednáních to, co si „skutečně“ myslí, nebo jaká je jejich motivace. Snaží se tak lépe objasnit své postoje a prosadit, aby se jednání, které jim mediátor pomáhá vést, vyvíjelo v jejich prospěch. Kromě toho se může stát, že mediátor bude moci pod podmínkou dodržení důvěrnosti prohlédnout či získat určité dokumenty.

Může dojít rovněž k tomu, že během této mediační fáze pociťují budoucí rozhodce více sympatii k některé ze stran nebo že během jednání vyvíjí větší nátlak na jednu ze stran.¹³

Přestože totéž nebezpečí hrozí i u rozhodců, pravděpodobnost jeho vzniku je vyšší v případě, že v rámci sporu působil rozhodce nejprve v úloze mediátora: tato úloha mu totiž umožňuje navázání „bližšího vztahu“ se stranami.

To však neznamená, že přichází o svou neutralitu. Jedná se o typický rys jednání mediátora, který lze označit jako „vícestanný postoj“: mediátor je bez problémů schopen prokázat, že vzal na vědomí existenci kontradiktorních stanovisek, jež předložily strany, jakož i to, že tato stanoviska strany předložily zcela v dobré víře. Neutralita mediátora není přitom nijak ohrožena. Vše závisí na jeho postoji, jednání a komunikačních schopnostech... Vůči stranám i vůči výsledku sporu však neustále zachovává neutralitu, nezávislost a nestrannost. Strany tento postoj zaznamenají a v tomto smyslu jej i chápou.

Podrobněji je třeba se věnovat problematice odděleného jednání stran, jak v souvislosti s otázkou jednání osoby mediátora-rozhodce, tak i v souvislosti s otázkou, zda musí být získání důvěrných informací nezbytně považováno za porušení zásad spravedlivého procesu. Okolnost, že je mediátor informován o důvěrných záležitostech, vyvolává samozřejmě určité obavy. Přesto se však domnívám, že by neměla zabránit tomu, aby mediátor převzal úlohu rozhodce, alespoň za předpokladu, že budou splněny níže uvedené podmínky.

12 C. de Vera: Arbitrating harmony: 'med-arb' and the confluence of culture and rule of law in the resolution of international commercial disputes in china, COLUMBIA JOURNAL OF ASIAN LAW, 2004, str. 158.

13 Někteří odborníci se z těchto důvodů domnívají, že mediátora lze jen stěží považovat za skutečně „neutrálního“. Tato kritika vychází z neznalosti mediace i práva, neboť neutralita mediátora, projevující se nezávislostí a nestranností, je a musí zůstat jedním z typických rysů jeho práce. Skutečnost, že mediátor občas (nebo často) projeví v té či oné míře empatii vůči některé ze stran, nijak neohrožuje účinnost jeho zásahu.

14 V určitém slova smyslu hraje rozhodce vůči stranám úlohu „...pedagoga. Musí je požádat o souhlas s procesními pravidly, která budou uplatněna. Je zapotřebí, aby této diskusi se stranami věnoval dostatek času, aby jim vysvětlil výhody a nevýhody každé varianty, a pokud nejsou strany v těchto otázkách zajedno, měl by jim pomoci v tom, aby dosáhly shody, aniž by přitom vyvolal zbytečné problémy“, Catherine Kessedjan: Principe de la contradiction et arbitrage, Rev. Arb. 1995, str. 381.

Podmínka 2: Strany musí mít možnost si sjednat, že si přejí, aby mediátor převzal v případě nezdaru mediace úlohu rozhodce

V okamžiku, kdy se mediátor ujme svého úkolu, se těší důvěře stran: důvěře ve svou nezávislost, nestrannost a schopnost pomoci stranám nalézt cestu k vyřešení sporu. Autorita mediátora je postavena právě na této důvěře. Pokud je průběh mediačního řízení příznivý, důvěra se postupně zvyšuje. Dokonce i v případě nezdaru mediace se nezřídka stává, že strany projeví naprostou spokojenost s průběhem řízení. Může se ovšem stát i to, že tato důvěra se během mediačního řízení vytrácí, například proto, že jedna či obě strany vnímají určité jednání mediátora jako stranické. Tento případ lze řešit velmi jednoduše: strany jsou oprávněny v kterémkoliv okamžiku mediačního řízení ukončit (§ 3 odst. 4 českého ZM).

Pro účely techniky Med-Arb můžeme z výše uvedeného vyvodit dva důsledky:

1. Pokud dojde z jakéhokoliv důvodu ke ztrátě důvěry, není vhodné zahájit fázi rozhodčího řízení: pokud se strany nebo některá ze stran domnívají, že třetí osoba, která působí jako mediátor, ztratila svou nezávislost či neutralitu, důsledkem bude ztráta důvěry v neutralitu téže třetí osoby, která má vystupovat v úloze rozhodce. Za takovýchto okolností by mediátor neměl přijmout úlohu rozhodce. I kdyby sám sebe vnímal jako neutrálního a nezávislého prostředníka, odlišný názor stran nebo některé ze stran musí být v tomto stadiu dostatečným důvodem k tomu, aby souhlasil se svým odvoláním (česká právní úprava hovoří ve svém § 5 odst. 3 ZoŘŘ o vzdání se funkce) – pokud by v této situaci zahájil rozhodčí řízení, stálo by nutně na vratkých základech a ovzduší nedůvěry by negativně poznamenalo celý průběh řízení.
2. Pokud strany naopak projeví při ukončení mediační fáze spokojenost s prací mediátora a potvrdí, že důvěřují v jeho schopnost zachovat svou neutralitu a nezávislost i během rozhodčího řízení, přestože jsou si vědomy toho, že proběhla oddělená jednání stran, o jejichž průběhu nejsou zcela informovány, není žádný důvod k tomu, aby toto řízení, jež si strany zvolily a v tomto stadiu potvrdily, nemohlo být dokončeno.

Přechod od jedné fáze k druhé představuje tedy v rámci řízení Med-Arb klíčový okamžik. V tomto okamžiku je zapotřebí, aby strany i třetí osoba potvrdily, že si přejí společně zahájit fázi rozhodčího řízení.

Je třeba ještě dodat, že souhlas stran se zahájením rozhodčího řízení musí být „informovaným“ souhlasem. Ve většině případů by nemělo získání svobodného a informovaného souhlasu činit žádné zvláštní potíže, což platí rozhodně zejména v obchodních sporech, v nichž mají strany k dispozici advokáty. I za přítomnosti advokátů je však mediátor, který je kandidátem na rozhodce, nutně povinen informovat strany o tom, **jaké následky bude mít jejich rozhodnutí zahájit rozhodčí řízení.**¹⁴

Strany by měly být upozorněny zejména na následující skutečnosti:

1. ve srovnání s mediační fází nebudou již strany moci

ovlivnit způsob, jakým bude spor vyřešen. Rozhodnutí bude od nyníška vyplývat z pravomoci, která je svěřena rozhodci;

2. během oddělených jednání stran mohl mediátor získat od některé ze stran informace, které není oprávněn sdělit druhé straně, přičemž v tomto stadiu nemůže vědět, zda se bude na tyto informace vztahovat po dobu jednání zásada kontradiktornosti; důvěrnou povahu informací sdělených během odděleného jednání stran může totiž případně zrušit pouze strana, která mu tyto informace poskytla;
3. během rozhodčího řízení vezme mediátor v úvahu pouze podání a důkazy, které jsou součástí spisu podléhajícího zásadě kontradiktornosti, v té podobě, v jaké jej vyhotovily a vzájemně potvrdily strany;
4. strany jsou oprávněny kdykoliv mediátora odmítnout (což znamená, že s touto osobou nezahájí fázi rozhodčího řízení v rámci Med-Arb), pokud se obávají, že ztratí svou nezávislost či neutralitu;
5. že se mediátor podvolí odmítnutí vlastní osoby, pokud bude vyjádřeno před zahájením rozhodčího řízení jako takového;
6. pokud se naopak strany rozhodnou pro zahájení fáze rozhodčího řízení, musí se mít za to, že se vzdaly možnosti uplatnit ztrátu neutrality či nezávislosti rozhodce z jakýchkoliv důvodů, které souvisí s průběhem fáze mediálního řízení.¹⁵

Pokud strany i po sdělení těchto upozornění potvrdí svou vůli zahájit rozhodčí řízení, je mediátor povinen dbát na to, aby písemně potvrdil, že strany projeví souhlas poté, co jim mediátor poskytl veškerá výše uvedená vysvětlení a upozornění v době před zahájením rozhodčího řízení jako takového.

Zbývá dále zjistit, zda je takto vyjádřený či potvrzený závazek skutečně platný, to jest, zda může zabránit tomu, aby byla proti budoucímu nálezu podána žaloba na jeho zrušení nebo aby byl uplatněn důvod pro odmítnutí jeho vykonatelnosti. V další části shrnuji právní aspekty, které považuji v této souvislosti za základní a které znázorňují přístupy dle zahraniční (belgické) právní úpravy.

Pozornost si z právního pohledu zaslouží následující dva druhy problémů:

1. Může se stát, že bude rozhodčí nález, jehož vydáním bylo ukončeno řízení Med-Arb, zrušen nebo že bude zamítnuta jeho vykonatelnost z důvodu pochyb týkajících se nezávislosti nebo nestrannosti rozhodce?
Musí se mít nutně za to, že mediátor-rozhodce, který vedl během mediační fáze oddělená jednání stran, porušil zásadu kontradiktornosti?
2. Má se mít za to, že došlo k porušení zásady důvěrnosti, pokud je rozhodce v době, kdy vede fázi rozhodčího řízení, seznámen s celým průběhem mediační fáze?

Výše uvedené otázky by měly být analyzovány s ohledem na pravidlo, podle něhož nejsou strany oprávněny k tomu, aby smluvně upravovaly režim neplatnosti, který je stanoven v zákoně, což znamená, že nemohou doplňovat či rušit důvody pro neplatnost, které jsou v něm stanoveny. Někteří autoři nicméně dodávají, že se strany mohou vzdát svých práv po vydání nálezu, za předpokladu, že nedojde k porušení veřejného pořádku.¹⁶ Je však samozřejmé, že strany nemohou

využít smluvních ujednání k tomu, aby se vyhnuly dodržování závazných pravidel.

V americké judikatuře a právní teorii, které se týkají mediace a techniky Med-Arb, je kladen důraz především na dodržení důvěrnosti, zatímco evropští autoři, kteří jsou zaměřeni mnohem více na teorii a procesní náležitosti, mají na zřeteli zejména dodržení práv na obhajobu a záruky nezávislosti a nestrannosti.

II. Důsledky uplatnění Med-Arb

Skutečnost, že v mediační fázi proběhlo oddělené jednání stran, není sama o sobě v rozporu se zákonem. Není totiž sporu o tom, že podstata mediace spočívá v tom, že se neuplatní základní procesní zásady, včetně zásady kontradiktornosti.¹⁷ Problém vzniká až v okamžiku, kdy mediátor převezme úlohu rozhodce: vzhledem k tomu, že strany nejsou informovány o tom, co bylo mediátorovi řečeno nebo předloženo během těchto oddělených schůzek, nejsou samozřejmě s to poskytnout odpověď.

Pokud se strany dohodnou na počátku rozhodčí fáze na tom, že neuplatní důvody pro zrušení nebo pro neuznání na základě pouhé okolnosti, že mediátor převzal úlohu rozhodce poté, co vedl oddělená jednání stran, nemělo by (alespoň podle zahraniční právní úpravy) hrozit, že bude mediační rozsudek (nebo rozhodčí nález) zrušen.¹⁸ Neboť souhlas, který strany udělí, neznamená, že se strany ve fázi rozhodčího řízení bezpodmínečně vzdají dodržení zásady kontradiktornosti, nýbrž pouze to, že se strany vzdají práva uplatnit důvod, o němž věděly již v okamžiku, kdy potvrdily pravomoc mediátora-rozhodce. Jsou si vědomy toho, že jejich příští rozhodce mohl získat od druhé strany důvěrné informace, a tuto skutečnost berou na vědomí. Tím, že souhlasily se zahájením fáze rozhodčího řízení, již ostatně potvrdily, že nemají pochybnosti ohledně nezávislosti a nestrannosti rozhodce. V důsledku toho již nemohou uplatnit, že jim nebylo známo to, co mohlo být rozhodci řečeno v době, kdy jednal v úloze mediátora.

Ve světle toho, co bylo zmíněno výše, by měl být tento souhlas výslovný a měl by být udělen až poté, co mediátor-rozhodce vysvětlil stranám důsledky jejich rozhodnutí.¹⁹

15 Viz např. následující články belgického soudního řádu:

Čl. 1986 odst. 2 soudního řádu: „Strana může odmítnout rozhodce, jehož sama jmenovala nebo na jehož jmenování se podílela, pouze na základě důvodu, o němž se dozvěděla až po tomto jmenování.“

Článek 1979 soudního řádu: „Pokud strana se znalostí věci a bez zákonného důvodu nevznesla včas námitky vůči jakémukoliv nedodržení ustanovení k rozhodčímu soudu, má se za to, že se práva na námitku vzdala.“

Srovnání s pravidly, která uvedl francouzský kasační soud ve svých rozsudcích ze dne 11. července 2002 a ze dne 21. listopadu 2002 (Rev. Arb. 2004, str. 283): „S ohledem na to, že odvolací soud uvedl, že účastník řízení, který podal žalobu na zrušení rozsudku, se rozhodčího řízení aktivně účastnil, musí se mít za to, že se tento účastník vzdal práva uplatnit ve své žalobě, podané proti tomuto rozsudku, nedodržení ustanovení, na které se znalostí věci nepoukázal již během rozhodčího řízení“, a „Pokud se strana účastní rozhodčího řízení, aniž podala námitku, má se za to, že se vzdala práva uplatnit neplatnost rozhodčí doložky.“

Viz také C. App. Paříž, 18. ledna 2007, Rev. Arb. 2007, str. 134.

16 B. Hanotian a O. Caprasse, op. cit., L'annulation des sentences arbitrales, str. 417; G.-A. Dal a G. Keutgen: L'arbitrage en droit belge et en droit international, I (2006), str. 489; G. Closset-Marchal: Le juge étatique et l'instance arbitrale, J. T., 2010, str. 249.

17 E. Charpy, op. cit., str. 123.

18 D. C. Elliott, op. cit., str. 180.

19 Viz také G. F. Phillips: Same-neutral med-arb: what does the future hold? New York Dispute Resolution Lawyer, jaro 2009, č. 2/1, str. 77-79.

Další aspekt je tento: pokud je rozhodce oprávněn vydat závazný rozhodčí nález, přestože má k dispozici informace, na něž se během fáze rozhodčího řízení nevztahovala zásada kontradiktornosti, je i přesto oprávněn zohlednit je v konečném rozhodnutí? Nebo se jich musí naopak dobrovolně vzdát, aby neovlivnily přímo ani nepřímě jeho nález?

K tomu je možno uvést, že rozhodce při vydání svého nálezu tyto skutečnosti nezohlední, pokud nebyly sděleny druhé straně. Není oprávněn na ně poukazovat ve svém nálezu, ani se jich dovolávat pro účely odůvodnění nálezu.

Záruky nezávislosti a nestrannosti

Platnost rozhodčího nálezu, jehož vydáním je ukončeno řízení Med-Arb, musí být posuzována také s ohledem na splnění požadavků nezávislosti a nestrannosti. Připomeňme si, že tyto požadavky platí jak pro mediaci (§ 8 odst. 1a českého ZM), tak i pro rozhodčí řízení (§ 1a ZoRŘ).

Nezávislost a nestrannost rozhodce mohou být prověřovány *a priori* i *a posteriori*.

Kontrola *a priori*: kontrolu *a priori* představuje povinnost oznámení.²⁰ Tato povinnost existovala již v mnohých právních předpisech, např. ve vzorovém zákoně UNCITRAL. Také International Bar Association²¹ ji zahrnuje do svých *Guidelines on Conflicts of Interest*, aby pomohla rozhodcům určit situace, které musí být stranám oznámeny.²²

Kontrolu lze provést rovněž *a posteriori*, a to prostřednictvím mechanismu odmítnutí,²³ který může být uplatněn kdykoliv během řízení, od okamžiku jmenování rozhodce až do okamžiku vydání nálezu,²⁴ pokud po jeho jmenování přetrvávají oprávněně pochyby týkající se jeho integrity. Česká právní úprava zde hovoří o „vzdání se funkce rozhodce ze závažných důvodů nebo se souhlasem stran“ (§ 5 odst. 3 ZoRŘ).

V současnosti nepatří neexistence nezávislosti či nestrannosti mezi důvody zrušení nálezu, a to ani podle českého práva. Opačně je tomu v právních řádech jiných zemí, například Francie či Velké Británie.²⁵ Podle některých autorů²⁶ mohou strany požádat o zrušení nálezu na základě důvodu vycházejícího z porušení veřejného pořádku.

V této souvislosti je třeba zmínit českou úpravu tzv. nepodjatosti (§ 8 ZoRŘ), kterou je třeba odlišit od výrazu nestrannosti. Nikoli nestranný přístup rozhodce může být často důsledkem jeho podjatosti. Nepodjatost ve smyslu § 8 a 11 ZoRŘ je sledována mechanismy zejména podle § 12, tj. povinnost rozhodce vzdát se funkce i po jeho určení či jmenování, pokud takové okolnosti vyšly najevo, a podle § 31 písm. c), tj. zrušení rozhodčího nálezu soudem v tomto případě. **Nepodjatost je vnímána coby objektivní nestrannost, zatímco nestrannost je subjektivní kategorií. K vyloučení rozhodce tak z preventivních důvodů dochází v případě podjatosti.**

Co z toho plyne pro metodu Med-Arb ?

Navzdory obtížím uvedeným shora se domnívám, že z pohledu dodržení zásad není platnost metody Med-Arb nepřijatelná. Již dříve totiž bylo poukázáno na skutečnost, že k odmítnutí může dojít pouze z důvodů, které nebyly straně známy před jmenováním rozhodce.²⁷ Okolnost, že strany souhlasily při ukončení fáze mediace s pokračováním činnosti mediátora-rozhodce, lze jen stěží posuzovat jinak než jako projev důvěry v nezávislost a nestrannost mediátora, kterému bylo umožněno, aby i navzdory případným známkám opačného jednání převzal úlohu rozhodce. V tomto okamžiku měly strany příležitost nesouhlasit s tím, aby se této úlohy ujal. Pokud se rozhodly tak neučinit v daném okamžiku, musí být zbaveny možnosti tak učinit po zahájení rozhodčího řízení, pokud by přitom poukazovaly na to, že nezávislost či nestrannost neexistovala v době, kdy rozhodce jednal jako mediátor.

Dodržování veřejného pořádku

V případě mediace je známo, že jedním z důvodů, které umožňují zamítnout schválení mediační dohody, zrušit rozhodčí nález nebo zamítnout jeho uznání, je porušení veřejného pořádku (v ČR např. § 31g ZoRŘ ve vztahu ke sporům ze spotřebitelských smluv). V případě rozhodčího řízení patří tento důvod i podle Newyorské úmluvy mezi důvody, které může soud uplatnit z moci úřední.²⁸

Co se týče dohody uzavřené v rámci řízení Med-Arb, problém tkví v samotné povaze norem veřejného pořádku, od nichž se nelze v žádném případě odchýlit.²⁹

Povinnost zachování důvěrnosti

Důvěrnost je jedním z pilířů, o něž se mediační řízení opírá. Průběh tohoto řízení, stejně jako rozhovory, které byly během něj vedeny, nelze uplatnit v pozdějších soudních či rozhodčích řízeních.³⁰ Tuto zásadu zavedl do mediačního řízení český i evropský zákonodárce (článek 7 směrnice z roku 2008³¹). Kromě toho existuje i „přísnější“ povinnost zachování důvěrnosti, která stanoví, že mediátor nesmí zveřejnit informace a důvěrné údaje, které mu byly sděleny během oddělených jednání stran.³²

Není třeba zdůrazňovat, že povinnost zachování důvěrnosti je po celou dobu řízení Med-Arb dodržována stále stejným způsobem. Otázka tkví v tom, jakým způsobem strany, a zejména pak mediátor-rozhodce, využijí informací, které byly posky-

20 J. Van Compernelle, *op. cit.*, str. 27.

21 IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration, schváleno dne 22. května 2004.

22 C. Verbruggen, *op. cit.*, The arbitrator as a neutral third party, str. 47.

23 J. Van Compernelle, *op. cit.*, str. 28.

24 D. Matray a A.-J. Van den Berg, *ibidem*, str. 95.

25 C. Verbruggen C., *op. cit.*, The arbitrator as a neutral third party, str. 61.

26 B. Hanotian a O. Caprasse, *op. cit.*, L'annulation des sentences arbitrales, str. 417; J. Van Compernelle, *op. cit.*, str. 29.

27 G.-A. Dal a G. Keutgen, *op. cit.*, str. 265.

28 Články 1717, 1721 a 1733 belgického soudního řádu; Úmluva o uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, podepsaná dne 10. června 1958 v New Yorku, čl. V odst. 2 písm. b).

29 B. Hanotian a O. Caprasse, *op. cit.*, L'annulation des sentences arbitrales, str. 418.

30 Článek 1728 belgického soudního řádu; viz také P. Van Leynseele a F. Van de Putte: Médiation: confidentialité et responsabilité, J. T., 1999, str. 254 a 255.

31 Článek 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech, Úř. věst., L. 136, 24. května 2008.

32 J. Cruyplants, M. Gonda a M. Wagemans, *op. cit.*, str. 130.

Ilustrační foto

nuty během mediace, ať již během společných, nebo oddělených jednání. Je a priori zakázáno tyto informace zveřejňovat, a to jak během mediace, tak i po jejím ukončení. **Znamená to tedy, že v okamžiku, kdy mediátor převezme úlohu rozhodce, je povinen „zapomenout“ na vše, co se odehrálo během mediace? To by přece zjevně postrádalo smysl:** strany se přece rozhodly využít postupu Med-Arb právě proto, že si přály zabránit tomu, aby musely rozhodci znovu vysvětlovat vše, o čem s ním již dlouze hovořily v době, kdy jednal jako mediátor...

Ani strany, ani mediátor-rozhodce nemohou překročit rámec toho, co je povoleno zákonem.³³ Znamená to, že obsah diskusí, které proběhly během mediační fáze, se nesmí během rozhodčí fáze využít. **Rozhodce musí dbát na to, aby jeho rozhodčí nález obsahoval pouze ty prvky, které strany předložily během rozhodčího řízení. Tato povinnost se však týká pouze sdělení (písemných a ústních), která byla učiněna „v souvislosti s přípravou a výkonem mediace“ (§ 9 odst. 1 českého ZM).** Dokumenty (ve smyslu součástí spisu) nezískají důvěrnou povahu pouze z toho důvodu, že byly předloženy nebo projednávány během mediační fáze.

Během řízení Med-Arb může tedy rozhodce zohlednit pouze součásti spisu, který mu byl předložen a který nesmí obsahovat nic z toho, co bylo řečeno během mediační fáze.

Strana, která se však účastní řízení Med-Arb, nebude zajisté vůči mediátorovi naprosto naivní, neboť je jí známo, že mediátor může následně převzít úlohu rozhodce. Pokud má některá ze stran k dispozici skutečně důvěrné informace, které by mohly pomoci mediátorovi v jeho práci, avšak mohly by mít negativní dopad na rozhodčí nález, je více než pravděpodobné, že je mediátorovi neposkytne tak, jako by to učinila v případě, že by k tomu byla vyzvána v rámci „prosté“ mediace. Z tohoto důvodu je možné, že bude mediace méně účinná.

Na druhou stranu však mediační praxe prokazuje, že vyjma návrhů, které jsou strany připraveny vznést během řízení, nedochází pokaždé – nebo alespoň často – k tomu, že by během

mediace existovaly skutečně důvěrné informace, nebo že by si tyto informace zachovaly svou důvěrnou povahu, pokud mediátor sdělí straně, která mu tyto informace poskytla, že by bylo jistě vhodnější, kdyby tyto informace sdělila i s druhou stranou a umožnila tak další pokrok ve vzájemném jednání.

A poslední zásada: kterákoliv ze stran je oprávněna rozhodnout o zrušení důvěrnosti všech nebo některých informací. V takovémto případě lze tyto informace využít během rozhodčího řízení.³⁴ Pokud některé dokumenty či některá sdělení takto ztratí svou důvěrnou povahu, mediátor-rozhodce je může využít pro účely vydání rozhodčího nálezu, za předpokladu, že byla stranám poskytnuta možnost se k tomuto bodu vyjádřit.

Pojďme se podívat, které významné, zejména anglosaské instituce, upravují Med-Arb: CEDR, CPR, ABA, SMC-SIAC, CIARb, ICC (ICC Arbitration and ADR Rules 2012). Ve všech se dočítáme, že tato řízení lze uskutečnit za podmínky – porozumění stran – souhlasu stran – a dovedností mediátora/rozhodce.

Rovněž je potřeba poukázat na dvě významná rozhodnutí v této věci:

1. případ *Marchese vs. Marchese* 2007 – Ontario, Kanada, a
2. případ *Gao Hsiyan z Xie Heping vs. Keeneye Holdings Ltd.* 2011.

V případě ad 1 *Marchese* odvolací soud stanovil, že dohoda vzešlá z procesu Med-Arb byla vykonatelná navzdory tomu, že zde existovalo ustanovení, které zakazovalo arbitřům, aby prováděli v rámci arbitrážního řízení byt jen částečně mediaci.

V případě *Keeneye* bylo judikováno, že při splnění určitých parametrů arbitři mohou v rámci arbitrážního řízení zastávat též roli mediátorů.

Vždy je třeba vycházet z kulturního kontextu.

33 B. Ehle, *op. cit.*, str. 92.

34 B. C. Bartel, *op. cit.*, str. 687.

III. Výhody a nevýhody procesu Med-Arb

Výhody procesu Med-Arb:

- flexibilita,
- účinnost,
- šetří čas i peníze,
- podporuje a iniciuje dohodu stran,
- umožňuje finální rozhodnutí,
- je využívána až v cca 40% případech u organizací, které tuto metodu nabízejí.

Nevýhody procesu Med-Arb:

- oddělená jednání (caucus) v mediaci,
- z důvodů shora uvedených tento institut brání plné otevřenosti stran v mediaci, strany zvažují, jaký důkazní materiál poskytnou mediátorovi,
- je otázka, kdo rozhodne, kdy již nastal problém a strany by měly započít s arbitrážním řízením,
- mediátor v roli rozhodce,
- literatura si občas klade otázku, zda je Med-Arb mediace se „zbraní v ruce“,
- specifika směrem k vydání arbitrážního nálezu,
- tato metoda bývá často vnímána kontroverzně, hovoří se o nedostatku spravedlnosti, nerovnosti.

IV. Závěr

Měli bychom si zejména uvědomit, že ve sporech lze dosáhnout mnohem větší účinnosti tím, že je vydáním rozhodnutí pověřena táž třetí osoba, která se pokusila pomoci stranám vyřešit jejich spor smírnou cestou. V takovém případě je totiž zcela eliminována nutnost opakovaně vysvětlit celý spis rozhodci. **V obdobné situaci se ostatně ocitá soudce, který poté, co se bezúspěšně pokusil o smír, o nějž jej strany požádaly, vyřeší jejich spor sám.**

Lze tedy potvrdit, že okamžik, kdy mediační fáze přechází ve fázi rozhodčího řízení, je skutečně klíčový.

Mediátor musí zaručit, aby

1. strany, které mají v úmyslu potvrdit jeho úlohu rozhodce, získaly veškeré informace o všech aspektech a dopadech svých rozhodnutí, včetně možnosti ihned odmítnout rozhodce v případě, že mají pochybnosti ohledně jeho neutrality a nezávislosti;
2. byla přijata nezbytná ustanovení týkající se důvěrných informací, jež mohl mediátor získat: buď mohou strany zrušit důvěrnou povahu informací, jež samy poskytly, nebo tyto informace zůstanou důvěrné a rozhodce je nebude zohledňovat;
3. bylo písemně potvrzeno, že se strany vzdávají práva uplatnit jakýkoliv důvod pro zrušení, který by se týkal funkce mediátora, kterou předtím rozhodce vykonával.

Není pochyb o tom, že musí být dodrženy požadavky neutrality, nezávislosti a kontradiktorní povahy řízení. Dodržení těchto požadavků však musí být ověřováno s ohledem na vůli, kterou projeví strany, jež se účastní řízení Med-Arb, což znamená, že způsob, jakým je toto dodržení projevováno, musí být posuzován s určitou mírou flexibility.

Zbývá ještě zjistit, jaký osud bude mít řízení, pokud bude rozhodce odmítnut. Lze připustit, aby byla doložka týkající se Med-Arb nutně vykládána jako záměr stran účastnit se rozhodčího řízení, byť s jiným rozhodcem, pokud bude bývalý mediátor odmítnut? Odpověď na tuto otázku není zcela jednoznačná. Nejvhodnější je vyřešit tuto otázku přímo v dané doložce.

❖ Autorka, advokátka a zapsaná mediátorka, je vedoucí sekce ADR při České advokátní komoře; je spoluautorkou a vedoucí autorského kolektivu *Zákona o mediaci (nakladatelství C. H. Beck, 2013)*.

Článek byl upraven z autorčiny obhájené dizertační práce „Mimosoudní řešení sporů se zaměřením na mediaci“.

Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem?

Mgr. PETR MOTYČKA

Úvodem

Česká advokátní komora vydala ve průběhu roku 2014 další Sbíрку kárných rozhodnutí za období 2012-2013.

Ta se stala podnětem k zamyšlení, **zda přísnost kárných opat-**

ření uložených Českou advokátní komorou je srovnatelná s přísností postihů obdobných jednání soudců a státních zástupců.

Kárné řízení představuje specifický typ řízení. Jak uvádí komentář k zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“), „*v systematické správě práva je kárné provinění správním disciplinárním deliktem. Je jím protiprávní jednání, porušení povinnosti advokáta nebo advokátního koncipienta. Kárné provinění není formálně definováno. Typové znaky skutkových podstat kárných provinění nejsou ani v AZ, ani v jiných právních předpisech uvedeny.*“¹

Kárného provinění se mohou kromě advokátů dopustit i příslušníci jiných profesí, resp. osoby vykonávající určité funkce. Mezi tyto osoby patří i státní zástupci a soudci. Při bližším zkoumání rozhodnutí vydaných v kárných řízeních týkajících

¹ J. Svejkovský, M. Vychopeň, L. Krym, A. Pejchal a kol.: *Zákon o advokacii. Komentář*, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 2012, ISBN 978-80-7179-248-2, str. 232.

se jednotlivých skupin lze dospět k zajímavým zjištěním. Budeme-li totiž hodnotit jednání kárně obviněných a následná rozhodnutí, může se vkrádat dojem, že ne vždy je srovnatelné jednání posouzeno se srovnatelným výsledkem.

Právní úprava

Kárné řízení má v případě advokátů poměrně dlouhou tradici. Z historie lze připomenout, že již na přelomu 60. a 70. let 19. století byly v této oblasti vydány dva významné předpisy. Prvním byl advokátský řád č. 96/1868 ř. z., obsahující úpravu práv a povinností advokátů, tj. hmotněprávní úpravu, která byla aplikována v disciplinárním řízení. Krátce nato byl přijat rovněž zákon č. 40/1872 ř. z., o vykonávání moci nad advokáty a kandidáty advokátskými (disciplinární statut). Oba předpisy byly v českých zemích zrušeny zákonem č. 322/1948 Sb., o advokacii (advokátní řád).²

Pokud jde o současnou právní úpravu, v případě advokátů jsou kárná odpovědnost a kárné řízení regulovány v § 32-35e zákona o advokacii, podrobnosti pak stanoví vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád, ve znění pozdějších předpisů. Kárná odpovědnost soudců je upravena v § 86-90 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů. V případě státních zástupců se právní úprava nachází v § 27 až 32 zák. č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.

Procesní úprava kárného řízení (jak soudců, tak státních zástupců) se nachází v zákoně č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů. Kárným soudem je v případě soudců a státních zástupců Nejvyšší správní soud,³ konkrétně jeho senáty č. 11, 13 a 16 v případě soudců a senát č. 12 v případě státních zástupců.⁴ Proti rozhodnutí se nelze odvolat,⁵ nicméně může být podán návrh na obnovu řízení.⁶ Řízení je zde na rozdíl od advokátů jednoinstanční.⁷

Obecně lze shrnout, že jako kárné opatření lze ve všech třech případech uložit opatření formálního charakteru (napomenutí, důtka), peněžitou sankci (pokutu, snížení platu) či profesní „likvidaci“ (dočasný zákaz výkonu advokacie, výskrtnutí ze seznamu advokátů, odvolání z funkce). V méně závažných případech pak může být od uložení kárného opatření upuštěno.

Stručná statistika

Jako určitý vzorek kárných řízení lze použít kárná řízení zahájená v letech 2012 a 2013. K doplnění statistiky je třeba doplnit počty advokátů, soudců a státních zástupců v příslušném období. Pokud jde o počet advokátů, k 21. 12. 2012⁸ bylo zapsáno celkem 10 974 advokátů a 3 697 koncipientů (tedy celkem 14 671 osob kárně odpovědných ve smyslu § 32 odst. 1 zákona o advokacii), k 30. 12. 2013⁹ bylo zapsáno celkem 11 404 advokátů a 3 630 koncipientů (celkem tedy 15 034 osob). Dle informací poskytnutých Ministerstvem spravedlnosti ČR činil k 1. 1. 2013 počet soudců v ČR 3 055 a počet státních zástupců 1 242. K 1. 1. 2014 pak bylo v ČR 3 054 soudců a 1 233 státních zástupců. Ze statistiky¹⁰ kárných řízení¹¹ pak vyplývají následující počty:

	Počet kárných řízení	
	2012	2013
Advokáti	165	143
Soudci	27	35
Státní zástupci	14	9

Budeme-li počítat počet zahájených kárných řízení v relativních číslech, dojdeme k následujícím výsledkům:

Advokáti: V roce 2012¹² bylo na 100 advokátů zahájeno 1,12 kárných řízení; v roce 2013¹³ pak 0,95.

Soudci: V roce 2012 bylo na 100 soudců zahájeno 0,88 kárných řízení; v roce 2013 pak 1,15.

Státní zástupci: V roce 2012 bylo na 100 státních zástupců zahájeno 1,13 kárných řízení; v roce 2013 pak 0,73.

Pokud tedy jde o počet kárných řízení z relativního hlediska, lze konstatovat, že je u advokátů, soudců i státních zástupců podobný, neboť se ve všech případech pohybuje kolem jednoho kárného řízení na sto osob ročně.

Příklady z rozhodovací praxe

Statistika uvedená výše představuje pouze číselné vyjádření některých základních údajů vztahujících se ke kárným řízením. Vypovídající hodnotu mají i příklady z rozhodovací praxe – na nich lze pozorovat, jak je podobné (resp. alespoň rámcově srovnatelné) jednání posuzováno u advokáta a jak v případě soudce či v případě státního zástupce. Pro tento

2 S. Balík: Disciplinární řízení proti advokátům a kandidátům advokacie v Čechách v letech 1872-1914, in: L. Vojáček, P. Salák, J. Valdhans (eds.): Dny práva – 2013 – Days of Law. Část VII. Soudy a soudnictví v historickém kontextu, Acta uiniversitatis Brunensis – Iuridica č. 475. Masarykova univerzita, Brno 2014. ISBN 978-80-210-6814-8. str. 9-11.

3 Do 30. 9. 2008 byly kárnými soudy v prvním stupni Vrchní soud v Praze a Vrchní soud v Olomouci, přičemž v druhém stupni rozhodoval odvolávací Nejvyšší soud.

4 <http://www.nssoud.cz/Karne-senaty/art/587?menu=292>.

5 § 21 zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů.

6 § 22 zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů.

7 Nepřípustnost podání odvolání podle § 21 zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů je vnímána kontroverzně. Návrh na zrušení zmíněného ustanovení byl Ústavním soudem zamítnut v jeho nálezu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09. Nejednotnost názoru soudců Ústavního soudu v této věci lze demonstrovat skutečností, že k rozhodnutí je připojeno několik odlišných stanovisek.

8 Zápis z 35. schůze představenstva, která se konala ve dnech 11.-12. února 2013 v zasedací místnosti ČAK, Národní 16, Praha 1, dostupný na http://www.cak.cz/assets/pro-advokaty/aktuality/zapis_predstavenstvo_2013_02_11.pdf.

9 Zápis ze 4. schůze představenstva, která se konala ve dnech 13. a 14. ledna 2014 v zasedací místnosti ČAK, Národní 16, Praha 1, dostupný na http://www.cak.cz/assets/pro-advokaty/aktuality/zapis_4_predstavenstvo_2014_01_13.pdf.

10 V některých případech došlo ke spojení řízení; pro účely statistiky týkající se výsledku řízení jsou spojená řízení posuzována samostatně.

11 Podrobnější informace ke kárným řízením lze v případě advokátů získat např. ze statistiky činnosti kontrolního oddělení a kontrolní rady v letech 2005-2013 dostupné na <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=10244>, v případě soudců a státních zástupců pak na stránkách Nejvyššího správního soudu, kde jsou obsaženy i informace o rozhodovací činnosti jeho kárných senátů, dostupné na: <http://www.nssoud.cz/Karne-senaty/art/587?menu=292>, resp. na <http://www.nssoud.cz/main0Col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&pageSource=0&menu=188>.

12 S počtem podaných kárných žalob byl porovnán počet zapsaných advokátů a advokátních koncipientů k 21. 12. 2012, viz výše.

13 S počtem podaných kárných žalob byl porovnán počet zapsaných advokátů a advokátních koncipientů k 30. 12. 2013, viz výše.

účel budou vybrány „typové“ prohršky a k nim zmíněna některá kárná rozhodnutí. Upřednostněna budou zejména řízení z let 2012 a 2013, zmíněna však budou i některá starší.

Nečinnost

Poměrně častým nešvarem zakládajícím kárnou odpovědnost je nečinnost. Tento problém se týká zejména advokátů a soudců. V případě advokátů spočívá zejména v nedostatečné komunikaci s klientem či případy opožděných podání, v případě soudců se pak zpravidla jedná o neodůvodněné průtahy v řízení.

Je-li nečinnost advokáta projednávána v kárném řízení, zpravidla se jedná o nečinnost ve vztahu k jednomu klientovi (či v některých případech několika klientům). Přísnost kárných opatření je různá, přičemž se přihlíží zejména ke konkrétním okolnostem případu. Obecně lze říci, že **relativně časté kárné opatření představuje uložení pokuty ve výši 10 000 až 20 000 Kč.**¹⁴ Pokud je uloženo mírnější, zpravidla se jedná o méně významná kárná provinění.¹⁵

V případě přísnějších postihů je nečinnost spojena např. s neoprávněným zadržováním finančních prostředků klienta, který je svěřil advokátovi do úschovy. V takovém případě bývají ukládána kárná opatření ve formě vysokých pokut či dokonce vyškrtnutí ze seznamu advokátů (k úschovám podrobněji níže). Přísná kárná opatření však bývají ukládána rovněž v případech, kdy se k projednávánému kárnému provinění připojí jiné přitěžující okolnosti, zejména pak skutečnost, že se příslušný advokát dopustil kárného provinění již v minulosti. Takto bylo např. v kárném řízení vedeném pod

sp. zn. K 11/2012¹⁶ uloženo kárné opatření ve formě **dočasného zákazu výkonu advokacie na dobu 21 měsíců** – kárně obviněná advokátce přitížila zejména dvě již dříve uložená kárná opatření (přičemž kárně obviněná dříve uložené pokuty ve výši 10 000 Kč a 25 000 Kč navíc neuhradila).

Poměrně přísné kárné opatření bylo odůvodněno mimo jiné tím, že „*po uvedené době bude mít kárně obviněná dostatek času se podrobněji seznámit s platnými právními předpisy.*“ Podobné kárné opatření bylo uloženo v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. K 35/2012**¹⁷ i advokátovi, který byl vyzván k zaplacení soudního poplatku z odvolání, klienta však o doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku neinformoval, nečinil ani opatření směřující k zaplacení soudního poplatku, a poté, co mu bylo doručeno usnesení okresního soudu o zastavení řízení o odvolání, neinformoval klienta o doručení tohoto usnesení a o možnosti podat si proti němu odvolání, sám odvolání nepodal, ani nečinil opatření směřující k zaplacení soudního poplatku, v důsledku čehož došlo k pravomocnému skončení věci, o čemž klienta až do ukončení právního zastoupení neinformoval a byl pro něho nedostupným. Při rozhodování o kárném opatření bylo přihlédnuto k závažnému onemocnění kárně obviněného – přesto bylo zvoleno relativně přísné kárné opatření, konkrétně **dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu šesti měsíců**.

Nečinnost představuje poměrně velký podíl projednávaných kárných provinění soudců. Při bližším zkoumání lze však dospět k závěru, že ukládaná kárná opatření bývají relativně mírná (jsou-li vůbec uložena a nedojde-li ke zproštění s odůvodněním, že se nejedná o kárné provinění). Např. v rámci řízení **sp. zn. 11 Kss 4/2013** byla takto soudkyně uznána vinnou, že způsobila neodůvodněné průtahy v řízení v případě 447 (!) věci. Za toto jí bylo uloženo kárné opatření ve formě **snížení platu (pouze) o 20 % na dobu 12 měsíců**.

Počet řízení, v nichž nastaly neodůvodněné průtahy, bývá i v případech jiných soudců mnohdy vysoký – zpravidla se jedná nejméně o desítky řízení. Namátkově lze doplnit např. případ soudkyně, která zapříčinila neodůvodněné průtahy v 93 řízeních a v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. 11 Kss 9/2013** jí bylo uloženo kárné opatření ve formě **snížení platu o 10 % na dobu tří měsíců**, či případ soudkyně, která zapříčinila neodůvodněné průtahy v 78 řízeních, a v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. 16 Kss 4/2013** jí bylo uloženo kárné opatření ve formě **snížení platu o 10 % na dobu šesti měsíců**. Lze si domýšlet, jakým způsobem by bylo posuzováno srovnatelné jednání v případě, kdyby se jednalo o advokáta.

S dlouhodobou nečinností, kterou byly způsobeny neodůvodněné průtahy v řízení, je spojen jediný případ, kdy byl kárným senátem Nejvyššího správního soudu soudce **odvolán z funkce**. Stalo se tak v řízení v řízení **sp. zn. 13 Kss 19/2011 spojeném s 13 Kss 7/2011**, kdy kárný senát uložil nejprísnejší kárné opatření z důvodu opakované nečinnosti soudce ve více řízeních, kdy byl soudce nečinný i několik let.¹⁸

Neomluvená absence v zaměstnání/při soudním jednání

V kárném řízení **sp. zn. K 147/2009**¹⁹ byl advokát shledán vinným, že se jako obhájce (případ nutně obhajoby) nedosta-

14 Blíže viz např. rozhodnutí vydaná v kárných řízeních sp. zn. K 102/2010, K 122/2010, K 60/2011, K 127/2011, K 139/2011, K 141/2011, K 10/2012, K 24/2010, K 15/13, K 24/2013. Všechna uvedená rozhodnutí jsou obsažena ve Sbírce kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013.

15 Např. v kárných řízeních vedených pod sp. zn. K 51/2012 či K 83/2012 bylo jako kárné opatření uloženo pouze napomenutí – v prvním případě advokát jako obhájce po několik měsíců nenavštívil svého klienta přes jeho přání ve věznici, ve druhém pak advokát téměř dva měsíce otálel s informováním a předáním zamítavého rozhodnutí Nejvyššího soudu o dovolání. Obě rozhodnutí jsou obsažena ve Sbírce kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013.

16 Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 8; Bulletin advokacie, 2013, č. 4, str. 61.

17 Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 50.

18 Viz odůvodnění rozhodnutí sp. zn. 13 Kss 7/2011: „*Kárně obviněný Mgr. J. S. působí jako soudce Městského soudu v Praze na úseku správního soudnictví od ledna 2003 a ode dne 1. 1. 2009 v senátě 7 Ca. Jak bylo výše uvedeno, byl již v minulosti postížen jak výtkaou podle ustanovení § 88a zákona č. 6/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (v říjnu 2009) za opožděné vyhotovení rozhodnutí, tak uložením kárného opatření - snížení platu o 20 % na dobu osmi měsíců za kárné provinění podle ustanovení § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí kárného senátu ze dne 12. 11. 2010 sp. zn. 13 Kss 4/2010), a to za zaviněné průtahy ve vyřizování několika věcí. Tato opatření však zcela evidentně nevedla ke změně přístupu dotčeného soudce k plnění svých zákonných soudcovských povinností, neboť už v době, kdy vykonával uložené kárné opatření, opětovně porušoval své zákonné povinnosti soudce, a v podstatě tak plynule v jiných věcech navázal svou další nečinností ke vzniku závažných dlouhotrvajících průtahů, zvláště ve věcech starších časových řad (tj. ve věcech starších nejméně 3 let). Vyřizování věcí je přitom ze strany kárně obviněného dlouhodobě pod průměrem ve srovnání s ostatními soudci působícími na stejném úseku a ve srovnatelných podmínkách. Kromě výše popsáné stejné recidivy ze strany kárně obviněného nebylo možno pomínout celkovou závažnost nyní posuzovaného kárného provinění, když dlouhodobá nečinnost soudce a jím zaviněné průtahy se vztahují k většímu počtu věcí (celkem 12 případů), v nichž jde fakticky o absolutní nečinnost i v řádu několika let.*“

19 Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2010-2011, str. 42.

vil na dvě hlavní líčení, o jejichž termínech byl vyrozuměn. Za toto mu byla jako kárné opatření uložena **pokuta ve výši 50 000 Kč**. Pokud se advokát nedostaví bez omluvy na soudní jednání, bývá jako kárné opatření ukládána pokuta v řádu desítek tisíc korun i v dalších případech.²⁰

Oproti tomu byl sice v řízení **sp. zn. 12 Ksz 2/2013** shledán vinným státní zástupce, že se ve dnech 18. až 22. 3. 2013 nedostavil k výkonu práce (v důsledku čehož za něj musela být zajištěna náhrada pro soudní jednání ve dnech 19. 3. a 21. 3. 2013), přičemž teprve 20. 3. 2013 dopoledne informoval o tom, že je nemocný, nicméně ani na výzvu příslušné okresní státní zástupkyně lékaře nenavštívil a nepředložil žádný doklad prokazující zákonem stanovené překážky v práci na straně zaměstnance jako omluvitelný důvod své nepřítomnosti na pracovišti. Za toto byl **potrestán pouze důtkou**.

Mírné kárné opatření Nejvyšší správní soud odůvodnil tím, že zmíněný státní zástupce vykonával svoji funkci poměrně krátce (od roku 2011), projevil sebereflexi a uvědomil si závažnost a význam kárného řízení a navíc za něj bylo v rámci příslušného soudního jednání zajištěno zastoupení jiným státním zástupcem. Přesto však lze diskutovat o přílišné mírnosti kárného opatření zejména vzhledem k úmyslnému jednání státního zástupce a rovněž s ohledem na skutečnost, že již dříve u něho byly řešeny pracovníprávní nedostatky, za které mu byly uloženy výtky.

Nezákoně ponechání osoby ve vazbě/úschova

V kárném řízení **sp. zn. 12 Ksz 4/2013** byl shledán vinným státní zástupce, který v daném případě přehlédl nejvyšší přípustnou dobu trvání vazby a v důsledku toho obviněný pobýval ve vazbě nezákoně 11 dnů. Za toto byla státnímu zástupci uložena pouze **důtka**. **Stejně kárné opatření** bylo uloženo státnímu zástupci v řízení **sp. zn. 12 Ksz 5/2013**, když tento státní zástupce rovněž z důvodu přehlédnutí nejvyšší přípustné doby trvání vazby ponechal obviněného nezákoně ve vazbě dokonce dva měsíce a tři dny.

V případě neoprávněného zadržování osob ve vazbě je relativně obtížnější najít srovnatelný případ jednání, kterého by se mohl dopustit advokát. Lze však nicméně připomenout mimo jiné případy týkající se úschov – např. případ projednávaný v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. K 137/2010**,²¹ kdy kárně obviněná advokátka nesplnila povinnost uloženou jí soudním rozhodnutím, podle kterého byla povinna zaplatit svému bývalému klientovi částku 105 315 Kč s příslušenstvím jako škodu, kterou mu způsobila vadně poskytnutou právní službou, a na náhradě nákladů částku 30 276 Kč. Její bývalý klient musel splnění povinnosti vymáhat cestou exekuce, neboť zmíněná advokátka nesplnila soudem uloženou povinnost dobrovolně. Za toto jednání byla advokátka **vyškrtnuta ze seznamu advokátů**. Kárně obviněné advokátce přitížila zejména skutečnost, že se nesnažila věc nijak řešit, nekomunikovala s klientem (a věřitelem v jedné osobě), ani s orgány ČAK v rámci kárného řízení a její postoj tak byl „*krajně nezodpovědný, hraničící s pohrdáním klientem i stavovskými orgány*.“

I na tomto případě lze velice dobře ilustrovat snahu ČAK o udržení důvěryhodnosti příslušníků advokátního stavu, neboť v odůvodnění uvedeného rozhodnutí kárný senát vyslovil,

že „*zvolené kárné opatření – vyškrtnutí ze seznamu advokátů, považuje kárný senát, vzhledem ke všem shora uvedeným okolnostem daného případu a s přihlédnutím k postoji kárně obviněné k celé věci za jedinou možnost jak ochránit další potenciální klienty této kárně obviněné před obdobným zklamáním, a současně jak zabránit dalšímu znevažování důstojnosti a vážnosti advokátního stavu v očích veřejnosti*.“ Přísná kárná opatření byla uložena i v jiných podobných případech.²²

Lze říci, že nezákoně setrvávání ve vazbě (byť zřejmě v důsledku nedbalosti, a nikoli úmyslu příslušného státního zástupce) může být vnímáno jako újma podobné (či dokonce vyšší) intenzity, než nezaplacení částky 135 tisíc (kdy tato částka byla navíc vymahatelná pomocí exekuce). Za takového předpokladu se mohou jevit uvedené sankce v případě advokáta na straně jedné a státního zástupce na straně druhé jako značně nerovnoměrné.

V případě soudce by bylo možno jako podobný případ hodnotit jednání projednávané v kárném řízení **sp. zn. 16 Kss 2/2013**, kdy soudce vydal příkaz k zatčení za situace, kdy v rámci hlavního líčení v trestní věci při přestávce před vynesením rozsudku obžalovaný se svým obhájcem soud opustili, byť své jednání (následně) vysvětlili. V důsledku toho byl obžalovaný později zatčen, výsledkem následného vazebního zasedání však bylo jeho propuštění příští den.²³ Kárný senát Nejvyššího správního

20 Viz např. případ projednávaný v kárném řízení vedeném pod sp. zn. K 103/2011, kdy kárně obviněná „*poté, co byla opatřením obvodního soudu ze dne 13. 9. 2010 ustanovena obhájkyň obž. B. D., t. č. ve věznici, v jeho trestní věci, v době od 20. 10. 2010 do 9. 2. 2011 svého klienta nekontaktovala, ve věznici ho nenavštívila a neinformovala ho o stavu jeho věci*“ a „*jako obhájce obž. B. D., t. č. ve věznici, v jeho trestní věci, u které se jednalo o důvod nutně obhajoby, se bez řádné omluvy nedostavila k hlavním líčením, nařízeným na dny 29. 9. 2010, 6. 12. 2010, 12. 1. 2011 a 9. 2. 2011, ani nezajistila obhajobu obž. B. D. při těchto hlavních líčeních substitučně, ač byla soudem o termínech těchto hlavních líčení řádně a včas vyrozuměna, takže konání těchto hlavních líčení zmařila*.“ V tomto případě bylo uloženo kárné opatření ve formě pokuty ve výši 80 000 Kč. Podobně byla jako kárné opatření uložena pokuta ve výši 20 000 Kč v kárném řízení vedeném pod sp. zn. K 60/2011, kdy byl projednávaný případ advokáta, který „*jako právní zástupce žalobkyně A. B. ve věci vedené u okresního soudu proti žalovanému, obchodní společnosti C., s. r. o., ve stanovené lhůtě nedoplnil žalobu tak, jak se k tomu zavázal při jednání dne 16. 12. 2009, k jednání nařízenému na den 21. 1. 2010 se bez řádné omluvy nedostavil a svoji klientku o tomto termínu jednání neinformoval, přičemž jí opakovaně nepravdivě tvrdil, že termín jednání není nařízen, a dále ji neinformoval ani o tom, že mu bylo doručeno písemné vyhotovení zamítavého rozsudku ze dne 21. 1. 2010, ani o možnosti podat proti němu odvolání, takže A. B. se o uložené povinnosti nahradit náklady řízení žalovanému dozvěděla až z výzvy právního zástupce protistrany k jejich zaplacení*.“

21 Sbirka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2010-2011, str. 52.

22 Např. v případě kárného řízení vedeného pod sp. zn. K 89/2011 bylo uloženo kárné opatření ve formě dočasného zákazu výkonu advokacie na dobu jednoho roku. V daném případě advokátka vyplatila peníze z úschovy bez toho, aby si ověřila splnění podmínek jejich vyplacení. Od vyškrtnutí ze seznamu advokátů kárně obviněnou „*zachránila*“ zejména skutečnost, že se jednalo o mladou advokátku, dosud bezúhonnou. V případě kárného řízení vedeného pod sp. zn. K 4/2012 pak bylo advokátovi uloženo kárné opatření ve formě dočasného zákazu výkonu advokacie na dobu osmnácti měsíců, když tento advokát vyplatil z úschovy finanční prostředky ve výši 10 milionů s více než dvouměsíčním zpožděním, a to navíc v hotovosti. Stejný advokát se již dříve dopustil dvou kárných provinění spojených s úschovou; v jeho prospěch pak hovořila skutečnost, že se složitě omluvil a finančně jej odškodnil.

23 Jak zjistil v rámci zmíněného kárného řízení soud ze spisu: „*Podle protokolu o hlavním líčení, konaném dne 3. 10. 2012 u Obvodního soudu pro Prahu 10 před senátem, kterému předsedal kárně obviněný JUDr. O. L., ing. F. využil svého práva posledního slova tak, že požádal přítomnou veřejnost, aby ti, kteří si myslí, že je vinen v rozsahu obžaloby, zůstali sedět, a ti, co si myslí, že je nevinen, aby si stoupli. Poté se téměř celá veřejnost postavila. Následně ing. F. uvedl: „Děkuji. Rozsudek byl vynesen. Vy si tady můžete psát, co chcete.“ Na to bylo vyhlášeno usnesení, kterým se hlavní líčení v 11:26 hod. přerušilo za účelem porady senátu na 45 minut. V hlavním líčení bylo pokračováno ve 12:51 hod., nicméně protože se nedostavil obžalovaný ani*

ho soudu došel k závěru, že předmětný skutek není kárným proviněním a soudce kárného obvinění zprostil.

Pro zajímavost lze doplnit, že soud takto zprostil stejného soudce i v kárném řízení sp. zn. 16 Kss 6/2013. V tomto případě se obžalovaná omluvila z jednání ze zdravotních důvodů, nicméně ze znaleckého posudku vypracovaného na základě zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře z pokynu soudce vyplynulo, že obžalovaná „nemá žádné chronické onemocnění, které by ji omezovalo v běžném způsobu života. Její zdravotní stav umožňoval podrobit se jednání dne 15. 2. 2010 v případě, že by byla přiměřeně oblečená a neprochladla by. Zdravotní stav obžalované umožňuje podrobit se zajišťovacím úkonům trestního řízení, a to bez omezení.“ Soudce následně vydal příkaz k zatčení, kdy v jeho důsledku byla obžalovaná vzata do vazby na „nezbytně nutnou dobu - maximálně do vynesení rozsudku, aby trestní řízení mohlo být úspěšné a bez přitahů provedeno“, neboť se dříve údajně nedostavila k jednání záměrně. Z vazby byla propuštěna až v důsledku zrušujícího usnesení soudu vyššího stupně.²⁴ Z odůvodnění kárného rozhodnutí vyplývá, že v návaznosti na zrušující rozsudek byla obžalovaná následně „v rámci mimosoudního projednání při-

obhájce, bylo po tiché poradě senátu vyhlášeno usnesení, kterým se 1) hlavní líčení za účelem zajištění účasti obžalovaného k vynesení rozsudku, kdy na něj bude vydán příkaz k zatčení, odročuje na neurčito; a 2) „podle § 66 odst. 3 trestního řádu se jednání spočívající v tom, že se ani s obžalovaným, ani sám nedostavil k vyhlášení rozsudku a tím došlo ke zmaření hlavního líčení, obhájce Mgr. J. K. předává ke kárnému postihu České advokátní komoře“ (č. l. 1004).

• Dne 3. 10. 2012 v 15:19 zaslal Mgr. J. K. Obvodnímu soudu pro Prahu 10 mailem omluvu z neúčasti u vyhlášení rozsudku v předmětné trestní věci, odůvodněnou náhlou zdravotní indispozicí (akutní střevní problémy). Tento mail přeposlala podatelna (V. V.) kárně obviněnému soudci JUDr. L., který podatelně sdělil, že omluvu neakceptuje, jelikož pokud by měl obhájce náhlou střevní příhodu, ta by mu znemožnila opustit budovu soudu; jedná se proto spíše o obstrukční jednání (č. l. 1014).

• Dne 3. 10. 2012 ve 20:11 zaslal Mgr. K. k rukám JUDr. L. e-mailem žádost jeho klienta ing. F. jednak o vyhlášení rozsudku v předmětné trestní věci v jeho nepřítomnosti, stejně tak jako o konání jakéhokoliv dalšího líčení rovněž v jeho nepřítomnosti (č. l. 1018). (...)

Diskutabilním se pak může jevit odůvodnění soudu, proč se nejedná o kárné provinění: „Kárný senát má ve shodě s kárnou žalobkyní za to, že příkaz k zatčení nemůže být zaměňován s pořádkovým opatřením a že k jeho vydání lze přistoupit až po bedlivé úvaze ohledně proporcionality zásahu do základního práva na osobní svobodu. Opakovaně však připomíná, že je velmi zdrženlivý ohledně svých případných zásahů do právního posouzení věci kárně obviněnými soudci. Pokud by totiž tuto zdrženlivost dostatečně necitil, mohl by ohrozit nezávislost a nestrannost soudcovského rozhodování v konkrétních věcech. Proto také kárný senát nezpochybňuje samotnou skutečnost, že kárně obviněný vydal dne 3. 10. 2012 příkaz k zatčení, neboť tak učinil za situace, kdy mohl mít reálné a s ohledem na okolnosti celého trestního řízení, po jehož podstatnou část svědek F. byl ve vazbě, za to, že se ing. F. svévolně vzdalil a že bude mařit další průběh hlavního líčení. Jakkoliv lze mít pochybnosti, zda na tomto příkazu měl kárně obviněný soudce setrvat za situace, kdy se dalo usuzovat, že ing. F. hlavní líčení nebude nadále mařit, nelze v jeho postupu spatřovat zřetelné porušení zákona, které by bylo svojí povahou způsobitelné založit kárnou odpovědnost. Jinak řečeno, vydáním příkazu k zatčení a setrváním na něm JUDr. L. neporušil kogentní znění zákonné normy a nerozhodl ani v rozporu se setrvalou judikaturou výše postavených soudů. Z obsahu tohoto příkazu totiž plyne, že nebyl vydán jen pro maření projednávání věci, nýbrž také pro existenci tzv. útékového vazebního důvodu s tím, že je třeba zajistit účast obžalovaného v konaném soudním řízení.“

24 Podle tohoto zrušujícího usnesení soud nižšího stupně „pominul fakt, že se jednalo o první omluvu obžalované. Navíc nezohlednil fakt, že se hlavní líčení konalo v místě vzdáleném cca 100 km daleko od místa bydliště obžalované a v zimě, takže lze se domnívat, že cesta obžalované uskutečněná hromadnou dopravou v době akutního virového onemocnění mohla průběh její nemoci přinejmenším zkomplikovat. Ze znaleckého posudku rovněž plyne, že nemoc byla prokázána (byly zjištěny ojedinělé průduškové fenomény na plicích, lehce zarudlé hrdlo, povleklý jazyk), což svědčí o tom, že si obžalovaná nemoc nevymyslela jako záminku, jak se vyhnout hlavnímu líčení. Kromě toho, obžalovaná svojí nepřítomností hlavní líčení nezmařila, jelikož byly splněny podmínky pro konání líčení v její nepřítomnosti podle § 202 trestního řádu. Městský soud tak shrnul, že se obžalovaná neskrývala ani neuprchla, neboť se zdržovala v místě trvalého bydliště, kam jí byla opakovaně doručována korespondence a kde byla také zatčena.“

znána náhrada škody způsobené nezákonným rozhodnutím, a to v celkové výši 96 537 Kč. J. R. nicméně podala dne 27. 12. 2012 žalobu o zaplacení zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu ve výši 2 980 000 Kč. „Již z výše uvedeného tak vyplývá závažnost jednání zmíněného soudce; nicméně, jak již bylo zmíněno výše, Nejvyšší správní soud konstatoval, že se o kárné provinění nejednalo, byť soudce „v dané věci postupoval nepřiměřeně přísně a nevhodně.“

Etika, nevhodné chování a alkohol

Poměrně častým prohřeškem jsou i nevhodná jednání, kterých se advokát, soudce či státní zástupce dopustí. V některých případech je příčinou nevhodného jednání příslušných osob alkohol – požití alkoholu může někdy založit kárnou odpovědnost i samo o sobě.

V případech státních zástupců lze v této souvislosti připomenout dva případy, které vyústily v kárná řízení vedená pod sp. zn. 12 Ksz 10/2012 a 12 Ksz 13/2012. Lze říci, že se jednalo o relativně méně závažná jednání. V řízení sp. zn. 12 Ksz 10/2012 bylo projednáváno jednání státního zástupce, který v supermarketu ukradl pytlík s čokoládovými figurkami v hodnotě 24,90 Kč, přičemž tato krádež byla zjištěna pracovníkem bezpečnostní služby a celá věc byla následně vyřešena blokovou pokutou ve výši 400 Kč, kterou státní zástupce na místě zaplatil. Kárné řízení bylo nakonec zastaveno s tím, že postih ve správním řízení je dostačující. V kárném řízení vedeném pod sp. zn. 12 Ksz 10/2012 pak bylo rozhodováno o jednání dvou státních zástupců, kteří v odpoledních hodinách během pracovní doby „pili ve větším množství alkohol a přivedli se do podnapilého stavu, následně společně před koncem pracovní doby v 15:30 hodin vyšli na chodbu, kde se setkali se státní zástupkyní Mgr. E. Č., následovali ji do její kanceláře a Mgr. M. D. se začal sedící Mgr. E. č. dotýkat prstem na stehně; když ho vyzývala, aby toho nechal, přistoupil k ní Mgr. M. L., chytil ji za zápěstí obou rukou a Mgr. M. D. se jí otevřenou dlaní asi dvakrát dotknul od kolena směrem nahoru. Když Mgr. E. č. viděla procházet kolem kanceláře právního čekatele Mgr. L. Š., zavolala ho na pomoc, v tom okamžiku ji Mgr. M. L. pustil ze sevření a ona vyběhla na chodbu, kde se jí snažil dostihnout Mgr. M. D., nakonec k ní přistoupil v jiné kanceláři, kam před ním utekla, a zepředu ji uchopil oběma rukama kolem zadnice, nadzvedl ji a vynesl ji na chodbu, kde ji na její naléhání postavil a pustil“. V tomto případě měla na následné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vliv i skutečnost, že se oba státní zástupci své kolegyni (se kterou se dlouhodobě znali a měli s ní kamarádský vztah) opakovaně omluvili. Kárné řízení tak skončilo rozhodnutím, podle kterého bylo od uložení kárného opatření upuštěno, neboť projednání kárného provinění bylo postačující.

Zejména v souvislosti s výše uvedeným případem požívání alkoholu státními zástupci v pracovní době a následným obtěžováním kolegyně však lze upozornit přinejmenším na dvě věci. První z nich je určitá nepřiměřenost v rozhodování o kárné odpovědnosti nejen při porovnání kárných řízení vedených proti advokátům na straně jedné, a soudcům a státním zástupcům na straně druhé, ale i v rámci stejné profese. Zatímco ve výše uvedeném případě bylo od uložení kárného opatření upuštěno za situace, kdy oba zástupci v pracovní do-

bě požívali alkohol a k tomu navíc ještě obtěžovali svoji kolegy, v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. 12 Ksz 7/2013** bylo státnímu zástupci uloženo kárné opatření ve formě **snížení platu o 15 % na dobu šesti měsíců**.

V jeho případě byl u něho (na pracovišti) orientační dechovou zkouškou a následným odběrem krve zjištěn výsledek nejméně 1,9 g/kg alkoholu v krvi. V daném případě však byl alkohol v krvi zapříčiněn víkendovou (konzumace měla probíhat až do nočních hodin z neděle na pondělí) konzumací alkoholu, který pil tento zástupce se svým kamarádem zejména z důvodu rodinných problémů (údajně krátce po podání žádosti o rozvod jeho manželkou). Z odůvodnění rozhodnutí navíc vyplývá, že se „*při dechové zkoušce choval velmi slušně a bez výhrad vyhověl všem požadavkům náměstka vrchní státní zástupkyně. Jeho reakce byly normální, nebyly na něm patrné žádné známky podnapilosti a při dechové zkoušce nebyly v jeho kanceláři nalezeny žádné alkoholické nápoje.*“ Pokud tedy tento státní zástupce nekonzumoval alkohol na pracovišti, neprojevoval se nevhodně a alkohol neměl ani jiné zjevné negativní dopady na jeho pracovní výkony, může se jevit uložené kárné opatření ve srovnání s předcházejícím (kde nebyla uložena ani důtka) jako nepřiměřené.

Porovnáme-li však (ne)uložená kárná opatření s případy, kdy jsou v kárném řízení projednávána závažná jednání advokátů, lze říci, že jednání advokáta je zpravidla posuzováno výrazně přísněji. Přísné kárné opatření bylo uloženo v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. K 65/2012**²⁵ i JUDr. P. K., kterému byla uložena **pokuta ve výši 100 000 Kč**, neboť zmíněný advokát odůvodnil (na pokyn klienta) námitku podjatosti ustanoveného soudního znalce mimo jiné jeho údajným židovským původem. Kárným senátem mu byl původně uložena dokonce dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu dvanácti měsíců – toto kárné opatření bylo sníženo až v návaznosti na podané odvolání.

V případě státních zástupců lze z posledních let připomenout dva případy, kdy bylo v kárném řízení rozhodnuto o uložení nejpřísnějšího kárného opatření, tedy **odvolání z funkce**. V prvním případě (věc projednávána v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. 12 Ksz 1/2011**) sehrál významnou roli alkohol. Státní zástupkyně jevila v předmětný den známky podnapilosti již při výkonu práce. Situace se výrazně vyhrotila poté, co po práci navštívila restauraci, kde konzumovala další alkohol a následně obtěžovala hosty a personál restaurace a později se dostala do konfliktu i s přivolanou hlídkou Policie České republiky, přičemž se po celou dobu chovala velmi hrubě a vulgárně (v podrobnostech viz příslušné rozhodnutí).

Uložením **stejně kárného opatření** skončilo i kárné řízení vedené pod **sp. zn. 12 Ksz 2/2008**, ve kterém bylo projednáváno jednání jiné státní zástupkyně, která (jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí) „*v rozhovoru, který jako státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství poskytla redaktorovi deníku Mladá fronta DNES J. K. dne 7. 11. 2008 v budově Nejvyššího státního zastupitelství v Brně, ulice Jezuitská č. 4, a jehož částečný obsah byl v tomto deníku dne 13. 11. 2008 uveřejněn pod nadpisy „Státní zástupkyně se přátelila s rodinou mafiána“ a „Splácím dům, proto teď nemůžu rezignovat“, zdůvodnila svoje setrvávání ve funkci státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství potřebou splácet hypotéku, ačkoliv připustila, že její*

v minulosti uskutečňované přátelské kontakty s osobami, které jsou veřejně označovány za příslušníky kriminálního prostředí, mohou v současnosti ve veřejnosti vzbudit pochybnosti o důvěryhodnosti státního zástupce a jeho nestrannosti, přičemž v souvislosti s možností odvolání z funkce státní zástupkyně uvedla: „Budou muset dělat všechno pro to, aby to bylo co nejdéle, abych toho splatila co nejvíc.“ Lze tak říci, že nejpřísnější kárné opatření bylo využito pouze v případech, které bylo možno označit za excesy zcela zásadního charakteru, neslučitelné s dalším výkonem funkce státního zástupce, neboť zmíněné dvě státní zástupkyně svým jednáním svoji funkci zcela znevážily.

Závěrem této části lze doplnit, že ČAK hlídá velmi přísně i jednání svých členů v jejich soukromém životě, kam v případě soudců a státních zástupců „ruka“ kárného senátu Nejvyššího správního soudu nedosáhne. ČAK zde dbá mimo jiné na to, aby advokáti plnili závazky ze smluv, které uzavřou. Více advokátů tak již bylo uznáno vinnými např. z toho, že neplnili své soukromoprávní závazky – např. v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. 8/00**²⁶ byla uložena **pokuta ve výši 25 000 Kč** z důvodu neplnění závazků z úvěrové smlouvy a ze směnky.

Podobně byla v řízení vedeném pod **sp. zn. K 95/2012**²⁷ advokátce uložena **pokuta ve výši 30 000 Kč** v důsledku neplnění jejich závazků z nájemní smlouvy. Jiné advokátce pak byla v kárném řízení vedeném pod **sp. zn. K 92/2011**²⁸ uložena **pokuta ve výši 24 000 Kč**, neboť neplnila jako dlužník svůj závazek vůči svému klientovi-věřiteli, od kterého si půjčila částku 40 000 Kč. V řízení vedeném pod **sp. zn. K 86/02**²⁹ pak bylo v případě jiného advokáta rozhodnuto dokonce o jeho **vyškrtnutí ze seznamu advokátů**, neboť si od několika osob vypůjčil částku přesahující celkově milion korun a své závazky ze smluv o půjčce dobrovolně nesplnil. Rovněž lze doplnit i případ advokátky, která byla **ze seznamu advokátů vyškrtnuta**, neboť svému bývalému klientovi nezaplatila dobrovolně soudem přiznanou částku (viz výše).

Kromě toho, že ČAK dbá na to, aby advokáti nesnižovali čest svého stavu svým jednáním v soukromém životě, postihuje kárnými opatření i neplnění dalších povinností, zejména povinnosti ohlašovací. V kárném řízení vedeném pod **sp. zn. K 50/2011**³⁰ bylo např. advokátnímu koncipientovi uloženo **napomenutí** za to, že Komoře oznámil s velkým časovým odstupem skutečnost, že byl uznán vinným ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky. Zmíněné kárné opatření bylo poměrně mírné, neboť kárný senát přihlédl k úplnému a upřímnému doznání kárného obviněného a pochopení důsledků tohoto jednání, jakož i k tomu, že z jeho strany nebyla motivem snaha o zatajení, ale pouze neznalost.

Podobně byl kárný senát poměrně shovívavý i v případě kárného řízení vedeného pod **sp. zn. K 59/2012**,³¹ kdy advokát neoznámil Komoře do jednoho týdne skutečnost, že bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pro úmyslný zločin poru-

25 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 78.

26 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2000-2001, str. 34.

27 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 34.

28 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 85.

29 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2002-2003, str. 98.

30 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 41.

31 Sbíрка kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 42.

šení povinnosti při správě cizího majetku. I zde mu bylo uloženo **napomenutí**. Zatímco v uvedených případech nesplnění oznamovací povinnosti bylo jako kárné opatření uloženo pouze napomenutí, na jiném případě lze dobře demonstrovat, že ČAK v případě nesplnění ohlašovací povinnosti neváhá v některých situacích uložit i nejpřísnější kárné opatření – v kárném řízení vedeném pod sp. zn. K 74/2012³² bylo rozhodnuto o **vyškrtnutí ze seznamu advokátů**, neboť kárně obviněný advokát „oznámil Komoře jako adresu sídla své advokátní kanceláře určitou adresu, ačkoliv na této adrese nikdy nesídlil, přičemž na této adrese ani na jiném místě není nejméně do 10. 4. 2012 zpravidla osobně přítomen v pravidelné době, ani neumožňuje zanechání vzkazu“ a „ačkoliv se nejméně od 28. 2. 2012 nezdržuje na deklarované adrese svého bydliště, tuto změnu svého bydliště nejméně do 10. 4. 2012 Komoře neoznámil.“ Obhajoba advokáta spočívající v tom, že měl oznámení údajně učinit, byla v návaznosti na prověření přijaté korespondence a absence jakéhokoli důkazu ze strany kárně obviněného shledána za účelovou.

I na posledně zmíněném případě je velmi dobře patrné, že **ČAK zpravidla uplatňuje výrazně přísnější postih vůči kárně obviněným, kteří s Komorou ve věci svého kárného obvinění buď nekomunikují, nebo se namísto doznání a sebereflexe (kdy toto je zpravidla považováno za významnou polehčující okolnost odůvodňující uložení mírnějšího kárného patření) pouze snaží o popření svého jednání bez jakékoli opory v důkazech.**

Závěrem

V návaznosti na výše uvedené lze shrnout, že **počet kárných řízení (bráno optikou relativního pohledu – v přepočtu na 100 osob) je u advokátů, soudců i státních zástupců přibližně stejný. Stejný však již nebývá výsledek těchto kárných řízení, neboť lze sledovat výrazně přísnější posuzování jednání advokátů (o kterém rozhodují příslušné orgány ČAK) ve srovnání s jednáním soudců i státních zástupců (o kterém rozhodují kárné senáty Nejvyššího správního soudu).**

Kromě kazuistiky použité v článku lze přísnější postoj ČAK při rozhodování o kárných proviněních advokátů ve srovnání se soudci a státními zástupci dokumentovat i čísly. V této souvislosti lze především porovnat počty advokátů vyškrtnutých ze seznamu advokátů s počty soudců a státních zástupců, kteří byli rozhodnutím kárného soudu odvoláni z funkce.

Pokud jde o advokáty, **v letech 2009-2013 bylo vyškrtnuto ze seznamu advokátů celkem 26 advokátů a dalším dvaceti bylo uloženo kárné opatření ve formě dočasného zákazu výkonu advokacie.** Naproti tomu od doby, kdy kárná řízení vedou kárné senáty Nejvyššího správního soudu (tzn. od 1. 10. 2008) do roku 2013 včetně byl v důsledku kárného provinění z funkce odvolán jediný soudce (ve výše zmíněném řízení sp. zn. 13 Kss 19/2011 spojeném s 13 Kss 7/2011) a dva státní zástupci (ve výše zmíněných řízeních sp. zn. 12 Ksz 2/2008 a 12 Ksz 1/2011). Při sečtení počtu advokátů, kteří byli vyškrtnuti, a zohlednění počtu těch, kterým byl uložen dočasný zákaz výkonu advokacie (dočasný zákaz výkonu advokacie se může mnohdy rovnat konci profesionální kariéry advokáta – počet těchto advokátů by tedy měl být pro účely srovnání alespoň částečně zohledněn), dospívám k závěru, že i při

přihlédnutí k poměru počtu advokátů k počtu soudců a státních zástupců jsou advokáti ve srovnání se soudci a státními zástupci postihováni častěji.

Přísná měřítka uplatňovaná ze strany ČAK lze chápat zejména s ohledem na nutnost ochrany důstojnosti a důvěryhodnosti advokátního stavu. Naopak poměrně vlašný přístup v projednávání kárných žalob v případě soudců a státních zástupců je zarážející.

Připomeňme, že zatímco **advokáta si klient může zvolit** (a případně předem preventivně provést průzkum, který advokát se netěší dobré pověsti), v případě soudců a státních zástupců již takovou možnost nemá, neboť jejich výběr (resp. to, kterému soudci či státnímu zástupci bude jeho věc přidělena) je mimo jeho vůli. Z tohoto důvodu by měl být postih za „přešlapy“ soudců a státních zástupců naopak tvrdší, neboť prevence vzniku negativních důsledků jejich závadného jednání je s ohledem na výše uvedené omezená.

Rovněž lze argumentovat tím, že advokátovi hrozí za jeho závadné jednání i jiný druh postihu, který je v případě soudců a státních zástupců vyloučen – **advokáta může potrestat „neviditelná ruka trhu“.** Bude-li totiž jednat způsobem poškozujícím či ohrožujícím zájmy klientů, žádného klienta již nezíská. Toho se však soudci a státní zástupci zejména s ohledem na jasně daná pravidla věcné a místní příslušnosti, rozvrhu práce atd. bát nemusejí – na rozdíl od advokátů mají přísun „klientů“ (a plat poskytovaný státem) zajištěn. I toto je důvod k tomu, aby byla zvýšená úroveň kontroly a postihu případných nedostatků v činnosti uplatňována spíše u nich než u advokátů.

Stranou pak nesmí zůstat ani **ústavněprávní rozměr věci** – soudci a státní zástupci musí jakožto součást státní moci³³ jednat takovým způsobem, aby byl naplněn zejména čl. 2 odst. 3 Ústavy, podle kterého „*státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon*“, kdy tento zásadní ústavní požadavek vychází již z toho, že Česká republika je podle čl. 1 odst. 1 Ústavy „*právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana*.“ Soudci a státní zástupci jsou živou součástí státu, který má dle své Ústavy zajišťovat, aby byla práva respektována a povinnosti plněny – právě na ně by tedy měla být používána přísnější měřítka. Rozhodovací praxe kárných řízení však tomu ne zcela odpovídá.

✦ Autor je advokátním koncipientem v Praze.

32 Sběrka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012-2013, str. 90.

33 Přestože mají advokáti při ochraně práv nezastupitelnou roli, jedná se na rozdíl od soudců a státních zástupců o soukromoprávní subjekty – podnikatele.

Dodržení podmínek dotace z fondu Evropské unie

Je primární odpovědností poskytovatele vymezit požadavky, na nichž pro účely poskytnutí dotace trvá. Učinil-li tak zcela nekonkrétně, pak nemohou být nejasnosti ve stanovených podmínkách či důvodech uplatnění sankčního odvodu kladeny k tíži příjemce finanční podpory (dotace).

Pokud se žadatel pohyboval v legálním prostoru, který poskytovatel dotace vymezil svým rozhodnutím, nelze mu také jednáni přičítat k tíži.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 Afs 90/2012

Odůvodnění

1. Rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně (dále jen „stěžovatel“) ze dne 2. 5. 2011, č. j. 5566/11-1700-708238, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti platebnímu výměru ze dne 17. 9. 2010, č. j. 84553/10/403980804471, vydanému Finančním úřadem ve Vsetíně (dále jen „správce daně“), kterým byl na základě ustanovení § 44a odst. 3 písm. d), § 44a odst. 4 písm. c) a § 44a odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „rozpočtová pravidla“), a § 46 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, oba ve znění účinném ke dni rozhodování stěžovatele, žalobci vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 1 904 168 Kč.

2. Žalobce podal proti rozhodnutí stěžovatele žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 28. 11. 2012, č. j. 31 Af 72/2011-81, vyhověl a dle § 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhodnutí stěžovatele bez nařízení jednání zrušil pro nepřekoumatelnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

3. Předmětem sporu mezi účastníky řízení je otázka, zda žalobce porušil rozpočtovou kázeň, když v rozporu s podmínkami rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 16. 12. 2008 (dále jen „rozhodnutí o poskytnutí dotace“) nezískal alespoň tři cenové nabídky na zpracování návrhu územního plánu města Vsetín, resp. zda jím uváděné zdůvodnění nezískání požadovaného počtu nabídek v zápisu hodnotící komise splňovalo podmínky části IV, bod 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace, dle níž je příjemce dotace povinen „při zadávání zakázek malého rozsahu získat alespoň 3 cenové nabídky pro realizaci dané zakázky (případně v dokumentaci zakázky zdůvodnit, proč nebylo možné 3 cenové nabídky získat)“.

4. Žalobce v rámci prvního výběrového řízení (ze dne 26. 9. 2007) na zpracování konceptu územního plánu města Vsetín oslovil pět uchazečů; z těchto dva zaslali žalobci písemnou omluvu, že se z kapacitních důvodů nemohou výběrového řízení zúčastnit; další dva na výzvu nereagovali. Nabídku podal pouze jediný uchazeč, který však neprokázal splnění kvalifikačních předpokladů.

5. V rámci opakovaného výběrového řízení bylo osloveno opětovně pět totožných subjektů. Dvě osoby nabídku odmítly, dvě na výzvu nereagovaly vůbec. Nabídku na plnění veřejné zakázky podala tatáž osoba, jako v případě prvního výběrového řízení. Jelikož tentokrát prokázala splnění kvalifikačních předpokladů, byla s ní uzavřena smlouva.

6. Zápis z jednání hodnotící komise ze dne 9. 11. 2007 obsahoval mj. informaci o odmítnutí, resp. nepodání nabídky všemi oslovenými dodavateli. Žalobce proto namítá, že toto sdělení bylo dostačující pro splnění podmínky uvedené v rozhodnutí o poskytnutí dotace, a tedy že zdůvodnil, proč nebylo možné obdržet požadovaný počet cenových nabídek.

7. Z hlediska právního hodnocení krajský soud vyhověl námitkám, kterými žalobce napadl rozhodnutí stěžovatele jednak proto, že se nedostatečně zabýval účelem použití dotace, a jednak z důvodu nejasnosti až neurčitosti podmínky zdůvodnění nezískání tří cenových nabídek.

8. Dle názoru krajského soudu se stěžovatel vůbec nezabýval tím, zda byl naplněn účel, pro který byla dotace poskytnuta, a zda porušení povinností dle rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo do té míry významné, aby vedlo k sankčnímu odvodu. Z obsahu napadeného rozhodnutí dle krajského soudu vyplývá, že stěžovatel pouze mechanicky ověřil naplnění či nenaplnění podmínek uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Takový přístup však není přípustný, neboť taková aplikace by znamenala, že i zcela marginální porušení, založené i třeba např. na výkladu nejasně formulované podmínky, by mohlo vést k uložení sankčního odvodu.

9. K podmínce stanovené v části IV, bod 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace krajský soud uvedl, že takto vágně formulovanou podmínku žalobce splnil. Tato podmínka neklade dle názoru soudu žádné kvalitativní ani kvantitativní nároky na zdůvodnění, proč žalobce nezískal cenové nabídky v požadovaném počtu. Nelze samozřejmě akceptovat zdůvodnění jakékoliv, v dané věci je však odůvodnění nezískání tří cenových nabídek zcela racionální. Dva dodavatelé na výzvu k podání cenových nabídek nereagovali, dva odmítli a jeden cenovou nabídku podal. Žalobce v rámci prvního výběrového řízení oslovil pět dodavatelů, týchž pět dodavatelů oslovil i napodruhé. Důvodů, proč tak učinil, však může být dle krajského soudu celá řada. Nicméně stěžovatel, aniž by se možnými důvody zabýval a vyloučil tento postup žalobce jako chybný (resp. jako účelový) a vedoucí ke zneužití dotace, se spokojil s tím, že v dokumentaci o veřejné zakázce není blíže odůvodněno, proč byli osloveni stejní dodavatelé. Stěžovatel tedy dle názoru soudu dospěl sice ke správnému, ale pouze dílčímu závěru o pochybení žalobce. Jeho rozhodnutí je proto nepřekoumatelné pro nedostatek důvodů.

10. Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností pro nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

11. Ve svém podání uvedl, že účelu dotace může být dosaženo pouze, když příjemce dotace splní podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace ve smyslu ust. § 14 a 15 rozpočtových pravidel. Jsou-li v rozhodnutí poskytovatele dotace takovéto podmínky stanoveny, je správce daně povinen je respektovat a závěr z kontroly přizpůsobit těmto vyčleněným podmínkám. Pokud v rozhodnutí takto vyčleněné podmínky

nejsou, je na správci daně, aby na zjištěné skutečnosti aplikoval platné právní předpisy a k závěru o případném porušení rozpočtové kázně dospěl v souladu s ust. § 44 a 44a rozpočtových pravidel.

12. Vzhledem k tomu, že pochybení na straně žalobce bylo v oblasti podmínek stanovených pro výběr realizátora akce a vzhledem k tomu, že poskytovatelem dotace nebyl postup v případě pochybení v této oblasti upraven, nemohl správce daně postupovat jinak než dle ustanovení § 44 a 44a rozpočtových pravidel konstatovat nesplnění podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace, tím porušení rozpočtové kázně a za pochybení vyměřit žalobci odvod ve výši poskytnuté dotace.

13. Podmínka stanovená v části IV, bod 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace, kterou krajský soud považuje za vágní z důvodu nejasnosti až neurčitosti, je uvedena v rozhodnutí o poskytnutí dotace za podmínkou stanovující povinnost získání tří cenových nabídek v závorce – jako možný postup příjemce v případě, že existují závažné důvody, které získání tří nabídek brání. Takovými důvody nemohou být důvody jakékoli, ale takové, které prokazují, že nebylo v silách zadavatele tyto tři nabídky získat. Možným důvodem pro aplikaci této „únikové“ podmínky je řešení natolik speciální problematiky, kterou v rámci zadání veřejné zakázky chce zadavatel řešit, že neexistuje ani stanovený počet dodavatelů, kteří by byli schopni se danou problematikou zabývat. To ovšem posuzovaný případ není.

14. Dle názoru stěžovatele zdůvodnění dokladované seznamem oslovených subjektů a jejich vyjádření (resp. nevyjádření) k tomuto oslovení není relevantním odůvodněním postupu, proč se neúspěšně výběrové řízení opakovalo oslovením stejných subjektů, tedy postupem, u něhož bylo možné předpokládat stejný výsledek. Vzhledem k uvedenému proto nelze dle stěžovatele označit postup žalobce za správný a jeho zdůvodnění za relevantní zdůvodnění nesplnění podmínky.

15. Vzhledem ke skutečnosti, že výsledek výběrového řízení s následným výběrem realizátora veřejné zakázky rozhodující měrou ovlivňuje cenu realizované akce, byl podmínkou zajištění tří cenových nabídek žalobce stanoven postup, kterým měl dospět k výběru ekonomicky i odborně nejvýhodnějšího partnera. Stanovený postup měl vést ke stejnému cíli jako v případě postupu dle zákona o veřejných zakázkách, tedy k zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky.

16. Stěžovatel s ohledem na výše uvedené skutečnosti proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

17. Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že podmínka spočívající v získání tří cenových nabídek je dilem nesmyslná a dilem nemožná z hlediska splnění povinnosti zadavatele. Žalobce se mimoto plně ztotožňuje s krajským soudem, který splnění této podmínky považuje za vágní a neurčitě. Vzhledem k tomu, že způsob prokázání splnění podmínky nebyl v části IV, bod 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace výslovně uveden, měl žalobce možnost splnit toto zdůvodnění jakýmkoli způsobem, z něhož by vyplynulo odůvodnění nemožnosti získat tři cenové nabídky.

18. Smlouva o poskytnutí dotace je veřejnoprávní smlouvou. Podmínky, jež mají být ze strany příjemce splněny, nelze

tedy extenzivně rozšiřovat. Podmínky musí být možné a určitě. Jestliže některá z nich v rozhodnutí o poskytnutí dotace není, pak ani není možné její splnění vyžadovat.

19. Oslovením stejného okruhu dodavatelů nemohl žalobce předpokládat, že dojde ke stavu, k jakému došlo, neboť úvahy dodavatelů o tom, zda podat či nepodat nabídku na plnění veřejné zakázky podléhají v čase změnám, zejména když zdůvodnění neúčasti ve výběrovém řízení dvou dodavatelů byly kapacitní a časové důvody.

20. Obdobně nedůvodná je dle žalobce i argumentace, že nevyvinul dostatečnou aktivitu pro získání tří cenových nabídek. Zadavatel se dle žalobce nemůže podbízet dodavatelům, aby podali nabídku, příp. se na tom s nimi domlouvat, neboť v takovém případě by se dopustil kartelového jednání. Předmětná podmínka dle žalobce k takovému jednání přímo vybízí a již se v podmínkách dotačních titulů nevyskytuje. V rámci Operačního programu Podnikání pro konkurenceschopnost, kde v počátcích jeho existence bylo součástí podmínek poskytnutí dotace, se vykládala tak, že postačuje, pokud zadavatel osloví nejméně tři dodavatele k podání nabídky na plnění veřejné zakázky; pokud tito z kapacitních důvodů uvedli, že nemohou podat nabídku, mělo se za to, že podmínky dotačního titulu byly splněny. Z tohoto i z výše uvedených důvodů je žalobce přesvědčen, že námítky stěžovatele nejsou důvodné, a navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele zamítl.

21. Právní závěry soudu. Stěžovatel se kasační stížností podanou ve stanovené lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhal přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byl účastníkem (§ 102 s. ř. s.), jeho kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a zaměstnanec, který za něj jedná, má vysokoškolské vzdělání vyžadované pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

22. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatňoval stěžovatel ve svém podání. Dospěl k závěru, že jeho **kasační stížnost není důvodná**.

23. Nejvyšší správní soud shrnuje, že správce daně výše specifikovaným platebním výměrem žalobci vyměřil podle § 44 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel odvod za porušení rozpočtové kázně. Toho se měl žalobce dopustit postupem v rozporu se zněním části IV, bodem 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace, když v rámci výběrového řízení na zpracovatele územního plánu města Vsetín nezískal alespoň tři cenové nabídky na realizaci dané veřejné zakázky a současně ani dostatečným způsobem nezdůvodnil, proč tyto tři nabídky nebylo možné získat.

24. Stěžovatel v postupu žalobce spatřuje porušení rozpočtové kázně, kvalifikuje ho tedy jako *neoprávněné použití peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu*. Ust. § 3 písm. e) rozpočtových pravidel definuje *neoprávněné použití peněžních prostředků ze státního rozpočtu*, jako „výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí těchto prostředků, nebo porušení podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty“.

25. Krajský soud na rozdíl od stěžovatele dospěl v napadeném rozsudku k závěru, že žalobce při výběru zpracovatele

návrhu územního plánu města Vsetín neporušil ustanovení části IV. bodu 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace, a také, že se stěžovatel nesprávně nezabýval účelem, pro který byla dotace žalobci poskytnuta, tedy zda tvrzené porušení stanovených podmínek mělo dopad na dosažení účelu dotace.

26. V souzené věci je situace taková, že krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele ze dvou na sobě nezávislých důvodů, které by oba v případě jejich správnosti byly způsobitelným podkladem pro zrušení napadeného rozhodnutí.

27. V této souvislosti je však třeba krajskému soudu vytknout, že ačkoliv svým rozsudkem zavázal stěžovatele, aby se v dalším řízení zabýval otázkou naplnění účelu poskytnutí dotace, současně také meritorně posoudil i otázku porušení podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace. Je-li však stěžovatel vázán názorem krajského soudu a musí z něj v následujícím řízení vycházet, pak zkoumání naplnění účelu poskytnutí dotace je bezpředmětné, jestliže se žalobce porušení dotačních podmínek dle krajského soudu vůbec nedopustil. Toto pochybení krajského soudu však nemá bez dalšího za následek nezákonnost napadeného rozsudku, jak plyne z dále uvedeného.

28. Stejnou logikou je pak třeba přistupovat i ke kasační stížnosti stěžovatele. Stěžovatel brojí proti oběma důvodům zrušujícího rozsudku krajského soudu. Zpochybňuje-li však právní názor, že se měl zabývat naplněním účelu poskytnuté dotace, je jeho námitka i v případě důvodnosti bez vlivu na zákonnost rozhodnutí, jestliže je závěr krajského soudu o dodržení dotačních podmínek správný. V dalším se proto soud bude zabývat nejdříve námitkou směřující do splnění podmínky uvedené v části IV, bodu 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace. Neshledá-li ji důvodnou, pak nebude mít význam posoudit námitku směřující do nenaplnění účelu poskytnutí dotace.

29. Podle části IV, bodu 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace byl příjemce dotace (zde žalobce) povinen při zadávání zakázky získat alespoň tři cenové nabídky nebo v dokumentaci zakázky zdůvodnit, proč nebylo možné požadovaný počet cenových nabídek získat. *Důvody pro odchýlný postup zadavatele nebyly v rozhodnutí o poskytnutí dotace uvedeny a ani v obecné rovině nebylo stanoveno, jaké zdůvodnění by bylo možné ze strany poskytovatele dotace akceptovat.* Je nepochybné, že tato formulace povinnosti zdůvodnění nemožnosti získání tří cenových nabídek je zcela obecná. Obdobná ustanovení lze jistě formulovat také zcela konkrétně, čímž je však na stranu druhou omezena použitelnost takového stanovení podmínek na různé situace, které mohou v budoucnu nastat. Je proto možné zvolit i obecnou formulaci, kterou je pamatováno na různorodost reality, pozitivita této možnosti jsou však podmíněna následnou povinností finančních orgánů provádějících kontrolní činnost přesně interpretovat a aplikovat danou formulaci na vzniklý stav (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, č. j. 9 Afs 202/2007-68). K tomu je však třeba dodat, že i tato obecná formulace stanovení podmínek musí dosahovat alespoň určitého nezbytného stupně určitosti, aby jí vůbec bylo možné následně vyložit a aplikovat, přičemž tyto podmínky musí být formulovány tak, aby byly jasné příjemci dotace již v době jejich čerpání, jak dále blíže rozvedeno.

30. Žalobce v projednávané věci vyzval celkem pět dodavatelů, aby podali cenovou nabídku na plnění veřejné zakázky. Obdržel pouze jedinou, když čtyři dodavatelé na výzvu nereagovali nebo ji odmítli. Skutečnost, že tyto okolnosti byly z dokumentace o zakázce zřejmé, nezpochybňuje ani stěžovatel. Předmětem sporu je tak otázka, zda odmítnutí podání nabídek ze strany vyzvaných dodavatelů splňuje výše uvedené podmínky rozhodnutí o poskytnutí dotace.

31. Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že nijak nezpochybňuje právo poskytovatele dotace vymezit podmínky čerpání dotace, resp. určit, kdy příjemci vzniká povinnost poskytnutou dotaci vrátit. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009-63, plyne: *„Rovněž je třeba uvést, že podle § 14 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech na dotaci nebo návratnou finanční výpomoc není právní nárok, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Poskytování finančních prostředků v tomto ohledu je tedy jakýmsi dobrodíním státu, na který není obecně právní nárok, rozhodování o něm nepodléhá správnímu řádu ani soudnímu přezkumu a děje se na základě rozhodnutí poskytovatele dotace či návratné finanční výpomoci, které má zvláštní náležitosti, pouze částečně shodné s formálními náležitostmi obecného správního rozhodnutí, a je vydáváno poskytovatelem dotace v reakci na žádost jejího potenciálního příjemce. Podstatné je, že poskytování dotací ze státního rozpočtu je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodíní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodíní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána. Ke stejnému závěru pak dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 7. 2005, č. j. 2 Afs 58/2005-90 (www.nssoud.cz).“*

32. Právě uvedené však nezbavuje stát povinnosti vymezit dotační podmínky jednoznačným, určitým a srozumitelným způsobem, který zajistí předvídatelnost postupu při případném zpětném vymáhání poskytnuté dotace, či uplatnění sankčního odvodu, resp. stav, kdy příjemce bude mít jistotu ohledně obsahu dotačních podmínek. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009-63, dále plyne: *„...jak je zřejmé z uvedené právní úpravy (i z obecných principů možnosti poskytování finančních prostředků ze státního rozpočtu), je to právě poskytovatel podpory či dotace, který v režimu zákona o rozpočtových pravidlech autoritativně rozhoduje o podmínkách poskytnutí prostředků ze státního rozpočtu či fondu... navíc podle § 14 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech je poskytovatel dotace a návratné finanční výpomoci povinen v rozhodnutí o jejich poskytnutí rozlišit podmínky pro použití poskytnutých prostředků, jejichž porušení bude postihováno odvodem za porušení rozpočtové kázně. Z toho pak vyplývá, že podle uvedeného právního předpisu poskytovatel podpory může stanovit, jaké jednání či opomenutí jejího příjemce považuje za porušení rozpočtové kázně, takže musí mít i oprávnění*

tyto veličiny měnit, pokud to nejde k tíži příjemce. To vše zejména v situaci, kdy je zjevné, že účel poskytnuté dotace byl naplněn... Je to poskytovatel dotace, který primárně svým rozhodnutím vytváří právní rámec, v jehož mezích má žadatel povinnost se pohybovat. Je to tedy právě poskytovatel dotace, který svým rozhodnutím stanoví podmínky poskytnutí dotace, ale i případné změny těchto podmínek. Pokud se žadatel pohyboval v legálním prostoru, který poskytovatel dotace vymezil svým rozhodnutím, nelze mu takové jednání přiřít k tíži.“

33. Poskytovatel dotace byl při vymezování dotačních podmínek nepochybně veden snahou o zajištění efektivního a hospodárného čerpání finančních prostředků pocházejících ze státního rozpočtu. Tento záměr byl legitimní, avšak jenom stěžejí se lze domnívat, že neobdržení tří nabídek bez dalšího vede k pochybnostem o zákonnosti výběrového řízení (ostatně s touto možností počítají i podmínky stanovené v rozhodnutí o poskytnutí dotace s tím, že v takovém případě je třeba v dokumentaci zakázky zdůvodnit, proč nebylo možné tři cenové nabídky získat). V tomto směru lze přisvědčit žalobci, že v některých případech zájem o získání dotace za stanovených podmínek může v konečném důsledku podněcovat umělé snahy některých zadavatelů o obdržení vyhovujícího počtu nabídek; např. nedůvodným snižováním kvalifikačních předpokladů či i nezákonnou cestou. Na druhé straně obdržení malého počtu nabídek nepochybně může být také významným indikátorem, který ve spojení s vyhodnocením zadávacího procesu může oprávněně vést ke konstatování nezákonnosti výběru nejhodnější nabídky. Tyto závěry však nelze postavit na zcela formalistickém posouzení nezohledňujícím skutkové okolnosti předmětného řízení, neboť každý případ je nutno posuzovat individuálně.

34. Jak však bylo uvedeno již výše, poskytnutím dotace získává příjemce podporu, na kterou není právní nárok. Poskytovateli dotací proto nelze odepírat právo vymezit podmínky, na nichž bude pro účely poskytnutí dotace bezvýhradně trvat. Je jenom na něm rozhodnout, zda bude a za jakých podmínek určitý okruh projektů podporovat. Jestliže však učiní takovéto rozhodnutí, musí rovněž zohlednit, že jeho činnost ovlivňuje také následné ekonomické úvahy žadatelů o poskytnutí dotace a závazky, které na sebe tyto subjekty berou v souvislosti s realizací dotované zakázky, a rovněž i v souladu se zásadou právní jistoty musí případné podmínky stanovit jasně a jednoznačně. K této otázce lze odkázat také na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2008, č. j. 11 Ca 371/2006-55, podle kterého „[...] podmínky pro čerpání dotace musí být formulovány tak, aby příjemcům finančních prostředků byly již v době jejich čerpání zřejmé podmínky, za nichž na poskytnuté prostředky vzniká nárok. Je nepřijatelné, aby teprve v řízení o povinnosti vrátit neoprávněně čerpané finanční prostředky (§ 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) bylo příjemci těchto prostředků kladeno k tíži, že [...] nelze dovodit jednoznačný závěr, za jakých podmínek měly být finanční prostředky poskytnuty.“ Tyto závěry jsou aplikovatelné i v nyní projednávané věci.

35. V této souvislosti nelze odhlédnout ani od toho, že v závislosti na formě a podmínkách poskytnutí dotace může být na straně příjemce dotace realizace akce např. spo-

jena i s potřebou uzavření úvěrových smluv či jiných mezitímních forem překlenutí období, na jehož konci dojde k obdržení dotace. Za dodržení podmínek, které se vážou k udělení dotaci, přitom nese odpovědnost právě příjemce dotace. Vstupuje-li však tento příjemce do uvedených rizik, je také proto nezbytné trvat na tom, aby podmínky poskytovatele dotace byly i při zvolené obecné formulaci natolik určité, aby si příjemce byl vědom postupu, jenž je poskytovatelem vyžadován pro zdárný průběh realizace výběrového řízení, a toho, že v případě dodržení dotačních podmínek bude jeho investice kryta.

36. V souzené věci poskytovatel dotace požadoval získání alespoň tří cenových nabídek. Ani v nejobecnější rovině však neupřesnil, jaké důvody budou považovány za ospravedlňující postup zadavatele při obdržení jediné nabídky a tyto z tohoto důvodu nelze zjistit ani výkladem, neboť poskytovatel dotace ani v nejhrubších rysech nenaznačil, co vlastně za tyto relevantní důvody považuje. Uvedl-li proto žalobce v dokumentaci o veřejné zakázce, že jím vyzvaní dodavatelé jeho výzvu k podání nabídek odmítli, resp. na ni vůbec nereagovali, lze se ztotožnit s názorem krajského soudu, že ačkoliv bylo toto zdůvodnění poměrně vágní, splňovalo podmínku bodu 11. písm. b) rozhodnutí o poskytnutí dotace. Bylo totiž primární odpovědností poskytovatele vymezit požadavky, na nichž pro účely poskytnutí dotace trvá, učinil-li tak zcela nekonkrétně, pak nemohou být nejasnosti ve stanovených podmínkách či důvodech uplatnění sankčního odvodu kladeny k tíži příjemce finanční podpory (dotace).

37. K poslednímu uvedenému lze odkázat také na rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 1 Afs 77/2010-81 (publ. pod č. 2243/2011 Sb. NSS), z něhož vyplývá, že „vlastností veřejnoprávní smlouvy, která je uzavírána mezi správním orgánem vykonávajícím veřejnou správu na jedné straně a soukromou osobou na straně druhé, již jsou však zakládány povinnosti v oblasti veřejného práva (s možností dispozice s finančními prostředky z veřejného rozpočtu), musí být prioritně její jednoznačnost. [...] Je nepřijatelné, aby spory či nejasnosti formulací veřejnoprávní smlouvy ve svých důsledcích ztížily pozici „slabší“ strany, tedy žalobce jako soukromé osoby.“

38. Analogicky pak lze také poukázat i na další část odůvodnění tohoto rozsudku, ze kterého vyplývá, že nelze přehlížet vnější důvody vedoucí k porušení rozpočtové kázně: „V daném případě měl tedy žalovaný (jakož i správní orgán prvního stupně) povinnost posoudit, zda nastaly skutečnosti, svědčící o porušení rozpočtové kázně žalobcem. Měl proto zvažovat, zda žalobce porušil ujednání obsažené v dohodě o poskytnutí příspěvku a zda byly naplněny podmínky žalobcova závazku vrátit příspěvek nebo jeho poměrnou část, pokud mu jeho zaviněním byl příspěvek poskytnut neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel. To vše proto, že jen takové nedodržení podmínek poskytnutí příspěvku je porušením rozpočtové kázně. Kategoricky je proto nutné odmítnout tvrzení žalovaného, že jeho úkolem již není posuzovat, zda úřad práce liknavým postupem participoval na neobsazení společensky účelného pracovního místa, nebo v některých případech dokonce způsobil nemožnost plnění podmínek dohody příjemcem příspěvku. Naopak, pokud by totiž žalovaný zjistil, že k neobsazení pracovních míst (za existence smluvního závazku obsazovat pracovní místa zaměstnanci doporučený-

mi úřadu práce a evidovanými v jeho registru) došlo právě jen z důvodu neplnění závazku ze strany úřadu práce, nemohl by dospět k závěru o porušení rozpočtové kázně žalobcem. Žalovný je proto povinen si v rámci předběžné otázky učinit úsudek o jasnosti a srozumitelnosti dohody o poskytnutí příspěvku ze státního rozpočtu na daný účel, poté posuzovat naplnění podmínek dohody a z výsledku tohoto úsudku dospět k závěru o porušení (či neporušení) rozpočtové kázně.“

39. Stejně tak ani v souzené věci nelze bez dalšího trvat na dodržení podmínky obdržení tří cenových nabídek na plnění veřejné zakázky, jestliže z ničeho nevyplývá, že tento stav způsobil žalobce svým vlastním jednáním, a za situace, kdy podmínky stanovené poskytovatelem dotace i tuto možnost připouštěly s tím, že v takovém případě je třeba v dokumentaci zakázky zdůvodnit, proč nebylo možné požadovaný počet nabídek získat. Krajský soud přitom v odůvodnění svého rozsudku správně poukázal na skutečnost, že dokumentace k předmětnému projektu v souladu se stanovenými podmínkami obsahuje zdůvodnění, z jakého důvodu nebyly získány tři cenové nabídky. Dovozuje-li stěžovatel, že žalobce mohl a měl tušit, že zaslání výzev k podání nabídek stejnému okruhu uchazečů povede ke stejnému výsledku jako v prvním výběrovém řízení, nepostrádá sice jeho úvaha logiku, avšak stejně tak je racionální i tvrzení žalobce, že jestliže dva dodavatelé odmítli účast v prvním výběrovém řízení z kapacitních důvodů, mohla být situace po několika měsících odlišná.

40. Pokud tedy za výše popsané situace stěžovatel konstatoval porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel, nelze jeho hodnocení považovat za správné, neboť jen z faktu neobdržení tří cenových nabídek na plnění veřejné zakázky nelze dovozovat porušení rozpočtové kázně. Porušení rozpočtové kázně v projednávané věci pak s ohledem na zcela nedostatečné vymezení podmínek zadavatelem dotace nelze dovozovat ani ze stěžovatelem tvrzeného nedostatečného zdůvodnění v zadávací dokumentaci, z jakých důvodů nebyly obdrženy tři cenové nabídky, neboť za situace, kdy poskytovatel dotace nestanovil alespoň v obecné rovině dostatečně určité důvody, za nichž nemusí být splněna podmínka předložení tří cenových nabídek, nemohou finanční orgány v tomto směru až v rámci kontrolní činnosti upřesňovat či doplňovat rozhodnutí zadavatele dotace tím, o jaké konkrétní důvody vlastně jít může, anebo naopak nesmí. Výjimkou jsou samozřejmě naprosto zjevné excesy, kdy by byl např. v projednávané věci žalobcem jako příjemcem dotace osloven subjekt, který se činností, na níž je poskytována dotace, vůbec nezabývá. O tento případ však v projednávané věci nejde.

41. Pro úplnost zbývá dodat, že už vůbec nelze uplatnit sankční odvod vůči příjemci dotace ve výši nezohledňující závažnost porušení rozpočtové kázně a případné ohrožení naplnění účelu poskytnuté dotace. Je-li totiž v ustanovení § 44 odst. 2 rozpočtových pravidel stanovena povinnost odvést při porušení rozpočtové kázně zpět do státního rozpočtu odvod ve stejné výši, v jaké byla tato kázeň porušena, je z uvedeného ustanovení podle kasačního soudu zřejmý úmysl zákonodárce zohlednit při stanovení výše takového odvodu i tu část peněžních prostředků, které byly

čerpaný v souladu s dohodnutými či stanovenými podmínkami (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 7 Afs 107/2008-100).

42. Kasační soud proto uzavírá, že neshledal žádný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, protože se ztotožňuje s právním posouzením provedeným krajským soudem s výjimkou uvedenou v bodu 28. Námitkou směřující do posouzení nenaplnění účelu poskytnuté dotace se pak zdejší soud nezabýval, neboť její vypořádání by nemohlo nic změnit na hodnocení nedůvodnosti kasační stížnosti a na výroku tohoto rozsudku.

Poznámka:

V poslední době dochází v důsledku kontrol k častému krácení dotací zejména z fondů Evropské unie pro porušení rozpočtové kázně. Uvedené rozhodnutí je významné z důvodu konkrétnějšího vytyčení hranic vedoucích k porušení rozpočtové kázně, neboť mnohdy je snaha shledat porušení rozpočtové kázně za čistě formální porušení zákona či za nejednoznačný výklad pravidel či právních předpisů při absentujícím odůvodnění porušení rozpočtových pravidel. V daném případě byl happyend v tom, že v souladu s § 254 daňového řádu byla dotace městu vrácena ze státního rozpočtu s příslušným úrokem.

Podle § 254 odst. 1 daňového řádu, dojde-li ke zrušení, změně nebo prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení daně z důvodu nezákonnosti nebo z důvodu nesprávného úředního postupu správce daně, náleží daňovému subjektu úrok z částky, která byla daňovým subjektem uhrazena na základě tohoto rozhodnutí nebo v souvislosti s tímto rozhodnutím, který odpovídá ročně vyšší repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, a to ode dne následujícího po dni splatnosti nesprávně stanovené daně, nebo došlo-li k úhradě nesprávně stanovené daně později, ode dne její úhrady. Příjemcům dotací lze tedy doporučit aktivní obranu v případě, že jsou pochybnosti o tom, zda v jejich věci došlo k porušení rozpočtové kázně.

✿ Rozhodnutí zaslal a poznámkou opatřil
doc. JUDr. Ing. RADEK JURČÍK, Ph.D., advokát v Brně.

DANĚ Z PŘÍJMŮ 2015

- zákon po velké novele k 1.1.2015
  - novelizovaný zákon o rezervách
  - pokyny a sdělení MF
- všechny změny zvýrazněny
tučně

Sagit

www.sagit.cz

inzerce

Vyživovací povinnost vůči věčným studentům

U zletilého dítěte lze předpokládat, že bude vyvíjet dostatečné úsilí, aby se uživilo samo. Pokud studuje již druhou střední školu, je při rozhodování o vyživovací povinnosti rodičů nutno pečlivě zvažovat účelnost tohoto studia; přihlédnout je nutno nejen ke kvalitě školy a uplatnění jejich absolventů, ale i k docházce a studijním výsledkům dítěte. Pakliže tak soudy navzdory argumentům rodiče neučiní, je jejich postup v rozporu se zásadami spravedlivého procesu.

Nelze akceptovat, aby soudy rozhodovaly o zvýšení výživného, aniž by bylo postaveno najisto, že je odůvodněna samotná existence vyživovací povinnosti. Pokud se soudy účelnosti probíhajícího studia dříve nezabývaly, musí tak učinit v řízení o zvýšení výživného, byť se jedná o okolnost, která se oproti předchozímu rozhodnutí nezměnila.

Nález Ústavního soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. II. ÚS 2121/14

Odůvodnění:

V řízení před obecnými soudy podal zletilý syn stěžovatele (v řízení před Ústavním soudem v postavení vedlejšího účastníka) návrh na zvýšení výživného. Okresní soud v Opavě se nejdříve zabýval tím, zda vyživovací povinnost stěžovatele nadále trvá, přičemž v tomto ohledu považoval za podstatné, že navrhovatel studuje střední školu, a soustavně se tedy připravuje na své budoucí povolání. Tvrzení stěžovatele, který s ohledem na řadu absencí zpochybnil, že by se u syna dalo očekávat úspěšné ukončení studia, považoval za vyvrácené potvrzením školy o řádném průběhu studia. Po přezkoumání poměrů účastníků řízení pak prvostupňový soud návrhu na zvýšení výživného částečně vyhověl. Stěžovatel proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, v němž poukazoval především na to, že syn ve svých 23 letech studuje již druhou střední školu (a to soukromou), navíc ji ani nenavštěvuje řádně a má velký počet absencí.

Krajský soud v Ostravě prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Ke stěžovatelovým námitkám uvedl, že při rozhodování o výši výživného jsou podstatné pouze změny, které v poměrech účastníků nastaly oproti předchozímu rozhodnutí o výživném. Syn však stejnou střední školu studoval již během posledního rozhodování o výživném, v tomto směru tedy k žádné změně nedošlo. Synovy absence a prospěch považoval odvolací soud za irelevantní, neboť podstatná je pouze skutečnost, že studium trvá.

Stěžovatel rozhodnutí odvolacího soudu napadl ústavní stížností, v níž namítal, že soudy jsou při rozhodování o výši výživného povinny zkoumat i samotné naplnění základních podmínek pro jeho přiznání, nikoli pouze změny v poměrech oproti předchozímu rozhodnutí. V daném případě pak tyto podmínky naplněny nebyly, neboť opakované studium

školy stejného stupně není podle judikatury¹ řádnou přípravou na zaměstnání. Při posuzování řádnosti studia navíc dle stěžovateleva názoru nestačí potvrzení školy o tom, že studium nadále trvá, nýbrž je třeba přihlédnout i ke studentovým výsledkům a docházce. Pokud takto soudy nepostupovaly, došlo tím podle stěžovatele k porušení jeho práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).²

Ústavní soud prvně odkázal na svou dřívější judikaturu,³ v níž se zabýval základními komponentami spravedlivého procesu.⁴ Zdůraznil přitom, že k porušení práva na spravedlivý proces může dojít i v případě porušení norem podústavního práva, a to tehdy, pokud se tak stane v důsledku svévo- le nebo v důsledku takové interpretace podústavních norem, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti.⁵ Svěvole se soudy dopustí mimo jiné tehdy, pokud rozhodují bez bližších kritérií či alespoň zásad odvozených z právní normy.⁶

Dále se proto Ústavní soud zabýval zákonnou úpravou vyživovací povinnosti, přičemž se musel nejdříve vypořádat se skutečností, že k 1. 1. 2014 (tedy v období mezi rozhodnutími soudu prvního a druhého stupně) došlo ke změně právní úpravy, protože prvostupňový soud rozhodoval podle zákona o rodině,⁷ zatímco soud odvolací již aplikoval nový občanský zákoník.⁸ Z porovnání obou úprav však plyne, že jsou v podstatných rysech shodné, a bylo tudíž i v této věci možno vycházet z ustáleného doktrinárního a soudního výkladu k zákonu o rodině.⁹

Alimentace a vyživovací vztahy jsou dle náhledu Ústavního soudu projevem rodinné solidarity a zajišťují funkčnost rodiny samotné. Základním kritériem vyživovací povinnosti rodičů k dětem pak je neschopnost dítěte samo se živit. Již dříve k tomu Ústavní soud konstatoval, že schopnost samostatně se živit znamená, že dítě je schopno uspokojovat všechny své potřeby, a to hmotné, kulturní i další, včetně bytové. Jinými slovy, že dítě má určitý trvalý příjem finančních prostředků, z něhož své potřeby hraří.¹⁰

1 Srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1805/11 ze dne 15. 9. 2011 či usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1247/13 ze dne 25. 3. 2014.

2 Čl. 36 odst. 1 Listiny: Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

3 Viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 7/02 ze dne 18. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 11/04 ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 566/07 ze dne 5. 8. 2009 či sp. zn. III. ÚS 398/97 ze dne 4. 6. 1998.

4 Mezi něž patří právo na a) soud, respektive na přístup k soudu, b) zákonem stanovený postup a upravený proces, c) spravedlivé rozhodnutí, d) efektivní prostředky nápravy a e) nárok na náhradu za nespravedlivé rozhodnutí.

5 Srov. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 150/99 ze dne 20. 1. 2000.

6 Srov. nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 351/04 ze dne 24. 11. 2004.

7 Viz ustanovení § 85 a § 96 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině.

8 Viz ustanovení § 911 a § 913 zákona č. 89/2012, občanský zákoník.

9 Srov. i důvodovou zprávu k § 911 nového občanského zákoníku, podle níž „základní podmínkou přiznání výživného je potřeba oprávněného, jeho neschopnost sám se o sebe – pokud jde o výživu – postarat. Jako dosud je tu omezení pravidlem dobrých mravů. Dosavadní výklady soudní praxe je dobře možné použít.“

10 Viz nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 3113/10 ze dne 21. 4. 2011. Podle literatury je pak neschopnost sám se živit třeba definovat tak, že oprávněný nedisponuje žádným vlastním příjmem, nebo disponuje příjmem tak nízkým, že nepostačuje krytí jeho potřeby, anebo výnosy z majetku, který mu patří (event. jej spravuje), nedostačují pro úhradu jeho osobních potřeb. Blíže viz M. Holub a kol.: Zákon o rodině s komentářem, 9. vyd., Leges, 2011, str. 314 a násl.

Vzhledem k tomu, že se v projednávané věci rozhodovalo o vyživovací povinnosti rodičů vůči zletilému dítěti, zabýval se Ústavní soud v návaznosti na výše uvedené kritérium i významem věku potomka při posuzování existence vyživovací povinnosti. Ačkoli přitom vyživovací povinnost rodičů samotným dosažením zletilosti dítěte nekončí, je ke zletilosti přesto nutno přihlížet. Podle Ústavního soudu je totiž nepochybné, že se zletilý potomek nachází v odlišné situaci než potomek nezletilý. Zatímco totiž nezletilé dítě je převážně odkázáno na své rodiče, a přiznání výživného by tedy mělo být pravidlem, u zletilého dítěte by mělo platit, že bude vyvíjet přiměřené úsilí směřující k tomu, aby se uživilo samo, pokud ovšem nenastanou okolnosti, které tomu brání. Rozdílnost obou situací dle náhledu Ústavního soudu vyplývá i z toho, že u mladších dětí je obtížné dopředu odhadnout, jakým směrem se budou vyvíjet. Také z toho důvodu je ostatně i vzdělávací systém koncipován tak, že je nejprve preferován zájem na co nejširším vzdělání, zatímco ke specializaci obvykle dochází až v pozdějším věku.¹¹ Stejně tak i Úmluva o právech dítěte požaduje, aby výchova dítěte směřovala k rozvoji osobnosti dítěte, jeho nadání a rozumových i fyzických schopností v co nejširším objemu.¹² Naopak u zletilých lze již očekávat, že mají o svém budoucím zaměření určitou představu, a budou si tak vědomi i toho, jakého vzdělání k dosažení svého cíle potřebují.

Uvedená východiska následně Ústavní soud aplikoval na projednávaný případ. Neztotožnil se přitom s argumentem obecných soudů, podle kterých bylo studium na střední škole samo o sobě okolností, která odůvodňovala trvajících existenci vyživovací povinnosti. Tak tomu sice být může, a to i u zletilých dětí, soudy se však za takové situace musí pečlivě zabývat okolnostmi případu a posoudit, zda probíhající studium představuje přípravu na budoucí povolání, nebo se již jedná jen o nadstandardní doplňování znalostí. Obecně by totiž mělo platit, že by probíhající studium mělo prohlubovat předchozí vzdělání a vést k lepším budoucím vyhlídkám na získávání prostředků pro své životní potřeby prací. Ústavní soud přitom nevyločil, že probíhající studium nebude přímo navazovat na přechodí vzdělávání, a přesto bude vzhledem k okolnostem případu shledáno účelným, rozhodně však nemůže jít o studium samoučelné, kterým by si dítě takřikajíc „prodlužovalo mládí“. Takové studium sice může být hodnotné a přínosné,¹³ vyživovací povinnost rodičů se však na něj podle Ústavního soudu nevztahuje.

Jak tedy měly soudy postupovat? S ohledem na to, že syn studuje již druhou střední školu, která na předchozí nenavazuje, měly zkoumat, zda se tímto studiem syn racionálně připravuje na budoucí povolání, a to např. posouzením, zda je v daném regionu na trhu práce větší poptávka po absolventech nyní studované střední školy oproti absolventům střed-

ní školy, kterou již syn vystudoval. Soudy měly taktéž posoudit, zda bylo nezbytné, aby syn studoval soukromou střední školu a nikoli bezplatnou školu veřejnou. Do úvahy měly vzít i kvalitu školy a přístup dítěte ke studiu, projevující se v počtu absencí i ve studijních výsledcích. Podle Ústavního soudu pak není rozhodující, že syn oproti předchozímu studiu nyní studuje obor s maturitou, neboť studium maturitního oboru samo o sobě neznamená větší šanci na uplatnění na trhu práce oproti studiu technického učebního oboru bez maturity. Posouzeno mělo být i to, zda předmětné studium z časového hlediska např. neumožňuje přivýdělký formou brigád. Vzhledem k výši příjmů rodičů se totiž nabízela otázka, zda by obdobných příjmů nebylo s vynaložením přiměřeného úsilí schopno dosáhnout i dítě samotné.

Ústavní soud nepřehlédl, že soudy rozhodovaly pouze o změně výše výživného, a tedy měly primárně posuzovat pouze změnu v poměrech účastníků oproti předchozímu rozhodnutí. Pakliže se ovšem soudy účelností studia nezabývaly ani při předchozím rozhodování (jak v napadeném rozhodnutí potvrdil odvolací soud), nelze podle Ústavního soudu akceptovat, aby bylo rozhodováno o zvýšení výživného, neboť doposud nebylo postaveno najisto, že je odůvodněna vůbec samotná existence vyživovací povinnosti.

Jak Ústavní soud zdůraznil, stěžovatel na okolnosti synova studia v řízení před obecnými soudy upozorňoval. Uváděl, že v místě synova bydliště se nachází dvě veřejné školy stejného zaměření, a žádal provedení důkazů stran studijních výsledků a docházky. Pokud odvolací soud označil tyto argumenty za irelevantní a studijní výsledky za nepodstatné, porušil tím stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, garantované čl. 36 odst. 1 Listiny. Nezabýval se totiž okolnostmi, které byly pro posouzení věci nezbytné, a rozhodl, aniž by si pro své rozhodnutí obstaral potřebné podklady.

Z výše uvedených důvodů Ústavní soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil. V novém řízení se krajský soud bude muset zabývat účelností studia a vyhodnotit, zda je vyživovací povinnost stěžovatele nadále důvodná.

✦ Rozhodnutí zaslal Mgr. PETR KILIAN, asistent soudkyně Ústavního soudu.

BIBELRIETHER
BRÁZDILOVÁ
Advokáti · Rechtsanwälte
Partnerschaft mbB

Právní služby v Německu

Česky hovořící němečtí advokáti nabízejí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

tel.: 0049 851 33403
00420 910 259 869
fax: 0049 851 34327

www.advokatinemecko.cz info@advokatinemecko.cz

inzerce

11 Viz § 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zejména odst. 2 písm. b), podle něhož je jedním z obecných cílů vzdělávání získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání.

12 Čl. 29 odst. 1 písm. a) Úmluvy o právech dítěte: Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, se shodují, že výchova dítěte má směřovat k: a) rozvoji osobnosti dítěte, jeho nadání, a rozumových a fyzických schopností v co nejširším objemu;

13 „I skladník ve šroubárně si může přečíst Vergíliu v originále.“

Z judikatury ESLP

Článek 8 Úmluvy (právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence)

Článek 9 Úmluvy (svoboda myšlení, svědomí a náboženského přesvědčení)

S. A. S. proti Francii (č. 43835/11)

Rozsudek z 1. července 2014

Zákaz zahalování obličeje.

Stěžovatelka je praktikující muslimka nosící burku a nikab, které jí zahalují celé tělo kromě očí, aby žila v souladu se svojí náboženskou vírou, kulturou a osobním přesvědčením. Podle jejího tvrzení nosí toto oblečení ze své vlastní vůle jak na veřejnosti, tak v soukromí, avšak nikoli systematicky. Byla proto ráda, že muslimský oděv neměla na sobě při určitých příležitostech, ale přála by si, aby tak mohla dělat podle vlastního rozhodnutí. Konečně, jejím cílem nebylo obtěžovat ostatní, nýbrž cítit se v míru sama se sebou. Od 11. dubna 2011 nabyl účinnosti zákon č. 2010-1192 z 11. října 2010, podle kterého zahalování tváře na veřejnosti bylo nezákonným.

Stěžovatelka se obrátila na ESLP s námitkami na základě článků 8 a 9 Úmluvy. Podle jejího názoru zákaz nošení oděvu určeného k zahalení tváře na veřejnosti je situací, která se dotýká práva na respektování soukromého života ženy, jež si přeje nosit závoj z důvodů týkajících se její víry. Zároveň se dotkla i jejího práva projevu víry. Zákon z 11. října 2010 postavil stěžovatelku před dilema: buď se bude řídit zákazem a tedy nebude nosit muslimský oděv, který byl v souladu s jejím náboženským přesvědčením, nebo zákaz odmítne respektovat, a tak bude riskovat trestní stíhání a sankci. Šlo tedy o zásah či omezení, které se opíralo o zákonné ustanovení, do práv zaručených články 8 a 9 Úmluvy.

Vláda namítala, že zákaz sledoval legitimní cíle „veřejné bezpečnosti“ a „respektování minimálního souboru hodnot otevřené demokratické společnosti“. ESLP však podotkl, že druhý odstavec článků 8 a 9 Úmluvy druhý uváděný důvod neobsahuje. Akceptoval však, že účelem zákona bylo dotknout se veřejné bezpečnosti. Pokud šlo o „respektování minimálního souboru hodnot otevřené demokratické společnosti“, ESLP nebyl přesvědčen o argumentu vlády vzhledem k rovnosti pohlaví. Členský stát by se neměl opírat o rovnost pohlaví, aby zakázal praxi, která se týkala výhradně žen při výkonu práv zaručených články 8 a 9 Úmluvy, ledaže by byl zákaz chápán tak, že jednotlivci mohou být chráněni na tomto základě při výkonu svých práv a svobod. Navíc, pokud se vláda snažila dokázat, že nošení oděvu zahalujícího obličej šokovalo většinu francouzské populace, protože bylo v rozporu se zásadou rovnosti pohlaví, jak je obecně akceptována ve Francii, ESLP se odvolal na odůvodnění dalších hodnot uváděných vládou.

Judikoval, že respektování lidské důstojnosti nemůže být legitimně ospravedlněno obecným zákazem nošení roušky na veřejnosti. Dotčený oděv mohl být mnoha lid-

mi chápán jako zvláštní, avšak byl výrazem kulturní identity, která přispívala k pluralismu, která je inherentní demokracii. Za určitých okolností, které vláda označovala jako „respektování minimálních požadavků života společnosti“ nebo „spolužitím“, mohlo jít o „ochranu práv a svobod jiných“. Podle názoru vlády obličej hraje důležitou roli v sociální komunikaci.

ESLP tak akceptoval, že bariéra vůči ostatním formou nošení roušky byla státem považována za porušování práva jiných žít v prostoru socializace, kde by všichni žili snadněji. Z hlediska flexibility termínu „spolužití“ a s tím spojeným nebezpečím zneužití, ESLP zkoumal velmi pozorně nezbytnost dotčeného omezení. Podotkl nejprve, že z komentáře k zákonu vyplývalo, že hlavním cílem zákazu byla ochrana žen proti praxi, která jim byla vnucována nebo by je poškozovala. Pokud šlo o otázku nezbytnosti v souvislosti s veřejnou bezpečností ve smyslu článků 8 a 9 Úmluvy, ESLP měl za to, že stát mohl pokládat za nezbytné být schopen identifikovat jednotlivce, aby zabránil ohrožení bezpečnosti osob a majetku a potíral krádeže identity. Nicméně z hlediska dopadu na práva žen, které si přály nosit roušku z náboženských důvodů, mohl být pokládán obecný zákaz nošení tohoto oděvu na veřejnosti za přiměřený pouze v kontextu obecného ohrožení veřejné bezpečnosti. Vláda však neprokázala, že zákaz byl uzákoněn právě z takového důvodu.

Dotčené ženy se tak musely zcela vzdát prvku jejich identity, který považovaly za důležitý, spolu s vlastním výběrem způsobu projevu své víry, i když cíle sledovaného vládou bylo možné dosáhnout i pouhou povinností odhalit obličej k identifikaci, pokud byla ohrožena bezpečnost lidí a jejich majetku, nebo pokud zvláštní okolnosti odůvodňovaly podezření z krádeže identity. Podle názoru ESLP tak nemohl konstatovat, že obecný zákaz byl nezbytný v demokratické společnosti pro veřejnou bezpečnost ve smyslu článků 8 a 9 Úmluvy.

Dál se zabýval otázkou spojenou s potřebou minimálních požadavků života společnosti jako součásti „ochrany práv a svobod jiných“. Domníval se, že na zákaz mohlo být pohlíženo jako na odůvodněný ve své podstatě pouze tehdy, pokud mohl garantovat podmínky „spolužití“. S ohledem na počet dotčených žen (1 900) z celkové šedesátimilionové populace a na počet muslimů žijících ve Francii mohlo být nepřiměřené uzákonovat obecný zákaz. Kromě toho bylo nepochybné, že měl zásadní negativní dopad na situaci žen, které, stejně jako stěžovatelka, si vybraly, že budou nosit roušku z náboženských důvodů.

Obecný zákaz byl kritizován řadou mezinárodních i vnitrostátních lidskoprávních aktivistů jako nepřiměřený. V této souvislosti ESLP zkoumal velmi podrobně skutečnost, že v rámci debaty zazněly islamofobní poznámky. Ty, které představovaly obecný a vehementní útok na náboženské nebo etnické skupiny, byly podle názoru ESLP neslučitelné s hodnotami tolerance, sociálního míru a nediskriminace ve smyslu Úmluvy a byly v naprostém rozporu s právem na svobodu projevu. Zákon se však nedotkl svobody nosit jakoukoli část oděvu, který by zahaloval obličej. Zákaz se zejména dotkl muslimských žen, které chtěly nosit

roušku nebo burku. Nebyl však založen na náboženské konotaci dotčené části oděvu, nýbrž pouze na skutečnosti, že zahaloval tvář.

Pokud šlo o skutečnost, že porušení zákazu bylo trestně postihováno, ESLP podotkl, že pokuty, které mohly být uloženy, dosahovaly nejvýše 150 eur s tím, že soud mohl též uložit obžalované, aby navštěvovala kurzy občanství. Tím, že stát zakázal nosit roušku, zasáhl do určité míry do existujícího pluralismu. Na druhou stranu dotčený stát se snažil ochránit zásadu interakce mezi jednotlivci, která je součástí pluralismu, ale též respektovat zásady tolerance a svobodomyšlnosti, bez nichž by nebylo demokratické společnosti. Podle názoru ESLP v záležitostech týkajících se obecné politiky je třeba dát roli vnitrostátního tvůrce politiky zvláštní váhu. V projednávaném případě měla tak Francie širokou rozhodovací pravomoc, což bylo zejména podtrženo tím, že neexistoval evropský konsensus, pokud šlo o otázku nošení na veřejnosti oděvu, který zcela zahaluje tvář.

Ačkoli z hlediska striktně normativního byla Francie v rámci Evropy ve velmi minoritním postavení, ESLP poznamenal, že otázka nošení roušky na veřejnosti byla předmětem debat v jiných evropských státech. Navíc stejná otázka nebyla pravděpodobně důležitým bodem v určitém počtu těchto států, kde praxe nebyla jednotná. ESLP uzavřel, že vzhledem k rozsahu rozhodovací pravomoci, kterým dotčený stát disponoval, uložený zákaz bylo možné považovat za přiměřený vzhledem k cíli, ke kterému směřoval,

zejména zachování podmínek „spolužití“ jako prvku „ochrany práv a svobod jiných“. Dotčené omezení tak podle názoru ESLP bylo „nezbytné v demokratické společnosti“. Francie tak neporušila ani jedno z ustanovení článků 8 a 9 Úmluvy.

Pokud šlo o namítané porušení článku 14 Úmluvy ve spojení s články 8 a 9 Úmluvy v důsledku nepřímé diskriminace, ESLP uvedl, že obecná politika nebo opatření, které má nepřiměřeně škodlivý důsledek na určitou skupinu lidí, může být považováno za diskriminační, i když nejde o úmyslnou diskriminaci. K tomu však může dojít pouze tehdy, jestliže taková politika či opatření nejsou objektivně a rozumně opodstatněna. ESLP však judikoval, že i když bylo možno tvrdit, že dotčený zákaz měl specifický negativní důsledek na situaci muslimských žen, které z náboženských důvodů chtěly na veřejnosti nosit roušku, toto opatření mělo objektivní a rozumné opodstatnění. K porušení článku 14 Úmluvy tak nedošlo.

✿ JUDr. EVA HUBÁLKOVÁ, vedoucí česko-estonsko-ukrajinského oddělení Kanceláře ESLP

Komentář k tomuto judikátu ESLP od JUDr. Kláry A. Samkové, Ph.D., najdete na www.bulletin-advokacie.cz.

Bulletin advokacie online

V posledních dnech byly na Bulletinu advokacie online www.bulletin-advokacie.cz publikovány tyto exkluzivní články:

- **Družstevní záložny: K zajímavému problému počítání lhůt při schvalování kvalifikovaných účastí**
- **K řešení sporů a rozhodčímu řízení**
- **ZOK v praxi: Ovládající a ovládané osoby**
- **ZOK v praxi: Ovlivnění**
- **Nevhodné příkazy a skryté překážky při provádění stavby**
- **Obrana proti nesprávnému postupu soudu při rozhodování o návrhu na změnu žaloby**
- **Změny předmětu a ceny díla veřejných zakázek na stavební práce v průběhu jejich realizace v kontextu nové směrnice EU pro zadávání veřejných zakázek**
- **Veřejné rejstříky**
- **Desetiletá cesta od rozsudku Von Hannover 1 k rozsudku Von Hannover 3**

... a recenze na tyto nové publikace:

- **Bobek, M., Kühn, Z. a kol.: Judikatura a právní argumentace od JUDr. Jany Bílkové**
- **Adamová, K., Knoll, V., Valeš, V. a kolektiv: Pozapomenuté právní instituty od Mgr. Adama Forsta**

visející ustanovení jiných právních předpisů se v příslušném komentáři nachází velmi podrobná citace vhodné tuzemské judikatury a judikatury Soudního dvora Evropské unie. V seznamu literatury je zastoupen přehled nové odborné literatury, jakož i dřívější literatura s významem pro účinnou právní úpravu. V některých případech bylo odkázáno i na výkladové stanovisko expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti České republiky.

Komentář k zákonu o obchodních korporacích byl u řady ustanovení doplněn o daňové a účetní aspekty komentované právní úpravou. V souvislosti s § 8 se tak například pojednává o tzv. zřizovacích výdajích při založení obchodní korporace, pravidlech pro jejich odepisování a posuzování. Daňový a účetní komentář k citovanému ustanovení obsahuje i praktický příklad účtování zřizovacích údajů.

Výklad daňových a účetních otázek byl zpracován specialistkou na daňové a účetní otázky a je u příslušného komentáře graficky oddělen od ostatního výkladu. Zahrnutí daňového a účetního výkladu činí publikaci komplexnější a pro adresáty atraktivnější. Komentář k zákonu o obchodních korporacích vydaný nakladatelstvím Wolters Kluwer představuje velmi komplexní dílo s velkým důrazem na praktický výklad právní úpravy a na významný užitek pro adresáty, kterými je nejen odborná právní veřejnost, ale i studenti právnických a ekonomických škol a management obchodních korporací.

❁ doc. JUDr. PETR LIŠKA, Ph.D., LL.M.,
ředitel úseku právní služby
České spořitelny, a. s., a pedagog
katedry obchodního práva PF UK

**J. Jelínek, T. Gřivna,
J. Herczeg, J. Navrátilová,
A. Syková a kol.:**

Trestní právo Evropské unie

Leges, Praha 2014, 368 stran,
460 Kč.

Oblast trestního práva jako jeden z atributů a projevů státní suverenity byla dříve považována za ryze vnitřní záležitost každého státu. Na rostoucí mezinárodní spolupráci evropských států, především pak v rámci Evropské unie, je však nyní nutné reagovat i na poli práva trestního. Přestože počátky Evropské unie spočívají na výlučně ekonomické spolupráci členských států, postupná integrace spojená s vytvořením jednotného vnitřního trhu a zrušením vnitřních hranic, se současným vytvořením společných hranic vnějších pod záštitou schengenské spolupráce, umožnila nejen volný pohyb osob, zboží, služeb i kapitálu, ale také volný pohyb pachatelů, důkazů i výnosů z trestné činnosti. Zpočátku ryze ekonomická evropská integrace tak vyvolala potřebu spolupráce mimo jiné i v oblasti trestního práva.

Právě otázkám evropského trestního práva se věnuje nová **kolktivní monografie „Trestní právo Evropské unie“**, jejímž cílem je seznámit čtenáře s historií vývoje evropského trestního práva se zaměřením na právo unijní a zhodnotit jeho současný stav. Publikace je společným dílem autorského kolektivu slože-

ného z interních a externích odborníků působících na katedře trestního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, a to Jiřího Jelínka, Tomáše Gřivny, Jiřího Herczega, Jany Navrátilové, Anny Sykové, Kataríny Dankové a Vladimíra Pelce.

Monografie je rozdělena do čtyř částí. První z nich se věnuje **základnímu vymezení pojmu a systému trestního práva Evropské unie** včetně jeho historického vývoje. Proces europeizace trestního práva je rozebrán v širších evropských souvislostech, tedy nejen v kontextu práva Evropských společenství, resp. později Evropské unie, ale i práva mezinárodního na poli Rady Evropy. Důraz je kladen také na změny, které do této oblasti od 1. prosince 2009 přinesla Lisabonská smlouva. S jejím přijetím se oblast justiční a policejní spolupráce ve věcech trestních zařadila mezi sdílené pravomoci Evropské unie, a to v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva. První část publikace dále zmiňuje současný stav unijního práva, které upravuje jen dílčí aspekty a neobsahuje žádný závazný kodex trestního práva Evropské unie, ať už v oblasti hmotněprávní, či procesní. Jedna z pasáží je věnována ochraně základních práv jednak ve vztahu k trestnímu právu Evropské unie, dále pak k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy nejvýznamnější mezinárodní smlouvě Rady Evropy.

Druhá část monografie je zaměřena na **oblast unijního trestního práva hmotného**, tedy na tzv. evropské trestné činy. Tvoří ji devět podkapitol pojednávajících postupně o jednotlivých oblastech trestné činnosti, jimž se unijní trestní právo věnuje. Harmonizace právních řádů členských států se totiž týká pouze oblastí mimořádně závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem. Jednotlivé podkapitoly tak pojednávají o terorismu, obchodování s lidmi a sexuálním zneužívání žen a dětí, praní (špinavých) peněz, korupci, falšování platebních prostředků, počítačové kriminalitě, poškozování finančních zájmů Evropské unie, rasismu a xenofobii a trestněprávní ochraně životního prostředí. Každá z podkapitol obsahuje po stručném úvodu vždy rozbor právní úpravy dané oblasti trestné činnosti v České republice, kterou pak dále ana-

lyzuje v kontextu práva Evropské unie. Hodnotí také soulad české úpravy s unijními závazky, případně navrhuje možné změny de lege ferenda. Podkapitola věnovaná problematice rasismu a xenofobii pak vedle práva Evropské unie rozebírá i související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva.

Třetí část monografie pojednává o **unijním trestním právu procesním** včetně některých aspektů justiční a policejní spolupráce v trestních věcech. Šest podkapitol je zaměřeno na problematiku vzájemného uznávání rozhodnutí, institut evropského zatýkacího rozkazu, zajištění majetku a důkazů, základní procesní práva obviněného, práva a ochranu obětí trestných činů a vymezení schengenského prostoru. Princip vzájemného uznávání soudních rozhodnutí je jako základ justiční spolupráce ve věcech trestních rozebrán s ohledem na jeho historický vývoj, aktuální stav i možný vývoj budoucí.

Pasáž o evropském zatýkacím rozkazu analyzuje tento institut, který nahradil formální extradiční řízení včetně jeho výchozích principů, hmotněprávních podmínek i postupu při předání osoby na jeho základě. Podkapitola věnovaná problematice zajištění majetku a důkazů v právu Evropské unie popisuje evropský zajišťovací, konfiskační a důkazní příkaz, včetně podmínek pro jejich vydání i výkon v České republice. Zmíněn je i připravovaný institut evropského vyšetřovacího příkazu, který by měl od května roku 2017 nahradit úpravu evropského zajišťovacího a důkazního příkazu, a tedy zrychlit a zefektivnit proces zajišťování a předávání důkazů mezi členskými státy.

Publikace dále analyzuje základní procesní práva obviněného a práva i ochranu obětí trestných činů v právu Evropské unie. Pozornost je zaměřena především na právo obviněného na informace, na tlumočení a překlad a na princip ne bis in idem. Pasáž věnovaná právům a ochraně obětí trestných činů analyzuje především směrnice, které upravují problematiku minimálních práv, podpory a ochrany obětí, jejich odškodňování, institut evropského ochranného příkazu a boj proti obchodování s lidmi a sexuálnímu zneužívání dětí.

Kritika české právní úpravy je pak zaměřena na nesoulad zákona čísla

45/ /2013 Sb., o obětech trestných činů, s unijními závazky, který musí být odstraněn do 16. listopadu 2015. Poslední z podkapitol pojednává o tzv. schengenské spolupráci včetně jejího historického vývoje, jež byla později začleněna do právního i institucionálního rámce Evropské unie. Zrušení vnitřních hranic v schengenském prostoru vyvolalo nutnost kooperace při správě hranic vnějších, včetně společné vízové politiky a zesílení justiční i policejní spolupráce.

Poslední, čtvrtá část monografie stručně představuje **unijní orgány koordinující justiční a policejní spolupráci ve věcech trestních**, a to Jednotku Evropské unie pro justiční spolupráci (Eurojust), Evropský policejní úřad (Europol) a Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF). Zmíněny jsou dále síť spolupráce v rámci Evropské unie, především pak Evropská justiční síť. Jedna z podkapitol se věnuje i připravovanému projektu evropského veřejného žalobce.

Recenzovaná monografie ve svém celku představuje evropské trestní právo, především pak trestní právo Evropské unie, a jeho vztah k právu českému. Čtenářům tak poslouží zejména pro usnadnění orientace v oblasti trestněprávní spolupráce v evropském kontextu. Publikace se může stát východiskem pro další zkoumání dané problematiky, a to nejen pro studenty právnických fakult, ale také pro legislativní i aplikační praxi. Evropské právo, zejména právo unijní, v současnosti zasahuje do oblasti trestního práva hmotného i procesního, ovlivňuje tak každodenní fungování justiční a policejní spolupráce ve věcech trestních. Znalost trestního práva Evropské unie i jeho širších evropských souvislostí je tedy nezbytná nejen pro orgány činné v trestním řízení, jejichž postup musí být v souladu s evropským právem, ale také pro obhájce, zmocněnce poškozených i subjekty poskytující pomoc obětem trestných činů. Monografie se může stát též inspirací pro praxi legislativní, jejímž úkolem je zajistit soulad české právní úpravy s evropskými závazky.

✦ Mgr. IVONA BERKOVÁ, doktorandka
na katedře trestního práva PF UK,
asistentka soudce

**Lucie Jandová, Petr Šlauf,
Jaroslav Svejkovský:**

**Pojištění
v novém občanském
zákoníku. Komentář.
§ 2756-2872**

C. H. Beck, Praha 2014, 353 stran,
790 Kč.

Nakladatelství C. H. BECK postupně „mapuje“ monografiemi v edici Beckovy komentáře jednotlivé právní instituty nového občanského zákoníku. Pro orientaci těch, kteří se chtějí blíže seznámit s příslušnými partiemi nového „občana“ a srovnat si svoje dosavadní poznatky i naučené myšlení, vytvořené při aplikaci dosavadní právní úpravy, s úpravou novou, navíc za solidní cenu, jsou takové publikace vysoce přínosné. Výše uvedené platí i pro nás advokáty, kteří se setkávají s problematikou pojištění poměrně často. Je současně nutné mít v patrnosti, že druhou stranou pojistného vztahu je pojišťovna jako „profesionál“ ve svém oboru, zkušený, personálně i informačně vybavený, používající formulářové dokumenty (pojistné smlouvy, pojistné podmínky, dotazníky, jiné formuláře) v zaběhnuté praxi, v jejímž komerčním zájmu je neposkytnout pojistné plnění v rozsahu vyšším, než v jakém to odpovídá zákonné i smluvní úpravě. Takže máme jako advokáti za úkol komunikovat se „silným soupeřem“, jemuž musíme čelit adekvátní profesionalitou při uplatňování práv a zájmů našich kli-

entů, anebo při posuzování jejich povinností. Z toho pohledu představuje recenzované dílo spolehlivého pomocníka advokátovi.

Jako spoluautoři se sešla dlouholetá a tím i zkušená „pojišťovací právnička“ Mgr. Lucie Jandová, o jejíž profesionalitě, zahrnující i odborné literární schopnosti se lze vyjadřovat jen pochvalně, a advokáti Mgr. Petr Šlauf a JUDr. Jaroslav Svejkský. Podle recenzenta pohled „pojišťováků“ a „advokátů“ zorným úhlem klientů pojištěn je zastoupen a vyjádřen vcelku rovnovážně.

Výklad pojištění sleduje systematiku občanského zákoníku, tedy nejprve jsou rozebírána základní ustanovení o pojištění (§ 2758-2810). Při čtení této části komentáře jsem si uvědomil, jak velký význam pro aplikaci a interpretaci vztahů, vznikajících v pojištění, má uvědomění si i pochopení klíčových obecných pojmů, jakými jsou zejména pojistný zájem, pojistné nebezpečí, pojistné riziko, pojistná událost, pojistná smlouva a její náležitosti, jakož i její vztah k pojistným podmínkám. V této části je podrobně rozebírán i postup při šetření pojistné události a v návaznosti na něj i splatnost pojistného plnění. Zvláštní pozornost je věnována povinným pojištěním a odchylkám v nich oproti obecné úpravě.

Další části publikace jsou věnovány jednotlivým druhům pojištění podle předmětu pojištění – obnosové pojištění, které zahrnuje životní pojištění, úrazové pojištění a pojištění pro případ nemoci, pojištění majetku, pojištění právní ochrany, pojištění odpovědnosti, pojištění úvěru nebo záruky a pojištění finančních ztrát.

Podle mého názoru profese advokátů se nejvíce „potkává“ s pojištěním odpovědnosti za škody, zejména u odpovědnosti za škodu způsobenou při provozu vozidla, dále u různých profesních odpovědností za škodu (advokáti, daňoví poradci, auditoři, exekutoři, zdravotnická zařízení a další), v poslední době nabývá na významu i stále rozšířenější pojištění právní ochrany fyzických osob, které můžeme využívat při pomoci našim takto pojištěným klientům. Koncentrovaný výklad této problematiky je asi pro stav advokátů nejhodnotnější částí recenzované publikace, zejména tehdy, přidáme-li k ní ještě i komentář k zákonu č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, z pera autorů Lu-

cie Jandové a Petra Vojtky, který vyšel v nakladatelství C. H. Beck v roce 2012.

Závěrem recenze se sluší vyzdvihnout to, co považuje recenzent za nejcennější na publikaci: především srovnání nové právní úpravy pojištění se starou právní úpravou, která byla obsažena v zákoně o pojistné smlouvě, upozornění na změny zásadní i dílčí, podle autorů přínosné, i na ty, které vyvolávají otazníky. Srovnání podle jednotlivých paragrafů o. z. a zákona o pojistné smlouvě je obsaženo na str. 347 a 348. Dále vyzdvihují „hloubku“ odborného výkladu – komentář nejde jen po povrchu právní úpravy, vychází prvotně ze smyslu a účelu jednotlivých ustanovení, a tak respektuje klíčový význam této progresivní metody aplikace a interpretace právních norem (viz § 2 odst. 2 o. z.). Nevyhýbá se ani formulování sporných otázek, které vyvolává nová právní úprava, a hledá na ně možnou odpověď. Konečně je nutné vyzdvihnout i připojení stále použitelné rozsáhlé judikatury zejména Nejvyššího soudu, a to nejen formou právních vět, ale i rozsáhlejších citací z odůvodnění rozhodnutí, což napomáhá bližšímu přiblížení se právním názorům, na kterých tyto judikáty spočívají.

Takže sečteno a podrženo – vřele doporučuji komentář k pojištění v novém občanském zákoníku k pořízení jako spolehlivého průvodce zákrutami nového občana.

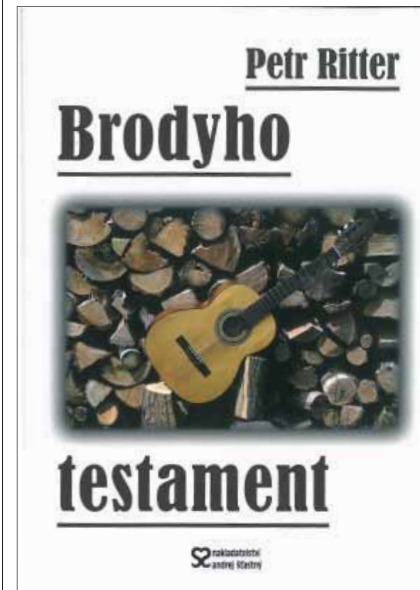
✿ JUDr. MARTIN MIKYŠKA,
advokát v Malé Skále

Petr Ritter:

Brodyho testament

Nakladatelství Andrej Šťastný,
Praha 2014, 239 stran, 259 Kč.

Nejnovější román spisovatele a olovouckého advokáta Petra Rittera je věnován „těm, kdo se pořád usilují zapalovat oheň v dešti jednou sirkou“. Pokládá se za jednoho z nich, uvítal jsem, že název knihy pouze navozuje zdání, že jsou to další popsané stránky na nekonečné téma nového občanského zákoníku, ve skutečnosti se však jedná o příběh, který se odehrává mimo právnícké pro-

středí, a právníci či s právem související problematika sem vstupují pouze velmi okrajově.

Autor přivádí čtenáře do tramské party a osady Poslední štace, jejíž členové zároveň založili folk a country skupinu. Děj je časově zařazen do období normalizace, listopadu 1989 a etapy po sametové revoluci. Kniha vyšla ostatně v době 25. výročí listopadových událostí roku 1989.

Pro Ritterovy romány a povídky je typické, že kromě samotné zápletky jsou čtivé i pro trefné charakteristiky a moudré úvahové pasáže. Z nich lze pro zajímavost sāhnout například po vysvětlení povahy trampingu v 70. a 80. letech 20. století:

„V době unavené totality prohlašující se za nejvyšší formu demokracie, ve které se vládci a ovládaní s falešnou vírou na tvářích míchali v jednom kotli, v němž lhal-li všichni všem a všichni to o všech věděli, znamenal tramping protest. A vzdor. Byl neschvalovaný, nevitáný, nepovolený. Ale nezakázaný, protože neuchopitelný. Neměl instituce, stanovy a zakládací listiny..., nic z toho tak nebylo možné zrušit. Nelze zakázat nosit šaty vonící kouřem, bloumat ve spacím pytlí očiama po nočním nebi, pobít si klobouk cvoky, nosit za pasem nůž a tvářit se neangažovaně, aniž by moc, která se o to pokusí, připomínala něco mezi honem na Krále Šumavy a Ein Kessel Buntés.“

Hlavní hrdina Marian Brody je postava, která v mnohém názorově i životními postoji a stylem připomíná advokáta Wirtha z autorova románu *Wirth versus*

stát. I tentokrát si nelze odpustit otázku, do jaké míry nese *Brodyho testament* autobiografické prvky. Tyto úvahy posiluje i okolnost, že autor trampské prostředí i folk a country velmi dobře zná. Pamětník tak může vzpomínat na Hoboes, Bluegrass Hoppers či Greenhorns, na banjisty Marko Čermáka a Pavla Brůmera, o nichž „nikdy neustaly spory, kdo z nich je lepší“, či Mirko Kovaříka, recitujícího verše Václava Hraběte, případně si broukat melodie k výňatkům z textů oblíbených písní, např. „... tak zašel tam jeden a ztratil se druhý a ze skály padal a příšerně řval a vesele Davy byl do rána tuhej, já zvostal jsem samotnej uprostřed skal.“ (Miki Ryvola).

Došlo samozřejmě i na vstup do KSČ: „Když do strany vstoupil Harry di Bros z Delawaru, zpráva o tom prosákla rychleji než fámy, co zase zdraží a co nebude... Řádový člen, nic, jen počet do statistik. Že by uvěřil, jak tím posílí nejspravedlivější společenský řád, nikoho ani nenapadlo. Něměně jeho samého... Čemu tím škodím? ... Třeba tím, že vytváříš tu jejich alibistickou masovost... Nic to mezi nimi nezměnilo. De-

lawarové si dál vyprávěli vtipy o Husákově, jeho členství mu nepřipomínali a před okolím je smlčovali... Vlastně se změnilo.“

Autentické je rovněž Ritterovo líčení osudů jednotlivých členů Poslední štace po listopadu 1989. Na rozdíl od ukotveného a podnikavého lékaře Brodyho, další hrdinové prošli různými peripetiemi:

„Když se Maršál konečně chytil, stalo se to způsobem, který zesměšňoval všechny teorie o zákonitostech lidského konání. Znalec monoteismu ve všech jeho podobách, obdivovatel Churchilla, čtenář Kiplinga, kdyby mohl, tak volič Margaret Thatcherové – se stal odborovým předákem.“

Druhý hlavní hrdina, zásadový Šedivec, udělal negativní zkušenost s komunistickou politikou.

Autor sám dává najevo, že jinak bude číst knihu generace hlavního hrdiny Brodyho, jinak generace mladičké bojovnice proti globalizaci Juity.

„... Brody přemítal, k čemu jim posloužila zkušenost s totalitou. Ztracená léta, poučná léta, přiřadit k nim lítost, nebo vděk... Jsou tisíce pravd a rozhodčí chybí. Usadila se v nich jako doba dekadentní

a pohodlné revolty. Klamali, ale mravně; mravně kradli, mravně švindlovali; útlak ani odpor nebylo třeba brát vážně. Probedili svůj čas i čas svého státu v podivném všeobecném mejdanu. Jsou naplněni zážitky, které jiné generace mít nebudou. Vzpomínkami na lehkonožou, lehkomyšlnou a rozkladnou zábavu pořádanou na účet státu bez pocitů viny, ale s pocity správnosti a spravedlnosti, klaunské pomsty: To jim to dáváme! Kdo by kdy mohl zopakovat, jak žili naplno a bylo jejich povinností neohlížet se na důsledky, protože to nebyly naše, ale jejich důsledky, a jestli měly být zlé a rozkladné, tak dobře jim tak! Byl to mejdan plebejců na výskající káře řířící se z kopce: ať se to rozsype, naše to není! Nic nemělo smysl, jen dnešek.“

Budoucího čtenáře lze nalákat i na neočekávané rozuzlení téměř detektivní zápletky. Jako nadšený ritterolog tak nemohu knihu než doporučit.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK, advokát
v Praze a bývalý ústavní soudce

Přečetli jsme za vás

prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš:

K první větě občanského zákoníku: prolegomena ke každému příštím komentáři občanského zákoníku

Právník č. 6/2014, str. 433-447.

První paragraf, který uvozuje celý nový občanský zákoník, je tématem článku K. Eliáše, autora občanského zákoníku, jenž se snaží přiblížit jeho smysl. Autor vysvětluje, jaký má úvod samotného zákoníku význam a co vyjadřuje. Jeho tvrzení jsou podložena odkazy na jiné právní řády i předchozí právní předpisy našeho právního řádu.

§ 1

(1) Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.

(2) Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.

První odstavec reflektuje, že náš právní řád je založen na konceptu právního dualismu, tedy oddělení práva soukromého a práva veřejného. Autor podotýká, že zejména z důvodu popření myšlenky právního dualismu zákoníkem z r. 1950 nelze veřejné a soukromé právo striktně oddělit, neboť došlo na mnoha místech k jejich prolnutí. Autor dále odkazuje na vývoj soukromého a veřejného práva, kdy hranice mezi nimi je proměnlivá, neboť odráží sociální a ekonomické změny ve společnosti, a tak i jednotlivé pojmy jako soukromé právo, soukromoprávní, soukromý atd.

Ač byla přímo první věta kritizována, že nemá žádný praktický význam a zjevně nejde o definici, jde o důležité právní pravidlo, na jehož základě je stanoveno, co, jaká ustanovení, spadá do působnosti nového občanského zákoníku. Vyjadřuje také účel a smysl soukromého práva. Při tvorbě této zásadní věty se autor inspiroval rakouskou kodifikací, i když na první pohled jsou patrné odlišnosti. Například termín soukromé právo je chápán širěji, obecněji než pojem občanské právo, který je užít v rakouské době.

V jednotlivých částech se pak autor podrobně zabývá jednotlivými pojmy, které se právě v úvodu zákoníku vyskytují, ať jde již o osobu, vzájemná práva a povinnosti osob, právní vztah, právo a povinnost, práva absolutní a relativní či nárok. Pojmy se snaží uchopit širěji, a to jak z výkladového hlediska, tak srovnáním i z hlediska historického.

Autor se ve svém příspěvku zabývá tématem, které bývá opomíjeno, zároveň na mnoha místech polemizuje s některými názory svých kolegů a dává odpověď svým právním oponentům.

Ing. Mgr. Radek Ruban:

Intertemporalita plné moci

Právní rozhledy č. 17/2014,
str. 593-597.

Autor, asistent katedry obchodního práva právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, se zabývá tématem, které úzce souvisí s rekodifikací soukromého práva a navazujících předpisů. S řešením intertemporality se můžeme setkat u mnoha ustanovení a ne vždy, jak sám autor poukazuje, je její řešení jednoznačné. Jeho názory jsou podpořeny konkrétními příklady.

V první části článku se autor věnuje intertemporalitě obecně, rozebírá zpětné působení právních norem, pravou a nepravou retroaktivitu. V části druhé se zaměřuje již na samotnou plnou moc z pohledu intertemporálního.

Nejprve autor podotýká, že je třeba odlišit od sebe plnou moc, dohodu o plné moci a jednání učiněná na základě této plné moci. Dle jeho názoru dohoda o plné moci, tedy smluvní vztah mezi zmocněncem a zmocnitelem, a plná moc, tedy oprávnění, které tento smluvní vztah zakládá, zůstávají v mezích dřívější právní úpravy. Naproti tomu právní jednání učiněná na základě těchto plných mocí se řídí právní úpravou účinnou v okamžiku, kdy je vůle zmocněnce projevena. Rozlišení těchto tří prvků autor považuje za základ svých úvah o mezikasovém působení plných mocí.

Autor svá tvrzení podkládá několika příklady situací, které v praxi mohou běžně nastat. Podle D. Vosola a O. Poništiaka lze plnou moc pouze s ověřeným podpisem, udělenou podle dřívější právní úpravy, kdy byla její forma dostačující, použít při zastupování na valné hromadě, kdy nová úprava již vyžaduje plnou moc ve formě notářského zápisu. Autor s nimi nesouhlasí, neboť, dle jeho názoru, zde nebude naplněn pojmový znak skutkové podstaty, dle současných právních předpisů, a daný projev vůle bude mít vadu, protože nebude mít plná moc dostatečnou formu.

Jako další příklad uvádí, že při udělení generální plné moci prostou písemnou formou za trvání dřívějších předpi-

sů může dojít k situaci, kdy například nyní zcizení nemovitosti na jejím základě již nebude možné (neboť je zde nově vyžadována plná moc ve formě notářského zápisu), avšak bude ji možné stále použít při zcizování věcí movitých, neboť zde je její forma stále dostačující.

Ke konci svého konstatování ještě autor podotýká, že na tento způsob řešení intertemporalitních otázek nelze nahlížet jako na zakládající pravou retroaktivitu. Dotčené právní normy se totiž nijak nedotýkají právního jednání učiněného přede dnem nabytí účinnosti nového občanského zákoníku.

Mgr. Ing. Martin Muzikář:

Zřeknutí se dědického práva

Ad Notam č. 4/2014, str. 7-10.

Autor, notářský koncipient, se ve svém příspěvku zabývá dalším obnoveným institutem, zřeknutím se dědického práva neboli renunciací. Shodným projevem vůle dvou osob za života zůstavitele dochází k vyloučení případného dědice z dědického práva. Zřeknutí se dědického práva je upraveno v § 1484 zák. č. 89/2012 Sb. (o. z.) a jeho prostřednictvím lze řešit majetkové otázky již za života zůstavitele a předejít tak případným sporům po zůstavitelově smrti.

Autor zmiňuje tři nejčastější situace, ve kterých se se zmíněným institutem lze setkat. (i) Presumptivní dědic dostane za života zůstavitele značný majetek, (ii) zůstavitel je velmi zadlužen a (iii) pokud se zůstavitel a presumptivní dědic rozhodnou mezi sebou zprerušit veškeré vzájemné vazby. Autor podotýká, že ve třetím zmíněném případě dle jeho názoru neuzavřou obě strany smlouvu vzájemně, ale zřeknou se dědického práva navzájem po sobě.

Smlouva o zřeknutí se dědického práva musí mít formu veřejné listiny, tedy notářského zápisu. Stranami smlouvy jsou budoucí zůstavitel a předpokládaný (presumptivní) dědic. V praxi se lze setkat i s variantou, že na obou stranách smlouvy může figurovat více osob, například v situaci, kdy k uzavření dochází mezi rodičem a dětmi nebo naopak mezi rodiči a jedním dítětem. Autor však

doporučuje řešit tyto případy sepsáním dvou samostatných smluv. Za nezletilého se může dědického práva zřeknout rodič nebo zákonný zástupce, avšak pouze se souhlasem soudu (neplatí pro věci zanedbatelné hodnoty). Smlouva může být uzavřena jako úplatná nebo bezúplatná. Dále se může vázat pouze k určité dědické posloupnosti (dědění ze zákona nebo ze závěti). Presumptivní dědic se také nemusí vždy zříci celého dědictví, ale lze se zříci pouze části nebo i konkrétní věci, je však nutné ve smlouvě konkrétně formulovat, čeho se přesně dědic zřiká. Autor upozorňuje na nástrahu u zřeknutí se dědických práv ke konkrétní věci, neboť touto cestou je možné obejít ustanovení § 1498 odst. 1 o. z., podle kterého je částečné odmítnutí dědictví považováno za neplatné. Dle jeho názoru je pak možné, že dojde k odmítnutí notáře takový úkon provést. Dědického práva je také možné se zříci ve prospěch konkrétní osoby (tzv. obmyšlené osoby), kdy zřeknutí se bude platit pouze tehdy, pokud se obmyšlená osoba stane dědicem zůstavitele. Strany se mohou dopředu ve smlouvě domluvit na řešení případné situace, kdy se obmyšlená osoba nakonec dědicem nestane.

Smlouva o zřeknutí se dědického práva může být zrušena písemnou smlouvou, která již nemusí mít podobu notářského zápisu.

Občanský zákoník obsahuje dva způsoby možného zřeknutí, a to zřeknutí se dědického práva a zřeknutí se práva na povinný podíl. Může tak dojít k situaci, kdy se presumptivní dědic zřekne svého práva na povinný podíl, ale právo na dědický podíl se rozhodne si ponechat. Z nepominutelného dědice se tak stane dědicem pominutelným. Na druhou stranu, kdo se zřekne dědického práva, tak se zřiká zároveň i práva na povinný podíl.

Autor také zdůrazňuje, že zřeknutí se dědického práva je účinné i proti potomkům daného dědice, a to i těm, kteří v době uzavření smlouvy nežili, ale žijí v době smrti zůstavitele.

Se zřeknutím se dědického práva se můžeme setkat také v dědické smlouvě, ačkoliv není podmínkou, že jeho text musí být její součástí.

Pokud dojde k případnému sporu o platnost smlouvy o zřeknutí se dědic-

kého práva, je nutné ho řešit prostřednictvím žaloby, kdy případný dědic musí ve sporném řízení dokázat svá tvrzení.

JUDr. Karel Svoboda, Ph.D.:

Žaloby mezi manžely za trvání manželství

Právní rozhledy č. 18/2014, str. 638-641.

Autor článku, soudce Krajského soudu v Plzni, ve svém příspěvku přináší svůj pohled na nové případné situace, které mohou vzniknout v souvislosti s platností o. z. v oblasti rodinného práva, kdy byla posunuta hranice mezi právem a morálkou. V důsledku toho je možné se nově domáhat před soudem právních povinností, které byly dříve v rovině etické. Autor se domnívá, že ač jsou tedy dnes vynutitelné, nedokáže si představit způsob vynucení a sankci, pod kterou by mohlo k vymáhání dojít. Autor se snaží na několika příkladech ukázat, že i v případě, kdy lze zformulovat žalobní petit vykonatelně, následná realizace je však téměř nemožná, maximálně tak ukládáním pokut, které by připadly státu. Příkladem těchto práv a povinností je věrnost, udržování rodinného společenství apod. Autor v článku nabízí srovnání u jednotlivých otázek s předchozí platnou úpravou obsaženou v zákoně o rodině (ZOR).

Konkrétně se autor zabývá právem na informace o manželovi, o jeho příjmech, jmění, ale i o stávajících nebo uvažovaných pracovních, studijních nebo jiných činnostech. Autor se domnívá, že soudy na obdobné žaloby nebudou brát až na výjimky zřetel. Úskalí těchto žalob dále autor shledává v jejich možném využití jako prostředku vzájemné šikany mezi dosud nerozvedenými manželi. Dále si není jistý, jaký druh sankce by měl být v těchto případech uložen. Autor se tak domnívá, že soudy by i nadále měly rozhodovat pouze o takových návrzích, kde za porušení manželských povinností je dána nepochybná sankce. U ostatních případů pak shledává jediné možné řešení, a to podání návrhu na rozvod manželství.

U ustanovení o příspěvku na uspokojování potřeb rodiny autor dochází k zá-

věru, že není šťastné řešení spočívající v kumulativním splnění všech podmínek v něm obsažených pro přiznání takového příspěvku. Dle uvedeného interpretačního pravidla by pak příspěvek náležel pouze v případě, kdy je v domácnosti nezletilé dítě a manžel na domácnost nepřispívá, přesto, že ji neopustil. Autor považuje za možné, že soudní praxe bude na uvedené ustanovení nahlížet odlišně a u podmínek nebude vyžadovat jejich kumulativní splnění.

U rozhodování o záležitostech rodiny, kam spadá zejména umístění domácnosti a způsob života rodiny, si autor klade tedy otázku, jakým způsobem a do jaké míry lze nutit člověka (manžela) například k podpisu nájemní smlouvy bytu, kam se má rodina přemístit na základě vůle druhého z manželů.

Autor kritizuje snahu o. z. o řešení až příliš detailních situací a otázek v oblasti rodinných poměrů. Dále se pak domnívá, že mnohé instituty měly zůstat pouze v rovině morální, neboť jejich řešení prostřednictvím soudu je prakticky nemožné, zejména s odkazem na obtížnou vykonatelnost takto získaného exekučního titulu.

JUDr. Eva Dobrovolná:

K platnosti smlouvy o zřízení věcného břemene cesty

Právní rozhledy č. 18/2014, str. 641-642.

Autorka, která je asistentkou soudce Nejvyššího soudu, se zabývá otázkou platnosti smlouvy o zřízení věcného břemene cesty v případě, kdy není předmětná cesta přesně vymezena. Podotýká, že právo cest je upraveno několika speciálními normami.

V článku jsou uvedeny dva pohledy na pojetí institutu věcného břemene. První vychází z občanského zákoníku z r. 1964, ve kterém není otázka věcného břemene cesty výslovně upravena, a druhá z platného občanského zákoníku, kde již rozebíraný institut výslovně upraven je. Po nastudování obou úprav však, jak autorka podotýká, lze dospět ke stejnému výkladu. Odlišné jsou však terminologií, kdy platný občanský záko-

ník již používá pojem služebnost, termín, který lze najít již v Obecném zákoníku občanském.

Absence přesného vymezení věcného břemene cesty (tedy služebnosti) nezpůsobuje neplatnost smlouvy o zřízení takového břemene (služebnosti), ani tak však předmětná služebnost svou povahou nemůže zatěžovat celý služební pozemek. Z článku vyplývá několik důležitých pravidel. Nejlepší je vymezit právo cesty ve smlouvě, pokud to však smlouva neupravuje, je povinný oprávněný také vymezené místo určit, a to s ohledem na nutnou potřebu panujícího pozemku a místní zvyklosti. Povaha a způsob výkonu práva cesty vychází z povahy a účelu zřízení dané služebnosti.

Autor také doplňuje, že povinný může již vymezenou cestu bez souhlasu oprávněného přesunout na jiné místo, avšak s ohledem na účel věcného břemene, nebo v případě, že je to pro oprávněného výhodnější. Takovéto přemístění lze ale provést pouze v rámci daného pozemku.

Mgr. Lucie Baljová:

Nejvyšší soud České republiky: Právo společníka na informace

Obchodněprávní revue č. 7-8/2014, str. 231-232.

Judikatura Nejvyššího soudu ČR zaměřená na právo společníka na informace dává odpověď na otázku, zda má společník právo na poskytnutí určitých informací i po zániku jeho funkce ve společnosti. Autorka, právní koncipientka, na předeslané judikatuře demonstrovuje, že ani časová osa vztahující se k žádosti o informace na výsledku nic nemění.

Předmětná judikatura, usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. Cdo 2189/2012, se vztahuje k § 155 z. o. k. a § 122 odst. 2 obch. zák.

Na základě ustanovení § 122 odst. 2 obch. zák. má společník právo na poskytnutí informací, nahlížení do dokladů a pořizování kopií dokladů společnosti za období do zániku své účasti ve společnosti. Pokud však dojde k zániku

jeho účasti ve společnosti, toto právo ztrácí. Nezáleží ani na období, za které informace žádal, tedy nemá nárok ani na informace za období, kdy ještě účastníkem byl.

Z daného usnesení Nejvyššího soudu České republiky však také dále vyplývá, že ani není rozhodné, kdy o tyto informace žádal. Tedy pokud žadatel o informace žádal ještě za své účasti ve společnosti a jeho žádost nebyla vyřízena, po jeho zániku účasti ve spo-

lečnosti mu již informace nemohou být poskytnuty.

Informace mu nemohou být také poskytnuty ani v případě, že bývalý společník má stále pohledávku na podíl na zisku, která mu nebyla vyplacena, neboť podíl na zisku je pouze majetkovou pohledávkou ve srovnání s právem dle § 122 odst. 2 obch. zák.

Pokud se však bývalý společník domnívá, že žádané informace mohou být podkladem pro soudní spor, uvede

je v žalobě, a soud si následně tyto doklady od společnosti vyžádá.

V závěru autorka podotýká, že se vstupem z. o. k., konkrétně jeho § 155, došlo ke změně, kdy dřívější úprava dovo- lovala společníkovi zmocnit ve vztahu k poskytnutí informací pouze auditora či daňového poradce, úprava dle z. o. k. již žádné vymezení možné pověřené osoby neobsahuje.

✦ Mgr. JAN MATES

Bulletin slovenskej advokácie prináša...

č. 10-11/2014

Mgr. Zoltán Perhác: Kolízia verejného záujmu a ochrany práv pred použitím niektorého z dôkazných prostriedkov

Trestní řád neobsahuje žádné ustanovení, které by právně relevantním způsobem umožnilo prolomit limitaci upravenou v § 114 trestního řádu, zejména v jeho odstavcích 1, 7 a 8, a proto použití obrazovo-zvukového záznamu mimo trestní řízení podle názoru autora článku nepřichází v úvahu. Neexistuje žádný právní důvod, ani žádná konkrétní právní norma v platném trestním řádu, které by umožňovaly zpřístupnění a použití obrazovo-zvukového záznamu mimo trestní řízení.

Mgr. Peter Toth-Vaňo: Náhrada trov konania v pripravovanom sporovom kódexe

Autor v příspěvku ukazuje na změnu ve způsobu rozhodování o náhradě nákladů řízení, jak byla navržena a předložena do meziresortního připomínkového řízení v rámci připravovaného civilního sporového řádu. Zdůrazňuje, že o výši náhrady nákladů řízení, jejíž součástí je

i náhrada nákladů právního zastoupení, má rozhodovat soudní úředník a až po pravomocnosti věci samé. Zároveň, mimo jiné, upozorňuje na nejasnou úpravu rozhodování o výši náhrady nákladů řízení v odvolacím a zejména v dovolacím řízení. Apeluje proto na advokátní obec a příslušné profesní orgány, jelikož otázka rozhodování o náhradě nákladů řízení by měla být relevantní speciálně pro advokátní stav.

JUDr. Dominika Strigáčová, PhD., Mgr. Ing. Vladimír Gajdičiar: Niekoľko poznámok k právu na tlmočenie a preklad v slovenskom trestnom konaní

Článek se věnuje nedávné novelizaci § 28 trestního řádu, který upravuje tlumočení a překlad v trestním řízení. Novelizace uvedeného ustanovení je výsledkem implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2010/64/EU ze dne 20. 10. 2010, o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. V článku jsou podrobně rozebrány důsledky této novelizace, které jsou přiměřeně konfrontovány s cíli implementované směrnice. V neposlední řadě článek poukazuje na případné aplikační problémy, které může takové znění novelizovaného trestního řádu v praxi způsobit.

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.: Určenie lehoty všeobecným spôsobom (legislatívne, výkladové a aplikačné problémy)

Autorka se zabývá problematikou lhůt, které právo vyjadřuje obecně (vágně). Nejfrekventovanější je pojem *bez zbytečného odkladu*. Takto vyjádřený časov-

ý úsek je pak třeba v konkrétním případě upřesnit. Významnou roli přitom má jednoznačnost a jednotnost samého legislativního vyjádření, jakož i judikatura. Poukazuje na nedůslednost v legislativě, která pak ovlivňuje výklad uvedeného pojmu. Zároveň rozebírá judikaturu slovenských a českých soudů a poukazuje na chápání tohoto pojmu v judikatuře. Nakonec autorka vymezuje charakteristické rysy pojmu *bez zbytečného odkladu* a konfrontuje jej s pojmem *do* *ba* (lhůta) přiměřená.

č. 12/2014

doc JUDr. Marek Števec, PhD.: Princípy a východiská nových kódexov civilného procesu

Článek stručně prezentuje východiska a principy rekonstrukce civilního práva procesního ve formě osnovy třech navrhovaných kódexů. Zaměřuje se na nejčastější otázky a výhrady v souvislosti s navrhovaným textem zákona a nabízí základní argumentační linii tvůrců osnovy ve vztahu k problematice diskontinuity právní úpravy, souvztažnosti s rekonstrukcí hmotného práva, principů právní úpravy apod.

JUDr. Matúš Filo, PhD.: Zákon o obmedzení platieb v hotovosti ako prostriedok na elimináciu daňových únikov

Autor se v článku zabývá problematikou omezení hotovostních plateb nejen z pohledu právní úpravy ve Slovenské republice, ale věnuje pozornost i právní úpravě v České republice. S přihlédnutím k hlavnímu tématu článku rozebírá

vyvozování administrativněsprávní odpovědnosti za spáchání přestupku a správního deliktu. Současně vymezuje prameny právní úpravy, která zakotvuje sankce protiprávního jednání, a její vliv na vnitrostátní právní úpravu. Autor do článku zapracoval jak nálezy Ústavního soudu Slovenské republiky, tak rozhodovací činnost Nejvyššího soudu SR a Evropského soudu pro lidská práva, které významně ovlivňují právní úpravu správního trestání. Omezení hotovostních plateb se považuje za jeden z nástrojů eliminace daňových úniků, a proto je možné konstatovat, že přispívá ke konsolidaci veřejných financí.

Mgr. Martin Magál, LL.M.,

Mgr. Róbert Vicen:

Je mechanická aplikácia tarifnej odmeny pri priznávani náhrady trov právneho zastúpenia v súlade so zákonom?

Článek se zabývá současnou soudní praxí přiznávání náhrady nákladů právního zastoupení podle tarifu zakotvené-

ho ve vyhlášce Ministerstva spravedlnosti Slovenské republiky č. 655/2004 Z. z., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů. Autoři článku poukazují na skutečnost, že použití tarifu při přiznávání náhrady nákladů za právní zastoupení ve sporném soudním jednání nemá dostatečnou oporu v právním řádu. Na tomto podkladu autoři dále analyzují vybrané problémy aplikační praxe a navrhnou příslušná řešení. Podle závěru článku by se slovenské soudy při přiznávání náhrady nákladů právního zastoupení neměly striktně držet tarifu, ale naopak, měly by svoje rozhodnutí přizpůsobovat podle toho, jakou odměnu úspěšný účastník soudního jednání skutečně zaplatil anebo bude muset zaplatit za právní služby svému advokátovi.

JUDr. Ing. Elena Divko: Poňatie škody v Princípoch európskeho deliktneho práva

Autorka v příspěvku poukazuje na významnou oblast deliktního práva, uprave-

nou na úrovni evropského soukromého práva, kterou jsou principy evropského deliktního práva. PETL přichází s konceptem škody v užším smyslu, tj. chápe škodu jako újmu, která se nahrazuje ve smyslu jeho dalších ustanovení. Materiální újma jako jeden ze dvou definičních komponentů pojmů „škodná“ je definována v části označené „peněžitá škoda“ (pecuniary damage). Co se týče újmy na zdraví a životě, je tu snaha PETL oddělit od sebe majetkové aspekty újmy na zdraví od eventuální nemateriální újmy a nároků z ní vyplývajících. Pojem odškodnitelné újmy kromě materiální újmy uzavírá náhrada nemajetkové škody. Autorka v tomto směru využila prostor na možnou aplikaci PETL ve smluvních vztazích, protože zásady PETL působí jako aplikační pravidlo, když v rámci smluvní volnosti je možné použít jako podpůrné normy při uzavírání smluvních vztahů.

inzerce

www.codexisadvokacie.cz

LIBERIS®

Stovky titulů
Tisíce paragrafů
Desetitisíce komentářů

Unikátní systém poskytující komentáře renomovaných autorů k jednotlivým paragrafům.

V případě zájmu či dotazů nás neváhejte kontaktovat:

 CODEXIS® ADVOKACIE

klientske.centrum@atlasconsulting.cz

+420 596 613 333

MASO Z LENINA od českých dodavatelů aneb jak finlandizovat prezidenta

Na jedné vinohradské restauraci visí černá tabule a kolemjdoucí na ní čtou aktuální nabídku šéfkuchaře. Píše se křídou velkými písmeny. Ve sloganu „maso zelenina od českých dodavatelů“ tuhle nějaký šprýmař (já to nebyl) umazal první „e“ ve slově ZELENINA a výmluvný titulek dnešního sloupku byl na světě.

Po nedávné zemanizaci české politické scény začínají čeští dodavatelé zaplavovat trh tím nejvyšivnějším, co z klasika zbylo, hlavně tedy třídní nenávistí a diktaturou lumpenproletariátu a podobných džihádístů. Jak už jsme kdysi podotkli, tak bylo, tak jest i tak bůdět vsjegdá. Martička Gottwaldová, pardon, Semelová není jedinou dodavatelkou této zdravé výživy. S inovativními upgrady dalších dodavatelů zvyšujeme svou konkurenceschopnost. Dostihnout a předstihnout. Hlavně nic od těch polských fašistů!

Zkusme si udělat stručný přehled až úplně nahoře.

Po Leninovi se kormidla ruského samoděržaví ujal za hrozného krveprolití Stalin. Stalin umřel v r. 1953. Po něm nastoupil a téhož roku i skončil jistý Malenkov. Muselo jít o nějaký překlep sekretářky, jako když si u nás nedávno jedna splekla Brabce s Ferdou Brabencem. Pletichář Malenkov tedy zmizel v propadlu dějin, respektive v Kazachstánu, a to jako energetický referent, na což se správně vztahoval jeho dekret. Hezky zpíval a prosadil se ve sboru jednoho pravoslavného chrámu. Na důchod se už jako osmdesátník směl vrátit do Moskvy. Ani tam zpívat nepřestal.

Po Stalinovi to tedy v r. 1953 v Moskvě vzal Chruščov. To byl ten, co si v OSN zul botu a mlátil s ní do řečnického pultu. Potlačil maďarské povstání. Taky odňal Krym Rusku a přidělil jej Ukrajině. V r. 1964 ho vyštípál Brežněv, což byl onen notorik, který nám v r. 1968 poskytl bratrskou pomoc. I dnes by se výborně uplatnil při odemykání korunovačních klenotů nebo v Hovorách z Deliria. To nejlepší ale přišlo nakonec. Brežněva vystřídal r. 1982 Andropov, toho v r. 1984 Černěnkovo, v r. 1985 se konečně objevil Gorbačov a vydržel až do pádu SSSR v r. 1991. Pak nastoupil Jelcin, taky známý ožrala, a konečně v r. 1999 současný gosudar Vladimír Vladimirovič Putin. Snad jsem to moc nepopletl.

Lenin kdysi začal tím, že vůdce lidu musí sloužit ideologii. Stalin to obrátil tak, že ideologie musí sloužit vůdci. Za Andropova se ukázalo, že marx-leninská ideologie je k této službě nepoužitelná. Přišlo na to KGB (Komitět gosudarstvennoj bezopasnosti - Výbor státní bezpečnosti). KGB (dříve Čeka) vznikl r. 1954, tedy hned po smrti Stalinově, a zanikl r. 1991. V dobách největší slávy měl 300 tisíc zaměstnanců a Andropov mu šéfoval 1967-1982, načež vzal toho generálního tajemníka ÚV KSSS. Někdy

před r. 1982 založil Andropov uvnitř KGB tzv. prognostický odbor. Obdobná pracoviště vznikla i v jiných zemích ovládaných SSSR. U nás to byl tzv. Prognostický ústav ČSAV (1984-1992).

Kdo u prognostiků tu i tam pracoval a co tam vlastně dělal, se pořádně neví, a kde se to lze dozvědět, taky ne. Archivy zmizely nebo jsou zakopány někde na Sibiři, nejspíš spolu s třetím fatimským tajemstvím. Vhodná situace pro tvorbu konspiračních teorií. Ta neznámější mluví o mnohageneračním podrobném projektu na restauraci samoděržaví. Nejdřív se na lidi pustí nejtvrďší kapitalismus a až se masy pracujících naštvou, vzbouří se a vynesou k absolutní moci prognostiky připraveného gosudara z jejich řad. A máte to komplet od Gorbačova a Klause až po Putina a Zemana. Havel? Ubohá loutka ve hře těchto moutných vědecko-prognostických sil.

Proti konspiračním teoriím nelze nic namítat a takovou Šifru mistra Leonarda si lze i přecíst a pobavit se. Jenomže Prognózu špiona Andropova Dan Brown nese-psal. Šíří ji převážně ústně sami bývalí prognostici a zejména ti, kteří se za zasvěcence jen vydávají. Popírají, že svět nikdo neřídí, případně že ho řídí Pánbůh, a naznačují, že jsou to právě oni, kteří mají jeho řízení pod kontrolou. Znáte třeba tu historku o 17. listopadu 1989, jak jeden náš ředitel všehomíra běhal neohroženě od Muzea až k řitnímu otvoru, který dal vybudovat u Národního divadla. Na Národní třídě pendreky mlátily docela standardně, a kdo chtěl, mohl v klidu odejít řítí. Sametovou revoluci zařídilo teprve nasazení fízla Zifčáka podle vědeckého scénáře prognostiků.

Inu, on už i marxismus-leninismus byl vědecké učení, a co teprve prognostismus! Samí fízlové od vlády až po evropské poslance, a všichni v řitním otvoru! Jeden fízl na pět set ruských obyvatel. Vzor pro českou politiku nebo i advokacii? Nedělejme si iluze, že mezi KGB a pozdější FSK (1991) a FSB (1995) je nějaký rozdíl.

Tak to je to MASO Z LENINA od českých prognostiků!

Neměli bychom prognostiky už konečně finlandizovat? O omezení jejich suverenity pojednává § 55 a násl. NOZ a u fyzických osob se tomu říká omezení svéprávnosti. Rozhodně by to bylo ve prospěch těch omezených osob, jak zákon káže. Finlandizací by se třeba dalo docílit i jejich politické finalizace. A my ostatní bychom si oddychli.

Když to tak po sobě čtu, mám strach, aby si kvůli mně nemusel Mons. Halík, ač nerad, jednoho dne nasadit placku Je suis Charlie. No, ale sloupkař Charlie nepíše své zlotřilosti do Hebdo (týdeníku), nýbrž jen do BA Mensuelle (měsíčníku). Snad tedy nebude tak zle.

Leden 2015

✿ KAREL ČERMÁK

Začínáme seriál:

Dění v regionech

Česká advokátní komora a rozkvět regionů

JUDr. PETR MRÁZEK,
předseda výboru regionálních představitelů
ČAK

Česká advokátní komora (ČAK) k 1. lednu 2015 evidovala 11 835 advokátů, z toho 10 620 aktivních; a 3 548 advokátních koncipientů, z toho 3 405 aktivních. Jedná se tak o největší samosprávnou právní profesní organizaci v České republice, která působí na principu jedné samosprávné komory se sídlem v Praze a s pobočkou v Brně.

Do stávající formy organizace dospěla česká advokacie až po roce 1989, a to po dlouhém vývoji, od prvních středověkých pokusů o úpravu výkonu advokátní profese, přes úpravu stavovské samosprávy v Advokátském řádu z roku 1868, kdy v Čechách působily advokátní komory v Praze, Brně a Opavě (a později též na Slovensku v Turčianském sv. Martině), a dále přes předlistopadové advokátní poradny, sdružené v krajských sdruženích advokátů.

Stejně jako v historii, i nyní je cílem a snahou dosáhnout co nejlepší organizace a struktury advokátní samosprávy. S ohledem na nárůst celkového počtu advokátů i počtu advokátů mimo hlavní město je s tím přirozeně spojena nutnost zajištění optimální spolupráce, komunikace a výměny informací mezi orgány ČAK a advokáty v jednotlivých regionech, i v oblastech, jež jsou svým zeměpisným umístěním vzdáleny od sídla Komory v Praze, případně od brněnské pobočky.

K efektivnější spolupráci ČAK s advokáty a k zajišťování dostupnosti této stavovské organizace nejširšímu okruhu advokátů proto ČAK zřídila devět regionálních středisek v územích, která z větší části v zásadě odpovídají oblastem působnosti krajských soudů (s drobnými výjimkami). Regionální střediska jsou řízena regionálními představiteli ČAK.

Dne 10. prosince 2013, po posledním sněmu ČAK, byli na schůzi představenstva ČAK v souladu se stavovskými předpisy (§ 41 odst. 2 zákona o advokacii a čl. 27 odst. 3 usnesení sněmu č. 3/1999 Věstníku, v aktuálním znění) jmenováni současní regionální představitelé ČAK a jejich zástupci. Ve stejné

době, v rámci rozdělení kompetencí v představenstvu ČAK, jsem byl opětovně jmenován předsedou výboru regionálních představitelů ČAK („VRP“). Při řízení VRP bych rád navázal na dosavadní činnost a využil k tomu i nadále účinnou podporu JUDr. Ireny Schejbalové, ředitelky pobočky Brno.

Na pozicích regionálních představitelů i jejich zástupců došlo oproti předchozímu volebnímu období k významným změnám, když někteří dlouholetí, zkušení a zasloužilí členové VRP ukončili svoji činnost. **Aktuální složení výboru regionálních představitelů k 1. 1. 2015 včetně kontaktů najdete v tabulce na následující stránce.**

Jednání výboru regionálních představitelů v paláci Dunaj.

Kompetence regionálních středisek jsou upraveny v čl. 27 odst. 5 usnesení sněmu č. 3/1999 Věstníku. Činnost regionálních středisek se zaměřuje zejména na organizaci vzdělávacích akcí pro advokáty, organizaci drobných informativních právních porad, zprostředkovávání informací mezi advokáty a ČAK, zprostředkovávání kontaktů a informací mezi ČAK a ostatními složkami justice, organizace sportovně-společenských akcí pro advokáty a další činnosti.

Kromě školení a seminářů pro advokáty a advokátní koncipienty je třeba se zmínit o široké společensko-sportovní nabídce akcí, při nichž dochází k prohlubování kolegiálních vztahů nejen mezi advokáty, ale napříč spektrem všech právnických

profesí. Tradičně oblíbené jsou například běžecký závod O pahory Arcivévodů Ferdinanda, Krakonošův pohár, Beskydská Lyža či brněnský turnaj O šachového krále.

ČAK rovněž spolupracuje s regionálními představiteli při výběrech vhodných zástupců či nástupců za vyškrtnuté či pozastavené advokáty, případně při výběru zástupců ČAK k daňovým kontrolám u advokátů či ke kontrolám nebytových či

jiných prostor, v nichž se nacházejí informace, listiny či nosiče dat obsahující skutečnosti podléhající mlčenlivosti u advokátů (tzv. domovní prohlídky).

O životě v regionech, dosavadních úspěších, uskutečněných akcích, ale i o případných problémech regionů vás budou celý tento rok postupně informovat jednotliví regionální představitelé na stránkách BA v seriálu „Děni v regionech“.

Praha	regionální představitel JUDr. Petr Meduna Revoluční 23/1044 100 00 Praha 1 tel.: 224 215 182 e-mail: meduna@akmeduna.cz	zástupce JUDr. Prokop Beneš Antala Staška 510/38 140 00 Praha 4 tel.: 222 517 065 fax: 222 519 026 e-mail: benes@bcak.cz	
Severní Čechy	regionální představitel JUDr. Zdeněk Grus Resslova 1754/3 400 01 Ústí nad Labem tel.: 602 502 875 e-mail: gruszdenek@hotmail.com	zástupci JUDr. Lubomír Páník Masarykova 1120/43 400 01 Ústí nad Labem tel.: 475 210 603 e-mail: akpanik@akpanik.cz	JUDr. Michal Vejlupek Pařížská 1424/6 400 01 Ústí nad Labem tel.: 475 216 681 e-mail: m.vejlupek@volny.cz
Střední Čechy	regionální představitel JUDr. Roman Premus AK Masarykovo nám. 225 256 01 Benešov tel.: 317 763 533 e-mail: premus@pravni.cz	zástupci Mgr. Jaroslav Zeman Masarykovo nám. 225 256 01 Benešov tel.: 317 763 536 e-mail: zeman@pravni.cz	Mgr. Ondřej Malovec Boleslavská 137 288 02 Nymburk tel.: 325 512 407 e-mail: malovec@sedlaty.cz
Jižní Čechy	regionální představitel JUDr. František Smejkal AK Klavíkova 18 370 04 České Budějovice tel.: 387 311 455 e-mail: smejkal@volny.cz	zástupci Mgr. Petr Smejkal Na Sadech 2033/21 370 01 České Budějovice tel.: 387 789 990 e-mail: smejkal@krizenecky.cz	Mgr. David Pohořal Na Sadech 2033/21 370 01 České Budějovice tel.: 387 789 990 e-mail: akpohoral@seznam.cz
Východní Čechy	regionální představitel JUDr. Milan Jelínek Resslova 1253 500 02 Hradec Králové tel.: 495 534 081 e-mail: jelinek@hjf.cz	zástupci JUDr. Jiří Janeba Divišova 882 500 03 Hradec Králové tel.: 491 114 232 e-mail: kancelar@advokatHK.cz	Mgr. Lukáš Slanina Komenského 266/3 500 03 Hradec Králové tel.: 493 814 900 e-mail: slanina@slanina-advokat.cz
Západní Čechy	regionální představitel JUDr. Julie Šindelářová AK Mikulášská třída 9 326 00 Plzeň tel.: 377 321 490 e-mail: julie.sindelarova@worldonline.cz	zástupci JUDr. Jaroslav Liška AK Riegerovy sady 138 339 01 Klatovy tel.: 376 311 501	JUDr. Ladislav Vávra AK Moskevská 66 360 01 Karlovy Vary tel.: 353 226 764 e-mail: sekretariat@ak-vavra.cz
Severní Morava	regionální představitel JUDr. Aleš Videnský AK Sokolská tř. 22 702 00 Ostrava tel.: 596 116 901 e-mail: advokatkanc@akostrava.cz	zástupci Mgr. Pavel Otipka Poštovní 1794/17 702 00 Ostrava tel.: 596 117 710 e-mail: advokat@otipka.cz	Mgr. Sylva Pahutová Dlouhá 53/6 702 00 Ostrava tel.: 596 114 019-20 e-mail: ak@ak-ostrava.cz
Střední Morava	regionální představitel JUDr. Lenka Vidovičová Zámečnická 3a 772 00 Olomouc tel.: 585 208 801 fax: 585 208 805 e-mail: vidovicova@akvidovicova.cz	zástupce Mgr. Michal Zahnaš tř. Svobody 654/2 779 00 Olomouc tel.: 585 220 042 e-mail: zahnas@orlet-zahnas.cz	
Jižní Morava	regionální představitel JUDr. Irena Schejbalová nám. Svobody 84/15 602 00 Brno tel.: 542514401-2 fax: 542514409 e-mail: sekr@cakbrno.cz	zástupce JUDr. Martin Burián AK Veselá 164/14 602 00 Brno tel.: 542 219 298 e-mail: advokat@martinburian.net	

Z kárné praxe

Je kárným proviněním, jestliže advokát bývalému klientovi nevydá doklady a vyúčtování.

Rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 14. 2. 2014, sp. zn. 115/2013

Kárně obviněný Mgr. et. Ing. P. P., advokát, se **dopustil kárného provinění**

tím, že

poté, co dne 8. 6. 2012 uzavřel s L. N. smlouvu o poskytování právních služeb, jejímž předmětem bylo zastupování L. N. jako žalovaného ve věci vedené u okresního soudu o zaplacení částky 84 992 Kč s přísl. a v souvislosti s tím převzal od L. N. potřebné doklady vztahující se k této jeho věci a dne 11. 6. 2012 přijal od L. N. zálohu na odměnu za poskytnuté právní služby ve výši 30 000 Kč,

a poté, co zastupování L. N. bylo ukončeno a L. N. ho požádal o vydání všech dokladů vztahujících se k jeho věci a o vyúčtování složené zálohy, těmto jeho žádostem nejméně do 5. 6. 2013 nevyhověl, tedy L. N. nevydal požadované doklady, ani nevyúčtoval složenou zálohu,

tedy

- nechránil práva a oprávněné zájmy klienta,
- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu
  - povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu,
  - povinnost při ukončení poskytování právní služby klientovi na jeho žádost vydat bez zbytečného odkladu všechny pro věc významné písemnosti, které mu klient svěřil nebo které z projednávání věci vznikly,
  - povinnost o svých výkonech pro klienta vést přiměřené záznamy, jejich obsah na požádání klientovi poskytnout s úplným vysvětlením,

čímž

porušil ust. § 16 odst. 1, 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1, čl. 9 odst. 4 a čl. 10 odst. 4 Pravidel profesionální etiky.

I. Za to se mu podle § 32 odst. 3 písm. c) zák. č. 85/96 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

pokuta ve výši 75 000 Kč.

II. Kárně obviněný je povinen zaplatit České advokátní komoře částku 3 000 Kč jako náhradu nákladů kárného řízení.

III. Pokuta a náhrada nákladů řízení jsou splatné ve lhůtě 15 dnů od právní moci rozhodnutí na účet České advokátní komory.

Z odůvodnění:

Kárný senát vzal z výpisu z matriky ČAK za prokázané, že kárně obviněný je advokátem zapsaným v seznamu advokátů vedeném Českou advokátní komorou ode dne 1. 3. 2006, tedy již delší dobu, a lze předpokládat, že za uvedenou dobu se dostatečně seznámil se všemi předpisy o advokacii, včetně etického kodexu.

Ač předvolání ke kárnému řízení kárně obviněnému bylo doručeno dne 10. 1. 2014, kárně obviněný se k jednání kárné komise nedostavil, ani se neomluvil, byť od místa jednání je kancelář kárně obviněného vzdálena cca 500 m. Proto bylo, jak bylo v předvolání uvedeno, v 9 hodin zahájeno jednání kárného senátu.

Po přednesu kárné žaloby kárným žalobcem se v 9.12 hod. dostavila osoba mužského rodu, která tvrdila, že je kárně obviněný. Ač vyzvána, nedokázala se prokázat ani průkazem ČAK, ani OP, neměla s sebou k dispozici kárnou žalobu jako předpoklad k prokázání svých tvrzení, a byť nepodala žádný důkaz, tvrdila, že chce řízení odročit na odpoledne nebo na pondělí, protože musí jít nahlížet do trestního nebo jiného spisu u soudu.

Členové kárného senátu a zástupce kárného žalobce přítomnou osobu neznají, kárně obviněného osobně také neznají, proto byla tato osoba vyzvána, aby opustila jednací místnost.

Poté bylo pokračováno v důkazním řízení čtením listin založených v kárném spise, tj. výpisem z matriky ze dne 6. 6. 2013, stížností L. N. ze dne 5. 6. 2013, smlouvou o poskytování právních služeb ze dne 8. 6. 2012, plnou mocí ze dne 7. 6. 2012, potvrzením banky ze dne 18. 2. 2013, dopisem stěžovatele ze dne 14. 5. 2013, dopisem vedoucí kontrolního oddělení ČAK ze dne 24. 6. 2013, výpisem z matriky ze dne 13. 2. 2014.

Kárný žalobce v závěrečném slově uvedl, že kárná žaloba byla v plném rozsahu prokázána jako důvodná, tj. skutek se stal, je kárným proviněním a spáchal jej kárně obviněný a navrhl uložení pokuty.

Vzhledem k tomu, že se kárně obviněný nevyjádřil ani ke stížnosti, ani k žalobě, ani nepředložil jiný důkaz nesprávnosti tvrzení stěžovatele, ani se osobně k jednání kárné komise, ač řádně předvolán, nedostavil, kárný senát posoudil porušení povinností advokáta z hlediska zákona o advokacii a z hlediska etického kodexu advokáta jako závažné provinění, zejména proto, že

- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když nedodržel pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu, a přitížila mu i skutečnost, jak se pohrdlivým způsobem, v rozporu s vnitřními předpisy ČAK, choval k celému stížnostnímu i kárnému řízení.

K osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům kárně obviněného nemohl senát přihlídnout proto, že kárně ob-

viněný se, ač byl vyzván a tato jeho povinnost vyplývá z právních předpisů ČAK, vlastní vinou nevyjádřil, stejně jako není senátu známa jakákoliv snaha kárně obviněného nahradit škodlivé následky kárného provinění stěžovateli.

Proto senát rozhodl o uložení pokuty podle § 32 odst. 3 písm. c) zák. č. 85/96 Sb., o advokacii, v platném znění, ve výši, kterou považuje s ohledem na povahu a závažnost kárného

provinění, způsobu provedení skutku a jeho následků, okolností, za kterých byl spáchán, za relevantní chráněného zájmu, který byl dotčen kárným proviněním a chováním kárně obviněného.

✿ Připravil JUDr. JAN SYKA,
vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK.

Z jednání představenstva ČAK

PŘEDSTAVENSTVO ČAK SE VE DNECH 9. – 10. 12. 2014 SEŠLO NA SVÉ 13. SCHŮZI V TOMTO VOLEBNÍM OBDOBÍ V POBOČCE ČAK (KLEINOVĚ PALÁCI) V BRNĚ. JAKO PRAVIDELNĚ PROJEDNALI ČLENOVÉ PŘEDSTAVENSTVA ČAK NEJPRVE POZASTAVENÍ VÝKONU ADVOKACIE NĚKTERÝM KOLEGŮM – ADVOKÁTŮM ČI VYŠKRTNUTÍ ZE SEZNAMU ADVOKÁTŮ.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň informoval o svém jednání na kolegiu předsedů krajských soudů ve věci **aplikace § 38 a § 39 trestního řádu, tzv. „prozvánění“ a ustanovování advokátů jako zástupců v trestních věcech.** Kolegium předsedů krajských soudů vyjádřilo názor, že by pro odstranění pochybností bylo nejvhodnější to, aby režim ustanovování probíhal prostřednictvím ČAK. Představenstvo ČAK uložilo odboru vnější a vnitřní legislativy ČAK ve spolupráci s JUDr. Mikeitou a s JUDr. Čápem připravit varianty možné úpravy ve formě různých věcných záměrů a bude zahájena diskuse k této problematice. Odbor mezinárodních vztahů poskytne pro diskusi informace o řešeních z advokací zemí EU.

Místopředseda ČAK JUDr. Vladimír Papež předložil **návrh novely zákona o advokacii** s tím, že kárná komise a odvolací kárná komise se neshodly na stanovisku k novelizačnímu bodu 13. Po obsáhlé diskusi představenstvo ČAK odsouhlasilo nové znění tohoto bodu. Více o obsáhlé diskusi v příspěvku člena představenstva ČAK Mgr. Roberta Němce na str. 4 tohoto BA. Návrh novely zákona o advokacii byl posléze odsouhlasen a následně předán do dalšího legislativního procesu.

Obdobně byl do dalšího legislativního procesu předán **nový zkušební řád**, když byl zpřesněn ještě § 9 o to, aby uchazeč při zkoušce nemohl používat jiná než Komorou poskytnutá elektronická zařízení.

Představenstvo ČAK vzalo na vědomí informace ohledně nejnovějšího vývoje ve věci návrhu nové směrnice EU, o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu, s ohledem na povinnost mlčenlivosti a ochranu soukromí zejména v otázce tzv. veřejného rejstříku skutečných vlastníků. Členu představenstva Mgr. Němcovi a vedoucí mezinárodního odboru ČAK bylo uloženo tuto problematiku sledovat a dále v této oblasti informovat.

Představenstvo ČAK jednomyslně jmenovalo **nového vedoucího delegace ČAK v CCBE**, vzhledem ke zvolení stáva-

jícího vedoucího JUDr. Antonína Mokrého viceprezidentem CCBE. Novým vedoucím delegace ČAK se stal advokát **JUDr. PhDr. Stanislav Balík.**

Předseda rozpočtového a hospodářského výboru a člen představenstva ČAK JUDr. František Smejkal předložil návrh rozpočtu na rok 2015, a to jak v jeho části výnosové, tak nákladové. Ač nejsou ještě známy definitivní výsledky hospodaření za rok 2014, dle vývoje lze usuzovat, že rozpočet bude přebytkový, ČAK nečerpala žádný úvěr, neměla žádné závazky z tohoto titulu a hospodařila výlučně s vlastními prostředky. V příštím roce se dají očekávat zvýšené nároky, které se týkají nákladů terénních kontrolních činností, dále s ohledem na právní moc stavebního povolení budou vynakládány zvýšené prostředky na opravy budov ČAK a očekávají se i zvýšené náklady na upgrade zastaralého počítačového systému ČAK. **Představenstvo ČAK návrh rozpočtu na rok 2015 a rovněž návrh rozpočtu sociálního fondu ČAK schválilo.**

Představenstvo ČAK schválilo i výsledky práce IT komise a rozhodlo o tom, že bude vypsáno výběrové řízení na dodavatele služeb informačních systémů způsobem oslovení předem vytipovaných společností, které budou muset do 30 dnů předložit návrh na realizaci hardwaru a softwaru a řešení komunikační části informačního systému ČAK. Představenstvo ČAK za tím účelem jmenovalo pro posouzení předložených návrhů komisi ve složení: JUDr. Martin Vychopeň, Mgr. Robert Němec, prof. Vladimír Smejkal, Ing. Juraj Piš a p. Josef Fiala, která posoudí došlé návrhy a doporučí představenstvu ČAK jejich pořadí podle ekonomické výhodnosti.

Členové představenstva ČAK schválili účast zástupce ČAK na 23. Karlovarských právnických dnech s tím, že ČAK bude mít možnost prezentovat na konferenci problematiku související významně a aktuálně s výkonem advokacie.

Představenstvo ČAK vzalo na vědomí návrh předsedy redakční rady BA JUDr. Petra Tomana ohledně příprav 60. výročí založení časopisu v roce 2016 a v té souvislosti vyslovilo souhlas s projektem rozhovorů s osobnostmi-pamětníky české advokacie.

Podrobný zápis z 13. schůze představenstva ČAK (stejně jako všechny ostatní) jsou všem advokátům a advokátním konci-pientům k dispozici na www.cak.cz/rubrika/Orgány_Komory/Představenstvo/Zápis_z_jednání.

✿ icha

Novinky v životním pojištění v roce 2015

SPOLEČNOST WI-ASS ČR, S. R. O., ČLEN RENOMIA GROUP A DLOUHODOBÝ PARTNER ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY, NABÍZÍ V RÁMCI ZVÝHODNĚNÉHO SOUKROMÉHO POJIŠTĚNÍ ADVOKÁTŮ A JEJICH RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ, S NÍMŽ JSTE SE MOHLI SEZNÁMIT JIŽ V LOŇSKÉM KVĚTNOVÉM ČÍSLE BA, INDIVIDUÁLNÍ ODBORNÉ PORADENSTVÍ K PLÁNOVANÝM NOVINKÁM V OBLASTI ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ. RÁDI BYCHOM VÁS INFORMOVALI O PRAKTICKÝCH DOPADECH, KTERÉ BUDE MÍT PLÁNOVANÁ NOVELA ZÁKONA Č. 586/1992 SB., O DANÍCH Z PŘÍJMŮ, PRO OBLAST DAŇOVÝCH ÚLEV V RÁMCI ŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ.

1. ledna 2015 vstoupila v platnost novela zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, která mění mimo jiné podmínky daňové uznatelnosti pojistných smluv životního pojištění. To může mít vliv nejen na odpočet zaplaceného pojistného od daně z příjmů a osvobození odvodů zdravotního a sociálního pojištění, ale i na úhradu příspěvků zaměstnavatele s daňovým zvýhodněním.

Co to znamená v praxi?

Novela nemění rozsah daňového zvýhodnění. Pro pojištěnou osobu zůstává zachována možnost odečíst zaplacené pojistné až do výše 12 000 korun od základu daně ve zdaňovacím období. Stejně tak zůstává osvobozen od daně z příjmů i odvodů zdravotního a sociálního pojištění příspěvek zaměstnavatele, a to až do výše 30 000 Kč ročně.

Zásadní změnou, kterou novela přináší, je zpřísnění podmínek pro osvobození příspěvků na smlouvy soukromého životního pojištění od daně z příjmů i odvodů zdravotního a sociálního pojištění. Novela zavádí zákaz výběrů jakýchkoliv finančních prostředků (výplaty jiných příjmů, které nejsou pojistným plněním) z pojistné smlouvy v průběhu jejího trvání. **Od 1. ledna 2015 tedy budou pojistné smlouvy životního pojištění daňově uznatelné pouze tehdy, pokud z nich nebudou vybírány finanční prostředky v průběhu pojištění. Tato podmínka platí jak pro výběr příspěvků zaměstnavatele, tak vlastního příspěvku zaměstnance.** Zákon tak zdůrazňuje záměr daňového zvýhodnění smluv životního pojištění jako podporu tvorby rezervy na důchod.

Co vás v souvislosti s novelou zákona čeká v nejbližších týdnech?

Pojišťovny budou se změnou podmínek seznamovat své pojistníky (držitele smluv životního pojištění) a upravovat podmínky stávajících smluv tak, aby i po 1. lednu 2015 nadále umožňovaly úhradu příspěvků zaměstnavatele s daňovým zvýhodněním a odpočet zaplaceného pojistného v roce 2015 i v dalších letech.

Jak postupovat a čemu věnovat pozornost?

Co musí pojištěná osoba splnit, aby měla i nadále nárok na osvobození příspěvku zaměstnavatele i daňové zvýhodnění?

- Upravit podmínky své smlouvy.
- Předložit svému zaměstnavateli nejpozději do 31. března 2015 potvrzení (certifikát) od pojistitele, že jeho smlouva splňuje podmínky daňového zvýhodnění.

Důsledky nesplnění nových podmínek pro pojištěného i zaměstnavatele od ledna 2015:

- Příspěvek zaměstnavatele na životní pojištění je zdaňován jako mzda.
- Ztráta nároku na osvobození příspěvku zaměstnavatele od odvodů zdravotního a sociálního pojištění.

Novela zákona nebude mít žádný vliv na smlouvy soukromého životního pojištění zaměstnanců, na které jsou zaměstnavatelem zaslány příspěvky, avšak jejich výběr v průběhu trvání pojištění není umožněn.

V případě zájmu vám bližší informace rádi poskytnou specialisté oddělení RENOMIA BENEFIT, se kterými společnost WI-ASS ČR, s. r. o., na zvýhodněném programu soukromého pojištění úzce spolupracuje. Podrobnější informace naleznete na webových stránkách www.renomiabenefit.cz nebo www.wiass.cz.

✿ VLASTA PÁTALOVÁ,
jednatelka WI-ASS ČR, s. r. o.

 WI-ASS ČR s. r. o.
pojišťovací makléř
specialista na vaše pojištění

Ohlédnutí za sportovními hrami české advokacie 2014

VE DNECH 3. 10.–5. 10. 2014 PROBĚLY VE SPORTOVNÍM CENTRU MĚSTA NYMBURKA, POČÍTÁME-LI TZV. NULTÝ, ZKUŠEBNÍ ROČNÍK 1998, JIŽ SEDMNÁCTÉ SPORTOVNÍ HRY ČESKÉ ADVOKACIE.

Tento ročník byl poznamenán počátkem realizace stavebních prací, majících za cíl přetvořit sportovní stánek sestávající z budov z let padesátých a sedmdesátých, které prakticky nedoznaly do současnosti podstatných změn, v moderní sportovní zařízení, včetně části ubytovací. Nedostatek komfortu v ubytování, což byla skvrna na vcelku oblíbené akci, se vloni skokem prohloubil, neboť v důsledku rekonstrukce bydlení v místě sportování byli hosté rozváženi autobusem do jiných městských hotelů a ubytoven. Toto nepohodlí je však vyvažováno vědomím, že již příště budou bydlet účastníci her důstojně a moderně.

Budeme-li bilancovat, pak je třeba vzpomenout, že hry měly svůj vývoj. V první řadě byly první ročníky orientovány nejen na volejbal, ale i basketbal. S ohledem na prudký nárůst zájmu a tím i počtu zúčastněných se však obě hry nedaly organizačně ani kapacitně zvládnout, nehledě na to, že se vyskytlo mnoho hráčů tzv. podobojí, a těm často volejbal s basketbalem kolidoval. Hry se nám stabilizovaly co do času konání na začátek měsíce října. Došlo tak oproti počátku k výraznému posunu z období konce léta či prvních týdnů podzimu. Volejbal se hrál na venkovních hřištích, na antuce, ovšem po příchodu „profesionálů“ jsme byli označeni za antukožrouty, bylo akcentováno soudobé pojetí volejbalu jakožto halového sportu – hry, a tím jsme se uzavřeli v halách.

Budu-li se zabývat posledním ročníkem, pak doufám, že splnil svůj hlavní cíl i očekávání, to jest podporu pocitu soudržnosti našeho stavu, vytvoření příležitosti kontaktů advokátů a lidí s advokací spřízněných, dále pak sportovní vyžití v pojetí amatérském a konečně zápolení na volejbalovém hřišti, které přineslo, doufejme, pocit uspokojení všem účastníkům a hrdost nad výkonem družstev z finá-

lové skupiny, v níž se hrál, jako vždy, opravdový volejbal. Dlužno vyzdvihnout zejména výkony družstev zápolících pod názvem Pod Petřínem, Bezambyc Bezsamyc, Středočeši, a zejména vítěze turnaje družstva FAQ. Zatímco Středočeši zvítězili v posledních pěti letech dvakrát, FAQ třikrát. Finále FAQ proti Středočechům poskytlo obraz kvalitního sportování s opravdovým zaujetím a zápalem, když se ovšem Středočeši museli sklonit před vyrovnanějším a prakticky bez slabin hrajícím týmem FAQ.

Nechci zde vyčerpávajícím způsobem vzpomínat na advokáty, kteří stáli u zrodu této akce a bývali jejími úspěšnými účastníky. Nemohu však s úctou nevzpomenout velké postavy české advokacie a nadšeného hráče, bývalého tajemníka České advokátní komory Jiřího Klouzu, a další bardy těšící se stále z úspěchů na kolbišti výkonu své profese, ovšem v nichž by dnešní hráči patrně již nehledali výborné výkonnostní sportovce, jako např. Antonína Fürsta, Jana Mikše či Jiřího Balaštika. Mění se generace účastníků sportovních her a je třeba vyslovit naději, že tato stále velkým počtem advokátů a advokátních koncipientů akceptovaná tradice nezanikne.

✿ JUDr. BOHUSLAV SEDLATÝ,
advokát v Nymburce

Pardubická kopačka 2014

DNE 5. ZÁŘÍ 2014 USPOŘÁDAL V PARDUBICÍCH VÝCHODOČESKÝ REGION ČAK MISTROVSTVÍ ADVOKÁTNÍCH REGIONŮ VE FOTBALE, NAZVANÉ „PARDUBICKÁ KOPAČKA 2014“.

Tato akce, svým rozsahem a počtem účastníků – fotbalistů a fotbalových nadšenců z řad advokacie – dosud v historii české advokacie nevidaná, se uskutečnila ve sportovním areálu FK Slovan Pardubice, a její společenská část poté pokračovala v pardubickém hotelu Zlatá Štika, kde byla část účastníků i ubytována. Jednalo se prakticky o pokračování tradice obdobných setkání advokátů a advokátních koncipentů v jihočeských Poněšicích a západočeských Žinkovech, s významnou finanční podporou regionálního pracoviště ČAK v Hradci Králové.

Původně byli osloveni zástupci devíti různých republikových regionů, avšak nejspíše pro nedostatek času či množství sportovně způsobilých zájemců o ni se konečný počet účastníků ztenčil na pět, a to na zástupce Severních, Západočeských, Jižních a Východních Čech a na spojený tým Moravy a Slezska. Tomu také bylo nakonec nutné přizpůsobit samotný systém turnaje a herní plán, který byl mimořádně fyzicky náročný, neboť se hrálo systémem „každý s každým“, byť se zkrácenou hrací dobou 2 x 30 minut a volným střídáním. Rychlému počtáři neujde, že hráč, který ani v jednom ze čtyř odehraných zápasů nestřídal, hrál plně čtyři hodiny (a taková zdatní jedinci se skutečně našli), a to je jistě výkon úctyhodný.

Celkovým vítězem turnaje se stal díky zejména přesvědčivému vstupu do turnaje tým spojené Moravy a Slezska, který si tak mohl dovolit odehrát svůj poslední zápas s Jihočechy v poněkud volnějším tempu, avšak zvítězil zcela zaslouženě, k velké radosti svého šéfa JUDr. Radima Mikety. Jako druhý se umístil tým Západočechů se svým nestárnoucím ma-

tadorem JUDr. Václavem Vladařem, třetí skončili Jihočeši, za něž celý turnaj obětavě odchytil pár dní po operaci kolena několikanásobný nejlepší gólman z fotbalových EUR advokátů Mgr. Petr Smejkal. Domáci Východočeši v čele s kapitánem JUDr. Janem Malým byli čtvrtí a startovní pole uzavíral tým Severočechů, možná i proto, že tentokrát dorazil bez své opory a téměř neomylného exekutora pokutových kopů, JUDr. Jiřího Císaře.

Z individuálních výkonů zaujala neobyčejná střelecká kapacita domácího útočníka Mgr. Jana Poláčka, který konta soupeřů zatížil šesti povedenými trefami, a po zásluze si odnesl ocenění pro nejlepšího střelce turnaje. Vítězný tým Moravanů se pak může pyšnit pohárem, který nejspíše nebude pohárem putovním, a bude-li první ročník „Pardubické kopačky“ následován dalšími, mohou se i jeho další vítězové těšit z trofejí obdobných. Ohlasy představitelů jednotlivých regionů na tuto akci byly vesměs pozitivní, a o urputnosti sportovních klání svědčí i ten fakt, že hned dvakrát musela být na místo povolána Záchraná služba Pardubického kraje, aby poskytla první pomoc plejerům, kteří patrně z přemíry své snahy utrpěli nepříjemná zranění, jež však nebudou mít naštěstí trvalé následky a jistě postiženým nebudou vzpomínky na tuto akci nijak výrazně kalit.

S blahopřáním vítězi připojují snímek vítězného týmu z Moravy ve složení:

horní řada zleva:

Hledík Martin, Skalka Ondřej, Cagaš David, Zahnaš Michal, Mravec Tomáš, Horňák Jiří, Jankovič Jakub, Pešák Radim, Kňáva Jiří, Vysoudil Petr

dolní řada zleva:

Klusák Michal, Miketa Radim, Začal Martin, Janoušek Radim, Miketa Tomáš, Hartmann Marie, Vargič Mikuláš, Štencel Marek

Poděkování za realizaci této akce patří především Regionálnímu pracovišti České advokátní komory v Hradci Králové, zejména Mgr. Lukáši Slaninovi, kterému postupně předává otěže péče o věci nejen sportovní JUDr. Milan Jelínek, dále správci výše uvedeného sportoviště panu Janu Outratovi, jehož oddané a momentálně dosti zkoušené „sešivané“ slávisťické srdce bylo jistě potěšeno četnými díky a oceněním jeho práce přímo na místě, dále panu Zdeňku Nevečeřalovi, díky kterému byl účastníkům poskytnut celý sportovní areál vč. veškerého zázemí a také občerstvení na místě samém, a Mgr. Janu Poláčkovi, který zajistil nestranné rozhodčí. Původně přihlášené týmy z Prahy a Středních Čech mohou pouze litovat, že nakonec nedaly dohromady potřebný počet svých hráčů.

Společenská část této akce pokračovala v útulném prostředí pardubického hotelu Zlatá Štika, kde bylo pro všechny zúčastněné a jejich doprovod zajištěno občerstvení a kde byly rovněž předány trofeje pro vítěze. Podle dosavadních ohlasů zástupců zúčastněných regionů by nebylo vůbec od věci v této prestižní záležitosti, nikoliv s nadsázkou označované za mistrovství české advokacie ve fotbale, pokračovat, a čas ukáže, zda pro to bude v budoucnu dostatek vůle, hráčů, a hmotného zabezpečení. Rovněž není vyloučeno, že by časem mohlo dojít i k oslovení některé ze spřízněných advokátních komor, zejména kolegů ze Slovenska či Polska, s nimiž poji mnohé z nás vřelý kolegiální vztahy.

✿ JUDr. JAN NAJMAN, advokát v Pardubicích

Tenisté-advokáti se sešli opět v Mariánských Lázních

O PRVNÍM VÍKENDU V ZÁŘÍ – 6. A 7. 9. 2014 – SE JAKO OBVYKLE KONAL CELOSTÁTNÍ TURNAJ ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY V TENISE, TENTOKRÁT JIŽ 22. ROČNÍK, PO ŠESTÉ V MARIÁNSKÝCH LÁZNÍCH.

Po mokrém konci srpna se na advokáty po celý víkend smálo sluníčko.

Soutěžilo se tradičně v několika kategoriích. Nejprestižnější pánskou kategorii MASTERS ovládl opět ostřílený veteránský matador **Petr Matoušek**, který byl však tentokrát lepší jen o pár „fiftýnů“ než druhý Evžen Zörkler. Třetí pak skončil nestor tenisových turnajů František Hrudka.

V „méně prestižní“ kategorii junior, tentokrát do 47 let včetně, skončil na prvním místě opět černý kůň kanceláře Jehne, Vodák a partneři – **Filip Ehrenberger**, druhý novic Michal Prokš a na třetím místě se umístil Karel Hnilica.

V dámské dvouhře zvítězila **Gabriela Hájková**, druhá byla Zuzana Vaničková a třetí Dita Bustová.

V deblech se tentokrát soutěžilo pouze v pánské kategorii a v mixech. Vítězi v pánské čtyřhře se stali zaslouženě pánové

Petr Matoušek a Evžen Zörkler. V mixech pak zvítězilo duo **Petr Poledník a Dita Bustová.**

Účastníci turnaje děkují studentům a pracovníkům Hotelové školy v Mariánských Lázních za občerstvení, které pro ně po celou dobu turnaje připravovali, a zaměstnancům Grandhotelu Pacifik za skvělý večerní raut.

✿ JUDr. LADISLAV JIRÁSEK, advokát v Mariánských Lázních

Omlouváme se organizátorům a účastníkům Pardubické kopačky a tenisového turnaje České advokátní komory za opožděné zveřejnění článků o těchto akcích. Již zlomené příspěvky jsme byli nuceni bohužel dát „na čekačku“, protože jinak bychom museli ubrat z odborné části čísla.

✿ Redakce

Tenisový turnaj O Vánoční pohár české a slovenské advokacie

obr. 1

VE DNECH 12. A 13. PROSINCE 2014 SE V PRAŽSKÝCH BENICÍCH USKUTEČNIL PRVNÍ ROČNÍK TENISOVÉHO TURNAJE O VÁNOČNÍ POHÁR ČESKÉ A SLOVENSKÉ ADVOKACIE. ZÁŠTITU NAD TURNAJEM PŘEVZALI PŘEDSEDA ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY A PŘEDSEDA SLOVENSKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY. O ORGANIZACI SE POSTARALA ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ ŽIŽLAVSKÝ.

Tenisový turnaj slavnostně zahájili předseda České advokátní komory Martin Vychopeň, místopředsedkyně Slovenské advokátní komory Viktória Hellenbart, člen představenstva České advokátní komory Michal Žižlavský a Andrea Havelková ze Slovenské advokátní komory (obr. 1).

Akce se zúčastnilo čtyřicet hráčů nejen z řad českých a slovenských advokátů. Byl mezi nimi i Josef Janík z Komerční banky či Martin Bartoš z EGAP (obr. 2). Jako hosté přijali pozvání tenisoví profesionálové Karel Nováček, bývalý osmý hráč světa, a Vladimír Pláteník, trenér slovenských hráček WTA Tour. Dva vylosovaní hráči, Jan Salman a Dita Bustová, si mohli zahrát čtyřhru po boku tenisových legend.

Na snímcích jsou zachyceni advokáti Petr Matoušek (obr. 3), Michal Žižlavský (obr. 4), Adam Sigmund (obr. 5), Jan Salmon z advokátní kanceláře JUDr. Vladimíra Zavadila, Vladimír Pláteník, advokátka Dita Bustová, Karel Nováček (obr. 6) a advokáti Tomáš Sokol a Robert Jehne (obr. 7).

Po prvním hracím dni následovala degustace vín od společnosti Premier Wines & Spirits. Po večeri program pokračoval v hotelové restauraci s pianistou Václavem Tobrmanem. Vyřazených hráčů byla po prvním dni většina, a tak zábava pokračovala do ranních hodin.

Druhý hrací den odstartoval semifinálovými zápasy a vyvrcholil závěrečným finále. Bronzovou medaili získaly hned dvě dvojice, a to bratislavští advokáti Milan Kysel' a Petr Erdős a pražští advokáti Petr Matoušek s Evženem Zörklerem. Druhé místo obsadil pár Josef Janík (Komerční banka) a Martin Bartoš (EGAP). Jako zlatí vítězi prvního ročníku se do historie zapsali Václav Kučera z advokátní kanceláře Toman, Devátý & Partneři a Dalibor Šlauf z advokátní kanceláře Šlauf advokátní kancelář (obr. 8).

Po úspěšném prvním ročníku zveme zúčastněné i další zájemce na druhý ročník turnaje, který se bude konat v prosinci roku 2015. S ohledem na omezenou kapacitu mají přednost ti dříve registrovaní. Předběžně registrovat se lze již nyní na e-mailové adrese: mrazkova@zizlavsky.cz.

✦ Ing. KAROLÍNA MRÁZKOVÁ

✦ Foto PETR ŠOLAR

Více fotografií naleznete na stránkách www.zizlavsky.cz v sekci Akce.

obr. 8

obr. 2

obr. 3

obr. 4

obr. 5

obr. 6

obr. 7

Úprava bezúhonnosti ve vybraných členských státech EU

**ODBOR MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ ČAK
VYPRACOVAL KOMPATIVNÍ STUDII, KTERÁ
SE TÝKÁ PROBLEMATIKY BEZÚHONNOSTI
JAKOŽTO PODMÍNKY NUTNÉ PRO ZÁPIS
ADVOKÁTA DO SEZNAMU ADVOKÁTŮ
PŘÍSLUŠNÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY.**

Na dvě níže položené otázky odpovědělo deset advokátních komor písemně. Jedná se o Finsko, Maďarsko, Island, Rakousko, Slovinsko, Slovensko, Belgie – Vlámsko, Španělsko, Portugalsko a Nizozemí.

1. Jaká je definice bezúhonnosti pro účely zápisu do seznamu advokátů?
2. Nevznikají rozdílnou národní úpravou přeshraniční konflikty?

Finsko

1. Finský zákon o advokacii stanoví v § 3 podmínky pro zápis do seznamu advokátů:

Osoba, která dosáhla věku 25 let může být uznána za advokáta, pod podmínkou, že:

- je známo, že je poctivá a ve vztahu ke svým vlastnostem a způsobu života vhodná pro profesi advokáta;
- dokončila ve Finsku magisterské studium práva (vyjma studia mezinárodního nebo srovnávacího práva), nebo dokončila magisterské studium mimo Finsko a obdržela od Finské národní rady pro vzdělání (Finnish Board of Education) rozhodnutí o způsobilosti k vykonávání pozice, která vyžaduje magisterské právní vzdělání jiné než mezinárodní či srovnávací, v souladu se zákonem o uznávání odborné způsobilosti (č. 1093/2007, ve znění pozdějších předpisů) nebo zákonem o způsobilosti na základě zahraničních vysokoškolských titulů pro státní posty ve Finsku (č. 531/1986, ve znění pozdějších předpisů) a splnila všechny další požadavky uvedené v rozhodnutí;
- dosáhla způsobilosti potřebné k výkonu advokacie a praktické zkušenosti definované ve vyhlášce advokátní komory;
- úspěšně složila zkoušku z ustanovení týkajících se výkonu advokacie a požadavků na správné stavovské předpisy pro výkon advokacie (advokátní zkouška); a
- není v konkurzu a má plnou právní způsobilost.

2. Nemají dosud žádné zkušenosti s přeshraničními konflikty.

Slovensko

1. Slovenský zákon o advokacii: Za bezúhonného sa pre účely tohto zákona nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, a ak ide o obzvlášť závažný zločin, trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, trestný čin prijímania úplatku, trestný čin podplácania a trestný čin nepriamej korupcie, ani ten, komu bolo odsúdenie za taký trestný čin zahladené alebo na ktorého sa hľadá, ako keby nebol za taký trestný čin odsúdený podľa osobitného predpisu.

2. Zatiaľ sa nevyskytol žiadny problém.

Španělsko

1. Ve Španělsku je pro profesi advokáta ze zákona povinné mít čistý trestní rejstřík. Dříve to byl certifikát vydávaný ministerstvem spravedlnosti. V současnosti byla španělskou generální radou (General Council) podepsána dohoda za účelem přímého přístupu k těmto informacím pomocí zabezpečené online brány (se souhlasem žadatele).

2. Co se týká přeshraničních záležitostí, v minulosti měla problém Madridská advokátní komora, která musela následně přijmout opatření, že osvědčení vydané domácí Komorou (konkrétně se jednalo o případ z Velké Británie) může představovat ekvivalent výpisu z trestního rejstříku. K tomuto je přístupováno individuálně případ od případu.

Slovinsko

1. Zákon o advokacii (The Bar Act) obsahuje následující ustanovení:

Článek 27

Kdo byl odsouzen za trestný čin, pro který si morálně nezaslouží vykonávat advokacii, (nebo kdo se chová tak, že je z jeho jednání zřejmé, že nebude vykonávat advokacii spravedlivě a pečlivě), nemůže být shledán spolehlivým k výkonu advokacie.

2. Nemají doposud žádné zkušenosti s danými konflikty.

Nizozemí

1. Nizozemští advokáti musí ke své žádosti o zápis do Komory připojit prohlášení, že nebyli nikdy odsouzeni za trestný čin. Toto prohlášení vydává po zkontrolování národních trestních rejstříků ministerstvo spravedlnosti. Kandidáti, kteří byli uznáni vinnými z příslušných trestných činů, nezískají požadovaný dokument a tak se nemůžou stát advokáty.

2. Žádné přeshraniční problémy.

Rakousko

1. Proces zápisu do seznamu advokátů je upraven v článku 5 rakouského zákona o advokacii („Rechtsanwaltsordnung-RAO“). Dle článku 5 (2) RAO má být zápis do seznamu advokátů odepřen, pokud žadatel jednal tak, že ho to učinilo nedůvěryhodným. Proto musí výbor advokátní komory, který je zodpovědný za správní oblast, ve které je sídlo advokátní kanceláře, vykonat nezbytná šetření. Navíc článek 5 (3) uvádí, že pokud neexistuje důvod proti žadateli dle ustanovení trestního práva, musí být zápis do seznamu advokátů schválen.

2. Doposud v této záležitosti nezaznamenali žádné přeshraniční konflikty.

Island

1. Článek 6 – zákon o advokacii (Act on Professional Lawyers) č. 77/1998. Licence k vykonávání právní praxe jako advokáta u okresního soudu může být udělena komukoliv, kdo o ni požádá a splňuje následující kritéria:

1. je právně způsobilý a mentálně způsobilý k výkonu advokacie;
2. nebyl nikdy v insolvenční;
3. **má neposkvrněnou pověst**, tak, jak je vyžadováno pro způsobilost v parlamentních volbách;
4. dokončil studia na právnické fakultě univerzity uznané na Islandu v souladu se zákonem o univerzitách závěrečnou nebo magisterskou zkouškou, a
5. dokončil test uvedený ve Článku 7.

Neposkvrněná pověst: Žádná osoba, která byla odsouzena soudem ze spáchání činu považovaného veřejným míněním za zavrženíhodný, nemá plná občanská práva, pokud jí nebylo uděleno jejich obnovení.

Odsuzující rozsudek za trestný čin s sebou nese ztrátu občanských práv, pokud obviněný nedosáhl v době spáchání trestného činu věku 18 let a výsledný rozsudek je nejméně čtyřleté odnětí svobody bez podmínky, nebo rozsudek o ochranné vazbě pro obviněné, kterým je nařízena psychiatrická péče.

2. Ne.

Belgie – Vlámko

1. Článek 1 OVB předpisů o koncipientech (OVV Regulations on Traineeship) stanoví, že aby byl koncipient zaplán do seznamu advokátů v jedné ze 14 vlámských komor v Belgii, musí písemně doložit předsedovi advokátní komory, že nebyl nikdy trestán či odsouzen za trestný čin a že proti němu nebyly vzneseny žádné administrativní sankce či kárná opatření. Pokud se jedná o tento případ, musí poskytnout předsedovi Komory další informace, pokud je předseda požaduje.

2. Jediné tři komory zabývající se zápisem nebelgických koncipientů ze země EU jsou Bruselská komora, Antverpská komora a Gentská komora.

Antverpská komora dosud nezaznamenala žádné přeshraniční konflikty pramenící z různých právních úprav v jednotlivých státech. Nicméně bylo již vyneseno kárné rozhodnutí ohledně pravosti písemného prohlášení.

Bruselská a Gentská komora nedodaly žádné informace.

Maďarsko

1. Dle § 13 (4) zákona XI z roku 1998 o advokátech (Act XI of 1998 on Attorneys at Law) nelze provést zápis u toho:

- a) kdo má střet zájmů popsany v § 6 a neukončil tento střet;
- b) **kdo má z dřívějšíka trestní záznam nebo mu bylo soudním příkazem zakázáno vykonávat profesi vyžadující právnické vzdělání,**
- c) **kdo nemá trestní záznam, ale např.:**

- komu bylo soudem přikázáno podstoupit lékařské ošetření v ústavu pro duševně choré, po dobu tří let od vstoupení rozsudku v platnost;
- kdokoliv, kdo byl vyloučen z advokátní komory, po dobu deseti let od vynesení rozhodnutí o vyloučení z Komory;
- kdokoliv, kdo je v opatrovnictví či nesvéprávný nebo, i bez přidělení do opatrovnictví, nezpůsobilý (občanský zákoník, § 17);
- kdokoliv, kdo kvůli svému životnímu stylu či chování nemá důvěru veřejnosti, nezbytnou pro vykonávání advokacie;
- kdokoliv, kdo má nesplacené členské poplatky u příslušné advokátní komory nebo u maďarské Asociace advokátního pojištění a asistence (Hungarian Attorney's Insurance and Assistance Association).

2. Ne.

Portugalsko

1. Dle článku 136 (trestní sankce) zákona o advokacii platí pro již registrované advokáty, že každé odsouzení musí být popsáno v jejich osobní složce a jako takové otevírá odpovídající kárné řízení.

Součástí přihlášky k vykonání praxe v law society je i výpis z rejstříku trestů (ne starší tří měsíců). To platí pro všechny uchazeče vstupující do law society, pro účely vykonání praxe či jiný účel – například evropští advokáti, kteří nejsou povinni praxi vykonat. Článek 181 popisuje postup v případě, že uchazeč má v rejstříku „malý záznam“ (v každém případě je individuálně posuzována závažnost takového záznamu).

2. Nejsou známy žádné konflikty.

Mgr. KAMILA HÁJÍČKOVÁ,
odbor mezinárodních vztahů ČAK

Rozhovor se soudci ESLP

Markem Villigerem a Alešem Pejchalem

DNE 17. ŘÍJNA 2014 USPOŘÁDALA ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA VE SPOLUPRÁCI S JUSTIČNÍ AKADEMIÍ V HLAVNÍM SÁLE SENÁTU PARLAMENTU ČR V PRAZE KONFERENCI „IMPLEMENTACE JUDIKATURY ESLP DO NÁRODNÍCH SYSTÉMŮ, POROVNÁNÍ A ZKUŠENOSTI“, NA KTERÉ VYSTOUPILO HNED SEDM SOUDCŮ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA (ZPRÁVU Z KONFERENCE VIZ BA Č. 11/2014, STR. 5-8).

PŘI TÉTO PŘÍLEŽITOSTI POSKYTLI BA DVA ZE SOUDCŮ, PŘEDSEDA 5. SEKCE ESLP MARK VILLIGER, A SOUDCE ZA ČESKOU REPUBLIKU ALEŠ PEJCHAL KRÁTKÝ ROZHOVOR. JAK ZDŮRAZNILI, NEJEDNÁ SE O OFICIÁLNÍ STANOVISKA EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA, ALE O OSOBNÍ POHLED ČI NÁZORY.

Jak hodnotíte konferenci?

A. P.: Jsem především velmi šťastný, že se konferenci podařilo uskutečnit. Bez nadsázky ji považuji za historický okamžik. Sedm soudců ESLP na konferenci v České republice najednou ještě nebylo. A nevím o tom, že by se takováto konference kdy pořádala v prostorách parlamentu kterékoliv členské země Rady Evropy. Čili obrovský dík České advokátní komoře a ostatním organizátorům za to, jak se celé záležitosti ujali poté, kdy jsem je, více než před rokem, jako čerstvě zvolený soudce oslovil s nápadem takovouto konferenci uspořádat.

Musíme říci, že o ni byl velký zájem. Z čeho podle Vás tento zájem napříč právními profesemi vyplývá?

A. P.: Zda byla úspěšná, to si musí vyhodnotit sami organizátoři a účastníci konference. Já osobně ji považuji za mimořádně vydařenou. Zájem právnícké veřejnosti (ale nejenom právnícké) o ni v České republice je logický. Evropský soud pro lidská práva si za dobu své existence vybudoval velice silné postavení v Evropě. Je to dáno i tím, že se pod střechem jedné mezinárodní organizace, Rady Evropy, sešly členské země s velmi odlišnou historií, kulturní tradicí i právními systémy. A přesto státy jako Rusko, Turecko, Velká Británie, Ázerbájdžán či Portugalsko našly v dnešním složitém světě společnou řeč při ochraně svobody svých občanů. Koho by nezajímalo potkat se se soudci, kteří Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv

a základních svobod interpretují svými rozhodnutími? A už jenom vidět sedět vedle sebe německou soudkyni a ruského soudce za jedním stolem je pozoruhodné. Tím samozřejmě ani v nejmenším nesnižují přítomnost soudců zvolených za Slovensko, Švédsko, Polsko či Lichtenštejnsko, kteří rovněž pozváni na konferenci přijali. Jsem opravdu vděčen svým přátelům – kolegyním soudkyním a kolegům soudcům, že se mnou do Prahy přijeli.

Jaké to je být soudcem takové instituce, jako je Evropský soud pro lidská práva, a jaké největší výzvy spatřujete ve své práci?

M. V.: Pro mne jako advokáta je práce u nejvyššího soudu pro lidská práva vrcholem mé profesní kariéry. Jako pro soudce je pro mne odměnou rozhodovat v předmětu práva, které zaručuje důstojnost všech lidských bytostí a minimální kritéria ochrany lidských práv.

Jaké stížnosti před ESLP řešíte nejčastěji?

M. V.: Soud musí řešit stížnosti týkající se všech aspektů moderní evropské společnosti. Kvantitativně řečeno, mezi mnoha ujednáními Úmluvy přitahuje stížnosti týkající se článku 6 Úmluvy (právo na spravedlivý proces) nejvyšší počet stěžovatelů. Není to překvapivé – vzhledem k tomu, že ve všech soudních procesech je vždy jedna strana stranou poraženou – a také tou, která si přeje výsledek procesu přezkoumat.

Aleš Pejchal (vlevo) rozebírá s Markem Villigerem (vpravo) výzvy, před kterými ESLP stojí.

Roste také množství stížností týkajících se článku 8 Úmluvy (právo na respektování soukromého a rodinného života) a článku 3 Úmluvy (zákaz mučení a nelidského zacházení).

Existuje nějaký případ, který považujete za dobu Vaší praxe za obzvláště významný či pro Vás zásadní?

M. V.: Přirozeně je mnoho případů, které považuji za zásadní. Řešil jsem jich příliš mnoho na to, abych zde mohl udělat krátký výčet. Jako profesionální soudce bych odpověděl, že pro mne je nejdůležitější případ ten, který budu řešit příště.

ESLP je velmi vážená instituce a čelí, jako spousta jiných institucí, mnoha výzvám či potřebám změn. Před jakými největšími výzvami v současné době ESLP stojí?

M. V.: Soud se neustále zaměřuje na zlepšení svých postupů, v neposled-

ní řadě s ohledem na přibližně 60 tisíc žádostí, které jsou ročně ve Štrasburku podány. V současnosti je jedním z důležitých témat stanovení priorit případů. Dalším je účinnost rozhodnutí Soudu, zejména jejich implementace do vnitrostátního právního řádu.

Vidíte z pozice soudce ESLP pokrok v ochraně lidských práv?

M. V.: Samozřejmě, jen si srovnajte stav lidských práv v Evropě v padesátých letech, kdy byla Úmluva přijata, se současnou situací. Ale evropská společnost se neustále mění a s těmito změnami přicházejí nové výzvy.

Tento rozhovor budou číst čeští advokáti, Vaši dlouholetí kolegové. Je něco, co byste jim rád vzkázal či na něco upozornil?

A. P.: Můj vzkaz českým advokátům (advokátem jsem byl a rád více než třicet let) vyzní možná trochu neobvykle. Obracejte se, milé kolegyně a milí kolegové, na Evropský soud pro lidská práva skutečně jenom v případech, kdy už nelze jinak. Prosazujte raději důsledně implementaci jeho judikatury u národních soudů do jejich rozhodnutí. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod byla soudem, u kterého působím, téměř beze zbytku vyložena. Příliš nového toho ve Štrasburku vymyslet nemůže-

me. A síla advokáta je přeci v tom, že dokáže klientovi ušetřit čas i peníze i tím, že jeho věc vyřeší bez asistence soudů či u soudu nejnižšího stupně. Evropský soud pro lidská práva není soudem poslední instance, ale mezinárodní institucí, která se pokouší ukázat evropským státům a jejich občanům cestu při ochraně lidské svobody.

✿ Mgr. KAMILA HÁJÍČKOVÁ, odbor mezinárodních vztahů ČAK
✿ Foto JAKUB STADLER

Zpráva z kongresu UIA ve Florencii

VE DNECH 29. 10. AŽ 1. 11. 2014 JSEM SE ZÚČASTNILA (POPRVÉ V POZICI NÁRODNÍHO ZÁSTUPCE ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY) KONGRESU MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE UIA V ITALSKÉ FLORENCII.

UIA (Union Internationale des Avocats) je mezinárodní organizací advokátů se sídlem v Paříži a dá se říci, že je vedle americké IBA (International Bar Association) druhou nejvýznamnější organizací advokátů v celosvětovém měřítku.

Na rozdíl od americké IBA též sdružuje většinu frankofonních advokátů, včetně těch na africkém kontinentu. Počtem účastníků ve stovkách (na kongresu bylo cca 800 účastníků) je ve srovnání s IBA, kdy kongresy čítají účastníků na tisíce, podstatně menší organizací s velmi důvěrnou atmosférou, kdy většina zná jeden druhého.

Pracovním jazykem je francouzština, angličtina a španělština a vloni poprvé zazněly požadavky čínských účastníků na rozšíření těchto jazyků o čínštinu. Je též pravda, že většina účastníků bez problémů hovoří bilingvně francouzsky i anglicky, takže bývá v řadě pracovních workshopů běžná komunikace přednášejícího s účastníky oběma jazyky.

Kongresy se konají jednou ročně (vedle řady paralelně běžících seminářů

v nejrůznějších světových destinacích) a vloni byla jeho přípravou a konáním počtově krásná a slunná italská Florencie. Jednalo se již o 58. kongres v pořadí.

Kongres byl uspořádán pod patronací prezidenta Italské republiky a jeho **nosným tématem byla „Ochrana kreativity – právo umění, módy a designu“**. Navzdory poněkud praxi odtažitému hlavnímu tématu (danému zřejmě místem konání kongresu – Palazzo dei Congressi) probíhala zasedání jednotlivých komisí či pracovních skupin (je jich celkem 41) již standardním a na praxi orientovaným způsobem. Já osobně jsem se zúčastnila jednání skupin Contract Law, Real Estate, International Negotiation for Lawyers, International Arbitration a Mediation a Private International Law. Má očekávání se naplnila, neboť témata řešila, jak jinak, než aktuální problémy jednotlivých právních oborů.

Mým úkolem však byla prioritně účast na tzv. Governing Board, které tvoří fórum zástupců jednotlivých členských zemí. Zde bylo projednáváným bodem č. 1 **rozšiřování členské základny UIA a různé metody propagace UIA v rámci jednotlivých členských zemí**. UIA se v současnosti může pyšnit ročním přírůstkem až cca 200 nových členů, ať už individuálních, či kolektivních. Propagace se děje zejména prostřednictvím seminářů s tematikou, která je aktuální a vedou jí špičkoví lektoři.

Kongres dále nabídl též setkání vedoucích zástupců jednotlivých advokát-

ních komor; dále fórum pro jednotlivé právní firmy, kde cílem je prohloubení kontaktů mezi nimi; a v neposlední řadě setkání mladých advokátů. Speciální pozornost byla věnována těm, kteří se zúčastnili kongresu poprvé, či ženám-advokátkám, pro které byla uspořádána speciální pracovní snídane s přednáškou úspěšné italské manažerky známé luxusní značky Bulgari.

Nejvyšším orgánem kongresu je tzv. General Assembly, na kterém zazněla zpráva prezidenta i tajemníka o činnosti organizace za uplynulé období, proběhlo schválení účetní závěrky a volba nových funkcionářů organizace. Řešila se konkrétní podpora zemím, kde advokátní stav řeší zásadní otázky své existence (Srbsko, Argentina), a celková podpora „the Rule of Law.“ Došlo též k úpravě vnitřního statutu. Bylo stanoveno místo a čas konání dalšího kongresu, tentokrát ve španělské Valencii (28. 10. – 1. 11. 2015).

Sluší se také připomenout řadu doprovodných kulturních i sportovních programů jak pro účastníky, tak pro doprovázející osoby, či nabídku poznávacích programů před i po kongresu.

Pro eventuelní zájemce o členství v této organizaci připojuji internetové stránky organizace www.uianet.org.

✿ JUDr. MARTINA DOLEŽALOVÁ, Ph.D., advokátka

informace a zajímavosti

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve Vzdělávacím a školicím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj

ve čtvrtek 19. února 2015

Zásadní změny v procesním právu – nový civilní soudní proces po 1. 1. 2014

ve čtvrtek 26. února 2015

Aktuální změny v pracovním právu a důsledky účinnosti nového občanského zákoníku

ve čtvrtek 12. března 2015

Katastrální zákon a právní úprava nemovitostí

ve čtvrtek 19. března 2015

Obecná část závazkového práva

ve středu 25. března 2015

Wolters Kluwer, a. s., U Nákladového nádraží 6, Praha 3
ASPI – systém právních informací – Naučíme vás, jak efektivně pracovat v systému ASPI.

ve čtvrtek 26. března 2015

Smlouva o dílo, kupní smlouva

ve čtvrtek 2. dubna 2015

1. **Vybrané otázky omezení vlastnického práva v novém občanském zákoníku**
2. **Vybrané základní otázky věcných břemen – služebností v novém občanském zákoníku**

v pátek 10. dubna 2015

Dědické právo v novém občanském zákoníku

ve čtvrtek 30. dubna 2015

1. **Vybrané otázky vypořádání SJM v novém občanském zákoníku**
2. **Zákonné modifikace SJM a správa majetku v SJM**
3. **Společné jmění manželů a odklony peněz při vypořádání SJM**

ve čtvrtek 23. dubna 2015

Insolvence a restrukturalizace korporací

ve čtvrtek 14. května 2015

NOZ a daně – Nové soukromé právo a daň z příjmů a účetnictví

ve čtvrtek 21. května 2015

**Mezinárodní právo soukromé
po rekodifikaci**

ve čtvrtek 4. června 2015

**1. Rozhodování soudů v oblasti
věcných práv v občanském zákoníku
2. Ochrana vlastnického práva v NOZ
(vlastnické žaloby)**

ve čtvrtek 11. června 2015

Ústavní soudnictví

ve čtvrtek 18. června 2015

**Pojistná smlouva v novém občanském
zákoníku**

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Pro advokáty/Vzdělávání advokátů/Vzdělávací akce ČAK**. Telefonické informace na tel. č. 224 951 778 – pí Marie Knížová.

Semináře pro advokáty pořádané pobočkou ČAK Brno

v úterý 17. února 2015

**Spolky a ústavy podle nového
občanského zákoníku**

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Pro advokáty/Vzdělávání advokátů/Vzdělávací akce**. Telefonické informace: 542 514 401 – pí Tereza Quittová.

Evropský vyhledávač advokátů a notářů

PORTÁL EVROPSKÉ E-JUSTICE, CENTRALIZOVANÝ ZDROJ INFORMACÍ Z OBLASTI JUSTICE, KTERÝ NAJDETE NA ADRESE [HTTPS://E-JUSTICE.EUROPA.EU](https://e-justice.europa.eu), SE MŮŽE POCHLUBIT DALŠÍMI DVĚMA NOVÝMI NÁSTROJI, KTERÉ MAJÍ USNADNIT VEŘEJNOSTI PŘÍSTUP KE SPRÁVEDLNOSTI, A TO TZV. VYHLEDÁVAČI „FIND A LAWYER“ (VYHLEDÁNÍ PRÁVNÍKA) A „FIND A NOTARY“ (VYHLEDÁNÍ NOTÁŘE).

Jedná se o rychlé vyhledávače, pomocí nichž lze nalézt zkušeného a specializovaného advokáta nebo notáře, který hovoří požadovaným jazykem, sídlí ve vámi požadovaném městě a je expertem v určité právní oblasti.

Vyhledávání není nikterak složité, neboť postačí zadat požadovanou zemi, jazyk, právní specializaci a poštovní směrovací číslo.

Projektu „Najdi si svého advokáta“ (Find a lawyer) se v současné době účastní 17 členských států – Česká republika, Dánsko, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Kypr, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Nizozemí, Rakousko, Polsko, Slovinsko, Finsko a Velká Británie (Skotsko).

V projektu „Najdi si svého notáře“ (Find a notary) je aktivních 23 členských států – Belgie, Bulharsko, Česká republika, Německo,

Estonsko, Řecko, Španělsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemí, Rakousko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Velká Británie (Skotsko).

Očekává se, že další členské státy EU se v co nejbližší době přidají k oběma projektům.

Generální ředitelství pro spravedlnost Evropské komise děkuje za spolupráci na těchto projektech, a to především CCBE (Radě evropských advokátních komor), CNUE (Radě notářství Evropské unie) a Skotské právní společnosti.

Pozvánka na semináře a přednášky Jednoty českých právníků v I. pololetí 2015

VÝBOR PRAŽSKÉHO SDRUŽENÍ JČP VE SPOLUPRÁCI S JUSTIČNÍ AKADEMIÍ PŘIPRAVIL V SOULADU SE SVÝM POSLÁNÍM A STANOVAMI V PRVÉM POLOLETÍ 2015 PRO SVÉ ČLENY A ŠIRŠÍ PRÁVNICKOU VEŘEJNOST TYTO ODBORNÉ SEMINÁŘE S AKTUÁLNÍ PRÁVNÍ PROBLEMATIKOU, NA KTERÉ VÁS SRDEČNĚ ZVE:

20. února 2015

Korporace a fundace podle nového občanského zákoníku
Přednášející: doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D.

13. března 2015

Aktuální otázky úpravy s. r. o. po rekodifikaci
Přednášející: doc. JUDr. Ivana Štenglová, PF Praha

19. března 2015

Praktické poznatky z aplikace dědického práva v NOZ
Přednášející: JUDr. Martin Šešina, notář

3. dubna 2015

Insolvenční zákon ve znění účinném od 1. 1. 2014 – rozhodovací praxe odvolacích soudů a soudu dovolacího
Přednášející: JUDr. František Kučera, VS Praha

30. dubna 2015

Družstvo podle nového zákona o obchodních korporacích
Přednášející: JUDr. Filip Cileček, NS

26. května 2015

Rozhodovací činnost soudů ve vybraných oblastech věcných práv v NOZ (změny a hmotněprávní a procesní souvislosti)
Přednášející: Mgr. Michal Králík, Ph.D., NS

12. června 2015

Zástavní právo v soudní praxi
Přednášející: JUDr. Jaroslav Bureš, VS Praha, a JUDr. Ljubomír Drápal, NS

Všechny uvedené semináře se konají od 9.00 do 14.00 hodin v prostorách Justiční akademie, Hyberská 18, Praha 1. Účastnický poplatek činí za každý seminář 1 500 Kč (vč. DPH) pro členy JČP, advokátní a notářské koncipienty 900 Kč (vč. DPH). Účast na seminářích je uznávána jako součást přípravy advokátních koncipientů k advokátním zkouškám.

VÝBOR PRAŽSKÉHO SDRUŽENÍ JČP PŘIPRAVIL V SOULADU SE SVÝM POSLÁNÍM A STANOVAMI VE SPOLUPRÁCI S JUSTIČNÍ AKADEMIÍ V PRVÉM POLOLETÍ 2015 TAKÉ TENTO CYKLUS ODPOLEDNÍCH PŘEDNÁŠEK K NOVÉMU OBČANSKÉMU ZÁKONÍKU:

12. března 2015

Vlastnictví bytů a SVJ, změny podle NOZ se zaměřením na úpravu stanov, II. část
Přednášející: Mgr. Vladimír Syruček, právník a rozhodce

16. dubna 2015

Svěrenský fond podle NOZ
Přednášející: Mgr. Vladimír Syruček, právník a rozhodce

9. dubna 2015

Praktický průvodce řízením o ústavní stížnosti
Přednášející: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, advokát a bývalý soudce ÚS

5. května 2015

Smlouvy příkazního typu podle NOZ
Přednášející: doc. JUDr. Ivana Štenglová, PF Praha

Všechny tyto odpolední přednášky se konají od 16.00 – 18.00 hodin v prostorách Justiční akademie, Hyberská 18, Praha 1. Účastnický poplatek za přednášku činí 400 Kč (vč. DPH).

Členové PS JČP, kteří mají zaplacený členský příspěvek, a advokátní a notářští koncipienti platí za přednášku 200 Kč (vč. DPH). Přednáška dne 9. dubna 2015 je pro členy PS JČP bezplatná.

Příhlášky a další informace o těchto seminářích lze získat na internetových stránkách www.jednotaceskychpravniku.cz nebo u koordinátorů:

JUDr. Ludmila Suchá, tel. 272 766 026 nebo 607 10 30 37
JUDr. Božena Burdychová, tel. 286 881 113 nebo 604 245 079
JUDr. Ilona Mouchová, tel. 272 913 916 nebo 732 256 311

Co je nového v metodě CL/CP, neboli v tzv. právu spolupráce, u nás a ve světě?

Od března 2013 probíhala na evropské úrovni iniciační jednání k založení **European Network for Collaborative Practice (ENCP)**. **Loni v březnu byla v Miláně podepsána zakládací listina této nové evropské organizace.** Cílem ENCP je prosazování metody collaborative law/collaborative practice (CL/CP) v Evropě, vedení aktivního dialogu s organizacemi a příznivci této metody z ostatních zemí světa. Za Českou republiku se zakládajícím členem ENCP s finanční podporou České asociace právníček, z. s., stal Evropský institut pro smír, mediaci a rozhodčí řízení, o. p. s. (ESI).

Ve dnech 26. až 27. 9. 2014 se v Praze uskutečnilo setkání představitelů a zástupců zakladatelských organizací ENCP, jehož hostitelem byla právě ESI. Hlavním bodem jednání bylo vytvoření školicích standardů metody CL/CP v Evropě a vymezení forem vzájemné spolupráce a spolupráce s International Academy of Collaborative Professionals (IACP)

Na organizaci setkání se významnou měrou podílela **JUDr. Marie Brožová. Bohužel však před jejím konáním po vážné nemoci dne 6. 9. 2014 zemřela.** JUDr. Brožová v roce 2007 spolu JUDr. Evou Vaňkovou přinesla do ČR z první evropské konference o collaborative law nové poznatky a dovednosti v oblasti smírného řešení sporů metodou CL/CP, spolupodílela se na založení první pracovní skupiny pro právo spolupráce v Praze a od počátku ji vedla. Aktivně se zasazovala o proškolení advokátů a koncipientů, pravidelně informovala v Bulletinu advokacie o konferencích, kterých se účastnila jako členka IACP, viz www.collaborativepractice.com, a Global Collaborative Law Council (GCLC) viz www.collaborativelaw.us. Snažila se uplatňovat metodu CL/CP v praxi, byla aktivní propagátorkou nových myšlenek a přístupů k výkonu advokacie. Svět CL/CP jejím odchodem přišel o nadšenou propagátorku a neúnavnou školitelku v této metodě.

Po odchodu JUDr. Brožové se z podnětu ESI vedle JUDr. Vaňkové, výkonné ředitelky ESI, poprvé práce výboru ENCP zúčastnila JUDr. Anna Márová, LL.M., advokátka, členka sekce ADR ČAK, jež od roku 2012 působí i jako lektorka metody Collaborative Law v rámci vzdělávání koncipientů.

Ve dnech 24. až 26. 9. 2014 se konala v sídle ESI na zámku Křtiny u Brna mezinárodní konference „Mediace šance práce aneb efektivní komunikace ve státní správě, trh práce a nové příležitosti“. Do konferenčního programu bylo zařazeno několik odborných vzdělávacích a osvětových aktivit. Dne 24. 9. 2014 proběhl specializovaný výcvikový seminář, který vedli Irene van Noort, psychologka, a Wiliam van den Mark, finanční specialista, zkušení nizozemští lektori metody CL/CP. V dalších dnech měli účastníci konference, zejména z řad za-

městnanců místních a městských úřadů a úřadů práce možnost seznámit se s příspěvkem o CL/CP dalších významných evropských odborníků a členů evropské skupiny. S příspěvky a diskusními vstupy vystoupili JUDr. Eva Vaňková, advokátka a ředitelka ESI a spoluzakladatelka první pracovní skupiny pro CL/CP v ČR, JUDr. Beata Swanová, advokátka z Bratislavy a prezidentka Slovenské asociace právníček, Dr. Friedrich Schwarzinger, rakouský advokát, jeden z organizátorů první evropské konference o CL/CP ve Vídni, JUDr. Zdeňka Kolářová, smírčí advokátka z Brna, JUDr. Anna Márová LL.M., advokátka.

Ve dnech 8. až 10. 10. 2014 se v texaském Dallasu konala 10. výroční konference „Collaborative Practice beyond Family Law“ zaměřená na uplatňování metody collaborative law mimo oblast rodinného práva – ve věcech občanskoprávních, obchodních a pracovněprávních sporech. Konferenci pořádala Dallas Bar Association Collaborative Law Section spolu s GCLC, mezinárodní organizací, která sdružuje odborníky zaměřující se na uplatnění metody nad rámec rodinného práva. Konference se v souladu se svým profesním zaměřením aktivně zúčastnily dvě evropské advokátky, Florence Gladel z Francie a Anna Márová z ČR.

Ve dnech 24. až 26. 10. 2014 proběhlo v kanadském Vancouveru celosvětové, již 14. vzdělávací fórum o CL/CP pořádané IACP. Za Českou republiku se jej zúčastnily advokátky JUDr. Lenka Pavlová, předsedkyně správní rady ESI, a JUDr. Eva Vaňková, výkonná ředitelka ESI. IACP je primárně zaměřena na využití této metody v oblasti rodinného práva.

Ve dnech 2. až 3. 12. 2014 se na zámku Křtiny u Brna uskutečnilo jubilejní Adventní setkání ESI u příležitosti úspěšného završení intenzivních pěti let činnosti Evropského smírčího institutu zaměřeného na propagaci a podporu ADR, smírčích přístupů, mediace a rovněž metody CL/CP. Součástí setkání byl tradičně kromě oblíbeného společenského, relaxačního a kulturního programu i část vzdělávací a osvětová zaměřená na nové trendy v alternativních metodách smíru a vyjednávání.

Jak funguje metoda CL/CP?

Řešení sporu metodou CL/CP je založeno na obdobných principech jako řešení sporu v mediaci. Jeho podstatou je aktivní role klientů, kteří spolu s advokáty – kolaborativci uzavřou o řešení sporu touto metodou písemnou smlouvu. Podstatou metody je závazek klientů řešit spor vyjednáváním a po dobu trvání jednání nezahajovat soudní řízení či již zahájené řízení přerušit a závazek advokátů nezastupovat klienty v následném soudním řízení v případě, že k dohodě

nedojde. Metoda se uplatňuje v různých modelech. Tím základním je vyjednávání klientů za přítomnosti jejich advokátů, popř. facilitátorů, označované jako CL – Collaborative Law. V případě potřeby mohou strany přizvat ke společnému jednání další odborníky dle potřeb klientů a složitosti sporu. Vedle advokátů tak mohou spolu s klienty konflikt řešit také společní koučové pomáhající metodou nenásilné komunikace formulovat zájmy a potřeby, napomáhají procesu jednání o dohodě. Do spolupracujícího týmu jsou často zváni i finanční poradci. V případě rodinných sporů, psychologové a dětské specialisté, kteří v neutrálním prostředí vyslechnou děti rozvádějících se rodičů a jsou průvodci dětí v procesu vyjednání i rodinné krize na straně jedné, a na straně druhé jsou součástí celého týmu. Rodičům zprostředkovávají skutečná přání a potřeby dětí. Spolupracující tým řeší systematicky a uceleně rozchod rodičů jak po stránce vztahové, tak po stránce materiální. Jedná se o vztahy k dětem, ale i o to, jak s co nejmenšími finančními ztrátami rozdělit společný majetek rozvádějících se klientů. Celý tým včetně samotných klientů pomáhá vytvořit z dosavadní jedné domácnosti dvě. Rozšířená podoba spolupracujícího týmu se označuje jako CP – Collaborative Practice.

V Čechách užíváme buď ve světě zaužívané anglické termíny, nebo označení právo spolupráce.

CL/CP stojí na základních zásadách, které do našeho právního řádu přinesl nový občanský zákoník (§ 3, § 6 až 8 o. z.). Předpokladem je čestné jednání zúčastněných stran se závazkem pravdivě a včas předložit všechny relevantní důkazy a důvody pro to, aby se druhá strana mohla zodpovědně rozhodnout pro uspořádání vzájemných vztahů. Zde odkazujeme na úvodní ustanovení o. z. a novou civilní úpravu o před-smluvní odpovědnosti.

Zásadní změna nahlížení na možnosti řešení je základním předpokladem pro reálné uplatňování CL/CP v praxi. Zkušenosti z praxe potvrzují, že samotná ochota nalézat s klienty a kolegy protistrany smírná řešení nestačí. Pro úspěšnou praxi je třeba získat doplňující vzdělání, především z oblasti komunikačních a mediačních dovedností a technik.

Metoda CL/CP ve světě

Počátky metody formuloval v USA na počátku 90. let Stue Webb, advokát specializující se na rodinné právo. Na základě vlastních zkušeností přesvědčil kolegy advokáty, že rodinné spory lze řešit primárně spoluprací, vyjednáváním a dohodou. Svou praxi a příkladem prokázal, že je pro všechny zúčastněné strany výhodnější schválit připravenou dohodu, než válčit v soudní síni a domáhat se soudního rozhodnutí. Zobecnil zásady metody a začal užívat označení Collaborative law/Collaborative practice.

Zákonné úpravy se v USA dostalo CL/CP v roce 2010 formou Uniform Collaborative Law Act/Rules. V osmi státech USA ji doplňuje úprava na úrovni národního práva.

Metoda CL/CP se šířila do konce 90. let z USA do Kanady, Austrálie, Evropy a ostatních zemí a postupně přeměnila zásadním způsobem přístup k řešení rodinných sporů ve směru komplexního, systematického a mezioborového řešení zohledňujícího přednostně zájmy nezletilých dětí.

Na evropském kontinentu metoda CL/CP s nástupem nového tisíciletí získává stále více na významu. Uplatnění nalézá zejména ve Velké Británii, Irsku, Nizozemí, Německu a Rakousku. V Rakousku advokáti otevřeně říkají, že dávají této metodě přednost před klasickou mediací. O prosazení metody CL/CP se snaží Francie, Itálie a země z bývalého tzv. východního bloku. První evropskou zemí upravující CL/CP je Francie. Itálie přijala zákon o tzv. asistované mediaci odpovídající myšlenky CL/CP.

Více informací i v českém jazyce o metodě CL/CP naleznete na stránkách IACP www.collaborativepractice.eu.

Metoda CL/CP v České republice

Do České republiky přivezly poznatky o CL/CP z první evropské konference o právu spolupráce pořádané ve Vídni v roce 2007 advokátky JUDr. Marie Brožové a JUDr. Eva Vaňkové. O metodě CL/CP a alternativním přístupu advokátů k výkonu advokacie informovaly české kolegy o této metodě poprvé v Bulletinu advokacie č. 6/2007.

První školení advokátů v metodě CL/CP proběhlo na podzim roku 2007. Následujícího roku vznikla v Praze první pracovní skupina pro právo spolupráce, která se pravidelně scházela v budově ČAK. Od roku 2008 jsou základní dovednosti předávány pravidelně koncipientům v rámci volitelného tříhodinového semináře. Od roku 2009 se advokáti a další spolupracující odborníci schází rovněž na pobočce ČAK Brno. Metodu CL/právo spolupráce propagují v České republice tři centra – pracovní skupina JUDr. Brožové, ESI především v osobě JUDr. Vaňkové, JUDr. Pavlové, JUDr. Boháčové a advokátky zúčastněné v projektu CLEAS.

V září 2009 na konferenci Mimosoudní řešení sporů v Brně vystoupila JUDr. Marie Brožová se svým příspěvkem (viz konferenční sborník Aktuální otázky mediace, rozhodčího řízení a tzv. „práva spolupráce“, nakladatelství UJAK, 2010). V říjnu 2010 proběhly v rámci pracovní konference o mimosoudním řešení sporů pořádané se spoluúčastí CLEAS přednášky a workshop k této metodě na VŠFS v Praze. Příspěvky o CL/CP od JUDr. Evy Vaňkové naleznete dále v konferenčních sbornících GTF Prešovské university z let 2010 a 2012, v Almanachu advokacie 2010, ve sborníku příspěvků z konference o mediaci v Olomouci 2011, vydaným pod názvem „Mediace teorie a praxe“, zde je rovněž příspěvek JUDr. Židkové a JUDr. Márové z téže konference.

Nasměrování advokátů k aktivnímu hledání smírných řešení a dohod ve spolupráci se svými klienty napomohl mimo jiné i projekt o mediaci realizovaný ČAK. ČAK je školicím a zkušebním místem pro své členy.

V České republice otvírají metodě CL/CP nové prostory a příležitosti nové soukromoprávní předpisy, jakož i předpisy o sociálně-právní ochraně dětí.

Více o metodě CL/CP v České republice najdete na stránkách ESI, www.esi-cz.eu, a také na stránkách CLEAS www.collaborativelaw.cz.

- ✿ JUDr. EVA VAŇKOVÁ, advokátka a výkonná ředitelka ESI, o. p. s.
- JUDr. LENKA PAVLOVÁ, předsedkyně správní rady ESI, o. p. s.
- JUDr. ANNA MÁROVÁ, LL.M., advokátka a mediátorka

Soudní a mimosoudní projednání sporů – zpráva z konference

V LISTOPADU LOŇSKÉHO ROKU SE NA MNOHA MÍSTECH V PRAZE KONAL JIŽ TŘETÍ ROČNÍK PROJEKTU PRAŽSKÝ PRÁVNICKÝ PODZIM, JEHOŽ DUCHOVNÍM OTCEM JE JUDr. KAREL HAVLÍČEK A POŘADATELEM NAKLADATELSTVÍ HAVLÍČEK BRAIN TEAM. CÍLEM PROJEKTU JE SETKÁVÁNÍ PRÁVNICKÝCH PROFESÍ A DISKUSE O AKTUÁLNÍCH OTÁZKÁCH PRÁVA.

tady od toho, aby rozhodovaly.“ Dr. Lichovník rozebral cesty, jakými by bylo možné snížit přetíženost soudů, včetně mediace, arbitráže a přenesení vybraných typů soudních sporů na jiný státní orgán. Apeloval na účastníky i jejich právní zástupce, aby častěji využili všech možností k dohodě sporných stran. V závěru svého vystoupení řekl: „*Nechme soudce soudit, a nikoliv úřadovat.*“

Od 4. do 27. listopadu 2014 proběhlo v rámci Pražského právníckého podzimu 2014 celkem jedenáct konferencí, kulatých stolů a seminářů, jichž se zúčastnilo pět stovek diskutujících a naslouchajících představitelů všech právníckých profesí.

Jednou z nejvýznamnějších akcí projektu byla konference zaměřená na soudní a mimosoudní projednávání sporů, která ve spolupráci s ČAK proběhla v pátek 21. listopadu 2014 ve vzdělávacím a školicím středisku ČAK v Praze, v paláci Dunaj.

Návaznost na předcházející rok

Konference se právě na toto téma a v těchto prostorách nekonala náhodou. Navazovala totiž na jinou úspěšnou akci – kulatý stůl zaměřený na stejnou problematiku, který proběhl 5. prosince 2013 také na půdě ČAK a z něhož byl vydán sborník. Tehdy ovšem formát kulatého stolu s časovým omezením ani zdaleka neuspokojil všechny diskutující, proto se pořadatelé v roce 2014 rozhodli uspořádat celodenní konferenci, které se zúčastnilo přes osmdesát advokátů, soudců, komerčních právníků, rozhodců a odborníků z akademické sféry. Záštitu konferenci poskytli JUDr. Roman Fiala, místopředseda Nejvyššího soudu, a předseda České advokátní komory JUDr. Martin Vychopeň. Podobně jako v roce 2013 moderovala konferenci JUDr. Daniela Kovářová, advokátka a šéfredaktorka Rodinných listů.

Soudní a mimosoudní řešení sporů jako krok k odbřemenění justice

Dva úvodní referáty na stejné téma – **Soudní a mimosoudní řešení sporů jako krok k odbřemenění justice** – přednesli JUDr. Martin Vychopeň a ústavní soudce JUDr. Tomáš Lichovník. První řečník sice ocenil bohatou účast, nicméně sdělil přítomným, že k mediaci jakožto nástroji mimosoudního řešení sporů se staví skepticky: „*Jako dlouholetý praktikující advokát musím říct, že nemám rád pojmy „odbřemenění justice“ nebo „odklony“. Vnímám je jako oslabování justice, protože soudy jsou*

Historie stále živá

S historickým exkurzem na konferenci vystoupil advokát a bývalý ústavní soudce JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, který pobavil přítomné myšlenkou, že i souboj byl ve své době mimosoudním způsobem řešení sporů, a dále poukázal na souvislost krize v justici se snížením důvěry v soudce. Místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala pak informoval účastníky o ustanovení rekodifikační komise, jejímž cílem je zpracovat novou úpravu civilního procesu. „*V naší společnosti chybí autorita, jejíž názory by účastníci soudního řízení akceptovali,*“ řekl na závěr svého vystoupení. Poté se JUDr. Antonín Mokřý, místopředseda České advokátní komory, pokoušel odpovědět na otázku, proč Česká republika přistupuje k ADR odlišně než zahraničí, a dospěl k závěru, že důvodem by mohlo být čtyřicetileté přerušení tradice moudrých autorit.

Tehdejší místopředseda ČAK a nynější ústavní soudce JUDr. David Uhlíř rozebral vliv mimosoudního rozhodování sporů na běh promlčecích lhůt a dospěl k závěru, že i neformální jednání o mimosoudní dohodě nebo smrt mediátora, o které se strany mnohdy nemají šanci dovědět, mají na běh lhůt dopad zásadnější, než si patrně tvůrci legislativy dovedli představit.

Rozhodčí řízení pod vlivem emocí

Další diskutující se zabývali rozhodčím řízením, oceňovali jeho význam v justičním systému, ale kritizovali

posun, k němuž v chápání arbitráže v posledních letech došlo. Podle soudce Vrchního soudu v Praze JUDr. Ladislava Derky „*narušování základních principů rozhodčího řízení ve svém důsledku vede k větší zátěži justice*“. Mezi další kritiky současné praxe ingerence civilního procesu do zásad rozhodčího řízení patřil prof. JUDr. Přemysl Raban, CSc., advokát a vedoucí katedry obchodního práva Právnické fakulty v Plzni. Ve svém příspěvku, nazvaném **Autochtonní alternativní rozhodování sporů** upozornil na znění účinného občanského zákoníku, podle něhož mohou dnes zřizovat rozhodčí komise i spolky a vedle burzovního rozhodčího řízení a doménových práv tak budou vznikat další rozhodovací systémy, jejichž základem však nebude platná rozhodčí doložka. Toto téma dále ve svých diskusních vystoupeních rozvedli advokáti JUDr. Luděk Lisse, Ph.D., LL.M., a JUDr. Tomáš Sokol, který položil řečnickou otázku, zda ochrana spotřebitelů již příliš nepřesahuje ochrannářskou roli státu.

Mediace na pranýři

Následovaly příspěvky vztahující se k mediaci. Advokátka a vedoucí sekce ADR JUDr. Martina Doležalová, Ph.D., informovala o rozdílech v počtech nařízených mediací mezi jednotlivými kraji. „*Jedním z důvodů, proč funguje u nás mediace jinak než v zahraničí, je spolupráce se soudy,*“ rekla a upozornila na zákonnou povinnost mlčenlivosti advokátů – mediátorů, která naráží na výzvy soudů k podání podrobných informací. Opačný názor k této otázce zastávala soudkyně Krajského soudu v Praze JUDr. Šárka Hájková, podle níž jde o legitimní požadavek, který soudy potřebují ke svému rozhodování, a advokátní povinnosti mlčenlivosti sdělením nenarušují. Z jejich vystoupení i z komentáře advokátky

a mediátorky JUDr. Anny Márové, která také hovořila o nové metodě collaborative law, vyplynulo, že otázkou mlčenlivosti advokáta – mediátora se bude muset ČAK ještě zabývat a přijmout jednoznačné stanovisko.

Výhled pro rok 2015

Posledním připraveným tématem byl **soudní přezkum rozhodčích nálezů**, s nímž vystoupil advokát JUDr. Jaromír Císař. Poté již reagovali přítomní vlastními diskusními vystoupeními, v nichž potvrzovali, že prvním, kdo se stranám pokouší rozmluvit soudní řešení sporu, bývá obvykle advokát, a bez jeho přesvědčovacích a vysvětlovacích schopností a technik by soudních sporů bylo ještě mnohem víc.

Z vystoupení a diskusních příspěvků na této konferenci bude v nejbližší době zpracován sborník, který bude navazovat nejen na kulatý stůl, jenž proběhl v roce 2013, ale také na dvě konference o mimosoudním snižování soudní zátěže a rozhodčím řízení, které uspořádaly Soudcovská unie ČR a Nejvyšší soud v roce 2014. Je také velmi pravděpodobné, že i v roce 2015 se řada akcí bude dotýkat vyslovených témat.

Pořadatelé konference Soudní a mimosoudní projednání sporů jsou přesvědčeni, že řada problémů nesouvisí výlučně s otázkami práva, ale má širší přesah a dopad do běžného života každého člověka. Již nyní organizátoři začínají chystat příští ročník Pražského právního podzimu 2015. Věří přitom, že s širokým zapojením advokátů na jednotlivých akcích mohou počítat.

✿ JUDr. DANIELA KOVAŘOVÁ, advokátka a šéfredaktorka

Rodinných listů

✿ Foto JUDr. JAN SYKA

Prezidentský pohár v tenise

Ve dnech 10. až 11. 4. 2015 pořádá Česká advokátní komora tradiční,

již 10. ročník tenisového turnaje ve čtyřhrách – „Prezidentský pohár“

v hale SC Ostrava, Budečská ulice v Ostravě.

Turnaj bude probíhat dne 10. 4. 2015 od ranních hodin po celý den v kvalifikačních skupinách a bude ukončen společenským večerem. Dne 11. 4. 2015 budou probíhat zápasy o umístění. Předpokládané ukončení turnaje je v odpoledních hodinách.

Případné přihlášky dvojic, prosím, směřujte v co nejkratší lhůtě k rukám JUDr. Radima Mikety, (miketa@miketa.cz), nejpozději však do **3. 4. 2015**, přičemž kapacita turnaje je omezena.

Ubytování je předjednáno a rezervováno tradičně v blízkých hotelích Nikolas (www.nikolas.cz) a Maria (www.hotel-maria.cz), přičemž ubytování si zajišťují sami účastníci. Na základě hesla „advokáti-tenis“ bude účastníkům poskytnuta předjednaná sleva na ubytování. Hotely mají blokovanou dostatečnou kapacitu do 31. 3. 2015.

Po 1. 4. 2015 bude přihlášeným účastníkům zasláno potvrzení přihlášky a některé bližší informace.

✿ JUDr. RADIM MIKETA

XI. konference o historii advokacie

DNE 28. 11. 2014 SE V KONFERENCEČNÍ MÍSTNOSTI OKRESNÍHO SOUDU V HRADCI KRÁLOVÉ KONAL JIŽ JEDENÁCTÝ ROČNÍK KONFERENCE O HISTORII ADVOKACIE. V PĚKNĚ RENOVANÉ BUDOVĚ BÝVALÝCH JOSEFINSKÝCH JEZDECKÝCH KASÁREN SE SEŠLI ZÁJEMCI O DĚJINY ADVOKACIE NEJEN Z ŘAD ADVOKÁTŮ, ALE I SOUDCŮ. KROMĚ JIŽ TRADIČNÍCH SLOVENSKÝCH ÚČASTNÍKŮ PŘIBYL TENTOKRÁT I PŘEDNÁŠEJÍCÍ Z NĚMECKA. KONFERENCEČNÍM BYL, ROVNĚŽ TRADIČNĚ, STANISLAV BALÍK, PRÁVNÍ HISTORIK A PO DESETILETÉM PŮSOBNÍ U ÚSTAVNÍHO SOUDU DNES JIŽ ZNOVU ADVOKÁT.

Po úvodním slovu moderátora přivítal účastníky konference nejprve **místopředseda ČAK a předseda výboru pro historii advokacie Petr Poledník**, který pak předal slovo hostiteli, **předsedovi Okresního soudu v Hradci Králové Milanu Plíhalovi**, jenž krátce shrnul historii budovy soudu a její rekonstrukce. Po něm pozdravila přítomné i **místopředsedkyně Slovenské advokátní komory Viktória Hellenbart**.

Odbornou část konference zahájil **předseda Krajského soudu v Hradci Králové Jan Čipera**, který se ve svém vystoupení věnoval především *80. výročí budovy Krajského soudu v Hradci Králové*. Stavba významného místního architekta Václava Rejchla byla slavnostně otevřena 21. října 1934 za účasti tehdejšího ministra spravedlnosti Ivana Déryera, prezidenta pražského Vrchního soudu, poslanců i starosty města Františka Ulricha. Doktor Čipera z pozice praktika neustále zocelovaného polistopadovou realitou zdůraznil, že budova byla otevřena tři roky od vypsaní veřejné architektonické soutěže, že ji postavily místní firmy a město věnovalo státu na postavení soudní budovy pozemek...

Jako druhý vystoupil **hradecký advokát Jiří Všečeka**, jehož příspěvek *Rozvoj Hradce Králové na přelomu 19. a 20. století* by ovšem chronologicky patřil před ten Čiperův. Soustředil se v něm především na období již zmíněného Františka Ulricha, který byl od roku 1895 třicet let starostou Hradce Králové. V této době vznikly slavné stavby Jana Kotěry (především Městské muzeum) a následně pak Josefa Gočára, ale především vznikl regionální plán výstavby Hradce, který je dodnes inspirací celosvětového urbanismu a jeho realizace přinesla městu přívlastek „salon republiky“.

Na první dva příspěvky vhodně navázal **brněnský advokát Lubomír Činka**, který ze své rozsáhlé a stále rozšiřované sbírky historických pohlednic i současných fotografií soudních budov vybral *Historické soudní budovy na území soudních okresů v působnosti bývalého Krajského soudu v Hradci Králové v období 1850-1949 s přihlédnutím k současné dislokaci*.

S každým ročníkem konference se přitom ukazuje, jak Činka ve svém pátrání získává nové informace. Tentokrát se mu podařilo objevit v archivu plány náhodské úřední budovy, v níž bylo i sídlo náhodského okresního soudu.

Dopolední část konference uzavřela **Viktória Hellenbart**, která ve svém příspěvku srovnala situaci slovenského advokátního stavu v 19. století a dnes.

Odpolední část konference zahájil **košický advokát a spoluautor Historie advokacie na Slovensku Peter Kerecman** přednáškou *o Ivanovi Horváthovi, advokátovi, členu skupiny DAV, politickém vězni 50. let a prozaikovi, a o advokátech v jeho díle*.

Jako druhá vystoupila **vedoucí odboru matriky ČAK Jaroslava Macková**, aby upozornila na *možnosti využití historické matriky ČAK*. Tato historická matrika, která je v současné době katalogizována a ukládána ve speciální skříni, obsahuje osobní spisy advokátů od roku 1865, ale i stížnostní a kárné spisy, či rejstřík trestů z let 1947-1951, a je významným pramenem pro dějiny advokacie. „Umožníme rádi každému bádání v našem historickém archivu, který je bohatstvím Komory,“ uvedla doktorka Macková, která pro další zachování archivu pokládá za nutnou jeho digitalizaci.

Odborná asistentka katedry teorie práva a ústavního práva Právnické fakulty Trnavské univerzity Martina Gajdošová ve svém příspěvku *Od právnického vzdělávání k prvním koncipientkám a advokátkám na Slovensku* rozvinula po roce svůj předchozí konferenční příspěvek *Prvé ženy v advokácii na území Slovenska*, který doplnila zejména o mezinárodní i český kontext.

Podobně navázal na svoji přechodí přednášku *Advokátní kancelář a její fungování na přelomu 19. a 20. století* z desátého konferenčního ročníku i **Martin Rája**, který ke své *sondě do materiálního postavení advokátů na Moravě v letech 1869-1918* využil zejména dva prameny, a to volební seznamy, které tehdy rozdělávaly voliče do tří skupin podle výše placených daní, a dále vypořádání pozůstalosti po advokátech. Oba tyto prameny sice dokládají velké rozdíly

v příjmech tehdejších advokátů, přesto potvrzují, že ve své většině patřili advokáti k místní elitě.

Velmi zajímavé bylo vystoupení **studenta Právnické fakulty Karlovy univerzity Jakuba Drápala** o *známých i neznámých skutečnostech obhajoby K. H. Franka* JUDr. Kamille Reslerem. Recenzi na jeho nedávno vydanou knihu *Kamill Resler - obhájce K. H. Franka* od Vojtěcha Lažanského přinesl BA v čísle 11/2014, str. 64-65.

Košický advokát a druhý autor Historie advokacie na Slovensku Rudolf Manik se ve své přednášce *Advokáti v zelenom* věnoval několika československým advokátům, kteří udělali velkou vojenskou kariéru; představil tak například osobnost Bohuslava Ečera (1893-1954), předsedu československé delegace u norimberského tribunálu, který jako velitel vyšetřovacího týmu dopadl a prvně vyslyšel K. H. Franka, či Jaroslava Procházku (1897-1980), československého legionáře, od roku 1925 člena KSČ, žijícího od 30. let v Sovětském svazu, v letech 1950-52 náčelníka generálního štábu, nebo Ivana Trebichavského (1910-1973), který působil jako vojenský soudce u slovenských jednotek na východní a italské frontě, ale pak se zapojil do Slovenského národního povstání, byl vězněn v Německu, po válce se stal generálem justiční služby a v roce 1949 emigroval do Kanady.

O část své připravované diplomové práce na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni se podělila **studentka Nikola Formanová** příspěvkem *Historie advokacie na Chomutovsku v letech 1919-1948*, která shromáždila informace o advokátech z Chomutova, ať již německých, nebo židovských, které smetla druhá světová válka.

Osobností zakladatele mezinárodního práva, advokáta a diplomata Huga Grotia a její inspirací pro dnešek se zabýval příspěvek německého, ale velmi slušnou češtinou hovořícího **advokáta Lothara Ecka** *Přirozenoprávní teorie podle Hugo Grotia a její dopad na historický a aktuální právní vývoj v EU*.

Konferenci uzavřelo vystoupení **Stanislava Balíka** o *pražském advokátu Ferdinandu Tonderovi (1852-1916)*, právním zástupci Ferdinanda d'Este, který pro něj vypracoval i svatební smlouvu se Žofií Chotkovou.

Na žádost doktora Poledníka jsem v průběhu konference vystoupila i já s příspěvkem *Jak využít matrik při bádání o dějinách advokacie*, abych upozornila na dvě skutečnosti z poslední doby, které významně zlepšily využití matrik jako prameny historického poznání. Tou první skutečností je novela zákona o matrikách č. 371/2013 Sb., účinná od 1. ledna 2014, která výrazně zlepšila přístup do tzv. živých matrik, tedy matrik uložených na matričních úřadech.

Tou druhou skutečností je, že v České republice již byla téměř dokončena digitalizace matrik, uložených v archivech. V tuto chvíli jsou tak zcela zdigitalizovány matriky z bývalých krajů Jihočeského, Západočeského, Severočeského a Severomoravského, přičemž do dvou až tří let by měly být zdigitalizovány všechny archivní matriky v republice. Připravila jsem proto pro účastníky konference **krátký přehled všech webových stránek, na kterých lze digitalizované matriky najít. Zájemci jej najdou v internetové verzi tohoto článku na www.bulletin-advokacie.cz.**

✦ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

✦ Foto JUDr. JAN SYKA

Pozvánka na šestý ročník Josefského symposia ve Křtinách

Evropský institut pro smír, mediaci a rozhodčí řízení, o. p. s.

zve na

Josefská setkání 2015

19. 3. – 21. 3. 2015 na zámku Křtiny

Online přihlášky a více informací na www.esi-cz.eu a www.josefske-symposium.cz.

asociace insolvenčních správců

Asociace insolvenčních správců si vás dovoluje pozvat na seminář na téma

Aktuální otázky insolvenčního řízení

Termín konání: 20. března 2015 od 9 do 14 hodin

Místo konání: Justiční akademie, Hybernská 18, Praha 1

Přednášející: JUDr. Zdeněk Krčmář, předseda senátu Nejvyššího soudu, specialista na insolvenční řízení

Přihlašujte se na seminare@asis.cz.

Symposion k 80. narozeninám Karla Čermáka

JAK NEJLÉPE OSLAVIT 80. NAROZENINY NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AUTORITY ČESKÉ ADVOKACIE, OSOBNOSTI, KTERÁ STÁLA V ČELE JEJÍ PŘEMĚNY VE SVOBODNÝ STAV, MUŽE S HLUBOKÝM KLASICKÝM VZDĚLÁNÍM, ŠÍRAVÝM INTELEKTEM A BYSTRÝM PEREM? URČITĚ TAK, ŽE SE JÍM NECHÁME INSPIROVAT!

Několik významných advokátních kanceláří se proto rozhodlo uspořádat u příležitosti loňských 80. narozenin Karla Čermáka „*symposion čili disputaci o právu, spravedlnosti a právnících*“, které se konalo 3. 12. 2014 odpoledne v krásném Hlavním sále renesančního Martinického paláce na pražském Hradčanském náměstí, jehož hlavním stavitelem byl místodržící Jaroslav Bořita z Martinic, proslavený svým šťastným dopadem z okna České kanceláře na Pražském hradě dne 23. května 1618.

Disputovat přišla řada významných osobností právnického světa i několik zajímavých hostů z jiných oborů. Moderátorské funkce se ujal **Tomáš Němeček**, donedávna redaktor Lidových novin, specializovaný na právo a justici, nyní právník v psychiatrické nemocnici v Bohnicích, podle jehož úvodních slov *se právnický kmen shromáždil kolem svého medicinmanna*.

První skupina debatujících se zabývala **obecnějšími úvahami o právu a spravedlnosti**. Diskusi zahájila senátorka a bývalá místopředsdkyně Ústavního soudu **Eliška Wagnerová**, aby ve svém uvažování o interpretaci a jejich hranicích dospěla k závěru, že právo musí skrze výklad usilovat o nalezení spravedlnosti při setrvání v daném systému.

Z vystoupení profesora **Karla Eliáše** k tématu interpretace práva mě zaujala jeho teze, že zákon má být „prostředně jasný“, a zejména následné Eliášovo vysvětlení: když je zákon příliš nejasný, otevírá se přílišný prostor pro soudcovskou moc, a když je příliš jednoznačný, svazuje možnost rozvoje společnosti a zakládá důvod pro nové spory. A jak si nevšimnout Eliášovy poznámky, že *správná interpretace zákona je jen jedna!* Jak odvážné v tomto rozvráceném postmoderním světě mravního relativismu! A jak čermákovské!

Nádherný sál Martinického paláce.

Zleva: Tomáš Richter, Eliška Wagnerová, Ivo Možný, Karel Eliáš, Karel Šimka a Tomáš Němeček.

Zleva: dnes již bývalý prezident Notářské komory Martin Foukal, Josef Baxa, Lenka Bradáčová, hlavní politický komentátor Hospodářských novin Jindřich Šídlo.

Zleva: František Korbela, Robert Němec, Martin Šolc a Jan Macháček.

Nesmírně zajímavý a s ohledem na to, co se jen o měsíc později stalo v Paříži, až děsivě aktuální byl rozbor sociologa profesora **Iva Možného** o několika druzích etiky, různých vnímáních práva a spravedlnosti. První typ, etika Západu, založená na etice protestantské a na hodnotách rovnosti, svobody, lidských práv a emancipaci, díky které se západní civilizace stala tak bohatou, že se začala považovat za univerzální, se podle Možného rozkládá. Další existující typ etiky – etiky společenské, typické i pro středověkou Evropu, je založen na povinnosti, respektu, cti a kolektivní hrdosti. Třetí typ, označený profesorem Možným jako etika božskosti, pracuje s pojmy, jako je posvátnost a hřích, čistota a poskvrnění, povznesení a ponižení. Nabízí se tedy otázka, jak dopadne souboj různých etik v globalizovaném světě?

Druhý tematický blok, také oslavencem pozorně sledovaný, se věnoval **právu a politice** a zahájil jej ústavní soudce **Vojtěch Šimíček**, dříve soudce Nejvyššího správního soudu, který jejich vztah shrnul takto: *Právo předchází politiku, platí pro všechny a je nadřazeno nad politiku, politika je před právem a právo nad politikou*. Podle Šimíčka musí existovat napětí mezi jednotlivými státními mocemi, ale zároveň i ústavní věrnost, ale ta se „málo nosí“.

Na jeho vystoupení navázali člen ústavněprávního výboru sněmovny **Marek Benda** (i po těch letech, které již uplynuly od zrušení zákona o zkrácení volebního období Ústavním soudem, si na to nezapomněl postěžovat), a ekonom **Libor Dušek**, který zdůraznil, že je třeba nebrat tvorbu zákonů jen jako tvorbu textů, ale je nutné domýšlet praktické dopady normotvorby. Akademik a advokát **Bohumil Havel** poukázal na to, že i autoři zákonů sledují při jejich tvorbě své (různé) zájmy, a soudce Nejvyššího správního soudu **Zdeněk Kühn** k tomu dodal, že někdy byla v autoritativních režimech soudci obhájena spravedlnost na základě pozitivistického lpění na zákonech a procesních pravidlech, například při arizaci židovského majetku na Slovensku či za normalizace v Československu.

Debatu v rámci třetího tématu, Aplikace práva, se soustředila na otázku **výběru vhodných kandidátů na jednotlivé právnické profese**. Předseda Nejvyššího správního soudu **Josef Baxa** zdůraznil právo veřejnosti na maximum informací o osobě soudce i kandidáta na soudce. Soudci by podle Baxy měli být moudří, ale problém je, kdo a jak je bude vybírat.

Pražská vrchní státní zástupkyně **Lenka Bradáčová** přiznala, že dodnes nikdo nedefinoval, jaký by vlastně měl státní zástupce být. „Zlobili jsme se na psychology, koho vybrali, ale my

jsme jim dodnes nedali zadání, koho vlastně chceme,“ konstatovala Bradáčová, která podle svých slov jako své spolupracovníky vybírá „odvážné útočníky se smyslem pro týmovou hru“.

Poslední, čtvrté téma nazvané Právní služby, bylo „advokátní“ a mezi „položenými“ a „zvednutými“ byly i otázky *Potřebuje dnešní svět advokáty, nebo vystačí s právníky? Co čeká advokacii s postupem globalizace a rozvojem moderních technologií?* Debatu otevřel čerstvě zvolený viceprezident IBA a expředseda ČAK **Martin Šolc**, který zdůraznil, že advokát by se měl hlásit ke svému stavu a respektovat mravní pravidla. „Advokát musí být svobodný, nezávislý na moci, na médiích, penězích i na klientovi,“ uvedl Šolc. Upozornil také, jak moderní technologie zrychlily tempo práce. Pokud dříve očekával klient advokátovu reakci do dvou dnů, dnes je to do půl hodiny.

Podle bývalého náměstka ministra spravedlnosti a nyní advokáta **Františka Korbela** je možné advokáta poznat podle toho, že ví, co je zájem klienta, snad ví, co je spravedlnost, umí poradit, ví o praxi, a je nositelem alternativ a originálních řešení. Dalším tématem „advokátní“ diskuse, které se dále zúčastnili člen představenstva ČAK **Robert Němec**, pražský advokát **Pavel Uhl** a novinář týdeníku Respekt **Jan Macháček**, byl především problém stále rostoucího počtu advokátů a s tím spojené problémy bojů o klienty, hrozící pauperizace advokátů či praní špinavých peněz, ale i měnící se charakter služeb poskytovaných advokáty.

Opravdovým vrcholem symposia byla závěrečná řeč oslavence, která bude jednou nepochybně hodnocena jako vizionářská, stejně, jako je tak dnes možné hodnotit Čermákovu řeč o etice soudce jako klíči ke zkvalitnění justice při jeho uvedení do ministerské funkce v roce 2003.

Po pětadvaceti letech svobodné advokacie podle něho již není pochyb, že potřebujeme nejen právo, ale i etické normy. „Za tři či pět let se ale začneme ptát, jestli pro nás, advokáty, neplatí ještě nějaký jiný systém norem, a to norem estetických. A uvědomíme si, že i tyto normy musíme dodržovat. Že advokát by měl dodržovat nejen normy právní a etické, ale i estetické,“ uvedl svým nezapomenutelným způsobem.

Karel Čermák stále překvapuje, inspiruje i provokuje. Práve se mu dostalo ovací ve stoje. No řekněte: co tím dodržováním estetických norem vlastně všechno myslíte?

✦ PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

✦ Foto BORIS STOJANOV

Právníkovy zápisky

David Uhlíř nedávno napsal: „Ačkoliv návrh nového občanského zákoníku před jeho přijetím četly desítky nebo stovky právníků, zůstaly v něm některé zjevné chyby v psaní. Potvrzuje to známou psychologickou poučkou o tom, že mozek vnímá to, co očekává, nikoliv to, co oči vidí.“¹ Dodal bych, že občas se nám při četbě podaří i freudovské chybné výkony, kterými dáme průchod skutečnému rozpoložení své mysli. V textu o *novole* právního předpisu se tak dá ono slovo cizího původu vnímat jako *nevole*. Stejně znějící slovo může ovšem být i mužským tvarem přechodníku od slovesa *nevolit* a provokovat k následující jazykové hříčce: *Nevole promyšleně poslance do parlamentu, lid zakládá pole pro ledabylé, pokleslé legislativní dílo, po němž následuje jeho neodkladná novela; k ní přiložená důvodová zpráva, laděná do podoby příběhu, vzdáleně připomene novelu co by literární žánr. U voličů i nevoličů z toho všeho vyplyne nevole.*

Legislativní návrhy, jež předkládá opozice bez hlasovací většiny, se příležitostně dají přirovnat k flirtování. Jde o počínání naznačující, že něco chceme, i když to vlastně nechceme, nebo nevíme, zda to chceme, popřípadě jsme si vědomi, že naše chtění bude zřejmě odmítnuto. Vitězná hlasovací většina pak někdy hodnotí přijaté zákonodárné návrhy způsobem podobným tomu, jakým se předstírá orgasmus. Pouhými řečovými projevy křečovitého charakteru se snaží přesvědčit veřejnost, že samotným přijetím právní úpravy již bylo dosaženo cílů jí sledovaných.

Dnešní zdánlivé zákonodárné pohromy bývají občas užitečné v budoucnu. Mohou připomenout následující příběh: Blesk zapálil nuzný přístřešek, který si zhotovil trosečník na pustém ostrově. Postižený muž se obrací k nebesům a běduje: „Pane, proč mne ještě trestáš tímto způsobem?“ Za nějakou hodinu přistane u opuštěného ostrova loď a udivený trosečník se táže: „Jak jste mne našli?“ Zachránci odpovídají: „Viděli jsme kouřové znamení.“ I mlhovina právního předpisu nečekaně nabídne nápadité východisko z rozhodovacích pochyb.

Říká se, že ve Francii zákony upravují vše – například určují, komu patří vejce, které snesla slepice na cizí zahradě. V zemi galského kohouta možná našel nejednu inspiraci i náš nový občanský zákoník.

Francouzský profesor napsal rady pro všechny, kdo hodlají duchaplně hovořit o knihách, které nečetli. Takový návod by se mohl hodit k přiměřenému použití těm, kdo rozšafně rozumují o nových zákonech či legislativních návrzích, aniž se seznámili s jejich textem.

Honoráře podle počtu odpracovaných hodin mají jednu nevýhodu. Výsledné dílo nemusí být kvalitní jen proto, že bylo dlouho připravováno. Občas se i v legislativě uplatní murfologické pravidlo, které tvrdí: *Jestliže něco kazíte dostatečně dlouhou dobu, dospějete nakonec k názoru, že jste to vlastně udělali dobře.*

Jistá holčička přišla domů pořádně naštvaná. V základní škole procvičovali rozkazovací způsob a zadání jednoho z úkolů znělo: *Dejte psovi pokyn, aby neskákal; nevyt tak nahlas; byl hodný.* V rodině toho děvčátka měli psa a tak napsala: *Lehni!* a další pejskařské pokyny, které doma slyšela a sama užívala – všechny označené vykřičníky, jak se sluší na rozkazovací způsob. Nebyla však pochválena paní učitelkou. Ta se držela klíče ke cvičením, který byl uveden v učebnici a podle něhož správná odpověď měla znít: *Neskákej! Nevyt tak nahlas! Buď hodný!* Připomenulo mi to některé způsoby komunikace v soudním a správním řízení a také legislativní postupy, jež ignorují životní skutečnosti a zkušenosti.

Z přednášek si posluchači pamatují nejspíš myšlenky, s jejichž pomocí lektor předvádí svou duchaplnost. Na předválečné pražské právnické fakultě si absolventi ještě po letech připomínali věty, jimiž profesor finančního práva a finanční vědy zahajoval své přednášky: *Domorodci na Sumatře pokládají orangutana za natolik chytrého, že by mohl i mluvit. Nečini to však proto, aby nemusel platit daně. Napadlo mne, že bych přednášku o soutěžním právu a lidském soutěžním chování mohl uvést myšlenkou Milana Lasici: Opice, sloni, mravenci, všelijaká havěť nedělá prakticky nic jiného, jen se miluje a shání potravu. My žijeme kulturněji. Seženeme potravu, sedneme si před televizi a díváme se, jak se páří cizí bytosti.² K tomu bych dodával, že lidé zvláště kulturně vyspělí sledují televizní kanály s přírodovědnými programy a zjišťují, jak se páří nižší živočichové, ona všelijaká havěť.*

Transparentnost právních norem by neměla být dosahována texty, jež svým stylem a obsahem připomínají transparency, jaké starší generace znala z prvomájových průvodů.

Před lety se měla skupina odborníků z právnických fakult a výzkumných pracovišť vyjádřit k návrhu jakéhosi zákona. Tato skupina byla nazvána názorovou platformou. Jistý posměváček vysvětloval toto označení tak, že se očekává stanovisko málo vyhocené a vlastně „placaté“. Podle druhého slovo „platforma“ napovídalo, že někteří účastníci této skupiny dostanou za své působení „plat“ a druzí budou stanovisko formovat a formulovat.

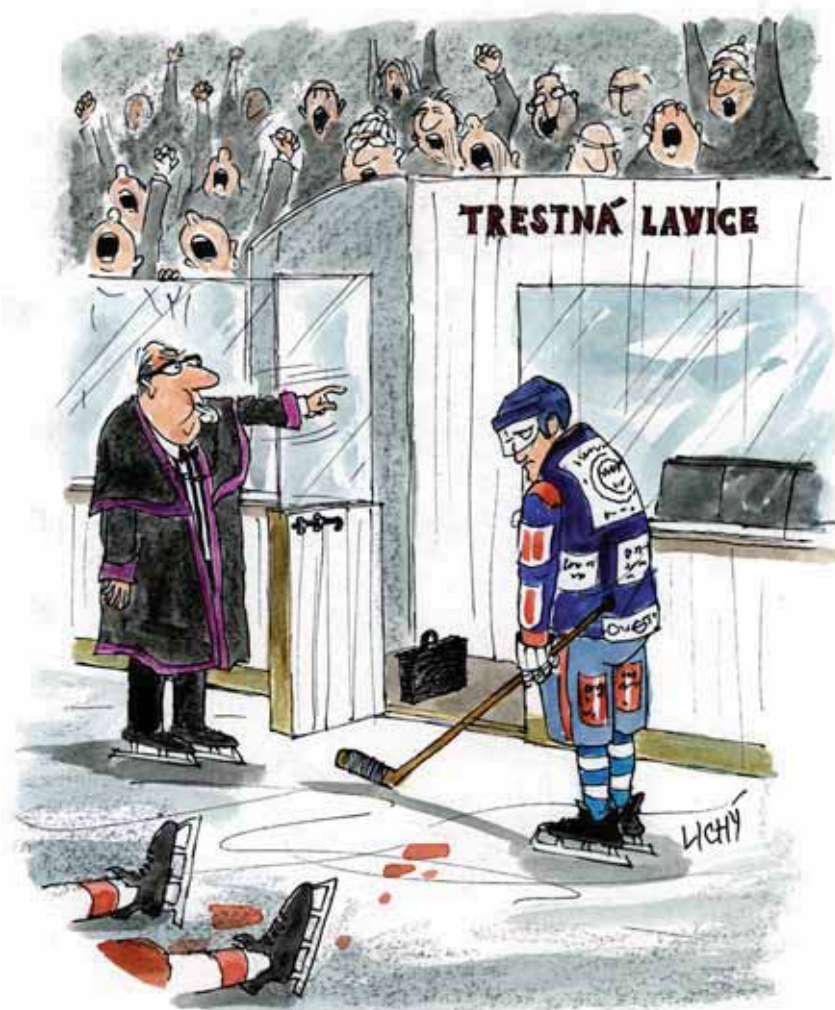
Styl některých ustanovení v právních předpisech mi připomíná již zesnulého profesora brněnské filozofické fakulty, který nepoužil prostou větu: „Budu vám vděčný“, nýbrž pravil: „Neukáži se býti nevděčником.“

✿ prof. PETR HAJN

1 Uhlíř, D.: První zkušenosti s novým občanským zákoníkem, Bulletin advokacie č. 7-8/2014, oddíl „Chyby v psaní“, str. 36.

2 Lasica, M.: O lidech a lidech. Přeložil Boris Dočekal. Nakladatelství Listen, Jihlava, str. 59.

Kresba pro Bulletin advokacie LUBOMÍR LICHÝ

Víte, že ...

- advokáta a politika Pierra Mouraina (1740-1793) zabil Vendéští? Stalo se tak 23. března 1793 při obléhání města Bourgneuf, jehož byl tehdy tamější rodák starostou. Mourain byl předtím i poslancem Zákonomádného shromáždění (*l'Assemblée législative*), v němž byl členem výboru pro asignáty a měnu. Mandátu se vzdal 20. září 1792 s odůvodněním, že se bude věnovat zemědělství, ve skutečnosti spíše z obav nad vývojem revoluční situace. Starostou města byl od roku 1789. O to, že Bourgneuf byl před povstalcí zachráněn, se podle Hugova románu *Devadesát tři* zasloužil kapitán Guéchamp.

- stav advokátních kandidátů v Dolním Rakousku byl v r. 1910 shledán žalostným? Podle informace v časopisu *Právník*, převzaté z *Juristische Blätter*, jejich „poměry služební jsou špatné; neboť začátečníci nedostávají vůbec služného, skoro 23 procent koncipientů dostává služného měsíčně pod sto korun (!) - 46 procent z počátku jen sto korun a pouze 18 procent dvanáct set korun!“ Z ankety vyplynulo, že dalším nešvarem byla praxe na oko. „Pokud se týče praxe na oko vyrozumívá se pod ní takový poměr, kde kandidát advokacie co takový u některého advokáta jest toliko zapsán, skutečně však v povolání advokátním není činným, nýbrž má zcela jiné zaměstnání,

např. jest v pravdě žurnalistou, neb dohazovačem, neb obchodníkem, burzovním agentem, cestujícím výhradně stenografem atd. Následek takové praxe na oko jest vzrůst počtu advokátů progressí geometrickou, jak tomu svědčí skutečnost, že ve Vídni r. 1868 zapsáno bylo toliko 9 advokátů, r. 1878 pak 24, roku 1908 však již 65 advokátů.“ Praxi na oko mělo bránit mimo jiné zavedení minimálního služného, pečlivé prověřování praxe advokátní komorou a „bezohledné udávání případů praxe na oko.“ Autor zprávy však sám připustil, že „navržené prostředky jsou bezúčinné a bezcenné.“

- v Anglii byl v r. 1896 přijat zákon proti svěvolným sporům? Podle tohoto zákona (*vexatious actions act*) „může nejvyšší soud na návrh generálního prokurátora osobě, jež ze zvyku a s vytrvalostí začíná spory vexatorní bez důvodu rozumného, zakázati, aby počala jakýkoli spor dříve, než obdrží k tomu od nejvyššího soudu svolení, které dáno bude jen tehdy, ospravedlní-li se, že sporu nezneužívá a že jest tu prima facie látka ke sporu.“ V řízení o povolení podat žalobu musel být žadatel vyslechnut a bylo zde předepsáno povinné zastoupení advokátem.

✿ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Obsah ročníku 2014

název ..... č./str. BA

Úvodník

Vladimír Papež: Jak dál v oblasti advokátní legislativy	1-2/3
Antonín Mokry: Proti erozi právního státu a na podporu přístupu ke spravedlnosti	3/3
Petr Poledník: Zamyšlení nad oděvem advokáta	4/3
František Smejkal: S péčí řádného hospodáře	5/3
Vladimíra Glatzová: Neobtěžujte klienty právem	6/3
Petr Čáp: Doporučená četba (nejen) na letní měsíce	7-8/3
Martin Vychopeň: Úvodník legislativně přísudkový	9/4
Radim Miketa: Jak dál ve vzdělávání advokátních koncipientů	10/3
Michal Žižlavský: Ten, kdo mluví nahlas a nic neřekne	11/3
Lenka Vidovičová: Lépe je někdy mlčet	12/3

Aktuality

Krátké zprávy z představenstva Robert Němec, Michal Žižlavský	1-2/4, 3/4
Galavečer Právnicka roku 2013: noblesně v Brně Ivana Cihlářová	1-2/5
Kontrola plnění povinností advokátů při provádění úschovy peněz za rok 2013 Marcela Marešová	1-2/14
Profesor Bělohávek obdržel Mezinárodní právní cenu za rok 2013 Ivana Cihlářová	1-2/16
Pozvánka na výroční kongres AIJA v Praze	1-2/18
Pozvánka na 5. ročník Josefského symposia ve Křtinách	1-2/18
Nepřehlédněte! Odměna advokáta jako součást náhrady nákladů soudního řízení	3/5
Pozvánka na mezinárodní konferenci o insolvenčním právu	3/14
Pozvánka na výroční kongres AIJA v Praze	3/15, 4/12, 5/8, 6/14
Pozvánka na XXII. Karlovarské právní dny	3/16, 4/12, 5/12
Pozvánka na kongres Právní prostor 2014	3/20
Domovní prohlídky advokátů Michal Žižlavský	4/4
Stanovisko ČAK k návrhu novely advokátního tarifu upravujícího výši přísudku v bagatelních sporech	4/5
ÚS potvrdil: ČAK je oprávněna nezapsat mezi koncipienty absolventy Policejní akademie a Panevropské VŠ Jan Syka, Milan Hoke	4/10
Koncipienti bez praxe v trestním právu Michal Žižlavský	5/4
Kongres Právní prostor 2014 na Seči Ivana Cihlářová	5/5
Vyhlášen 10. jubilejní ročník celostátní soutěže Právník roku 2014	5/7, 6/13, 7-8/17, 9/14
CCBE znepokojuje chystaná novela o. s. ř. o bagatelních pohledávkách	5/9
Bagatelní pohledávky – Let It Be? Michal Žižlavský	6/4
ČAK obhájila svůj právní názor: pokuty a postup VSZ Olomouc v kauze domovních prohlídek jsou nezákonné	6/5
Vznikla Unie obhájců Hana Rýdlová	6/6
Odpověď předsedy Poslanecké sněmovny prezidentu CCBE k chystané novele o. s. ř.	6/7
Nový občanský zákoník v knihovnách ČAK Lenka Danilišín	6/8
Zkušenost ESLP s aplikací nových pravidel – rozhovor s Mgr. Irenou Markovou, právničkou u ESLP David Zahumenský	6/9
Česká advokátní komora a legislativa – zajímají vládu poznatky právní praxe? Michal Žižlavský	7-8/4
Pozvánka na kongres LawTech 2014	7-8/4, 9/8
Stanovisko ČAK k novele advokátního tarifu	7-8/5
Jaké byly XXII. Karlovarské právní dny Petr Bříza, Ondřej Trubač, Michal Vávra, Filip Gantner	7-8/7
Členové prezidia Unie obhájců se představují	7-8/12
Smysl Unie obhájců Jan Vučka	7-8/13
Advokátka Sylva Vartová již deset let pomáhá umírajícím Hana Rýdlová	7-8/14
Rozhovor s vedoucím organizačního výboru pražského kongresu AIJA Mgr. Štěpánem Holubem Silvia Pavlica Dahlberg	7-8/16
Rozhovor s módní návrhářkou Hanou Kopeckou o vhodném oblékání v advokátním světě Ivana Cihlářová, Hana Rýdlová	7-8/18
Pozvánka na 17. Sportovní hry české advokacie	7-8/22
Odkaz Antonína Randy v proměnách času Stanislav Balík	9/6
Pozvánka na 3. ročník konference Nové soukromé právo	9/8, 10/5
ČAK zrekonstruovala školici a vzdělávací středisko v paláci Dunaj Lenka Danilišín	9/9
Aktuálně v právu Hana Rýdlová	9/10, 10/18, 11/20, 12/15
Mimořádný koncert a nabídka pro advokáty: ČAK a Pražská konzervatoř „znovuobjevují“ J. N. Kaňku i cha	9/11
Soutěž Talent roku Právnicka roku 2014 hr	9/12
Změna formátu doručenek přijatých datových zpráv hr	9/12
Pozor na falešné šeky hr	9/12
Stručné zprávy z představenstva Robert Němec	10/4, 11/4
Setkání prezidentů advokátních komor střední a východní Evropy Eva Indruchová	10/6
Informace o 10. jubilejním galavečeru Právnicka roku 2014	10/8, 11/13, 12/9
Pravidla oblékání do (právnícké) společnosti rh	10/12
Mezinárodní výroční kongres AIJA v Praze slavil úspěch Eva Ropková, Eva Indruchová	10/14
Rozhovor s prezidentkou AIJA Anitou Schläpfer Eva Indruchová	10/16
Vietnamský ministr spravedlnosti s delegací navštívili ČAK Hana Rýdlová	10/17
Sdělení tajemníka ČAK o zvýšení pojistného	10/19
Informace o povinných platbách advokátů na rok 2015	10/20, 11/22, 12/16
„Implementace judikatury ESLP do národních systémů, porovnání a zkušenosti“ – zpráva z konference Ivana Cihlářová	11/5
Pozvánka na mimořádný koncert pro advokáty s hudbou J. N. Kaňky	11/8

JUDr. Martin Šolc zvolen viceprezidentem IBA	11/9
První ročník Evropského dne advokátů Kamila Hájičková	11/10
Pozvánka na projekci filmu „Ex offo“ v Brně	11/10
Stanovisko CCBE k důvěryhodnému evropskému cloudu Kamila Hájičková	11/12
LawTech Europe Congress – sběr a využívání elektronických důkazů Jan Palička	11/14
17. listopad 1989 Stanislav Balík, Petr Meduna	11/18
Urgentní novela občanského zákoníku Robert Němec	12/4
Domovní prohlídky a prohlídky jiných prostor a pozemků u advokáta Irena Schejbalová	12/6
JUDr. Antonín Mokrý zvolen viceprezidentem CCBE	12/8
Mistopředseda ČAK JUDr. David Uhlíř se stane ústavním soudcem	12/8
Právnícká firma roku 2014 Hana Rýdlová	12/10
Nové soukromé právo 2014 – zpráva z konference Hana Rýdlová	12/19

Články

Shrnutí	1-2/22, 3/22, 4/18, 5/18, 6/16
Gabriel Achour, Martin Pelikán: Právo stavby podle nového občanského zákoníku	12/37
Petr Borovička, Daniela Šustrová: Vlastnická služebnost a katastr nemovitostí	10/23
Jan Brázda: Zásada subsidiarity trestní represe ve světle nálezu Ústavního soudu	11/30
Petr Bríza: Nový zákon o mezinárodním právu soukromém	7-8/38
Svatava Trčková, Milan Cellar: Stanovy společenství vlastníků jednotek – změny od 1. 1. 2014	5/22
Radovan Dávid: Obecné připomínky k zákonu o zvláštních řízeních soudních	12/57
Jakub Dohnal: Jak ohrozí § 1740 odst. 3 občanského zákoníku klasické pojetí obchodních objednávek?	12/47
Kateřina Eichlerová: Záloha na podíl na zisku v kapitálových společnostech	11/42
Karel Eliáš: Občanský zákoník a novelizační tlaky	12/23
Vladimíra Pejchalová Grünwaldová, Kamila Hájičková: Problematika domovních prohlídek advokátních kanceláří ve světle evropské judikatury	4/19
Petr Hampel: Veřejný rejstřík v zasetí počítačové nestability, aneb jak se provádí zápisy od 1. 1. 2014	12/59
Eva Hilšerová: Může advokát, jako soudem ustanovený kolizní opatrovník nezletilého, nahlížet do spisové dokumentace o dítěti, vedené OSPOD?	6/31
Pavel Horák: Smlouva o dílo v novém občanském zákoníku (pohled soudce na vybrané otázky a použitelnost stávající judikatury)	9/21
Klára Hurychová: Prokura v novém občanském zákoníku	9/35
Zdeněk Jankovský ml.: Podruhé k žalobám o nárocích podle zákona č. 82/1998 Sb.	5/25
Jiří Jelínek: K rozsahu kriminalizace jednání právníků osob	9/15
Lucie Josková: Rozdělení působnosti v rámci kolektivního orgánu a jeho dopad na odpovědnost	7-8/46
Ladislav Jouza: Nový občanský zákoník a vznik pracovního poměru	1-2/36
Ladislav Jouza: Změny ve skončení pracovního poměru	3/42
Ladislav Jouza: Uplatňování občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích	4/41
Ladislav Jouza: Ochrana osobnosti zaměstnance v pracovněprávních vztazích	6/26
Ladislav Jouza: Skončení pracovního poměru ze zdravotních důvodů	9/46
Ladislav Jouza: Nové pojmy občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích	10/36
Radek Jurčík: Vztahují se nové směrnice na výběr dodavatelů právních služeb?	9/43
Miroslava Káňová: Nejvyšší soud vyloučil možnost soudního exekutora namítat relativní neplatnost dohody dědiců o vypořádání dědictví	7-8/50
Jaroslav Karmášek, Lenka Suchánková: Domovní prohlídka v cloudovém úložišti – otázka rozsahu situací, v nichž mají orgány činné v trestním řízení povinnost použít postup podle § 85b trestního řádu	11/39
Miloš Koci: Institut svěřenského fondu v NOZ	1-2/28
František Korběl, Filip Melzer: Pisemnost, elektronický a biometrický podpis v elektronickém právním jednání	12/31
Zdeňka Králíčková, Ivo Telec: Výživné v novém občanském zákoníku	3/23
Andrej Králík: Ochrana důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem v řízení ve věcech ochrany hospodářské soutěže	11/34
Jan Kratochvíl: Jak napsat kvalitní stížnost k ESLP	1-2/23
Stanislav Křeček: Několik poznámek k ustanovením zvláštní části nového občanského zákoníku, týkajících se nájmu bytu	5/19
Riana Kvačková: Několik otázek nové právní úpravy odměňování volených členů orgánů akciových společností	10/26
Karel Marek: Problémy realizace nové úpravy smlouvy o zprostředkování a smlouvy komisionářské	6/17
Karel Marek: Smlouva zasilatelská, smlouva o přepravě věci, smlouva o provozu dopravního prostředku	9/29
Marcela Marešová: Je vystavování zboží v e-shopu podle nového občanského zákoníku závazným návrhem k uzavření smlouvy?	12/50
Pavel Mates, Karel Šemík: Nad zákonem o veřejných rejstřících aneb <i>nihil novi sub sole</i>	1-2/39
Pavel Mates: Odvolání účastníkem správního řízení	10/33
Zbyněk Matula: Převod nemovitých věcí ve světle § 1893 nového občanského zákoníku	12/44
František Korběl, Filip Melzer: Pisemnost, elektronický a biometrický podpis v elektronickém právním jednání	12/31
Vladimír Muzikář, Andrea Muzikářová: Praktické důsledky zastavení exekuce pro neplatnost rozhodčí doložky zejména z pohledu promlčení	6/21
Vladimír Muzikář, Andrea Muzikářová: Praktické důsledky zastavení exekuce pro neplatnost rozhodčí doložky zejména z pohledu promlčení	6/21
Vladimíra Pejchalová Grünwaldová, Kamila Hájičková: Problematika domovních prohlídek advokátních kanceláří ve světle evropské judikatury	4/19
Vladimír Pelc: Účinná lítost u trestného činu zkrácení daně a aktuální stav judikatury	4/34
Gabriel Achour, Martin Pelikán: Právo stavby podle nového občanského zákoníku	12/37
Veronika Petrová: Důsledky prodloužení dlužníka před 1. 7. 2013, od 1. 7. 2013 a ode dne nabytí účinnosti NOZ	1-2/33
Tomáš Plihal: Porušování povinností zakládat řádně listiny do sbírky listin jako důvod pro zrušení právnícké osoby s likvidací soudem	1-2/46
Tomáš Plihal: Zápis spolku do spolkového rejstříku a jiné subjekty do něj zapisované a v něm zapsané	4/39
Kateřina Ronovská: Spolky „po novu“	6/36
Kateřina Ronovská: Pět důvodů, proč nepožadovat pro zakladatelská právní jednání u nadačních fondů a ústavů povinnou formu notářského zápisu	11/48
Oldřich Řeháček: Oddlužení po revizní novele insolvenčního zákona aneb osobní bankrot pro každého	5/34
Ondřej Spáčil: Nabývání od neoprávněného	3/38
Jaroslav Karmášek, Lenka Suchánková: Domovní prohlídka v cloudovém úložišti – otázka rozsahu situací, v nichž mají orgány činné v trestním řízení povinnost použít postup podle § 85b trestního řádu	11/39
Eva Svatoňová: Výpovědní důvody nájmu bytu bez výpovědní doby (dle o. z. a BGB)	7-8/42
Karel Svoboda: Nové problémy v řízení o rozvod manželství	5/31
Karel Svoboda: Nový režim předběžného opatření, upravujícího poměry dítěte	10/30
Pavel Mates, Karel Šemík: Nad zákonem o veřejných rejstřících aneb <i>nihil novi sub sole</i>	1-2/39
Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová: Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování a znaleckou praxi	1-2/42
Renáta Šinová: K některým novinkám v právní úpravě určování a popírání rodičovství po 1. 1. 2014	12/52
Daniela Šustrová: První rok s novým katastrálním zákonem	12/64

Petr Borovička, Daniela Šustrová: Vlastnická služebnost a katastr nemovitostí	10/23
Zdeňka Králíčková, Ivo Telec: Výzivné v novém občanském zákoníku	3/23
Luboš Tichý: Kupní smlouva a spotřebitelská kupní smlouva, včetně odpovědnosti za vady	7-8/23
Svatava Trčková, Milan Cellar: Stanovy společenství vlastníků jednotek – změny od 1. 1. 2014	5/22
David Uhlíř: První zkušenosti s novým občanským zákoníkem	7-8/34
Pavel Vantuch: Lze stíhat účastníka na trestném činu, i když není stíhán pachatel?	3/32
Pavel Vantuch: K možnostem obhajoby obviněného po podání obžaloby	4/26
Pavel Vantuch: Je státní zástupce oprávněn konat současně vyšetřování i dozor nad ním?	11/25
Jiří Šimek, Kateřina Valentová Worschová: Zákon o obchodních korporacích a jeho návaznost na oceňování a znaleckou praxi	1-2/42
Karel Wawerka: Nový občanský zákoník z pohledu emeritního notáře	12/28
Friedrich Graf von Westphalen: Odpovědnost a ručení advokáta za jednání klienta	10/40
Michal Žizlavský: Jak oddlužit korporaci? Nové možnosti reorganizace	4/31

Z judikatury

Cestovné advokáta jako účelně vynaložený náklad	1-2/47
Právní pomoc advokáta při podání vysvětlení	1-2/51
Zánik funkce statutárního orgánu společností dohodou	1-2/57
Právní názor účastníků. Pravomoc soudu	3/46
Průtahy trestního řízení. Náhrada škody. Satisfakce	3/48
Vykázání ze společného obydlí	3/52
Námítka neplatnosti rozhodčí smlouvy	3/58
Přepjatý formalismus – podpis přílohy průvodního dopisu	4/46
Náhrada nákladů řízení České televizí	4/50
Náhrada škody, náklady na obhajobu, dva obhájci. Opakování důkazů odvolacím soudem	5/36
Porušení zákazu kouření. Povinnosti provozovatele	5/39
Užití dosavadních vzorových stanov SVJ po účinnosti nového občanského zákoníku	5/44
K výpovědní době při vypovězení nájmu bytu a nájmu domu nájemcem podle § 2287 o. z.	5/44
Domovní prohlídka v bytě advokáta, mlčenlivost advokáta	6/38
Důvěra ve správnost rozsudku – náhrada škody podle zák. č. 82/98 Sb.	6/40
Lze odškodnit ztrátu důvodně očekávaného zlepšení zdraví?	6/47
Zákaz reformatio in peius a vztah základních první a druhé alinea podle § 272 odst. 1 tr. zákoníku	6/49
Z judikatury ESLP Eva Hubálková	6/56, 10/57
Částečná neplatnost právního úkonu, námítka podjatosti soudu	7-8/53
Odpovědnost vlastníka (správce) komunikace za škodu	7-8/57
K posuzování nelegální práce (znaky závislé práce)	7-8/58
Podání učiněné do datové schránky	7-8/60
Účelnost nákladů vynaložených na právní zastoupení v případě účastníka řízení s právním vzděláním	7-8/63
Provokace v rámci zkoušky spolehlivosti	7-8/64
K působnosti shromáždění společenství vlastníků jednotek	7-8/68
K formě plné moci k zastoupení před orgánem právnické osoby a k rozhodování jediného společníka	7-8/68
Doručování výzvy k zaplacení soudního poplatku účastníkovi zastoupenému advokátem	9/49
Užití akademického titulu	9/50
Kolik stojí průtahy v řízení?	9/52
Mimosmluvní odměna v řízení o odstranění neoprávněné stavby	9/54
Nájem nebytových prostor; znalecký posudek	10/44
Odměna a náhrada hotových výdajů; zvolený obhájce	10/47
Odměna advokáta	10/52
Z judikatury Soudního dvora EU Kamila Hájičková	10/56
Prohlídka jiných prostor, v nichž advokát vykonává advokacii – externí úložiště dat – „cloud“	11/51
Odměna advokáta, plný úspěch ve věci v řízení podle zák. č. 82/1998 Sb.	11/53
Jak se bránit proti usnesení rozhodčího soudu?	11/56
Důkazní standard při prokazování (ne)platnosti právního jednání osoby jednající v duševní poruše	11/58
Metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku)	12/67
Návrh urgentní novely občanského zákoníku	12/72

Z odborné literatury

K. Svoboda, P. Smolík, J. Levý, R. Šínová a kol.: Občanský soudní řád. Komentář (Jan Dvořák)	1-2/60
Vladimír Kúrka a Karel Svoboda (eds.): Přehled judikatury ve věcech výkonu rozhodnutí a exekuce (Miroslav Hromada)	1-2/61
Petr Prchal: Zakázková autorská díla z pohledu práva závazkového a autorského (Ivo Telec)	1-2/62
Štěpán Výborný: Nenávistný internet versus právo (David Zahumenský)	1-2/63
Ivan Halász: Medzinárodná migrácia, krajanía a volebné právo (Zdeněk Koudelka)	1-2/64
Karel Schelle, Jaromír Tauchen: Vývoj konstitucionalismu v českých zemích (Zdeněk Koudelka)	1-2/65
Josef Benda: Restituce majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989 (Karel Marek)	1-2/66
Přečetli jsme za vás Jan Mates, Hana Rýdlová	1-2/67, 5/52
Bulletin slovenskej advokácie prináša...	1-2/69, 3/65, 4/58, 6/64, 7-8/71, 9/62, 11/66
Filip Melzer, Petr Tégl a kol.: Občanský zákoník – Velký komentář, 1. svazek, § 1 – 117 (Tomáš Novosad)	3/61
Michaela Zuklinová: Právní jednání podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. – Komentář, srovnání se zahraničím a vybraná platná judikatura (Ondřej Frinta)	3/62
Michaela Zuklinová: Spoluvlastnictví podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. – Komentář, srovnání se zahraničím a vybraná platná judikatura (David Elischer)	3/62
Karel Svoboda (ed.): Přehled judikatury ve věcech předběžných opatření (Jaroslav Škopek)	3/63
Přečetli jsme za vás Jan Mates	3/64, 6/61, 10/63
Pavel Horák (ed.): Přehled judikatury ve věcech smluvní pokuty (s přihlédnutím k novému občanskému zákoníku) (Petr Hajn)	4/55
P. Hůrka, J. Morávek, Z. Schmied, L. Trylč, K. Eliáš, P. Bezouška: Zákoník práce a související ustanovení občanského zákoníku s podrobným komentářem k 1. 1. 2014 (Martin Mikyska)	4/56

Petra Janků, Daniela Šustrová, Pavel Vřcha: Nový katastrální zákon – poznámkové vydání s vybranou judikaturou (Pavel Heis)	4/56
Petr Dobiáš, Markéta Hálková, Zdeněk Kovařík a kol.: Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář (Alexander J. Bělohávek)	4/57
Jiří Spáčil a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976-1474). Komentář (Jiří Levý)	5/46
Stanislav Křeček: Nájemní a družstevní bydlení podle nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích (Jiří David)	5/47
Jiří Kocina: Daňové trestné činy (Jan Musil)	5/47
Monika Pauknerová, Naděžda Rozehnalová, Monika Zavadilová a kol.: Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář (Lucie Dolanská Bányaiová)	5/48
Tereza Kadlecová: Evropské mezinárodní právo soukromé v kontextu pracovního práva (Monika Pauknerová)	5/49
Pavel Svoboda: Úvod do evropského práva (Richard Král)	5/50
Thomasz J. Kotliński, Adam Redzik, Marcin Zaborski: Historia ustroju Adwokatury Polskiej w źródłach (Stanislav Balík)	5/51
Tomáš Plavec: Zamilovaná dcera okresního tajemníka a jiné případy venkovského advokáta (Pavel Blanický)	5/52
J. Švestka, J. Dvořák, J. Fiala, a kol.: Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. (Vladimír Plecítý)	6/59
Jan Hejda a kolektiv: Zákon o obchodních korporacích – Výklad jednotlivých ustanovení včetně jejich návaznosti na české a evropské předpisy (Petr Bezouška)	6/59
Lenka Bezoušková: Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské (Daniela Kovářová)	6/60
J. Švestka, J. Dvořák, J. Fiala, M. Zuklínová, H. Nová, D. Elischer, O. Frinta, D. Frintová: Občanský zákoník. Komentář. Svazek II. (§ 655-975) (Vladimír Plecítý)	7-8/70
Daniela Kovářová: Vyživovací povinnost po rekonstrukci (Stanislav Balík)	7-8/70
J. Švestka, J. Dvořák, J. Fiala a kol.: Občanský zákoník. Komentář. Svazek III. (Vladimír Plecítý)	9/58
Radek Jurčík: Veřejné zakázky a koncese (Karel Marek)	9/59
Pavel Vantuch: Trestní řízení z pohledu obhajoby (Josef Doucha)	9/60
Jozef Olej, Peter Kerecman, Peter Kalata a kol.: Zákon o advokácii (Stanislav Balík)	9/60
Marek Fryšták, Petra Polišenská: Dokazování v přípravném řízení. Nejvýznamnější judikatura k vybraným tematickým okruhům (Vladimír Gajdičiar)	10/61
Ondřej Šmid, Renáta Šínová a kolektiv: Rozvod manželství (Jitka Jordánová)	10/62
Lukáš Potěšil, Martin Brus, Lukáš Hlouch, Filip Rigel, Vojtěch Šimíček: Soudní řád správní. Komentář (Petr Průcha)	11/62
Svejkovský, Kabelková, Vychopeň a kol.: Vzory smluv, petičů a základních listin (Alena Macková)	11/63
Vladimír Pelc: Daň z nabytí nemovitých věcí (Daniel Kunc)	11/64
Jakub Drápal: Poslušen zákonů své země a svého stavu. Kamill Resler – obhájce K. H. Franka (Vojtěch Lažanský)	11/64
Stanislav Balík a kol.: Dějiny notářství v českých zemích (Ivana Cihlářová)	11/66
Milan Kindl, Aleš Rozehnal: Nový občanský zákoník. Problémy a úskalí (Alexander J. Bělohávek)	12/76
Filip Melzer, Petr Těgl a kolektiv: Občanský zákoník. § 419-654. Velký komentář, svazek III. (František Ištváněk)	12/77
J. Švestka, J. Dvořák, J. Fiala, M. Šešina, K. Wawerka: Občanský zákoník. Komentář. Svazek IV. Dědické právo (§1475 až 1720 včetně výkladu řízení o pozůstalosti) (Martin Foukal)	12/78
Zbyněk Pražák: Bytové spoluvlastnictví. Komentář k § 1158-1222 nového občanského zákoníku a k zákonu č. 67/2013 Sb. (Stanislav Křeček)	12/78
M. Hrušáková, Z. Králíčková, L. Westphalová a kol.: Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975). Komentář. (Jitka Jordánová)	12/79

Z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

Hlavní pauza	1-2/72
Tajemný Hrad (v Karpatech)	3/68
Tractatus geographico logicus (krymské minimum pro advokáty)	4/60
Od Haschky po Putina	5/56
Gabča dala ležku	6/66
Rus kyjevská, moskevská a petrohradská	7-8/73
Moskva je třetí Řím čili Filofejova doktrína	9/65
Poslední ulice a sankce v mezinárodním právu	10/65
Ruská ruleta jako retro	11/67
Čurila Plenkovič, Velikán Velikánovič a krymská válka	12/81

Z české advokacie

Změny v regionech ČAK Petr Mrázek	1-2/73
Z praxe výboru ČAK pro odbornou pomoc a ochranu zájmů advokátů Marek Nespala	1-2/74
Z kárné praxe Jan Syka	1-2/76, 3/69, 4/61, 5/57, 6/67, 7-8/74, 9/66, 10/66, 11/68, 12/82
Z jednání představenstva ČAK ichta	1-2/77, 3/69, 4/64, 5/62, 6/72, 7-8/86, 10/77, 11/75, 12/85
Úvahy zkušební komisaře Stanislav Balík	1-2/78
Vyúčtování odměny advokáta a mlčenlivost Daniela Kovářová	3/70
Exkluzivní nabídka na pojištění odpovědnosti statutárních orgánů advokátních kanceláří s. r. o. a v. o. s. – D&O pojištění	4/63
Výhodné pojištění pro advokáty, jejich zaměstnance a rodinné příslušníky	5/63
Delegace ústavněprávního výboru Národní rady SR jednala s vedením ČAK Hana Rydlová	5/64
Ze sekce pro dějiny advokacie Petr Poledník	5/64
Pojištění profesní odpovědnosti zapsaných rozhodců	9/72
Golfový turnaj advokátů ADO-CUP poosmé Kristýna Spurná, Radek Spurný	9/73
Poděkování JUDr. Karla Čermáka	10/78
Průběh a výsledky advokátních zkoušek, uznávacích zkoušek a zkoušek způsobilosti, konaných v I. pololetí roku 2014	11/76

Z Evropy

Trh právních služeb v Německu v roce 2030 Eva Indruchová	1-2/80
Výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv Evropské unie Eva Indruchová	1-2/82
Další protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod Kamila Hájíčková	1-2/84
Právní úprava a advokátní tajemství v době PRISMu – rozhovor s předsedou výboru CCBE pro IT právo Dr. Péterem Homoki Dawn Turek	3/71
Česká advokátní komora pokračuje ve spolupráci s Akademií evropského práva Eva Indruchová	4/65

Rostoucí význam e-learningu pro vzdělávání právníků Benjamin Koltermann, Vítězslava Fričová	4/66
Zástupci ČAK v mezinárodních organizacích informují	7-8/87
Národní úpravy vzdělávání pro advokáty ve vybraných zemích EU Kamila Hájíčková	7-8/94
AIJA pořádala odbornou konferenci v Curychu Eva Ropková	7-8/95
Advokátní stáž v hlavním městě mezinárodní arbitráže Lukáš Paleček	9/74
Povinnost mlčenlivosti a problematika domovních prohlídek advokátů ve vybraných zemích EU Kamila Hájíčková	11/77
Advokátní stáž v Německu Michaela Semelová	11/79

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK	1-2/86, 3/76, 4/78, 5/74, 6/78, 7-8/97, 9/77, 10/79, 11/81, 12/86
Pozvání na semináře a přednášky Jednoty českých právníků v I. pololetí 2014	1-2/88
Pozvánka na Prezidentský pohár v tenise	1-2/89
Soudní a mimosoudní projednávání sporů – kulatý stůl na půdě ČAK Daniela Kovářová	1-2/90
V Praze-Dejvicích bylo otevřeno mediální klubové centrum	3/79
Pozvánka na VII. ročník mezinárodního šachového turnaje v Bratislavě	3/80
Vítězná práce kategorie Talent roku soutěže Právník roku 2013 Eva Ondřejová	4/68
Pozvánka na 8. ročník turnaje dvojic ve volejbale – Kubečkův memoriál	4/81
Pozvánka na 8. ročník golfového turnaje advokátů „ADVO-CUP“	4/81
Pozvánka na 35. ročník tradičního běžeckého závodu „O parohy arcivévody Ferdinanda“	4/82
Pozvánka na VIII. ročník Olomouckých právnických dní	4/82
2. práce kategorie Talent roku soutěže Právník roku 2013 Ondřej Moravec	5/66
Konference o ADR na půdě parlamentu Martina Doležalová	5/76
Pozvánka na 17. Sportovní hry české advokacie	5/77
Advokátní profese v časech nesouměřitelnosti: diskusní večer o advokacii a etice Jan Kober	5/78
3. práce kategorie Talent roku soutěže Právník roku 2013 Tomáš Kíntr	6/74
„Společnost, právo a politika“ - zpráva z konference Ivana Cihlářová	6/77
Světové fórum mediálních center UIA, tentokrát v texaském Houstonu Martina Doležalová, Patrick Van Leynseele	6/79
Pozvánka na mistrovství regionů advokacie ve fotbale „Pardubická kopačka 2014“	6/81
Pozvánka na 4. ročník turnaje ČAK v beach volejbale	6/81
Ukončení kurzu o podmínkách přijatelnosti stížností k ESLP Jiří Novák	7-8/98
Informační linka k otázkám přijatelnosti stížností k ESLP Jiří Novák	7-8/98
Pozvánka na 17. ročník turnaje české advokacie v golfu	7-8/99
Pozvánka na Codexis Golf Tour 2014	7-8/99
Pozvánka na semináře a přednášky Jednoty českých právníků ve II. pololetí 2014	9/78
Pozvánka na konferenci „Implementace judikatury ESLP do národních systémů, porovnání a zkušenosti“	9/79
Pozvánka na evropské Pro bono forum 2014	9/79
Pozvánka na Německo-česko-slovenské advokátní fórum v Míšni	9/80
Pozvánka na odborný seminář „Právní praxe v cloudu“	9/80
Pozvánka na konferenci „Soudní a mimosoudní projednávání sporů“	10/80
Pozvánka na seminář „Incidenční spory v insolvenčním řízení“	10/80
Pozvánka na tradiční týdenní seminář o americkém právu	10/81
Pozvánka na Krakonošův pohár 2015	10/81
Pozvánka na dva semináře o insolvenční	11/82
Pozvánka na XIX. turnaj ve squashi a XIII. turnaj v bowlingu	11/82
Pozvánka na tenisový turnaj ve čtyřhře „O vánoční pohár české a slovenské advokacie“	11/83

Z právnické společnosti

Odešel Vladimír Mikule Vladimír Sládeček	1-2/92
Za JUDr. Ing. Radovanem Karasem Michal Račok	5/80
Slavnostní setkání se spolupracovníky a příznivci Pražského sdružení Jednoty českých právníků Pavel Blanický	6/82
Karel Čermák – 80 Martin Vychopeň	9/81
Slavnostní předávání medailí Antonína Randy za rok 2014 Božena Burdychová	12/87

Nakonec

Jak si udržet klienta Josef Vejmelka	1-2/93
Zrnka z právníkova zápisníku pořadovosti (Tentokrát o zákonodárství) Petr Hajn	1-2/95
Kresba Lubomíra Lichého	1-2/96, 3/82, 4/84, 5/82, 6/84, 7-8/101, 9/83, 10/83, 11/85
Víte, že... Stanislav Balík	1-2/96, 3/82, 4/84, 5/82, 6/84, 7-8/101, 9/83, 10/83, 11/85
Zrnka z právníkova zápisníku pořadovosti II. (Znovu o zákonodárství) Petr Hajn	3/81
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti Petr Hajn	4/83
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti II. Petr Hajn	5/81
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti III. Petr Hajn	6/83
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti IV. Petr Hajn	7-8/100
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti V. Petr Hajn	9/82
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti VI. (Opět o pedagogice) Petr Hajn	10/82
Zrnka ze zápisníku zlomyslnosti VII. (O normotvorbě) Petr Hajn	11/84

OBSAH ROČNÍKU 2013	1-2/97
---------------------------------	--------

INHALTSVERZEICHNIS	1-2/102, 3/83, 4/85, 5/83, 6/85, 7-8/102, 9/84, 10/84, 11/86, 12/89
ZUSAMMENFASSUNG/SUMMARY	1-2/103, 3/84, 4/86, 5/84, 6/86, 7-8/103, 9/85, 10/85, 11/87, 12/90
TABLE OF CONTENTS	1-2/104, 3/85, 4/87, 5/85, 6/87, 7-8/104, 9/86, 10/86, 11/88, 12/91

Leitartikel

Martin Vychopeň: Neujahrsleitartikel	3
---	---

Aktuelles

Novelle des Gesetzes über die Rechtsanwaltschaft Robert Némec	4
10. Galaabend des Juristen des Jahres – mit Humor und im grossen Styl Ivana Cihlářová	5
Aus den Feiern des ersten Europäischen Tages der Rechtsanwälte Irena Schejbalová	13
Interview mit dem neuen IBA-Vizepräsidenten JUDr. Martin Šolc Ivana Cihlářová	14
Aufruf an die Rechtsanwälte: wir suchen Persönlichkeiten der tschechischen Rechtsanwaltschaft Petr Toman	16
Die Europäische Kommission hat die Tschechische Rechtsanwaltskammer gelobt Martina Doležalová	17
Aktuell im Recht Hana Rýdlová	18

Aus Rechtstheorie und Praxis**Artikel**

Verbotene Gewinnung von Informationen und gefährliche Situation in den elektronischen Datenaufbewahrungen Ivo Telec	19
Analyse der praktischen Folgen der Entscheidung des EU-Gerichtshofes in Sachen Google Spain Jakub Mišek, Jakub Harašta	30
Häufige Fehler bei Anmeldungen in öffentliche Register der juristischen und physischen Personen Tomáš Plihal	34
Kündigung aus dem Grund der Überflüssigkeit Ladislav Jouza	37
Das Med-Arb-Verfahren und seine Anwendung in den tschechischen Bedingungen Martina Doležalová	40
Disziplinarverfahren der Rechtsanwälte, Richter und Staatsanwälte respektive werden alle mit gleicher Elle gemessen? Petr Motyčka	46

Aus der Judikatur

Einhaltung der Subventionsbedingungen des Fonds der Europäischen Union	53
Ernährungspflicht gegenüber den ewigen Studenten	58
Aus der Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofes für Menschenrechte	60

Aus der Fachliteratur

Marta Škárková und Koll.: Muster der Entscheidungen und Rechtshandlungen der Gerichte aller Instanzen im Zivilgerichtsverfahren und Verwaltungsgerichtsverfahren inklusive der Sondergerichtsverfahren (Stanislav Křeček)	62
J. Lasák, J. Pokorná, Z. Čáp, T. Doležil und Koll.: Gesetz über die Handelskorporationen. Kommentar (Petr Liška)	62
J. Jelínek, T. Grívna, J. Herczeg, J. Navrátilová, A. Syková und Koll.: Das Strafrecht der Europäischen Union (Ivona Berková)	63
Lucie Jandová, Petr Šlauf, Jaroslav Svejkský: Versicherung im neuen Bürgerlichen Gesetzbuch. Kommentar. § 2756-2872 (Martin Mikyska)	64
Petr Ritter: Das Testament von Brody (Stanislav Balík)	65
Wir haben für Sie gelesen Jan Mates	66
Das Bulletin der slowakischen Rechtsanwaltschaft bringt	69

Aus der Rechtsanwaltschaft**Kolumne von Karel Čermák**

Leninfleisch von Tschechischen Lieferanten oder wie den Präsident zu finnlandisieren	71
--	----

Aus der tschechischen Rechtsanwaltschaft

Die Tschechische Rechtsanwaltskammer und das Aufblühen der Regionen Petr Mrázek	72
Aus der Disziplinarpraxis Jan Syka	74
Aus der Verhandlung des Vorstands der Tschechischen Rechtsanwaltskammer icha	75
Neuigkeiten in der Lebensversicherung im Jahr 2015 Vlasta Páfalová	76
Rückblick auf die Sportspiele der tschechischen Rechtsanwaltschaft 2014 Bohuslav Sedlatý	77
Pardubitzer Fußballschuh 2014 Jan Najman	78
Rechtsanwälte – Tennisspieler haben sich wieder in Marienbad getroffen Ladislav Jirásek	79
Tennis-Turnier Um den Weihnachtspokal der tschechischen und slowakischen Rechtsanwaltschaft Karolína Mrázková	80

Aus Europa

Regelung der Unbescholtenheit in den ausgewählten EU-Mitgliedstaaten Kamila Hájičková	81
Gespräch mit den Richtern des Europäischen Gerichts für Menschenrechte, Mark Villiger und Aleš Pejchal Kamila Hájičková	83
Bericht aus dem UIA-Kongress in Florenz Martina Doležalová	84

Informationen und Wissenswertes**Was Sie wissen sollten**

Vorträge und Seminare für Rechtsanwälte und -anwärter in den Bildungs- und Schulungszentren der Tschechischen Rechtsanwaltskammer ..	85
Europäische Suchmaschine der Rechtsanwälte und Notare	86
Einladung zu den Seminaren und Vorträgen des Verbandes der tschechischen Juristen im I. Halbjahr 2015	87
Was gibt es Neues in der CL/CP-Methode respektive im sogenannten Recht der Zusammenarbeit, bei uns und in der Welt? Eva Vaňková, Lenka Pavlová, Anna Márová	88
Gerichtliche und außergerichtliche Streitverhandlung – Bericht aus der Konferenz Daniela Kovářová	90
Einladung zum Präsidenten-Tennis-Pokal Radim Miketa	91
XI. Konferenz über die Geschichte der Rechtsanwaltschaft Ivana Cihlářová	92
Einladung zum 6. Jahrgang des Josef-Symposiums in Křtiny	93
Einladung zum Seminar über aktuelle Fragen des Insolvenzverfahrens	93

Aus der Juristengesellschaft

Symposium zum 80. Geburtstag von Karel Čermák Ivana Cihlářová	94
---	----

Zum Schluss

Notizen eines Juristen Petr Hajn	96
Eine Zeichnung von Lubomír Lichý	97
Wissen Sie, dass... Stanislav Balík	97

Inhalt des Jahrgangs 2014

Inhaltsverzeichnis	103
Zusammenfassung/Summary	104
Table of Contents	105

Ivo Telec: Verbotene Gewinnung von Informationen und**gefährliche Situation in den elektronischen Datenaufbewahrungen**

Das neue Bürgerliche Gesetzbuch regelt eindeutig das Verbot der Gewinnung von Informationen bei Unehrlichkeiten und Rechtswidrigkeiten. Es spezifiziert ebenfalls die Prävention. Diese Regelung ist in Situationen anzuwenden, wo es zu rechtswidrigen Eingriffen in Rechte des geistigen Eigentums oder ins Persönlichkeitsrecht in den elektronischen Datenaufbewahrungen im elektronischen Kommunikationsnetz kommt. Deshalb wird im Beitrag dieser Zustand inklusive der Stellung der Personen, die Delikte begehen oder sich an ihnen beteiligen, analysiert.

Jakub Mišek, Jakub Harašta: Analyse der praktischen Folgen der Entscheidung des EU-Gerichtshofes in Sachen Google Spain

Die Entscheidungen des europäischen Gerichtshofes werden oft durch die Fachöffentlichkeit sowie die Laien beobachtet und es ist notwendig, diese in einem breiteren Kontext zu verstehen. Der vorliegende Artikel beschäftigt sich mit der Entscheidung in Sachen Google Spain, die die Internet-Suchmaschinen unter die Rechtsregelung des Schutzes personenbezogener Daten einordnete. Der Artikel behandelt ausführlich die Entscheidung selbst und widmet sich auch den Implikationen, die sie (die Entscheidung) für die Anwaltspraxis haben kann.

Tomáš Plíhal: Häufige Fehler bei Anmeldungen in öffentliche Register der juristischen und physischen Personen

Der Autor analysiert die häufigen Fehler bei Anmeldungen in die öffentlichen Register der juristischen und physischen Personen, mit denen die Registergerichte heute konfrontiert werden. Die meisten Fehler entstehen wegen einer falschen oder unvollständigen Anwendung der neuen Rechtsregelung, die seit dem 1. Januar 2014 wirksam ist, insbesondere handelt es sich um das Gesetz über die öffentlichen Register der juristischen und physischen Personen. Der Autor versucht, an den früheren Artikel über die häufigsten Fehler bei Anmeldung ins Handelsregister und andere durch die Registergerichte geführten Register anzuschließen und eine Analyse von einigen neuen Fehlern zu bringen, die grundsätzlich elementar sind und sich oft wiederholen, und damit auch der Fachöffentlichkeit und den Laien bei der Abschaffung solcher Fehler zu helfen.

Ladislav Jouza: Kündigung aus dem Grund der Überflüssigkeit

Die Beendigung des Arbeitsverhältnisses durch die Kündigung seitens des Arbeitgebers laut § 52 Buchst. c) des Arbeitsgesetzbuches gehört gegenwärtig zu den häufigsten Kündigungsgründen. Das Handeln des Arbeitgebers befindet sich im Widerspruch zu dieser Bestimmung insbesondere dann, wenn er die Kündigung gibt, jedoch die grundsätzlichen Bedingungen hierfür nicht erfüllt sind: Entscheidung über eine organisatorische Änderung, Kausalzusammenhang mit dieser Änderung und der Überflüssigkeit des Arbeitnehmers und die tatsächliche Überflüssigkeit. Bei der Beurteilung der Folgen der Kündigung muss zwischen einer ungültigen Kündigung und einer Rechthandlung, die nicht berücksichtigt wird, unterschieden werden. Dies tritt im Falle ein, wenn die Kündigung mündlich gegeben wird.

Martina Doležalová: Das Med-Arb-Verfahren und seine Anwendung in den tschechischen Bedingungen

Die Autorin beschreibt in ihrem Artikel das im Ausland verwendete Med-Arb-Verfahren und beschäftigt sich mit dessen Anwendung in den tschechischen Bedingungen. Sie tut dies aufgrund der Untersuchung dessen Rechts-substanz und leitet die Folgen und Bedingungen einer erfolgreichen Anwendung dieser für Rechtsanwälte attraktiven Methode der alternativen Lösung von Streitigkeiten nach dem tschechischen Recht ab. Sie kommt zum Schluss, dass es möglich ist, dieses Verfahren unter Einhaltung bestimmter Bedingungen auch in Tschechien anzuwenden.

Petr Motyčka: Disziplinarverfahren der Rechtsanwälte, Richter und Staatsanwälte respektive werden alle mit gleicher Elle gemessen?

Der Artikel beschäftigt sich mit der Disziplinarverantwortung der Rechtsanwälte, Richter und Staatsanwälte. Sein Ziel ist es, einen Vergleich der Entscheidungspraxis in Disziplinarverfahren bei den einzelnen Berufsständen durchzuführen. Am Anfang des Artikels befindet sich eine kurze Beschreibung der aktuellen Rechtsregelung, inklusive der Erwähnung der früheren Vorschriften. Dann folgt die Statistik der Rechtsanwälte, Richter und Staatsanwälte, inklusive der Anzahl der Disziplinarverfahren, die in den letzten Jahren bei den einzelnen Berufsständen geführt wurden. Der Hauptteil des Textes stellt die Auswahl konkreter Fälle dar, die im Rahmen eines Disziplinarverfahrens behandelt wurden, wobei die Fälle so ausgewählt werden, dass sie miteinander (bei den einzelnen Berufsständen) vergleichbar sind. Das Ergebnis ist der Vergleich der Intensität der Bestrafung für die einzelnen Handlungen. An diesen Vergleich schließt das Fazit mit der Frage an, ob bei den einzelnen Berufsständen den vergleichbaren Handlungen auch eine vergleichbare Strafe entspricht.

Ivo Telec: Prohibited mining and dangerous situation in electronic data repositories

The new Civil Code expressly regulates prohibition of mining based on dishonesty or unlawfulness. It also elaborates on prevention. Such regulation can be suitably applied to situations where there are unlawful infringements on the intellectual property rights or the personality right in electronic data repositories in the electronic communications network. The article therefore deals with a detailed analysis of this situation including the positions of persons who commit delicts or participate in them.

Jakub Mišek, Jakub Harašta: An analysis of practical impacts of the EU Court of Justice's decision in the case of Google Spain

Decisions of the EU Court of Justice are often monitored by the professional and lay public, and they must be understood in their broader context. The present article deals with a decision in the case of Google Spain, which subjected Internet search engines to personal data protection legislation. The article extensively discusses the decision itself and discusses implications this decision can have for legal practice.

Tomáš Plíhal: Common mistakes in submitting motions to enter records in public registers of legal and natural persons

The author examines the most common mistakes in submitting motions to enter records in public registers of legal and natural persons which are currently being faced by courts administering registers. Most of the mistakes are due to wrong or incomplete application of the new legislation effective from 1 January 2014, in particular, the Act on Public Registers of Legal and Natural Persons. The author aims to build on previous discussions of the most common mistakes in submitting motions to enter records in the Commercial Register maintained by courts administering the Register, and offer an analysis of several new mistakes, in principle elementary and recurring, thus helping the professional and lay public to remove them.

Ladislav Jouza: Dismissal for redundancy

Notice of termination given by the employer under Section 52, par. c) of the Labour Code is currently one of the most common reasons. A violation of this provision is, in particular, employer's handing of a notice when the elementary conditions for its validity are not met: decision on an organizational change, causal link between such change and the employee's redundancy, and actual redundancy. In assessing the consequences of dismissal it is necessary to distinguish between invalid dismissal and legal acts which shall be disregarded. This occurs when a notice of termination is given orally.

Martina Doležalová: The Med-Arb institution and its application in the Czech Republic

In her article, the author acquaints the reader with Med-Arb, an institution used abroad, and discusses its applicability in the Czech Republic. She does so based on examination of its legal nature and draws consequences and requirements for a successful application of this method of alternative dispute resolution, attractive for lawyers, under the Czech law. She concludes that if certain conditions are met, this institution may be also used in the Czech Republic.

Petr Motyčka: Disciplinary proceedings for lawyers, judges and prosecutors, or is everyone measured with the same yardstick?

The article deals with the disciplinary responsibility of lawyers, judges and prosecutors. Its aim is to carry out a comparison of the decision-making practice in disciplinary proceedings for individual professions. The introduction to the article provides a brief description of the current legislation, including a mention of past regulations. Subsequently, statistics of the numbers of lawyers, judges and prosecutors including numbers of disciplinary proceedings conducted for individual professions are listed. The core part of the article presents a selection of specific cases that were dealt with in disciplinary proceedings; cases were selected so as to be comparable (for individual professions) among themselves. The result is a comparison of intensity of punishment for each type of conduct. This comparison is followed by a conclusion which contemplates whether comparable acts are followed by comparable punishment in these professions.

Leading Article

Martin Vychopeň: New year's editorial	3
--	---

Current News

Amendment to the Act on the Legal Profession Robert Němec	4
10th Lawyer of the Year gala evening – with humor and high style Ivana Cihlářová	5
From celebrations of the first European Lawyers Day Irena Schejbalová	13
Interview with the new Vice President of IBA JUDr. Martin Šulc Ivana Cihlářová	14
Call on lawyers: we are looking for personalities of the Czech legal profession Petr Toman	16
The European Commission has commended the CBA Martina Doležalová	17
Currently in law Hana Rydlová	18

Legal Theory and Practice**Articles**

Prohibited mining and dangerous situation in electronic data repositories Ivo Telec	19
An analysis of practical impacts of the EU Court of Justice's decision in the case of Google Spain Jakub Mišek, Jakub Harašta	30
Common mistakes in submitting motions to enter records in public registers of legal and natural persons Tomáš Plíhal	34
Dismissal for redundancy Ladislav Jouza	37
The Med-Arb institution and its application in the Czech Republic Martina Doležalová	40
Disciplinary proceedings for lawyers, judges and prosecutors, or Is everyone measured with the same yardstick? Petr Motyčka	46

Judicial Decisions

Compliance with conditions of a grant from a European Union fund	53
Duty to maintain towards eternal students	58
ECHR Judicial Decisions	60

Professional Literature

Marta Škárková et al.: Model decisions and acts of courts of all levels in civil proceedings and in administrative proceedings including special court proceedings (Stanislav Křeček)	62
J. Lasák, J. Pokorná, Z. Čáp, T. Doležil et al.: The Business Corporations Act. Commentary (Petr Liška)	62
J. Jelinek, T. Grižvna, J. Herzog, J. Navrátilová, A. Syková et al.: Criminal law of the European Union (Ivona Berková)	63
Lucie Jandová, Petr Šlauf, Jaroslav Svejkovský: Insurance in the new civil code. Commentary. Sections 2756–2872 (Martin Mikyska)	64
Petr Ritter: Brody's testament (Stanislav Balík)	65
We have read for you Jan Mates	66
Bulletin of the Slovak Bar Association brings...	69

Legal Profession**Karel Čermák's Column**

Lenin meat from Czech suppliers or how to finlandisate the president	71
---	----

Czech Legal Profession

The Czech Bar Association and flourishing of regions Petr Mrázek	72
Disciplinary practice Jan Syka	74
Meeting of the Czech Bar Association Board of Directors Icha	75
News in life insurance in 2015 Vlasta Páfalová	76
Looking back at sports games of the Czech legal profession in 2014 Bohuslav Sedlatý	77
Pardubice Soccer Boot 2014 Jan Najman	78
Tennis players – lawyers met again in Mariánské Lázně Ladislav Jirásek	79
Tennis tournament „Christmas Cup of the Czech and Slovak Legal Professions“ Karolína Mrázková	80

Europe

Legislation on integrity in selected EU Member States Kamila Hájičková	81
Interview with ECHR judges Mark Villiger and Aleš Pejchal Kamila Hájičková	83
A report from the UIA congress in Florence Martina Doležalová	84

Information and Points of Interest**You should know**

Lectures and seminars for lawyers and legal trainees at the educational and training centres of the Czech Bar Association	85
European search directory of lawyers and notaries	86
Invitation to seminars and lectures of the Union of Czech Lawyers in the 1st half of 2015	87
What is new in the CL/CP method in the Czech Republic and in the world? Eva Vaňková, Lenka Pavlová, Anna Márová	88
Judicial and extrajudicial discussion of disputes – conference report Daniela Kovářová	90
Invitation to the Presidential Tennis Cup Radim Miketa	91
XI conference on history of the Legal Profession Ivana Cihlářová	92
Invitation to the 6th year of the Joseph's Symposium in Křtiny	93
Invitation to the seminar on topical questions of insolvency proceedings	93

Legal Society

Symposium to celebrate Karel Čermák's 80th birthday Ivana Cihlářová	94
--	----

Finally

Lawyer's Diary Petr Hajn	96
Drawing by Lubomír Lich	97
Did you know that... Stanislav Balík	97

Contents of year 2014	98
------------------------------------	----

Inhaltsverzeichnis	103
---------------------------------	-----

Zusammenfassung/Summary	104
--------------------------------------	-----

Table of Contents	105
--------------------------------	-----

DLA Piper, jedna z největších globálních advokátních kanceláří s pobočkami ve více než 30 zemích, hledá nové kolegy na pozice

ADVOKÁT/KA

SE SPECIALIZACÍ PRO OBLAST:

- IP&IT, zejména IT
- bankovníctví a finančního práva
- korporátního práva

POŽADUJEME:

- skvělou úroveň odborných znalostí, samostatnost, logické myšlení
- vynikající znalost AJ slovem i písmem (znalost dalšího jazyka výhodou)
- motivaci k osobnímu i profesionálnímu růstu
- komunikativnost, schopnost práce v týmu
- loajalitu, flexibilitu a vysoké pracovní nasazení

NABÍZÍME:

- práci pro renomovanou mezinárodní společnost
- práci s významnou národní i mezinárodní klientelou
- odpovídající finanční ohodnocení
- mladý a přátelský kolektiv
- možnost dalšího profesního rozvoje

ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/KA A STUDENT/KA

POŽADUJEME:

- vynikající znalost AJ slovem i písmem (znalost dalšího jazyka výhodou)
- aktivní přístup k řešení právních problémů
- schopnost týmové práce
- loajalitu, flexibilitu a vysoké pracovní nasazení

NABÍZÍME:

- práci pro renomovanou mezinárodní společnost
- odpovídající finanční ohodnocení
- mladý a přátelský kolektiv
- možnost dalšího profesního růstu
- benefity

V případě Vašeho zájmu, prosím zašlete svůj strukturovaný životopis v českém a anglickém jazyce na e-mailovou adresu: iveta.zvolenska@dlapiper.com nebo na adresu DLA Piper Prague LLP, organizační složka, k rukám Ivety Zvolenské, Perlová 5, 110 00 Praha 1.

DLA Piper je vysoce hodnocenou a doporučovanou advokátní kanceláří v žebříčcích Legal 500/Chambers 2014.

DLA Piper is a global law firm operating through various separate and distinct legal entities. Further details of these entities can be found at www.dlapiper.com.
Copyright © 2015 DLA Piper. All rights reserved | JAN15 | 2871552

ALLEN & OVERY

Setting precedents not following them

We are looking for trainees (advokátní koncipienty).

There is no such thing as a typical Allen & Overy candidate. Quite the opposite in fact. We are open-minded and are interested in people who share that quality. Naturally we are looking for individuals who can demonstrate strong academic performance. But beyond this we want to see evidence of team work, motivation and drive, communication skills, planning and organisation, critical thinking, commercial awareness and commitment – both to a career in law and to a career with us.

Please do not hesitate to send us your CV and cover letter to recruitment.prague@allenovery.com

U E L T Z H Ö F F E R · K L E T T · J A K U B E C & P A R T N E Ř I A D V O K Á T N Í K A N C E L Á Ř

Hledáme nové kolegy na pozice:

- **Advokát/advokátka se zkušenostmi v obchodním a korporátním právu, bankovním právu a právu procesním**
Očekáváme vynikající znalost němčiny a jednoho dalšího cizího jazyka, schopnost samostatného vedení i větších mandátů a prvotřídní vystupování.
- **Advokát/advokátka nebo advokátní koncipient/koncipientka (s praxí alespoň 1 rok) se zkušenostmi v právu nemovitostí a dobrými znalostmi ruštiny**
Po složení advokátní zkoušky zpravidla nabízíme další spolupráci.

Nabízíme:

- různorodou náročnou práci pro naši mezinárodní klientelu
- spolupráci v malém a výkonném týmu
- atraktivní kancelářské prostory
- spravedlivou odměnu a zajímavé bonusy

Podklady pro výběrové řízení (strukturovaný životopis v českém a německém, příp. též anglickém jazyce) zašlete prosím na HR@uepa.cz. Těšíme se na rozhovor s Vámi.

Ueltzhöffer Klett Jakubec & Partneři, advokátní kancelář
Voctářova 2449/5
180 00 Praha 8

Tel.: +420 234 707 444
Fax: +420 234 707 404
www.uepa.cz

Advokátní kancelář MSB Legal, v.o.s.
hledá nové kolegy na pozice

ADVOKÁT/KA a ADVOKÁTNÍ KONCIPIENT/KA

Požadujeme:

- aktivní přístup k řešení problémů
- vysoké pracovní nasazení a časovou flexibilitu
- dobré komunikační schopnosti a profesionální vystupování
- pečlivost a samostatnost
- odpovídající odborné znalosti
- schopnost organizace a týmové spolupráce
- znalost anglického jazyka (znalost dalšího jazyka výhodou)

Nabízíme:

- zázemí úspěšné advokátní kanceláře se stabilní klientelou
- zajímavou a různorodou práci v mladém kolektivu
- perspektivu dlouhodobé spolupráce a kariérního růstu
- možnost publikační činnosti
- příjemné pracovní prostředí
- motivující finanční ohodnocení

V případě zájmu zasílejte své životopisy s fotografií na e-mail: HR@msblegal.cz a to v českém a anglickém jazyce. Do předmětu napište „advokát“ nebo „advokátní koncipient“. Kontaktní telefon: 251 566 005

MSB Legal, v.o.s., advokátní kancelář

Bucharova 1314/8, 158 00 Praha 13, tel.: +420 251 566 005, fax: +420 251 566 006, e-mail: paha@msblegal.cz, www.msblegal.cz

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

nabízí pracovní příležitosti pro

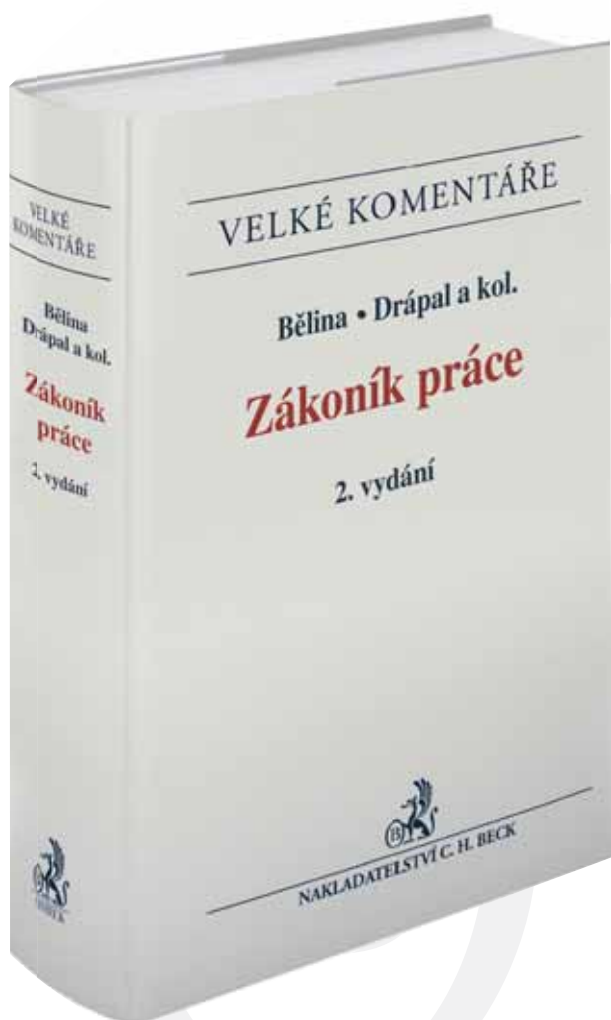
advokáty a advokátní koncipienty

<p>Kandidát by měl splňovat následující požadavky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ velmi dobrá znalost platného práva ■ motivace k vysokému pracovnímu nasazení ■ výborná znalost anglického jazyka ■ předchozí praxe a studijní zkušenosti získané v zahraničí výhodou 				
<p>Chcete-li získat praktické zkušenosti v oboru, stát se členem týmu renomované mezinárodní advokátní kanceláře a získat nadstandardní finanční ohodnocení, zašlete nám, prosím: průvodní dopis a curriculum vitae v českém a anglickém jazyce. Písemné nabídky s uvedením své kontaktní adresy a telefonního čísla zasílejte na adresu: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář k rukám Martiny Křížkové a Kláry Koppové Křižovnické nám. 193/2, 110 00 Praha 1, tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310 e-mail: martina.krizkova@weil.com, klara.koppova@weil.com</p>				
	<p>NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ MEZINÁRODNÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ PŮSOBÍCÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ (Chambers Europe 2013, 2009, 2008)</p>			
	<p>PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ (epravo.cz 2013, 2012, 2011) a současně PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU V KATEGORIÍCH:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Nejlepší klientské služby (epravo.cz 2014, 2012) ■ Fúze a akvizice (epravo.cz 2014, 2013, 2012, 2011, 2010) ■ Právo hospodářské soutěže (epravo.cz 2014) ■ Řešení sporů a arbitráže (epravo.cz 2013, 2012, 2011, 2010) ■ Telekomunikace a média (epravo.cz 2008) 			
	<p>NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY V OBLASTI M&A (Financial Times/Mergermarket 2011, 2007)</p> <p>NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ V ČESKÉ REPUBLICĚ (International Financial Law Review/Euromoney 2011, 2006, 2004)</p> <p>NEJLEPŠÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ V ČESKÉ REPUBLICĚ DLE VÝBĚRU KLIENTŮ (International Law Office 2008)</p>			

NOVINKA C. H. BECK

Podrobný komentář od renomovaného kolektivu autorů

Bělina • Drápal a kol.

Zákoník práce

Komentář, 2. vydání

- Zákoník práce upravuje právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli.
- Publikace reaguje na nejnovější změny pracovního práva včetně dopadů soukromoprávní rekonstrukce.
- Komentář je doplněn bohatou judikaturou i literaturou z oblasti pracovního práva.

Vázané s přebalem, obj. číslo EVK18
vychází v lednu 2015

Pracovní právo

6. vydání

Bělina a kol.
2014, vázané, 496 stran
cena 790 Kč, obj. číslo A113

- Učebnice přináší komplexní, přehledný a srozumitelný výklad pracovního práva.
- Reaguje na rozsáhlou novelizaci zákoníku práce a zákona o zaměstnanosti a přijetí občanského zákoníku.
- Obsahuje základní výběr judikatury (včetně judikatury Evropského soudního dvora) a literatury.

Objednávejte v eShopu na www.beck.cz

Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o., Jungmannova 34, 110 00 Praha 1, tel.: 273 139 219, e-mail: beck@beck.cz, www.beck.cz